Opr. „Starodruk" 1964 r.

Korespondencja Romualda Hubego.T.8.

Prysiażna,Helena /Prisjaźnaja Elena/: 12 listów z 1878/3/,1879/7/,1890/2/ k.1-14

Przecławski,Józef: 6 listów z 1864,1866,1873,1878/2/ i b.d. k.15-25

Przezdziecki,Aleksander: 2 listy z 1859,1867 k.26-29

Przyborowski,Józef: 1 list z 1872 k.30-31

ks.Przyłuski,Leon: 1 list z 1856 k.32-34

Ptaszycki,Stanisław: 4 listy z 1885,1887,1888/2/ k.35-42

Puttkamer, min.pruski: 1 list z 1882 k.43-44

Puttkammer & Mühlbrecht.Buchhandlung: 2 listy z 1882 1884 k.45-46

Rački,Franjo: 2 listy z 1871,1876 k.47-50

Radliński,Ignacy: 6 listów z 1877,1878/3/,1879/2/ k.51-62

Radzimiński,Zygmunt: 1 list z 1870 z dopiskiem Fr.Skibickiego k.63-64

Raffard,N. G. : 1 list z 1886 k.65-66

Rambaud,Alfred: 1 list z 1880 k.67-69

Randa,Anton: 1 list z 1878 k.70-71

Rasselli,Fr. : 2 listy z 1879 i b.d. k.72-75

Reinwald,C. libraire: 1 list z 1889 k.76-77

Rembowski,Aleksander: 4 listy z 1881/2/,1885,1888 k.78-85

Repinskij, : 1 list z 1870 k.86-87

Ridiger,Aleksandr: 1 list z 1889 k.88-89

Riedlaender, : 1 list z 1866 k.90-92

Rittner,Edward: 1 list z 1887 i 2 bilety b.d. k.93-96

Rivier,Alphonse: 9 listów z 1871/3/,1872,1873,1882/2/, 1884,1885 k.97-117

Robakowski, : 1 list z 1868 k.118-119

Roepell,Richard: 2 listy z 1866,1884 k.120-123

Rogoziński, : 1 list z 1866 k.124

Roguski,Teofil: 1 list z 1869 k.125-126

Rosshirt, : 1 list z 1864 k.127-128

Rossi,Cirolamo: 7 listów z 1877/3/,1878,1879,1880 1881 i załącz.list polecajacy do Cantù k.129-145

Rossijskoe obščestvo morskoge,rečnoge,suchoputnogo strachovanija i transportirovanija kladej.Kontora.Varšava: 1 list z 1868 Podpis: L.Vejgauben. k.146-147

Roszkowski,Gustaw: 1 list z 1872 k.148-149

Rościszewski,Teodor: 2 listy z 1845,1874 k.150-152

Rowieński,St. : 1 list z 1878 z nadrukiem: Redakcja Encyklopedii Wychowawczej k.153-154

de Rozières,Eugène: 8 listów z 1866,1870,1877,1880, 1883/2/,1888/2/ k.155-174

Rutkiewicz, : 2 listy z 1890 k.175-179

Rzewuski,Henryk: 2 listy z 1851 i b.d. k.180-183

Šafařík,Pavel Josef: 2 listy z 1838 k.184-187
i dod.2 kopie J.Korzeniowskiego k.184a-186a

Sagtyński,Adam?: 1 list z 1856 k.188-190

de Saint Pierre,F. E. : 1 list z 1886 k.191-192

de San Cataldo,S. : 1 list z 1868 k.193-195

Sauli,Francesco: 2 listy z 1859 z dod.2 listów polecających k.196-203

Savigny,Friedrich Karl: 2 listy z 1845 i b.d. k.204-207

Scheuring,N. Librairie.Lyon: 3 listy z 1861,1862, 1863 i 2 rachunki k.208-214

Schmitt,Henryk: 1 list z 1875 k.215-224

Schroeder,R. : 1 list z 1889 k.225-226

Schröder, : 1 list b.d. k.227-229

Schupfer,Franz: 4 listy z 1877,1882,1884,1888 k.230-238

Schwarze,Fr. : 5 listów z 1856/3/,1857,1860 k.239-248

Sclopis,Frédéric: 2 listy z 1858,1864 k.249-253

Secane,Juan Antonio: 2 listy z 1860 i b.d. k.254-257

Serafini,Filippo: 3 listy z 1880,1881,1882 k.258-263

Sergeevič,Vasilij: 1 list z 1887 k.264-265

ks.Seroczyński, : 1 list z 1885 k.266-267

Sidorević, /Siderowitch,C. /: 2 listy z 1877 k.268-271

Siegel,Th. /Zigel,F. /: 22 listy z 1873/7/, 1874/3/,1875/4/,1876/5,z nich pierwszy b.k./, 1877/2/,1880 k.272-317

Siemieński,Jacek: 1 list 1871 k.318-319

Sierakowski,Adam: 1 list z 1878 k.320-321

Sievers,E. : 1 list b.d. k.322-323

Skarbek,Fryderyk: 9 listów z 1840,1854,1855,1856/2 i dod./,1857/2 i dod./1858/2/ k.324-347

Škarić,M. /Scaricki J. M. /:1 list z 1862 k.348-349

Skibicki,Franciszek: 8 listów z 1840,1869,1871, 1874/2/,1876/2/,1877 k.350-367

Smolka,Stanisław: 1 list z 1876 k.368-369

Sobieszczanski,Franc.Maks.: 1 list z 1871 k.370-371

Sohm,Rudolf: 7 listów z 1868,1873,1880/3/,1884,1887 k.372-390

Sokolov,I. : 3 listy z 1868/2/,1869.Nadruk: Rektora Imp.Noverossijskogo Universiteta.Odessa k.391-396

Solskij,D. : 3 listy z 1870,1889 i b.d. k.397-403

Spitheves,Jos. : 1 list z 1862 k.404

Stankiewicz,Aleksander: 2 listy z 1883,1884 k.405-408

Starickij,Egor: 1 list z 1889 k.409-410

Starinkevič,S. /Starinkévitch/: 1 list z 1886 k.411-413

Stawiski,Edmund: 1 list z 1862 k.414-415

Stecki,Henryk: 1 list z 1871 k.416

Stekert,Aleksander: 26 listów z 1871,1880/3/,1881/2/, 1882/2/,1884/2/,1885/4/,1886,1887/2/,1889/5/, 1890/4/i dod. k.417-475

Stekert,Aleksander: 1 list z 1871 k.476-477

Stobbe,Otto: 2 listy z 1865,1867 k.478-482

Strehlke,Ernst: 6 listów z 1866/2/,1867,1868/3/ k.483-494

Stronczyński,Kazimierz: 2 listy z 1872,1876 k.495-500

Struve,Heinrich Christoph: 3 listy z 1846 i b.d./2/ k.501-506

Struwe,Henryk: 1 list z 1877 k.507-508

Сентября 25-го 1873 года.

Я имею честь препроводить
Вашему Превосходительству
Вышеупомянутую бумагу.

Имею честь быть Вашего
Превосходительства покорный
слуга Василий Иванов.

Его Превосходительству Господину Сенатору, Действительному Статскому Советнику Николаю Ивановичу Ивановскому.

и родителей моих и Божеских
Созданий, коих я ненавижу
ею.

Заплачу цену какую, не-
смотря на тысячу раз.

Покорная Слуга

Елена Ушакова

Счастлив буду слышать
лишь от Вас о
Вашем высоком при-
тельстве ко мне.

18 дня Ноября 1878 года.
30 Белграда

Его Высокопревосходительству Господину Сенатору Губе.

Честь имею донести Вашему Высокопревосходительству, что я получила два письма, и очень рада была имею въ томъ, ручки золотые печатки и часы, которыя эти дни считали; уже такия и знаю, какъ поблагодарить. Я получила 17 дня Ноября 16 рублей, но мнѣ казалось, что 16 тысячъ; эти дни мнѣ такъ приходилось, какъ всякому нездоровье. На эти деньги купила сапоги, колоши, мѣлочку зимовую перчатки зимовые. Я всегда, моль Бога, чтобы Богъ далъ Господину Сенатору хорошее здоровье и цѣлую ручки печатки часы разныя родителямъ моимъ.

Покорная Слуга Елена

Примѣчания

1878 года 22 го Декабря

Его Высокопревосходительству
Господину Губернатору Губе.

Поздравляю Ваше Высокопревосходительство
с наступающими праздниками
как я так и мои родители Рождества
Христова, и с Новым годом, желаю хоро-
шего здоровья. Молю Бога, чтобы Господь Бог
послал барину здоровье и долголетие на зем-
ле; Всевышнего, чтобы Бог сохранил барина
ну жизнь. Я на всякой молитвой молю Бога
чтобы барину Бог дал здоровье и долго-
летие на земле.

За тем цалую руки и ножки
тысячу раз. желаю многих лет.
и здоровья и родителям моим.

Елена Приятная.

1879 roku 5 Lutego.

Jasnie Wielmożnemu Panu Senatorowi Gubie.

Podawnictwem którym ja otrzymała ot Jasniego Pana Senatora które mi radość niesprodzieiwaną; odebrałam. Ich zemnie tak mysmienia nie jestem zdyn mogła skreślić te wersza. Które ja tu oznaje. Day Boże Jasnie Panu Senatorowi zdrowie szczęście wszystko do wedrzystwa; jak wroda płynie tak niech Panu Senatorowi zdrowie płynie. Jasnie Boga prosze za wszystkie modlitwie za Bog posyłał zdrowie, Jasnie Panu Senatorowi. I pobi czyn [illegible] dę Boga prosze o zdrowie dla Pana Senatora. Całuje rączki Pani [illegible] za takie.

Helena Szymanowa.

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze
W dzień Imienia,
Urodzenia
Zwyczaj życzyć każe.
Ja prawdziwą
Wdzięczność żywą
Niosę Panu w ofiarze.-
Panie drogi
Pod Twe nogi
Rzucam kwiat wdzięczności;
Jak przynoszę, Przyjm go proszę.
I ofiarę łaskawości.

Przyjaciół Panie miłe
Życia chwilę,
Niech bez miary,
Drogie dary
Los na Pana zleje
Jak dzień wiosny
Pędź radosny Żywot wśród słodyczy
I wdzięczności. To miłości
Pełne serce życzy.
Wdzięczna za łaski i dobrodziejstwa
Helena Przysiazna z rodziną.
Dnia 5 Lutego 1879 roku.

Марта 2 дня 1791 года.

Его Высокопревосходительству
Господину Статскому Судье.

При сем имею Приятие сказать, Вы-
сокопочтенный Приятель, Милостивый Го-
сударь Ваше Высокопревосходительство;
а между тем я в нашем Городе кроме
вас не знаю в деньгах. Ты [illegible]
ко мне писал; то я не [illegible]
сейчас, на что крайняя необходимость
надобна; Я вас буду очень и ни-
жайше просить, и вы не откажите
сделать мне сие одолжение. Сей [illegible]
[illegible]

Затем с отменою наилучшею
Вашего Высокопревосходительства
Стоко Приятеля

19-го Марта 1879 года.

Его Высокопревосходительству
Господину Сенатору Губе.

Честь имею, донести Вашему Высокопревосходительству, что я получила прилагаемую при сем 11 Марта, очень радовалась сделать ученикам прилагаемую мною ручку шестью тысячь рублей и очень благодарю, обнимаю, вместе с учениками. За что запомню, пребываю любящая Вас Дочь с дорогой Своей Семьею Ваша признательная и вместе с учениками.

Прилагаемую ручку шестью тысячь получила.

Покорная Слуга Елена Пушкина

Дня 29-го 1879 года.

Его Высокопревосходительству Госпо-
дину Сенатору Трубе.

Честь имею поздравить Вашего
Высокопревосходительство, с Наступаю-
щими праздниками, Светлого Христо-
вого Воскресения, и я с моим
родителями, и с Детьми и Сосед-
ями, желаю здоровья, и всего хоро-
шего; желаем счастливо управо-
вать.

За сим целую ручки не
очень имеем чести с нашими
к Вашим родителями.

Покорная слуга.

Елена с Семейством.

Kuretnia 29 dnia 1779 roku

Jasnie Wielmożnemu Panu Sena-
torowi

Donoszę Jasnie Wielmożnemu Panu
Senatorowi że list otrzymałam 23 go.
Kwietnia. Z co mnie bardzo, jest
wielkim smutkiem, osłabieni, Jasnie
Wielmożnego Pana Senatora; Ja co
ja i moi wnice zanosieni do
Boga, modlitwy zeby Pan Bóg
posłał dobre zdrowie, co nam jest
bardzo wielkim smutkiem.
A życzenia Jasnie Pana Senato
ra tego wszyscy słowy, wszystkie
a szczególnie moich wnicząt,
że oczekujemy za dobre-powrócić
Jasnie Wielmożnego Pana Senatora
Całuje wszystkie łączki rąk w wo-
dzie Łaskie.
służąca. Helena Szymanowa

9 Июня 1879 года.

Его Высокопревосходительству
Действительному Статскому Советнику!

Честь имею покорнейше Вашему Высокопревосходительству, что я Слава Богу здорова и родители мои тоже, чего и желаю Вашему Высокопревосходительству Действительному Статскому Советнику, хорошая здоровья желаю.

Я еще рада, что Действительный Статский здоровье хорошие мои письма получил и работы мои. Остающуюся на этом покорно прошу, передайте мои поклоны

покорная слуга. Е. Крыжанская

21 Marca 90 roku

Jasnie Wielmożny
Panie Senatorze!

List dzisiaj otrzymałam
od pana senatora, bar-
dzo mnie jest przykro
że Pan Senator jest cho-
ry. Pan Bóg da zdrowie.
Ja do brata, pisałam
on pisał, że już lekcje
bierze, ja jestem zupeł-
nie zdrowa teraz, tylko
moja mama jest ciepła.
Za tem całuję rąk
ki pana senatora, życzę
sobie go zdrowia.

Wojciechowa

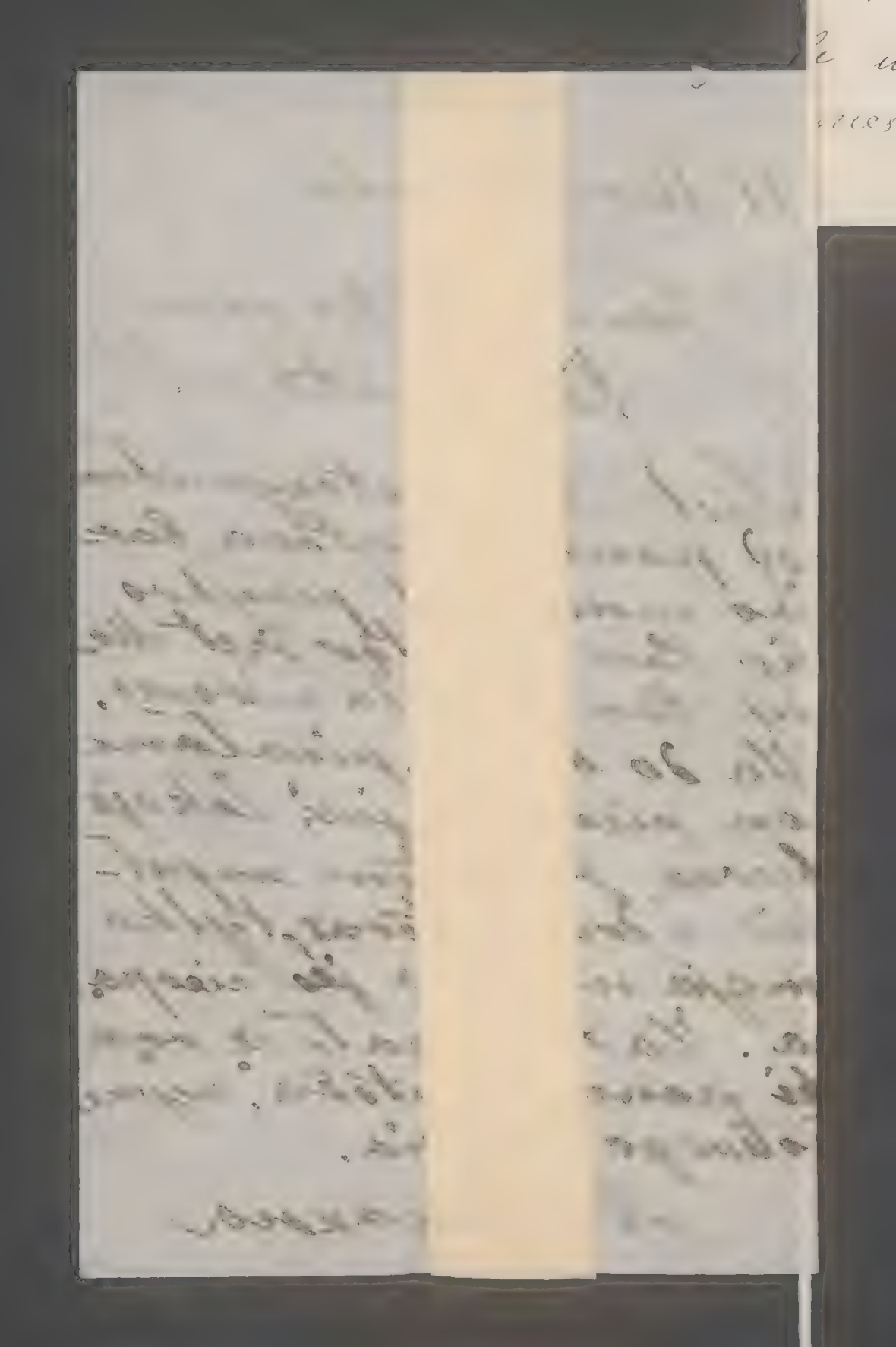

29 go Lipca 1890 roku

Jasnie Wielmożny

Pan Senator

Dzisiaj List Pana Senatora otrzymałam, który mnie bardzo ucieszył. Jak mi wyjeżdżałam z Warszawy do Pana zapisać wódy drogą mokre mi mówił, że to zmacza a mamie Marienbad, kąpać się nie będę dlatego że to dwoje kosztuje, zawsze kąpiel 45 kop., tak to ja już wolę wcale się nie kąpać, mieszkanie mamy bardzo

bardzo dobre, siostre i wod-
ne. Tylko dosć dużo u nas
teraz pogody już się usta-
bilizuje, można powiedzieć, że
teraz mamy wiosnę na-
prawdę. Za tem całuje wasze
ręce Pana Senatowa prosi-
się bardzo mama także,
dziękujemy Panu Senato-
rowi za dobroduszestwo
które Pan Senator wobec
nas mamy, modlemy się
do Pana Boga, żeby Pan
Bóg dał zdrowie jak

najdłuższe tata ze Pan Se-
ton obiadujesz nie za po-
zniem, bardzo bym Tam
w którym, że tak Dla-
ji czasu nie miałam li-
stu, dzisiaj otrzymałam
nebym nie dostała to
już chciałam pisać bar-
dzo dobrze, że Pan Sena-
tow pije wody Wiem ani
dobrze woli na żołądek
Jeszcze raz za wszystko
ki i dziękujemy za
wszystko dobrodziejstwo

Jaśnie Wielmożny Panie
Dobrodzieju.

Nazwanie zaszczyni dwojaki wzgląd uczynnie się ubiedzić Pana niniejszą jego prośbą. Chodzi o takowe danie mi rady w całej zapewnienia wyboju i ustalenie stanu cywilnego mojej córki i jej dzieci, w wyjęciu ich z pod wpływu cudzoziemców, którzy tak niezręcznie wtargnęli do mojej rodziny i szczególniej w osobnicze sprawy Pana małżonka się w swój szkodliwy sposób zmieszały.

P. de Chody jest jakoby poddanym austryackim; mówiąc jakoby, albowiem przyjął pierwiastkowo do Austryi za paszportem Ruskiego poselstwa w Hamburgu z kwalifikacyą „Polnisch emigrirt, österreichisch naturalisirt". Ten w petersburgu zostawał w służbie, przeto o rangę która wyżej; i miano mu jazdać, ale pod warunkiem iżby przyjął poddaństwo Rossyjskie, czego wszakże nigdy szczerze nie chciał. Ztądinąd poselstwo austryackie całkiem P. Chodę ignoruje; nigdy się on przed nikim nie stawił. Przebawiwszy się obecnie wiosnę przeszłym rokiem wyprawiał córkę do Drezna, gdzie i dotąd bawi. Wszakże musiałem dla niej wyrobić paszport jako dla Pana poddanego austryackiego, bo innej rekwizycyi nie było, tym bardziej że mąż jej służbę już od kilku miesięcy opuścił.

Córka moja jest prawnie wyłączona a thoro et mensa przez Konsystorz Metrop. Mohylewski z przyznaniem obojga dzieci przy niej za zgodą samego ojca. Zarazem wydany jej od władzy duchownej wzajemny paszport i oddzielenie od męża może nieszkodzi w was z

Dziećmi

gdzie się jej podoba na kraju lub zagranicą.

Takie prawo jest położenia. Widzieć zresztą tego pożądana, iżby wówczas moja mogła przyjąć w poddaństwo Rosyjskie, tak dla tego iżby majątkowe jej stosunki były zabezpieczone od wpływu mężowskiego, jako i dla przyszłości dzieci, szczęśliwej synów.

W tym względzie przedstawują się pytania:

Czy prawo austryackie uzależnia do tego kobiety prawnie zamężnej, iżby mogła sobie wybrać poddaństwo?

Jeżeli nie, to jakie są prawa austryackie względnie stosunków majątkowych między małżonkami; a w innych, jak jest przewidziany przypadek wdowy, i czy ta okoliczność emancypuje kobietę, co do mienia od wpływu męża i jako dalece?

Jeżeli kobieta ma prawo wybrać sobie w takim razie poddaństwo, czy może powstać o rozciągnienie takowego na dzieci niepełnie?

Takie są pytania, których rozwiązanie wymaga gruntownej znajomości prawa austryackiego oraz międzynarodowego. Naradzałem się obszernie z P. Millacherem, ale on, uznając się niekompetentnym, podał mi myśl uciekania się do najrzetelniejszego Pana, jako do mojego nieomylnie i stanowczo wskazującego wszelkie podobne rozjaśnienia i wątpliwości.

Widzę to jest z mojej strony śmiałością tak Pana niepokoić, ale powtarzam, wspomnienia pewne słowa dają mi pewną otuchę że prośba moja nie będzie źle przyjęta, że nawet zostanie zaszczyconą. Racz więc najszanowniejszy Panie, jeżeli

nie dawnia, bo dla córki mojej i jej sierot uda-
wać się z Tobą, w tej okoliczności odpowiedzialności.

O sobie oświadczenie nowego dowodu miłości
przestałem w tym samym razie, że jak im nasz
Pan oświeci, bez najmniejszej zwłoki. Mam
wiele do czynienia jako Ojciec Rady Prawnej,
ale to do mnie nie powinno, bo i sama ta
Rada jest bezużyteczna; a co będzie potem, Bogu
jednemu wiadomo.

Boże Pan, błogosławia i zgromadzonej Pani Do-
brodziej, przyjąć od nas obojga hołd doskonałego
uszanowania.

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja
najniższy i szczerze oddany sługa
[illegible]

z Petersburga
11/20 Lutego 1864.

Przemyśl 6 Marca

Pan Bóg wielkiemu Panu jeszcze tu
zgubił i jemu płótno [illegible] przeniósł, przeto
stamtąd nie ma co żywić, tylko
żebrować by nigdy na pierwiastkach
te [illegible] się jeszcze na tle
wiązkom przez [illegible]
wyrazie nagrody.

List Pański [illegible] w gwoździu
Sanuym attacie [illegible], przeto
te jeden na bojcie w [illegible] Ger
wen, żeby bylko przyjść nie
ulgi i ten list-pisz z tobie,
Stale tam, jak prawie wszystkie
dobre [illegible] przebytem, przyszedł
najbardziej nie w porę, bo w samej
czas rzeczym sobie [illegible]
w [illegible] [illegible], przeto [illegible]
[illegible] W. X. [illegible]. Apiły
te się tak [illegible], że nie [illegible]
[illegible] [illegible] nie było. Chciał
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]

wiosnę w Orle i który odjeżdżając
i pożegnawszy nas zjazdu tego
mnie, zostawił przemówienie
Prof. S. Baliński, do pewnej
części wcześniej wygłoszone mówi.
Od rozmówienia jej Syna Zamiejscowej
i pożegnania w mowa, wyjazd przez
Kowalewo Dwór z Zabawami - Krzyża
Listów, dla Pani może nowego
też co to zostawiło, i jakiego
Klopotu i zdrowia. Biedna Olga
jest bowiem najczęściej słuszna Stei
na swojej demencji, której ja
Kochałem. Od jasnego wyjazdu
nia swego stanu. Z tego jej
Siostrzyna 1½ roku jestem nas.
Szczęście Boże pozwala
Żonie mojej Kochanej
z wyjazdem i wyjazdem, i
mi z mej brać przykład.

W tej czasu wiadomości P.
Nikodem Chrostow, do mieszkania
dawno tego przeniósł się, że

niekorzystne miało wrażenie.

Co mówić o naszem niedyskretnem położeniu? Jak to w nadziei smutny w stanie, (niby gundel, wróż żona mnie siła w dwojgu nędzy, i w tem mogę ostatnim zwiastunom, że wszelkie pozyskanie za kiedyś wiek, jest utracone praecie. Dziś tylko mnie żyjemy z mojej pensyi, wynoszącej na potrzebnie nie pełna 3400 r. Stan dłużny mojej jest, ale, ale znalazł jakieś zajęcie, mogące mi cokolwiek pomnożyć tak z zupełnie środki do życia z familją, gdzie jestem, jest dnia i dzień pobyt mojego wychowania.

Wyprzejmie Pana, że ten smutny obraz raz po raz mnie zachodzi do siebie samego - nie bardzo mógłbym i chciałbym inaczej - że wyprzejmie tego nadzieje.

Zawsze z najgłębszem uszanowaniem i najdroższą życzliwością

Twojego wdzięcznego i oddanego Pana
najniższy sługa
Tadeusz Ci.

Pa. 2 Września.
2 1866.

Ceniejszy Panie.

Łatwo mi Pan uwierzy, kiedy powiem, że Jego łaskawa annia pamięć, wyrażona w liście odebranym dziś od P. Alexandrowicza przejęła mię do głębi duszy wdzięcznością, i sprawiła, że z tego czynam rok 1873 z najmilszego wrażenia. Dobry Bóg, ijżyć Pan i w całym ciągu nowozanętego, i przez Niej szczęśliwie następującym, nigdy innych nie doświadczających wrażeń.

Pismo obszerne do P. Alexandrowicza w małem mym literackim interesie; on zapewne zaręczy, jakiego obo prosze, pewnej rady i skutecznego współdziałania Jw.o Pana Dobrodzieja, nie obarczam więc temi szczegółami niniejszego listu, i kończę, go na powtórzeniu wyrażenia dobrego pana znanych mi dobrodziejskiego uszanowania i uwielbienia, a jakiemi zawsze byłem jestem i będę Jw.o Pana Dobrodzieja najniższym i obowiązanym sługą

Krasiewicz

1/13 Stycznia
1873. z Tworka.

Najszlachetniejszy Panie.

Śmiem wprost ubiedzać Pana, na tej zasadzie, że rzecz chodzi o Dobry uczynek.

Krewny mój P. Paprocki donosi, że ostatni Kasztelan polski, Dembowski, w przeszłym miesiącu życie zakończył. Zostawił żonę i dwie córki, z tych starsza jak i matka, cierpi pomieszanie i obie są zamknięte w domu obłąkanych. Cały ciężar troski o matkę i siostrę i o wielce zwikłane interesa domowe, spadł na słabiutkie barki młodej panny Marzyi Dembowskiej i ta właśnie uciekła się o pomoc do mojego Kuzyna. Los tej familii złagodzony zostałby Łaską Cesarską; wyznaczona dla wdowy pensyi dożywotniej po 1200 r. a dla każdej z córek, do zamężcia, po 1000 r. rocznie.

Prośba o przyśpieszenie skutku tej Łaski przesłana została do Dyrektora Dep. Kassowości P. Hubenet. Paprocki prosi mię o wyjednanie takowego przyśpieszenia, na mocy axiomatu: qui cito dat, bis dat, tym bardziej że interesa pieniężne po nieboszczyku znajdują się w największym rozstroju. I dwory pragnął tym dopomódz biednej rodzinie, ale na

biedę, niemam żadnych stosunków z Departamentem Sprawiedliwości Kasacyjnego. Uskuchałem zwięc wiadomienia, które mi kazało udać się do najczcigodniejszego Pana, a mojego Stałego Towarzysza i polecić Jego dobrodusznym względom rodzinę dawnego Kollegi. Łatwo Panu będzie swoim przeważnym wpływem dopomódz sierotom.

Z najgłębszém uszanowaniem mam zaszczyt zostawać

Jaśnie Wielmożnego Pana

Dobrodzieja,

najniższym i z duszy oddanym

sługą, J. Przedawski.

Twer.
Semenowskaja ulica, dom
Polkownika Semenova.
9/21/ Lutego 1878.

Pozwól mi, najszlachetniejszy Panie, wynurzyć serdeczną wdzięczność za list którym mię obdarzyłeś – dowiadłem się, że niebyłko moje wstawienie się za rodziną, z którą byliśmy zaprzyjaźnieni w Warszawie, zostało Tobie przyjęte, ale że i mnie raczysz JWPan, zachować w swej łaskawej pamięci. To ostatnie było dla mnie manną, co migotała na mojej pielgrzymce po tej Saharze spółczesnego świata, dla którego czuję, żem się zbyt wcześnie lub zbyt późno urodził.

Ledwom to napisał, ajuż przestraszyłem się, bo co komu, a zatém i Panu, do mojego wtrącającego pesymizmu? Winien moje większej własnej, niż przyjacielowi winy, i Ciebie tego błagałbym, ażeby ten tapicerskim [tapicerskim] pozostał znanym tylko Panu samemu. Przepraszam i chętnie naprawię:

Oto, zachęcony Twą łaskawością, zdam sprawę z naszego bytowania w Szwecji. To miasto, naszej mieścinę, mało przedstawia zarobku do przyjemnienia życia, zwłaszcza dla mojej córki i wnuczki, nie przestają one wzdychać po Warszawie. Wszakże dało się i tu

skreślić kółko, w którém można parę go-
dzin bez znudzenia przepędzić. Tu-
taj nie byłoby wypisywać tu jakiekolwiek
znakomitości; trzeba przestawać na nie-
liczném i starać się w praktyce zdobyć
ten przepis jakiegoś mędrca, że sekret
zadowolnienia życiem zależy na tém,
ażeby umieć się zastosować do okolicz-
ności i jakiekolwiek są one, wyzyskiwać
z nich o tyle, ile można.
Jest tu jednak znakomita powłaść:
P. Glinka, liczący sobie dziewięćdzie-
siąt kilka lat, a wyjątkowej wesołości
zdolności umysłowych. Przechodził rozmaite
koleje, nawet Decembrystowe, skończył gdzieś na tém, że z nie-
małym kapitałem osiadł w Twerze.
Przez tak długie życie nie mógł nie
nazbierać wiele doświadczenia, i
niemało wiadomości. Był nawet
kiedyś nieboszczkowym Poety
Znajomość datuje od roku 1822,
kiedy go zastał w Petersburgu już kapi-
tanem i adjutantem Wojennego Jene-
ralgubernatora, hrabi Miłoradowicza.
Miał on odjąć we wszystkich kampanjach
jeszcze napoleonowskich, pamięć mu do-
konale służy i pogadanka z nim jest
wielce zajmującą. Jest tu niemało

polaków, już lekarzy, już inżenjerów, już
lekarzych.. Są to ludzie wykształceni;
Stanisz notarjusz, p. Żukowski, jest
też rodem z mojej guberonii. Katoli-
cyzm w Twerze znajduje się w tém
położeniu, które technicznie nazywa
się Ecclesia pabiens. Kościołek drew-
niany, na końcu miasta i pozwolono go
wystawić przed laty 10 z warunkiem iżby
nie miał powierzchowności kościoła. Jest
to uszanowe parafija i obecnie zarządzana
przez prawdziwie znakomitego duchownego.
X. Sidorowicz, który mój powiatowik, ze swej
łobliwości, uczoności, i niepospolitej rzadkiej
dziejskiej wymowy, żywo mi przypomina
„l'abbé Joseph Hube", którego miałem
szczęście poznać w 1859 roku w Paryżu.
Nasz władz, prócz cura animarum miejsco-
wych katolików, ma obowiązek, raz do ro-
ku, objechać trzy guberonje dla wysłu-
chania wielkorocznej spowiedzi mieszkań
ców i wojskowych, a wtenczas pobiera od
Rządu pieniądze na podróż i nader skro-
mne djety; przez resztę zaś roku
Rząd mi niczém nie przyczynia się do utrzy
mania parafii, tak iż ta i jej pasterz
pozostają na łasce parafjan. Mówi-
łem o tém x Gubernatorem, przekładałem
że można ignorować duchowne znaczenie
Księdza, ale trzeba go uważać jako rzą-
dowego urzędnika, obowiązanego utrzy-
mywać Księgi Stanu cywilnego i guberonje
objeżdżać. P. Samow uznał słuszność mego
przedstawienia i powiedział, nie wiem czy praw-
da, że wstawił się u władzy o wynagrodze-
nie

pensyi profesorowi Swerskiemu, ale żadnej odpowiedzi nie odebrał. I tak, nąd wielkiego Cesarstwa przyjmuje ów biednego Księżyny tę jałmużnę bez płatnej, prawowitej służby.....

Upraszam JWPana, przy pierwszej sposobności wyrazić JW. Ciechanowieckiej moją głęboką, nadzwyczajną za łaskawe o mnie wspomnienie; na teraz nic więcej nie powiem ale jeżeli pozwoli, będę miał zaszczyt napisać do tej prawdziwie znakomitej damy, o tém, o czém była między nami mowa.

JJWW. Małkowskim składam moje hołdy, życząc tak miłego pożycia. Zawsze cieszę się że Pan go używa.

Przepraszam za tak długą epistołę a proszę przyjąć wyrazy najgłębszego uszanowania i zachować, tak dla mnie drogą łaskę,

Jaśnie Wielmożnego Pana
najniższy i obowiązany sługa
Zmorski.

18 Lutego
2 Marca 1878
z Tweru.

Córka moja i wnuczka zasyłają JWPanu swoje hołdy, i proszą o zachowanie ich w łaskawej pamięci. Pani Walenia wystąpiła w wyborowego wieczora w amatorskiém widowisku, danem na rzecz ubogich i zjednała oklaski, zkupełną bezstronnością powiem, zasłużone.

Przedstawiają, Panu skończoną
Rekonstrukcję – ale są Panu
niektóre kwestyjki, dla
których zdaje się że trzeba
będzie nam się zobaczyć.
Kiedy Pan zajęty?

Najmniej Pana

Dr. Lutmanowa

Chociaż ja pokochałam całą ~~[illegible]~~ niedolę
całą naszą nasilla - pozycję tylko na ojcu
całe zależność między Bolkę a ludźmi zro-
zumiałą. Ludzka zgoda ludzi prostych jedną
ideału - pewnością ich pozwala od razu
poznać i do serdecznego przekazu przyciągnąć
wszystko co nie tylko wykształcenie ciała - przy-
nie bardzo specjalnie ogarnia na tych dziecięcych
ojcowskich powstaniu, natchnieniu, przyjaźni.
Wiele specjalnych ludzkich oparcia na ...
... na ... ludzi na ..., ... i ...
... ...
stanowiła przede wszystkim.

Dla tej miłości pisze on przyjaciołom ogrom
niepokojące, ...: drobiazgowe ...
bystrzą opieką na przykład wyjeżdżającej w świat,
aby ... ...

Interesujące jest ...
... ...

Kronos pisarza, jak praeterea [illegible]
pierwiastkowy [illegible] z [illegible] [illegible]
Podobieństwo zgadza się z podpisem [illegible]
znanem portretem olejnym, [illegible]
w Londynie na, dziś [illegible] Kapitale [illegible]
kowskiej [illegible] — Przy tej [illegible]
olejnem [illegible]
[illegible] w Berlinie, w Monachium,
w Dreznie, w Kolonii [illegible]
i najwcześniejszem [illegible]
do [illegible]
dziś [illegible] — [illegible]
[illegible] się [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

w Drezdzie, Berlinie i Wolfenbüttel
Ksiąt. Jura Lesprawa Gertrudy Dwid
córki Kazimiera Ksiąg: Radziwiłł
żałosnej, i Zofii Ksiżnej na Ostrogu,
Zdowiła córkę Zygmunta I, Jadwigę
Elektor Brandenburskiej, i Zofię
Księżnej Brunświckiej — Odbyłem
Mszę w kaplicy z Mszałem Officium
Beatae Virginis wierszami, a którego
~~wstępie~~ pod imieniem S. Kazimiera
znany (Annida de Schan) hymn
Jezu Ty nasz Zbawicielu — Miałem na wyż-
szą Korespondencyą X. Zofii Brunświckiej
polskiej z Matkami, przesłaną w Archiwum
w Wolfenbüttel — Oraz portrety Jej
drzewa — Wiele to zajmuje wiadomości
zagranicą — O Jej Regencyi Brunświckiej
dostałem Rękopismo Władysł II: od Ojca Jez.
Komendanty Księgarza — Mszy, z zdania
Imienprotti o Zofii Jej i mężu, mego
widziałem w Wolfenbarga — i Kod: Nieświeskie
wpisanie do tych Zapisów —
X. Jow: Archiw: Bisk: Gotowe do tych odpisów
Bratom; a przed Wielką zaprzedanowane byłoby
Obecnie do tych Kościelnej Komisyi potrzeby,
Zaprzedanowaniem Braci wypełnię —
C. Alexander Przezdziecki

Warszawa
Romanek & Co.

Stała redagowany
który mnie od kilku tygodni w domu zatrzymuje,
nie pozwolił mi dotąd
- zwrócić się z Pismem
Senatorem - Abym odebrany
- mego [illegible], - pospieszam
przedstawić go Panu,
prosząc o [illegible] Zdania
co do [illegible] jakie

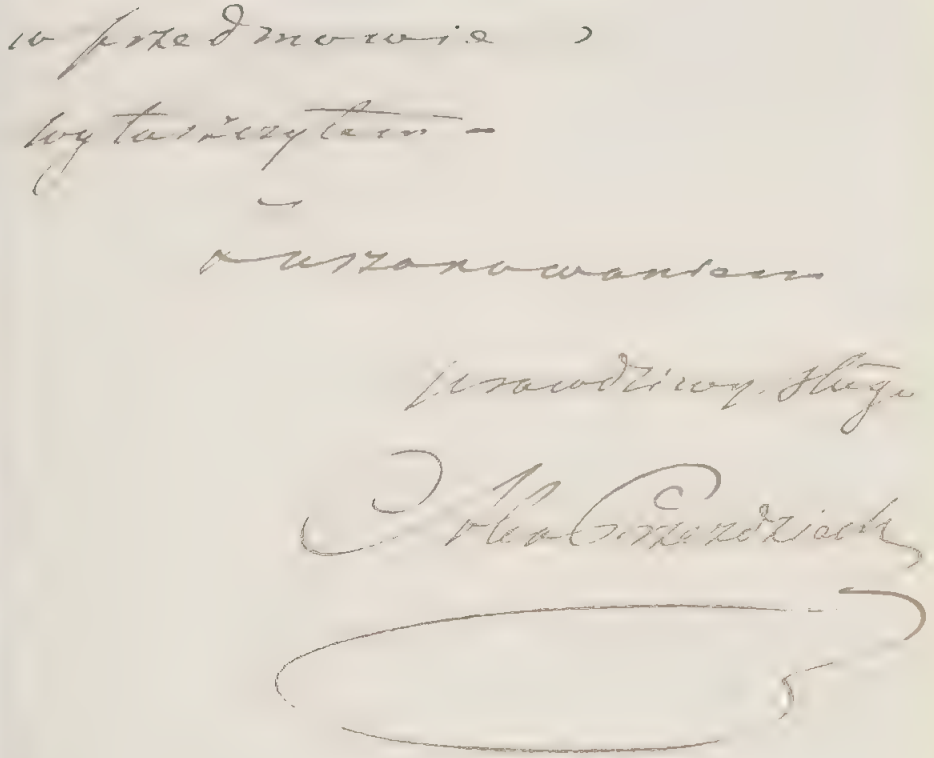

Jaśnie Wielmożny Panie Ś.
natorze!

Za uczciwanie Pana mię ma
honor do niego ze Polacznt
bez tytułu jest u mego Pana
Łaskawego Hetmana Koron
ne. Na teraz tytuł tylko
z Rzymskiego mogę podać.
Hetmana y przywileii koronne
z Łacińskiego języka na polski prze
łożone, pomiędzy porządkiem Sejmu
y Sprawami. — Kochaią o : Ii kro
nowie Ii Drukarnia Mikołaia
Szarffenberga, Krolewskiemu
y Stanu Rzeczpospolitey
Roku Pańskiego 565 Jest Winno być

na początku tytułu przy-
pisu i rejestru tom I 8, na karcie
str. 337, zaś na końcu tomu na
liczbowanych 7.
Co do wypisu z ksiąg sądowych
ławniczych oświadczam się, że ta
miała się do wydanej zodat
celem przeprowadzenia podziału
dóbr w drodze z dowej licytacji
w tego na rzecz, wolnej
małżonkini Nixjasz. Postępo
wanie to takich okoliczności i
to o takim skutku być powin
ono i tak skutkiem jako
świadka? Czy jest mężczyzna
ny przez sąd miejski, małżonkini
lub urzędnikiem Wiertny. Spis
nych spraw tego samego stanu

Powinno się obchodzić, czy przeciwnie
winno się czcić tymi widokami
i czy może owe dni mają
się rozróżniać Wajasz.
Zwracam Pan Sprawę wydania
tych ustaw.

Życząc przy zmianie roku
zdrowia i pomyślności
Kochający

Jadwiga Wielmożnego Pana
Senatora

uniżonym sługą
ks. Józef Bernacki,
proboszcz
w Zgierzu
dnia 1 Stycznia
r. Pańskiego 1892.

Odwołując się do dawniejszej korrespondencyi i w szczególności do odpowiedzi mojej z dnia 1. Sierpnia r. b., mam zaszczyt JWmu Panu donieść, że pomimo najstaranniejszego badania w archiwum Prześwietnej Kapituły Metropolitalnej tutejszej oprócz urzędowej kopii Synodu Jarosława Arcybiskupa Gnieźnieńskiego z roku 1357. odbytego w Kaliszu, żadne inne materyały wynaleść się nie dały, któreby JWmu Panu przydatne być mogły do skreślenia dziejów prawodawstwa naszego kościelnego.

Że zaś wspomniony akt synodalny ogłoszony już został drukiem w Gazecie kościelnej przed kilku laty tutaj wychodzącej, w której posiadaniu JW. Pan bezwątpienia się znajdujesz, nie dołączam przeto kopii takowego w gotowości wszakże dostarczenia jej, na każde JW. Pana żądanie.

Szczerze ubolewając, że się przysłużyć nie mogę do ułatwienia tak użytecznej, dla kościoła tak pracy, mam zaszczyt ponowić dla JWgo Pana, mój wszelki Szacunek i poważanie.

Poznań dnia 29. Października 1856.

Arcybiskup Gnieźnieński i Poznański.

A. M.

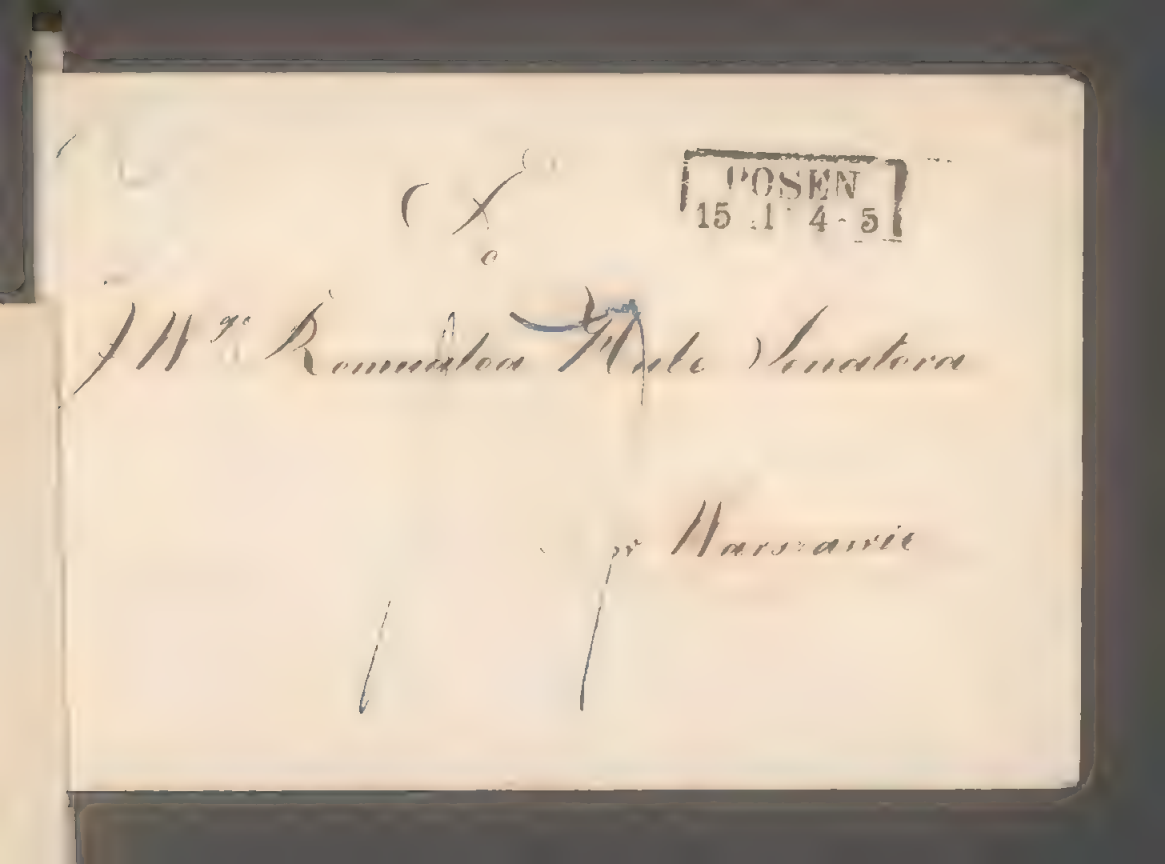
POSEN
15.1.4-5

-Excellencyo!

Dawna wybierałem się donieść Panu Senatorowi o znajdującej w Metryce Koronnej księdze Sądowej Krakowskiej l. z r. 1406 -1407. Różne przeszkody nie pozwalały mi uskutecznić tego w prędkim czasie. Dziś mając nieco wakacyjny czas, przedsiębrałem o niej krótkie uwagi. Forma - zwyczajna dawna zapisywych, pisanych na papierze, oprawa zupełnie nowa, nadanej jej ostatnio nie ma, oblicza w papier kolorowany. Początku nie ma i zaczyna się od napisu: Feria secunda sequenti. Charakter po przyzwyczajeniu się dość czytelny nawet dla mnie nie

zbyt biegłego w odczytywaniu starych ksiąg sądowych. Jest rzeczą wiadomą, że pewne specyalności sądowych, z których nie wszystkich pewien jestem, a nie wiadomo kogo obcy mi tu na miejscu rzeczy z pewnością rozwiązać. Do tej kategoryi należy ciągłe używanie wyrazu: Item = w czytaniu terminum primum Lichtmes? Jakiego rodzaju znajdują się zapiski Pan Senator zrozumie z załączającej się oddzielnej notatki. Gdyby okazała się potrzebną jeszcze dalsza szczegóły, gotów jestem służyć im z największą przychylnością. Dodam że rat patrickich nie miałem znaleźć, a potrafiłem tylko raz dwa raty Lacińskie.

Nie znając dokładnie, które sprawy przedmiotu temu nie jestem w stanie [illegible]

[illegible] stopnia wartości [illegible] pomnika. Kończę się
[illegible] że to [illegible] niezmiernie.

[illegible] Wczoraj dostałem przesyłkę, jak
to [illegible] potwierdzenie [illegible] 13-tu
[illegible] [illegible] wiadomości
[illegible] 3-cio miesięcznej [illegible] [illegible] Kaleczka,
[illegible] [illegible] [illegible] [

Excellencyo!

Stosownie do życzenia Jaśnie Oświeconego Senatora zpiery przesłało z Jego rozkazu trzech Domowników. W 122 odczytaliśmy ich rozkazy wyd. Petersb. W V-te 11 [illegible] zrzeczenia wszystkiego:- wszyscy Baluco, manollis, mensatum, pecus - wszystkie majątki za granicą - ich [illegible]; jw debitur erga suum expedit, chociaż to ex nie jest dla nich jasne - testamenta wszystkie; Domus - nasze tego wyta- zu nie umieją przeczytać; platium napisano jasno; domum [illegible] wszystkie [illegible]. W N 107 nie- jacone C w nazwisku Cybulowskiego, [illegible]

Kilka - może to będzie mało; przy końcu po „nadesłanie" miejsce ... i ulgowany - zniżkowane.

Gdyby Pan Senator miał jakie konjektury do miejsc źle odczytanych, to uprzejmie z nimi [illegible] dowodu prawdy, czyjąś wygłosić w ręku.

Jeżeli co Metryka jest w Petersburgu, bardzo lęgnie mnie, że do Nadejdą Roku, czy z tych nikt nie wróci.

Po wyjeździe z Warszawy byłem w Berlinie, Dreźnie i po drodze, gdzie mi czas dobrze dobrze pozwolił. Do tych miejscowości bym nie chciał, i kontrakcie byłem w Krakowie, Lwowie. Przebywam tego, czy tego, bardzo dużo i cos.

17/29 [illegible] 87
[illegible]
Nevski pr. 84.

Excellencyo!

List Pana Senatora otrzymałem
przed samym wyjazdem z Pbursa i za-
tamtejszem Księgarni Pabrity: Książki
mniały być dostarczone według adresu
przez agenta warszawskiego księgarni
bez poruczenia kosztów przesyłki,
należność za książki zostało
zapisane na rachunek, który wyno-
si [illegible] przy czym sposób
najdogodniejszy dla Pana Senatora.
Ci [illegible] Księgarni podejmuje
się wykonać wszelkie życzenia
Pana Senatora, gdyż co tydzień, w piątek,

wyszło [illegible] do Warszawy.

Ja prawdopodobnie wrócę [illegible]
na [illegible] dni do Warszawy około
6/II b. m. Oczekuję bardzo na wieści
[illegible] Brześciu o Białymstoku.
Jeżeli uznają [illegible] sprawę
[illegible] i [illegible], to [illegible]
[illegible]

Ściskam Was

J. Stanisz

31 V 48
12 M

Baranowicze

Do Prokuratora Sąd. Okręg. Brzeskiego –
Prywatny adres.

Ekscelencyo!

Śpieszę z odpowiedzią na list Pana Senatora z d. 10 b. m., który doszedł mię za łaskawem pośrednictwem p. Senatora Kaznowskiego.

Znałem od p. Linnicheusi. pochodzenie go w Petersburgu, jak się zajmował w Metryce. Pojechał on potem dla studjów do Lwowa, gdzie półtora przebył pod ojca pracował nad dawnemi dziejami Rusi. Obecnie jest docentem do historyi Rossyi w Moskwie. Zwróciłem się on do mnie po niektóre szczegóły, których się rozpytywał p. Senatora, donosząc, że zamierza pisać krytykę i wyzyskać w tendencyjnie

jurysdykcyjnem w Mannie odbyć. Na co ja mu zaproponowałam dokumenta przestała co żądanego, i dziękując się uprzątnięć go zwróciła się do Pana Senatora. Mówi się, że w obecności on jeden z historyków rozpoczął nieco lepiej czas tej konferencji i umiał wywiązać się zadowalniająco z zadania.

Prof. Bierzanowski stale pracuje w dziedzinie historyi prawa na Litwie. Prowadzi na uniwersytecie wykłady z tego zakresu, ale prace swe tylko jeszcze gotuje do druku. Rozpoczyna niebawem druk dokumentów, odnoszących się do stosunków prawnych na Litwie; dokumenty pochodzą z Metryki. Będzie to wydawnictwo

kacimy i trochę wyjaśnić, więc
nie będzie w tym żadnego dramatu.

Jutro przed całą wielu (8-10.?)
opatrzyć notatkami moją pracę
Rzeźbiarka w Jerycu II i wydrukować
ją w Akademii; pokazywać wiele,
a między innemi korzystać z mej
Lubelzi Longinus (Spaziomo
Popis II. Imenia Mnoxov. Odb.
Memoria u Drevn. 1867. II), ale da-
lej niechce czytać. Pomoda, w
mus je... i nowe uwagi i w końcu
Grudnia wyda. Tak mi mówił przed
2-ma tygodniami.....

Latem oglądałem w Wiedniu Archi-
wum Lubelzie. Wiozę w portfelu
Zorawego. Przyjęty dla mnie był
Hrdo Tatuy. Pozdrawiam Dan

do sejmu z r. 1566. Zarząd o restytuowaby robót mnie wszelkich w Tatrach.

W Lipcu wróciłem z Prochowa, wyglądu żadnego. Można mu zazdrościć zdrowia.

Łączę wyrazy głębokiego poważania i przyjaźni, oraz pozostaję

Wasz Sincolaus

Wasz najuniżeńszy

St. Staszyc

3/15 Grudnia 88

Piekary.

84, Hebdenroy.

Berlin den 3. November 1882.

Euer Hochwohlgeboren

beehre ich mich auf das gefällige Schreiben vom 2. d. M. ergebenst zu erwidern, daß ich dem Direktor des Geheimen Privat-Kabinets, Herrn Geheimen Rath von Lyncker autorisirt habe Ihnen die verlangte Copie der fraglichen Urkunde zur wissenschaftlichen Benutzung in Ihrer Wohnung zu übersenden.

Ganz ergebenst

Der Vice-Präsident des Königlich Preußischen Staatsministeriums

Dr. Hofmann

An
den Kaiserlich Russischen Wirklichen
Geheimen Rath und Curator
Herrn von Kube
Hochwohlgeboren.

A. P. I 41.

An

Seine Kaiserlich Russischen Wirklichen Geheimen Rath
und Ritter
Herrn von Hube
Excellenz.

Hôtel de Rome

9.1c.1741.
Ankam 1 Punkt 4.

Puttkammer & Mühlbrecht

Buchhandlung für Staats- und Rechtswissenschaft
in BERLIN NW., 64 Unter den Linden.
Verlag der Veröffentlichungen d. Kaiserl. Statist. Amtes in Berlin.
Commissionaire der II. Abtheilung der Höchsteigenen Kanzlei
Sr. Maj. d. Kaisers von Russland.

DEUTSCHE REICHSPOST.

POSTKARTE.

Herrn Adv. Kukiewicz

in Posen.

C. 154.

WELTPOSTVEREIN. (UNION POSTALE UNIVERSELLE.)

POSTKARTE AUS DEUTSCHLAND.

(ALLEMAGNE.)

An Herrn Senator Rem Hulse

Warschau

(Marschallstrasse 30

U Zagrebu 14 travnja 1871.

Prijatelju srdačno!

Zahvaljujem se, što ste mi dragom pjesmom od 21 ožujka g. učinili veliku radost u pjesničkom obćenju s vašom dušom, koju od mene u dijelili stanicom.

Žao mi je, što sam tek sada mogao odgovoriti na vaše poštovano pismo i što u čeh nisam mogao dalje pisati neznajući kako ćete dugo ostati tu. Sada zgodan mi se izgovor, da se ne ljutite na moju radu u Zagrebu.

Želim vam hrvatski da s njim se u domovini da pi utěsni i nezgoda stanovitom dosadnom u vašem stanu. Pozdravi me Zagreb i bratske mi ga. Ako pođete mož mi

Vaš dosadanji književnoga rada na knjižnici naše akademije i onaj pače „O značenju prava rzymskiego" preveden je i u hrvatski i preveo ga mojim pokaknućem naš književnik D. Ritter-Vitezović koj vrsno dobro razumije poljski i vrsta slavenska narječja.

Vaša želja da se vijesti za jugoslavensko pravo vjerodostojnije ispunit će u doglednoj skoru. Odkada naša akademija obstoji i živi: mnogo ona, i mnogi na to. Ona je naložila svojim članom da sistematskom obradbom D. Dominkovića cijelu prošlu hrvatsku bibliografiju dovrše i u rukopisu predaju štampanju, pa da onda po redu izdaju same izvore. Prva će knjiga ove pravne novine bibliografije, koja će ujedno biti knjiga

fontium za jugoslav. pravo već je pod tiskom i
moći će izaći do konca ove godine. Onda
bilo bi akademija uredila na ljepšem izdanju „corpus iuris
slavorum meridionalium"! Dubrovački Statut
s libri reformationum i vrijedi već je pripravan.

Historija kaznenoga prava ruskoga, koju ste
prošle godine izdali, nije nam ovdje poznata i mi im,
da ju vrijedi u pričuvi.

[illegible]

Dilo bi nam veoma milo, da vaš ovdje u
Zagrebu možemo pozdraviti i radamo bi bili
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Es gereicht unserer Akademie zur Ehre Sie unter die Mitglieder rechnen zu können. Und ich empfehle unser junges Institut Ihrem gütigen Wohlwollen. Wenn Sie uns die Ehre erweisen, unsere Publikationen mit Ihren Forschungen zu bereichern, die Sprache soll Sie nicht behindern, denn wir lassen sie in die kroatische übersetzen.

Das Diplom und die Bücher sind Ihnen nachträglich zugeschickt worden. Wenn Sie diese [illegible]

[illegible]

[illegible]

Dalmatien um Materialien für die Quellen der südslavischen Rechtsgeschichte zu sammeln. Er vergleicht die alte Ausgabe des Statuts von Curzola, welches die Academie noch in diesem Jahre veröffentlichen wird, mit einer Handschrift aus dem XV Jahrhunderte, welche im Besitze der Familie Capor in Curzola sich befindet.

Künftighin bitte, wenn Sie mich mit einem Schreiben beehren wollen, mir polnisch oder russisch zu schreiben.

Wollen Sie den Ausdruck meiner Verehrung empfangen, mit der ich bleibe

Ew. Hochwohlgeboren

ergebenster

F. Lačkij

Jaśnie Wielmożny
Panie Senatorze!

W Numerze 11go tygodnika „Przegląd" (za 1878 r. b.) znalazłem „Dodatek do Artykułu „o Napiwku kolejowym". Przeczytawszy Artykuł ów, nie sprawił przyjemności, gdyż dotyczył bowiem o zaniedbywaniu się moją pracą, chociaż by było niewinnego błędu, podałem fakta, które tych zarzutów Napiwku dalej potrzebują.

Przyjemność moja przeto że jest bardziej zmniejszyła, gdyż się dowiedziałem, że Artykuł ów jest płodem, które obdarzyło Kraj tylu cennemi pracami a w naszej prowincji dwa zajmuje stanowisko.

Co uczuwszy odnieśli się do złożenia Jaśnie Wielmożnemu Senatorowi przysłanej rozprawki, oraz do zaniechania prośby o przyjęcie jej jako pracy ukończonego pozostawać

z głębokim mam uszanowaniem pozostawać

Jan Matejko

Warszawa, 20 Grudnia
1877 r.

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze
Dobrodzieju!

Starożytności Jemickiego Wschodu, a którym w miarę możności poświęcałem czas pozwoliły mi odejść nauczycielskim obowiązkiem obarczony wielce jestem: im to bowiem zawdzięczam zaszczyt, iżem był zaproszony przez Jaśnie Wielmożnego Senatora o moich studyach. Własna Pana Senatora pogróżka mi zachęta do pracy, stały się mi pobudkami bodźcem. Powstały więc rozmaite plany specyalniejszych badań, pomysły te nowych prac.

Uważając nadzwyczajną ważność dla historyi Wschodu kwestyi nadadriackiego języka, postanowiłem zająć się nią bezzwłocznie, o ile to dla mnie stać się dotąd może. Dziwnie utrudniają badanie tej kwestyi, a uzyskać jej objaśnień i ubezwłasnowolnić potrafi postawa panujących dotychczas Tr. Lemormant, stanowczym odbarwieniu dawnych nadadów i ich języka, i Joseph Halevy, nowszym bezbytnicem oraz autorem odprawy pod

tytułem: „Observations critiques sur les prétendus Fondements de la Babylonie" i, jak w tym razie, prawdziwym jego przeciwnikiem. Pomimo tego zdania i bliższej mi co tego tak mogło być tylko sprawiedliwość dziś spotkniętych. Jakoż obecnie jak od tygodnia) powiadam) obserwuję i uzupełniającą, niestety rozprawę normandzką: „La langue primitive de la Chaldée et les prétendus fondements." W niej znajduję i historyę i gramatykę, archeologią, obok użytych w tym gającej sporne punkta. Tutaj sobie że w tym dziele znalazłem ważną podstawę mojej pracy.

Następnie powziąłem myśl przetłumaczenia cuneiformów babil. i assyryjskiego. Najbardziej uwzględniło mi się tłumaczenie kolumbi Tiglat-Pal. Assura II. W pierwszym kolumnie, według pisma jednej, czyli historycznej linguistycznej tekstu mógł być do tego się najlepiej do słownictwa pomocy (Schriften und das Alte Testament) tytułu i porównania z biblijnym Thulem. Kolumnie zajmujące, mogła) być jeśli wyjść kamienia) tekstu z Sargonidów. Po materyały i opracowania tłumaczenia) oraz) i tekstowych wskazań i co mu tekstu) dać się i w tym wypadku musiałem do zagranicznych uczonych i wydawców.

Acz obawiam się nadużywać cierpliwości Waszej, jednakże pozwalam się mysłać, że obecnie, chociażbym i wiele jeszcze nadesłał, nie wiele z nich mógłbym wyzyskać, a to dla tej szczególnej jak zwykle przy końcu roku znaczne zajętości.

Na zamiar przed wielu dniami otrzymałem pozwolenie na dwóch, mogących mi wiele ułatwić moje zadanie, otrzymałem mianowicie: 1) Extracts from Standard Assyrian Texts, prepared by Boscawen; 2) Records of the Past, being english translations of the Assyrian and Egyptian Monuments; i nadto: 3) Les Syllabaires Cuneiformes, edition critique, par Fr. Lenormant. Dzieła te obaj dostałem: Schrift tafel (Assyryjskie drzewo szkolne), obaj Lenormanta Syllabary oraz jego grammatyki Assyryjskiej dopomagają mi, jako pomocnicze kroki, przedsięwziąć za wierzone tłumaczenie.

Lecz brak mi dotychczas całkowitych tekstów Assyryjskich pozwala; i które posiadam nie tylko w oryginale mylne. Zarzucić a lecz tekst mylnie znaczy mianowicie [illegible] do jakiego innego [illegible], znamy z tej bliższej. Nie, chociażbym na nie nie przestał [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tów klinowych (Keilschrift-Inscriptionen) dawnego perskiego państwa, leżących w publicznych bibliotekach i te sprawiających się odczytać.

Dzieło z bitwy tej pozostałych, złożyć się zatem. Niemiecki filologa Bezold'a, przy którego boku pracą, pomagam i objaśnieniami może wynosić od dwóch do trzech arkuszy druku. Mam tu nadzieję i do Listopada tłumaczenie moje cały skończyć. Gdyby na przeszkodzie niespodziewane okoliczności całkowitego tekstu tłumaczenia uczynić, to tłumaczę, że tylko, tekst klinowy, mam w ręku (wydany przez Dr. Bezold'a, profesora Assyryologii przy Uniwersytecie Lipskim).

Pracy tłumaczy to sam napisałem, zapytałem, ilość czy to może jest z nich skazy, bym tłumaczenia odesłał wydawcom przed. I na to pytanie usprawiedliwiają się odpowiedzią, że mogę, że przesłałem gotowe przekładu tym tłumaczeniem, gdyż było one z jego strony pracowity i pilnym, wydawcy z przyjemnością, bo nego dziełem i za swój tłumaczenia Pana Senatora.

Mam zaszczyt pozostawać

z najgłębszym poważaniem oraz

najuprzejmiejszą uległością

Za Pana tłumaczenia Senatora [illegible] Kaliński

Warszawa
24 Czerwca
1878.

Jasnie Wielmożny Panie Senatorze!

W tych dniach dwa razy adresowałem do JW. Kuratora. Pierwszy raz potrzebowałem w celu złożenia, tak zwanej przysięgi, którą miałem zatrzymać jeszcze Panu Senatorowi. Prosiłem Pan Kurator jeszcze dzisiaj, by jeden egzemplarz posłał Panu Ministrowi i ów egzemplarz, raczył jeszcze wolić, by mi zwrócił na Jego ręce, przy zapisce objaśniającej moc i żądanie. Gdy mi jeszcze wiedział, że ta odbitka chciałem razem posłać z egzemplarzem obecnie drukującego się dzieła, JW. Kurator zauważył, że lepiej jest przyspieszyć wysłanie już wydrukowanej pracy. Zastanowiwszy się, że jeżeli zdążę skończyć druk, to On sam, jadąc w dniu do Petersburga, pracę tę zawiezie i osobiście wręczy Panu Ministrowi. Po tych, tak dla mnie przykrych słowach, przestałem się wtrącać narzekać, wróciłem odbitki dla Pana Ministra i przy okazji podałem zapiskę.

W drugiej ze mną rozmowie JW. Kurator oznajmił mi o bytności Pana Senatora u Niego. Zastanowiłem się, że dla porozumienia stosownych ze swej strony środków postanowiłby mieć bliższe wiadomości o dalszych zamiarach Pana Senatora i o celu podróży. Zamiar Pana Ministra. Również, bodajże wspomniał, że Pan Minister daleko wyjść za granicę, a tylko, by spotkał się z Panem Senatorem w miejscu, w tym razie, według Niego, zachodzą poważne przyczyny i

i przedstawiony do uchylenia takowego; o ile przedstawiony leży, w nas
łatwe wziąć studyów. Przedmiot bowiem, o którem się prawi-
cam nie jest wcale wygładzony w Uniwersytecie i tylko
na kilku zaledwie wykładach naukowych w Europie dobrze jest,
o przedmiocie, więc by stosowne w tym przedmiocie uzyskać
wiadomości, przed złożeniem takowych wiadomości,
wiadomości, przed złożeniem takowych wiadomości
stronom by było zawiedzenie byłe zajęcia. Nadmienić obiecuję,
że w czasie swej bytności w Petersburgu w tym celu zobaczy
się w Panem Senatorem i o zobaczeniu rozmówi się z Panem Chwo-
stowem, do czego służyć może jako wstęp objaśnienie drugiego
i obszerniejszych rozmiarów pracy.

Dla osiągnięcia tak ważnego celu, który mi na oczy Pana
Senatora wynaraść, a również by choć w części uwarzać się godnym
zaufania okazania się Pana Senatora, mianowicie i zaprzestaniu
z moimi wojennymi studyami, mi będzie się wahać w razie nadto-
rym przystąpić do zdawania egzaminu na magistra.
Obecnie magistrowi mi będzie się w Petersburgu — i to z Historyi
ryi powszechnej jako dwudziestu historyków filologicznych
nam. Byłoby to jednakże co najmniej o dwa lata opóźnienie
nie wyjazdu, abym, co więcej oświadczyć się o swoich studyach
czasu historyi Rossyi i gruntownie zmówiwszy historyi pow-
szechnej, zdawać tym mi egzamin z języków klassycznych,
kla statystyki i ekonomii politycznej. Bacząc na wielki
zakres historyi powszechnej mieć tym i uczynić takiego
rozkazu uwzględnienie, by bowiem specjalnie zabrać się
Nadobnych jak Nawożytnej, co by zabrało od Profesorów.

Jednakże by zachęcić na pewne uwzględnienie przy ogłoszeniu
mojej sprzątaniu, uważam za konieczne dodać, iż mogłabym
Pan by nie był skłonny się tym zająć, nim się Pan Venator
za nią weźmie, uskarżałbym się do Pana przy pierwszej
chęci napisać jedną lub dwie rozprawki w tym celu, a zachowałem
w całości rozterenia spisy starożytnych swoich studyów, sporządzone
dziełem sobie dać znaczną ilość starożytnych dzieł i wydań.

Kilka tematów mam na myśli. Oto są niektóre. Oznaczam
się je podać, w nadziei, że Pan Venator, uwzględniając mój
na tle większą ilość obcego przedmiotu, w tej nadziei
zmówi mi nieco swojej rady. Celem jednej byłoby ogłoszenie
nie i skatalogowanie hieroglyficznego opracowania pomników pisanych
Babilońskiego. Co mógłbym zamówić na pierwsze wydanie w tej
materyi przedstawiłbym oraz przedstawienie, ale
mentów, denumentów, opisów, które spisałem. Za by tu co-
nać oraz przy mógłbym: Objaśnienie nazwisk i tabliczek
swoich miejscowości. Uwagę mógłbym poświęcić Starożytno-
mu Egiptowi; w osobnych działach traktowałbym o jego hi-
storyi, pomnikach, literatury. Materyały do tego dostarczą
Rawlinson, Lenormant, Maspero, Brugsch i inni: grammatyka Egipskiego - Renouf; historya Egiptu
Brugscha; pomniki piśmiennictwa wydane w Records of
the Past; prace nad przekładami z Egipskiego Lauth, Chas
pero, Chabas i inni, prace nowych hieroglyficznych
dzych Egiptologów.

Chciałbym mogła dwóch nakładów i epigrafia pomiędzy
objaśnieniem i tekstem nie liczących a nad małych napisach, jak
napr. Edmunda, z podaniem dat i przekładu tak
sporządzonych przekładów wydałby

[illegible] [illegible] [illegible] [

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze
Dobrodzieju!

Naonnie doszedłem do adresu rozprawę swojej pokrewnej treści złożyć Panu Senatorowi. Była ona wydrukowana w Журналѣ Министерства Народнаго Просвѣщенія za Rok dziewiąty.

Dwa następne (Nadpisi Переяславской Стѣны и Евангелія.) Tłumaczenie ascetycznego tekstu przedwiecznych nadpisów i przewaga ich, z przyłączeniem krótkiego wykazu ascetycznych wyrażeń i zwrotów, wskazanych w tekście słowa i formy) idą jakoś razem. Transkrypcja była tu dla dwóch różnej wartości a pisowni, wobec której nawet zdawała dotychczas.

W każdym razie w Gandinie, jeśli zdrowie moje będzie już stanowczo i wyjdzie z domu.

Spomiędzy tych obecnie tłoczących się żon; Brugscha: Hist. Egypte sous Pharaons; Ebersa: Aegypten und die Bücher Mosis; dzieła prace Chevreula i Lepsiusa pod tytułem: Denkmäler aus Aegypten und Aethiopien; Lenormanta: Histoire ancienne de l'Orient et de la Chaldée; Schradera też o Asyryi; a przytem pomiędzy w Record of the Past tłomaczenia egipskich i asyryjskich. Te dzieła mogą mi służyć do napisania pracy rozprawek, z których jedna mogłaby mi dać prawo dyplomowego na magistra, gdy by zaś inna nadała mi stopień doktora. Starałbym się uzyskać urlop do Petersburga.

Gdyż ze stopniem magistra dla mnie byłby konieczny. W Warszawie starać się nigdy nie mam. Pozostałby Petersburg. A tu na zawadzie stoi Jednaże o wyjazdzie do Petersburga chciałbym się zbadania gruntu i pozwania Professorów, którymi stanąć bym musiał o tem pomyślimy. Chciałbym się przed jaa na przyszłą, nie

się to zrobić wielkanoc.

U Pana Witkiego nie byłem jeszcze, chociaż będę, skoro tylko powrócę do Warszawy. Do Wilczkowskiego, na obiad, obiecał wyjechać Kamieniecki, Aleksander od. Bitkiej a gdy wyjdzie Lam ba praca, Kamieniecki i Lam bę.

Upraszając Jaśnie Wielmożnego Pana Senatora, o łaskę chwilowej pobłażliwości przy czytaniu niniejszej reprawki, która, gdyby nie usilnemu prośbom Pana Senatora, nigdybym się nie ośmielił przedstawić Jaśnie Wielmożnemu Panu Senatorowi

mam zaszczyt

pozostawać

Z jak najgłębszym poważaniem oraz

najuniżeńszą wdzięcznością

J. Kraszewski

Warszawa
18 Listopada 1878 r.

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze!

Powróciwszy do Warszawy z Petersburga, dnia 19 [illegible] pojechałem na trzeci dzień po wyjeździe Pana Senatora z Warszawy, za pierwszy a zarazem najmilszy obowiązek poczytuję donieść Jaśnie Wielmożnemu Panu Senatorowi o rezultatach tej podróży mojej.

Z listami otrzymanemi od Pana Senatora udałem się zaraz w następnym po przyjeździe dniu do osób, do których były adresowane.

W. Ciechanow przyjął mię bardzo uprzejmie. Po wręczeniu mu pozdrowienia i zdrowia i miłego pobytu Pana Senatora odwiązał sam gotowość być mi w czem tylko będę jemu użytym. Gdy o celu głównym mego przyjazdu wspomniałem – najwięcej lat do Dziekana Wydziału Historyczno-filologicznego Uniwersytetu i wszczął mi go. Niet Lety

Pana Sreźniewskiego nie było już w Petersburgu.

Przyjęci jakiegoś dziwnie u Profesora Kotkowskiego przeszło wielkie moje oczekiwanie. Szanowny Profesor okazał mi szczere, i serdeczne zainteresowanie się moim losem. Po nabyciu obszernych wiadomości co do wydziału na którym najchętniej by być mi chciało egzamin, gdy skończę, zamiast historyko-filologicznego z historyi powszechnej, wtajemniczył mię osoby, do których mam się udać, chcąc dokładniejszych wiadomości.

Programma a raczej ustawa tutejszych szkół była ustawa mię przeraziła z których mam wydziału składa egzamin. Wiadomego programu nie podają. Wolno więcej, jeśli i nie wszystko, zależy od profesorów egzaminujących. Porozumienie się z profesorami co do stopnia wymagań, otrzymanie pewnej wskazówki co do granic i rozmiaru przedmiotu powinno być pierwszym zadaniem magistrującego się.

Na Uniwersytecie petersburgskim mieli profesorów wyznania Katolickiego. Z listu ci Prof. Kotkowski wiem o dwóch z nich. Jeden z nich przebywa na Solowieckich, drugi stoi za Narwą, zapomniałem nazwiska. Każdy z nich, oprócz pewnych wiadomości będących do swego przedmiotu, każdy bowiem wymaga dużo od kilku innych, niezbędnie mi są, abym przed wszystkiem najprzód się

dacyę. Gdy praca moja, wydrukowana za sobą, w całości
zamknie swoiste stanę się całkowitym.

Gdym z zebranymi o swoich odwiedzinach stanął przed
Profesorem Kossakiewiczem, mniéj w stanowcze bym
pan najprzód tymi słowy zapytał i tam już przy-
szł. Upewniał, że ów egzamin, którému się poddaję,
dla mnie wiele; że podróż nasza może stać się wkrótce
potrzebą, i t.d. Widząc szczere zainteresowanie się sobą,
obecnem, że się przekonam z tych słów, że kasa, na
którą P. N. był w Petersburgu. Odwrócił, może się ode
mnie robić zabić w Wilnie przed tem przyjść tam lekarzy
medycznych w tem miejscu; otrzymawszy je - zdawać egza-
miny i powinna, oprócz Histr. Powsz., jako głównego przed-
miotu, należy obiadać z Histr. Rosyi i Litwy i Statystyki Pań-
stwowej - egzamin ten prócz pisemnie na nim, co stało
się i tak się wkrótce egzaminującemu się; wszystko należy od
Ignacego i Histr. Powszechnej, jako głównego przedmio-
tu.

Prof. Kossakiewicz, obdarzył mię swojemi dziełami: Historyą
nem Kend. Nowéj i wydaniem klasycznych napisów Kro-
lów Perskich i Egipskich z Behistunu - przewodnie
mam. Wielce żałuję że pod rozpoczęciem drugiej po-

oy (przekład byłby zawsze papierów bez treściego dyskusyi), niemiałem pod ręką tego znakomitego dzieła.

Obecnie wszystkim z wielkiego składu do tajnej Archiwum i zbieram materyały do pracy, zarówno do dyssertacyi, jako też i egzaminu. Dyssertacyę mam zamiar napisać z Archiwum. Jest to temat, który Jaśnie Wielmożny Pan Senator podał mi, zapytując w liście, czy o tem nie mam napisania żadnej pracy. Materyałów tutaj dostać, bez pod ręką nie niema w naszym mieście, należy wszystko sprowadzać. Wpadł Thiers i Vaudrieuses Lenormant wydał już pierwszy ustęp III Tomu. To dzieło będzie dla mnie bardzo ważnem.

Naszego Kuratora jeszcze nie mamy. Wiadomo Warszawie potwierdzono mamy zatrzymać. Dziś lub trzy wyjeżdżamy do Petersburga, a którego będzie załatwiona sprawa, będzie w ręku pełnego kuratora. Jutro opuszczę prawie wielkie obowiązki jego.

Prof. Kostomarow ważną raczył zanotować mi, a mianowicie, że na wydziale wschodnim ma być słowiańską katedra Archeologii i Egiptologii. Dla zapełnienia tej próżności to wiadomość.

Mam zaszczyt pozostawać

Z najgłębszym poważaniem i uszanowaniem

Warszawa
16 Lipca, 1879 r.

Na Jaśnie Wielmożnego Pana Senatora

Kadłubek.

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze
Dobrodzieju!

Panu przed chwilą byłem u Pana Ks. Prałata Wspominał mi, że miał za rozkazem otrzymać list od Pana Senatora i że w liście tym Pan Senator raczył zrobić wzmiankę o mnie, a to z racji listu mego do Pana Senatora z Gizycka. Dawniej raz, przed [illegible] dniami za pośrednictwem [illegible] z Listu Pana Senatora [illegible] do pożądanych dla mnie wiadomości dotyczących mnie.

Za nadesłanie [illegible] mojemu [illegible] za łaskę Pana Senatora o mnie, opieszałym byłem [illegible]

Jaycza: [illegible] i Dziś Archiwistyka [illegible] Religijno-Etnograficzna [illegible] jest [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

w Lódzi, nowi [illegible] w ...
kupiecka ceniejsza.

Po ukończeniu tej korespondencji zabiorę się do obowiązków.

Mamy już [illegible] ...
[illegible] Uprzejmie ...
Chciałbym moje [illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
tej praktyki. Zainteresowanie się tą [illegible] ...
[illegible] ...

Z [illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...

Warszawa,
28 kwietnia 1879 r.
Mokotowska 19.

Jasnie Wielmożny Panie Senatorze!

Nie mogąc osobiście złożyć najpowinniejszego ukłonu u domu JW.P. Senatora, i przeprosić za utrudzanie Go tymi listami moim interessem — składaję mu, przy tem, czułe dziękczynienie za tyle łaskawe zajęcie się moją osobą; odpisuiąc to przynajmniej listownie; kłaniam się z opieszałości, spowodowanej odkładaniem z dnia na dzień stanowczej odpowiedzi p. Klimowa, o której progiektem doniósł JW.m Senatorowi, jako mnie do=: brzeczonemu Protektorowi. —

Łaskawie uprzedzony Senator Pański natychmiast mi skazał widzenie się z p. Klimowem — i ten, o ile mi się zdaje, szczerze zajął się tym interessem, w którym jednak zauważył niemożliwość zdecydowania go na moją korzyść przy nowym rotlu — i dla tego sankcyonował mi=: jako mój teraźniejszy wyjazd do Warszawy. Dla przypędzenia świąt z moim Synem, którego zdrowie Boga dzięki ma się mnie lepiej - jako i

Tutejszy wyjazd na Wołyń do mojej rodziny i obiecuje czuwać nad interesami i zawezwać mię do Petersburga, skoro zauważy potrzebę przedstawienia mnie Sekretarzowi Państwa — Czekać przeto będę z wyprawieniem tego tylko na mnie oczekiwanego zawezwania, które, w razie pomyślnego, o wiele przeniesie mo ję pozostałe służbowe starania — a to wszystko poważniej i mniej więcej. Łaskę JW. Senatora zawdzięczać będę.

U krabiańskich Błudow również nie byłem, żałuję tego mocno — ale przyczyna taka była ciągle zajęty, że nie można było znaleźć własnej chwili dla mojej prezentacji.

Do niniejszego pisma odnieść się dołączyć zechcę, o którego Panu Senatorowi wspominałem: „Opisanie Berdyczowa i jego zamku od 1390 do 1569 r." zawsze to jako zbiór do poszukiwań i prac tych ważnych i cennych, JW. Senator będzie choć w części ciekawem, a może nawet i użytecznem.

Kończąc moje pismo mniej mi wolno będzie dziś szerzej

[illegible] roku [illegible] i roku nowego [illegible]

nowanie z jakiem mam zaszczyt pozostawać na zawsze, wraz z

najgorliwszy wdzięcznością

Jasnie Wielmożnego Pana Senatora

Dobrodzieja

obowiązanym i najuniżonym sługą

Zygmunt Kubo z Radzimina Radziminski

[illegible]

z Warszawy –

Niech i mnie wolno będzie, w tymże samym liście dołączyć najuniżeńsze
Wszechczymienia Jaśnie Wielmożnemu [illegible] JWPanu Senatorowi
dwa wyrazy a razy powtórzyć życzenia i nabożeństwa
powinszowania, jako i ciągłe życzenia zdrowia i wszelkich pomyślności
ności, na lat jak można najwięcej — Mój Stryjaszku, Zygmunt

Radzimska, niemy przed wiorna, wrócił do Petersburga, jakeli, za łaskawem pismem wstawiamy się, a teraz może jeszcze przypomnieniem JW. Pana, otrzymał nad mu zakrzątnione wezwania — mniej konieczna rzecz, jakiś usługiwał z tej strony Pana, Matce obłożnie chorej, dobrej i utrudzonej Żonie, i czworgu Dziatkom, o czem z powszechnej słuchu, łatwo przekonał się Hrabia Pan Tudorff, jeżeli wtenczas okolica przytyjdzie Panu raz — o sile przeto do niej usmiłowanym się Panu uprzatać — Za pobożna choć domowa Stróża mego Siostrzeńca jest takie poręczy wiernej gorliwości jego ku Stróżce Rządowej — jeżeli przedstawienia Zostania wymownem a poważnem piórem JW. Senatora, który zawsze przyjaźń i przejście na dość wystawiona uznania mojej wdzięczności i szczególnego uszanowania

najgorliwszy Sługa
W. Stróżecki

A son Excellence Monsieur le Duc
Sénateur &

Monsieur,

Je vous ai envoyé par mademoiselle
Seyrau un petit médaillon contenant
une mèche de cheveux de notre bon
roi Louis XVIII. Veuillez Monsieur,
accepter ce souvenir en témoignage de
mon admiration pour vos vertus
& votre amitié pour mon cher pays
Veuillez, Monsieur, agréer l'expression
de mes sentiments respectueux & dévoués

26 Octobre 1846

Votre serviteur
N. J. Raffaël
16 rue Vivienne 2e ét

Cabinet
du Ministre
de l'Instruction Publique
& des Beaux Arts

Paris le 3 Décembre 1880

Monsieur le Sénateur,

Vous avez bien voulu me recommander M. Alexandre Stekert, chargé du cours de Législation au Lycée de Toulouse, qui désirerait être nommé professeur suppléant de langue allemande au même lycée.

J'aurais été très heureux de pouvoir être utile à votre protégé, mais M. Stekert n'étant pas pourvu du certificat d'aptitude à l'enseignement des langues vivantes, il n'est pas possible d'accueillir sa demande.

Je vous en exprime tous mes regrets.

Agréez, Monsieur le Sénateur, l'assurance de ma haute considération

Le Chef du cabinet

Monsieur R. de Huebé, Membre du conseil de l'Empire de Russie, Sénateur.

CABINET DU MINISTRE

DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE

ET DES BEAUX-ARTS

Euer Hochwohlgeboren!

Gestatten Sie, daß ich Ihnen zunächst meinen herzlichen Dank für die freundlichen Mittheilungen über die meinen wissenschaftlichen Bestrebungen entgegengebracht wissenschaftlichen Interesse ich Sie mit einer neuen Bitte zu behelligen:

Die 2. Auflage meines „Lehrbuch" ist vergriffen und ich arbeite schon an der Arbeit, ich ganz neu den Standpunkt, mich die neuesten Erfahrungen in der 2. Auflage zu verwerthen und so benutzbar zu machen. Da Tait's Elements of Natural Philosophy (Paris 1877, 2. Ausgabe) gesagt, daß die neuesten Grundsätze meiner in Russland recipirt sind

Endlich bemerke ich Ihnen, daß die besprochenen Güter Ihrer Hochwohlgeboren einer Einzeln-Taxirung der milit. Gesetzgebung über den Besitz adel. Güter unterliegen, – wahrscheinlich demnächst – weshalb die Verfügung von einem der zuständigen Livländischen Ober-Hofgerichte (Rigaschen, Dörptschen oder Pernauschen) einer näheren Bekanntschaft der Besitzverhältnisse des Gutes vorangehen. Später erhalten Ihr näheres Befinden Ihrer Excellenz Baronessen Brassow, Mamsell, Secretairin in der kais. Livländischen Gouvernements-Regierung, Abtheilung des milit. Einquartirungswesens, wo Sie sich alsdann persönlich zu melden haben werden, wenn

Ihnen

zu sagen, selbstverständlich würde ich mich in Bezug auf meine Stadt beziehen.

Erlauben Sie, hochgeehrter Herr Senator, daß ich Sie abermals mit meiner Bitte behellige und genehmigen Sie überzeugt zu sein, daß ich stets meine Dankbarkeit bewahren zu können,

Ihre

ergebenste

Danzig 15. 11. 1878.

Paris am 20 December 1889.

Hochgeehrter Herr Staatsrath

In Beantwortung Ihres so freundlichen Zeilen vom 11 dieses Monats beeile ich mich Ihnen zu benachrichtigen dass ich gestern ein Packet für Sie durch H. Monk Orgelbauer abgesandt habe, welches die aufzunehmenden Fächer verzeichneten Bücher enthält, welche sie bestellt haben. Auch konnte ich dem Codego Civil von Spanien nicht beifügen da ich denselben nicht hier aufgefunden habe, und der noch nicht in französischer Übersetzung existirt. Wenn Sie aber inzwischen dass ich denselben bekommen habe, so habe ich einen guten Correspondenten in Madrid den ich alsdann schreiben, aber vorher möchte ich wissen ob Ihnen dieser Code in Spanischer Sprache dienen kann.

Die kleine Summe von fr 22.50 bitte ich meiner Rechnung gutzuschreiben und verbleibe

Hochgeehrter Herr Staatsrath

Ihr freundschaftlich ergebener Diener

C Kermadec

S. Excellenz Herrn Staatsrath von Hube

Warschau

Paris, le 19 Décbre 1889

Monsieur R. de Rubé à Varsovie

C. Reinwald, Libraire-Commissionnaire 15, Rue des Sts Pères

Envoi par l'entremise de Mr. Orgelbrand à Varsovie

---

1 Caillemer Naturalisation à Athènes in 8° net 2 50

1 Petigny Hre des Lois de l'Epoque Mérovingienne, 2 vi 8° rel 20 —

1 Code Civil espagnol — ne se trouve pas à Paris. . .

Fr. 22 50

REDAKCYA

BIBLIOTEKI UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH

Warszawa, d 17 Lutego 1881.

Szanowny Panie Senatorze! Przedwczoraj wysłałem do Pana Reńskiego resztę jeszcze arkuszy dzieła I prawa polskiego i mam nadzieję, że bez przerwy doprowadzę druk dzieła do końca. — Korektę przez pana Sigla i Łazuną pilnie jest prowadzoną i mam nadzieję, że ostatnia strona wydawnicza nie nastąpi więcej niż przewidzianemi Panu Senatorowi na czasu. — W Warszawie wszystko jak dawniej w letargicznem usposobieniu. Pawińskiego dzieło o Skarbowości za St. Batorego wyjdzie lada chwila. Przeglądałem je w autorze, zapowiada się bardzo pięknie i dobrze, powinien najprzyjemniej monografią odnowić się do skarbowości polskiej. Oczekujemy także z niecierpliwością Pana tomu pierwszego Akt Archiwum Kaliskiego. — Dzieło pańskie Senatora wyjdzie coraz szersze koło czytelników, szczególniej przez to rozdział niecały ogólny pogląd na rządy Kazimierza na wsi niepotrzebnie wydaje się zajmującym.

Wszystkie najlepsze życzenia wysyłam Jego do Jana Reńskiego i będąc przekonanem Pana Senatora jaknajprzyjemniejszego pobytu na Łazuny wyrazy prawdziwego szacunku i poważania

Alexander Kraushar

REDAKCYA
Biblioteki Umiejętności Prawnych
W WARSZAWIE

Chmielna № 5.

d. 31 Marca 1881.

Szanowny Pan Senator!

Wczoraj wysłałem Wy Lenyky Biblioteki Umiejętności Prawnych dalszy ciąg i zarazem komis druków p. d. Prawo publiczne w Niu – Polecilem przy tym drukarni aby wstrzymała wydrukowanie odbitek dopóki errata mi nadejdą. –

Jeszcze raz dziękuję Szanownemu Panu Senatorowi za oddanie Biblioteki Ubm. Pr. swej pracy. Nie wątpię ii zarówno dla autora jak i dla Redakcji Szanowni nie będzie brakło i cenna pociechą

Ceniąc się nadzieją ii uprzejmie Szanownego Pana Senatora wzgl na rzeczone, za wyrazy prawdziwego szacunku i poważania

Rembowski.

REDAKCYA
Biblioteki Umiejętności Prawnych
W WARSZAWIE
Chmielna № № 25.

Szanowny Panie Senatorze!

Przepraszam bardzo że nie wypadało nam wychodzić na pierwszy list szanownego Pana Senatora ale jak gruntu poznał i Wm Stanowczy niedowiarek odnosząc się do terminu rozpoczęcia druku Ossi w Grudniu jesteśmy jak przeszło artykuły do przejrzenia i choćby nawet publikacja miała się opóźnić będę czekał za które 18 to Szanownego Pana Senatora ale unikając Ojczyźnie w Litwie.— Bardzo się cieszę z Panu Senatorowi dobrej Stary i zazdroszczę mu żywości pracowania w tak uciążliwym wieku.— U nas znowu zima jak na pełni. Dnie dłuższe nasze przyjaciele się na drogi Zygzaki. W ogóle stan ekonomiczny fatalny, zwłaszcza na wsi i przygnębieni duże.

Życzę Szanownemu Panu Senatorowi zdrowia i jaknajprzyjemniejszego w Rzymie przebycia Łaskawemu pismu Pana wysokiego poważania i pozostaję Panie.

Rembowski

27/II 85

REDAKCYA BIBLIOTEKI
UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH
Chmielna 25.

Szanowny Pani Senatorze!

Przepraszam bardzo za tak wielki [illegible] jak wyjazd do San Remo w dniu 1 [illegible] roku ale byłem przy całe Wigilia Bożego Narodzenia i Styczeń chciałby przyjść na polowanie. Obecnie dowiedziałem się nowonem Pani Senatorowi i wszystko wydało zamazanem aby Arkadjusz Pr. Pana Senatora jak najprędzej wyjechał Kuligowanie i kilka egzemplarzy wydania Bezawodowanie odesłanem do S. Remo.

Jesteśmy bardzo zadowolni dniegdy mi i wrócił nam dobrze humor na wiele dni. Pr. Pawiński wyjechał i do S. Remo Cyklu niepogodnie i Szanowny Pan Senator Ty Louis Lir. Mam nadzieję że Pani Senatorowa i cieplejsza wiosna wyjedzie Szanownego Pana Senatora zdrowego do miasta Warszawy. Cieszymy się tu wszyscy piękną i ciekawą rozprawą Pr. Pawińskiego p. t. Prawy Sejmikowe w Polsce i Jego prawo [illegible] Pani Senatorowi najmiłe. Wiosna nie kujemy wszyscy z wyjątkiem wiosny, która obiecuje nam [illegible] dużo ciekawych zdobyczy. —

W nadziei że wkrótce Szanownego Pana Senatora wyjedzie zdrowego, przesyłam wyrazy prawdziwego Szacunku i poważania

8/3 88. Rembowski

Прошу Ваше Высокопревосходительство принять мою благодарность за подарок труда Вашего по истории Греческого монастыря. Он будет еще более интересен мне с Вашей добавочной автографической надписью, которая останется в моей памяти, в которой однажды Вы напишете имя и фамилию.

Надеюсь, Ваше Высокопревосходительство, что мне будет дано сделать Вам скромный доклад — История судеб, экспедиций: мне надо не забыть об этой истории археологических [illegible]

и не от кого никогда не получаем, и даже не слышно о нем здесь!

Примите уверения в глубоком уважении и преданности

Вашего покорнейшего слуги

Д. Милютина.

3 Ноябр. 1870.

Ваше Императорское Высочество

Милостивый Государь

Великий Князь Николай Николаевич!

С письма Вашего Императорского Высочества, и искреннего сожаления, что доставили Вам удовольствие приятные вести Александра Присягою в офицеры.

Надеюсь, что молодой человек Антон, по окончании Училища, своею усердною службою, поведением и участием которое Вы сами изволили. До сих пор я получал об нем очень [illegible]

С [illegible]

Прошу Ваше Императорское Высочество принять мою признательность за Ваше милостивое ко мне внимание и уважение и остаюсь навсегда

Вашего Императорского Высочества

Всегда готовый к услугам

Алекс. Тарнер.

25 февраля 1839 г.
С. Чистополь.

Л. Тарнер

Euer Excellenz

gütigen Erlaubniß gemäß beehre ich mich
das anliegende Mémoire gehorsamst zu
überreichen, zugleich aber die Bitte aus-
zusprechen, daß Hochdieselben sich
mit einer Correspondenz deßhalb nicht
bemühen wollen. Es genügt mir vollkom-
men, wenn Euer Excellenz sich bei
Ihrer Rückkunft der Sache zu erinnern so
gütig und geneigt sein wollen.

Die Provinzial Rechte werde möglichst
zu beschaffen, wenn ich angetroffen sein;
sofern nur sei Ihre Sammlung etwas
aufstoßen wollte, werde ich derselben ge-
dacht bleiben. Es dürfte doch vielleicht
möglich.

Mit den Wünschen einer glücklichen
Reise und daß wir die Hoffnung hegen
dürfen, Euer Excellenz in einiger Zeit
wieder hier zu sehen Hochdersel-

Berlin 2 Sept 1866

Treu ergebenst
Bischausen

P. 11

An den Kaiserlichen Geheimen Staats Rath
und Senateur, Präsident a. Rottes &c.
Herrn Hubé
Excellenz

Hôtel Meinhard
Unter den Linden - Charlotten-Str.
Ecke (N 46)

Jaśnie Wielmożny Panie
Senatorze.

Najserdeczniej dziękuję za tak łaskawą ofiarę pamięci a w szczególności jestem za cenny upominek, który wczoraj otrzymałem. Odczytałem sobie tę książkę jako pierwszą lekturę przy wolnej chwili nieco później, ciesząc się jej zapewne przyjemnością i pouczeniem, których niezawodnie z niej zaczerpnę. - Uciesyła nas bardzo wiadomość o pomyślnym stanie zdrowia Pana Senatora, o dobie tego nie mogę powiedzieć. Wprawdzie chory na ducha nie jestem, ale chyżość mam siły bieżeć, której zupełnie powrócić się nie mogłem. Wielkiej

tej wkrótce po niej i dni Sanktya wielkie zmar-
twienie, straciliśmy najmilszego naszego dziecka,
blizko dwuletniego cierpiąc po niemiłosierdzia
robie. Z tego tej pozwala prosimy nasze kochan-
ne nie na wydziwianego, że nieodpowie-
dzieliśmy zaraz na pierwszy, a dopiero na piątny
list Pana senatora, który nas serdecznie uciesz-
dzwoniąc o przyjacielskiem pamięciu pisaniu.

U nas cyklazya ciągle bardzo niepewna; wojny
nikt nie chce, ale każdy się boi. Przygotowania
idą na wielką skalę przynajmniej jak na nasze po-
łożenie finansowe, a tak i w najlepszym razie, gdy-
by wielkie mocarstwo wojny jeszcze dalo się za-
pobiec, skutki fatalne dla naszego stanu nieru-
chomości bardzo długo dadzą się uczuć. Ale
cóż robić? myślę w Galicyi postąpimy w prawdo-
podobieństwie pomyślnem, że cyklazyi nie
u nas. Kardynał zdaje się na nas najprzedniej i naj-
silniej się opiera.

Z Hrabolski wrócił z polecenia idzie potwierdzony
List ten od cesarza do cesarza zapada na Hrabiego, że
na razie mali lepiej: dziesiątej wieczorem, że
nie go do parlamentu: Hrabia, niego ani nebenbuhler

Moja rana prosi przyjąć najgłębszej wdzięczności
i życzenia dalszego pomyślnego zdrowia. Hrabia
Taaffe ich z całego serca obydwu życzeń zaty.
Tam wyrazy najgłębszego poważania, pisząc
się Wielmożnego Pana i Cesarza

najniższym Sługą

Taaffe

Wiedeń, 3. marca 1867.

Dopiero teraz dostałem Pański list z dnia
[illegible], gdzie o przeprowadzce i nowym
spotkaniu z przyjaciółmi [illegible]. Przy okazji
przesyłam adres Jana Nowaka, u którego wczoraj
[illegible] i jeśli można [illegible] [illegible].
Dziękuję za [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z Krakowa [illegible] [illegible]
[illegible] z wyrazami głębokiego poważania [illegible]

[illegible] RITTNER

Gazety z nową Kwiatkowskiego nie mo
głem odrzucać. nową Kamera przyjąłem
z Reformie, odbijając zarazem z pewną
Kwaśnem Pas i Arizzecka-

Z wyrazem szczerego poważa

Kwiatkowski

Dr. F.D. RITTNER

Monsieur le Sénateur

Je prends la liberté de m'adresser à vous pour demander de votre amour de la science un renseignement ou des renseignements que, mieux que personne, vous êtes à même de donner.

A. Vous avez publié en l'an 1868, à Varsovie, un opuscule sur le droit lombard et romano-byzantin chez les Slaves. Ce travail a-t-il été traduit en allemand ou en français ? — Si non, je ne puis en prendre connaissance qu'en résumé. Je le connais par le résumé qu'en a fait M. Kleczynski, Heidelberger Jahrbücher, 1869. Ce travail a-t-il votre approbation, rend-il fidèlement vos résultats ?

Monsieur M. de Hubé
Sénateur
à Varsovie

Professeur à l'université de Bruxelles, chargé des pandectes et aussi à l'histoire du droit romain, je prépare pour mes auditeurs un programme, dans le genre des Grundrisse allemands, où je poursuis le droit romain jusqu'aux temps modernes dans la législation et aussi, surtout même, dans la science des divers pays. Vous jugez donc, Monsieur, quelle importance a pour moi votre ouvrage et votre appréciation. — Mickiewicz et Ossolinski ont été traduits ?

6. J'ai noté, en fait de jurisconsultes, plus ou moins romanisants, de Bologne

Jean de Turobin

Sliwnicki

Przyluski

Th. Orzegner

Starowalski

Orzechowski

Enfin Maciejowski, que je ne suppose pas être encore vivant, mais dont je n'ai vu la mort nulle part ; je ne

mentionne, parmi ses contemporains, feu les morts.
Ci-devant - je encore vous prier, Monsieur, de me renseigner
à ce sujet et de m'indiquer où je pourrais puiser
sur ces noms, et les autres qui me sont encore inconnus,
quelques données biographiques ?

C. Je mentionne aussi les universités où le
droit romain a été enseigné et où il s'enseigne aujourd'hui.
J'ai noté Cracovie 1364 ou 1400 ?

Zamosc - ?

Dorpat 1632

Wilna 1803

Varsovie 1816 - 1832 ?

Vous voyez, Monsieur, à quel point ces renseignements
sont incomplets, mais vous savez, aussi bien
que qui que ce soit, quelle peine on a à

d'amasser à distance les éléments d'une connaissance tant soit peu vraie, notamment pour l'époque contemporaine. Abuserais-je de votre complaisance, Monsieur, si je vous demandais de m'éclairer encore là-dessus ?

Vous me permettrez, quand mon travail sera imprimé, de vous faire hommage d'un exemplaire, je dois l'avoir terminé pour l'ouverture du semestre d'hiver, en octobre prochain.

Veuillez de plus être assuré que je serais heureux de pouvoir à mon tour vous être utile,

Je crois à la considération hautement distinguée avec laquelle j'ai l'honneur d'être,

Monsieur le Sénateur,

Votre obéissant serviteur

Alphonse Rivier

Bruxelles, le 14 Avril 1875.

15 rue de l'Espin,
Bruxelles.

Monsieur le Sénateur

Je suis infiniment reconnaissant de la lettre si instructive que vous m'avez fait l'honneur de m'écrire et de la brochure que vous avez eu la bonté de m'envoyer. J'avais eu l'occasion de lire votre article de la R. P. L., qu'il me serait impossible de retrouver à présent et c'est ce qui m'avait décidé à prendre la liberté de vous écrire directement à tous. J'ai lu votre étude à deux reprises et j'ai vivement, à chaque page, admiré votre talent si personnel et si [illegible]. Je suis heureux que vous estimiez féconde la voie du droit comparé, et je compte bien

ne pas négliger le [illegible] l'essentiel pour moi, dans ce moment, c'est de donner dans mon Grundriß quelques indications pour l'enseignement et pour l'étude [illegible], Je place dans [illegible] le chapitre du Droit Romain en Occident, tandis que les autres pays Slaves vont avec le droit byzantin. Le document de Spalato est casé au §. traitant du droit romain en Occident avant la 1e Renaissance, après la loi de Conrad II, Pertz IV, 40. Si je ne craignais pas d'abuser de votre complaisance, j'oserais vous demander, Monsieur, de bien vouloir me dire, dans la communication que vous avez la bonté de me faire espérer, de quelle nature est ce document, (loi, pénale ?.) et sa place exacte dans le recueil d'Agram. Je suis malheureusement dans l'impossibilité de m'absenter avant le mois d'août et la bibliothèque de Bruxelles offre des facilités [illegible]

[illegible] vous restais rappel. Je me trouve
[illegible] contre [illegible] me citer quelquefois
de [illegible] que je n'ai pas maniés.

J'ai lu avec le temps, avec grand interet votre
travail sur la loi Salpique et ce qu'en dit M. Lim, et
une note y-relative est deja inseree dans mon [illegible].
Quant à Caserenve, je le connais pour avoir [illegible]
[illegible] à Paris, ainsi que Gallaud son adversaire, mais je
ne me souvenais pas de sa démonstration de la permanence
générale du droit romain, et je vous remercie encore —
beaucoup, Monsieur, de m'y avoir renvoyé [illegible].

J'ai l'honneur, Monsieur le Sénateur, de me
dire, avec la plus respectueuse considération,

Votre très-dévoué et obéissant serviteur

H. Lemonnier

Paris 16 Mai 1871

[illegible]

Monsieur le Sénateur

[illegible]

1. Il est destiné aux jeunes Belges. J'ai donc dû tenir compte de leur développement intellectuel différent de celui des jeunes Français, & encore plus de celui des élèves allemands. J'ai dû tenir compte en particulier du fait que les études générales [illegible] ont [illegible] de l'étranger. J'ai dû tenir compte aussi de l'ignorance [illegible] générale de la langue allemande, & citer par conséquent certains ouvrages français qui ne le méritent guère.

2. Différentes circonstances m'ont forcé à faire imprimer sans retard, afin de procurer à mes élèves un auxiliaire dès l'ouverture du semestre d'hiver prochain. De là des inégalités et des lacunes, que je réparerai dans la prochaine édition.

Toutes les personnes, auxquelles j'ai adressé des demandes de renseignements, n'ont pas été aussi complaisantes que vous

3. Enfin, je ne donne qu'un programme, destiné à servir de base à l'enseignement oral - mais nullement à rendre l'enseignement oral superflu. De là maints inconséquence ou bizarrerie apparente, qui a son but & sa raison d'être

4. Voilà 9 ans que j'enseigne l'histoire du droit romain. J'ai commencé en 1862 à Berlin, comme privat-docent, par une simple histoire des sources; j'ai continué [illegible] à Berne comme professeur dès 1863, enfin à Bruxelles comme professeur de Pandectes dès 1867. Ce n'est que [illegible] déjà quelque expérience des nécessités d'un enseignement élémentaire, & je crois même que le fait d'avoir dû accommoder mon enseignement aux degrés à la nature de la culture scientifique & humanitaire [illegible] très différents, que ce fait, dis-je, peut avoir son utilité pour la

Résultat général.

[illegible]

[illegible]

[illegible] vous [illegible] que

[illegible] normes [illegible] vous [illegible] la première

livraison [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible]

voulu [illegible] [illegible] [illegible] avec une extrême bienveillance

dans une [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] précieux

encouragement [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] courant du mois de juin la

deuxième livraison, contenant l'époque des empereurs

payens. Voici enfin la 3e, avec l'appendice

dont je vous ai déjà parlé et où vous

[illegible] que j'ai mis à [illegible] [illegible]
me vous avez eu la bonté de me donner. J'espère
n'pas avoir commis d'[illegible] dans ce très bref
exposé. S'il s'en trouvait, je vous serais très reconnaissant,
Monsieur, de vouloir bien les signaler.

Je ne sais si M. M. Crome, Dyckinski, et c.
s'intéressent efficacement à l'histoire du droit,
ni si quelque Revue [illegible] Pologne ou [illegible] Russie
s'en occupe. Je ne connais actuellement, en fait
d'homme de science russe, qu'un jeune professeur
de Kharkow, M. Wladimiroff, et sa partie a été
par le droit romain, mais le droit pénal. Cependant,
je désirerais fort faire connaître mon nom
en Russie. Peut-être auriez-vous la bonté,
Monsieur le Sénateur, de m'indiquer quelque
moyen d'y parvenir.

Sur cette, ce Manuel, n'étant qu'une ébauche, doit faire place à un ouvrage plus rédigé, dès que j'aurai vérifié par quelques années d'expérience la suffisance et l'appropriation du plan, et aussi, de [illegible] j'aurai pu rassembler les matériaux et les travaux [illegible] avec le soin voulu. Je tâcherai d'élargir encore mon cadre, en [illegible] que maints points est écourtée, faute de renseignements. [illegible]

Monsieur, que je me permettrai peut-être encore de faire appel à votre complaisance.

Et puisque, Monsieur, que vous avez eu un été agréable et que vos voyages annuels ont heureusement [illegible] à moi, j'ai également pendant deux mois pleins un [illegible] et de mes travaux [illegible] et [illegible] corrigé les dernières épreuves, et quelques-unes [illegible] trop nombreuses fautes qui sont restées

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Monsieur le Sénateur

Je ne veux pas tarder à vous exprimer combien je suis reconnaissant de la peine que vous avez bien voulu prendre, par suite de la prière, peut-être indiscrète, que je m'étais permis de vous adresser. J'écris aujourd'hui même à Monsieur de Dion.

Mais je suis inquiet de l'envoi que je vous ai fait en octobre, en continuation de Novembre, des deux dernières livraisons de mon Introduction où se trouvent utilisés les enseignements que j'doit à votre extrême bienveillance. Ne les auriez vous pas reçues? On m'a dit que les livres sous bande ne sont pas toujours transmis, et qu'en tout cas

[illegible] des relations [illegible], tel était [illegible]
[illegible] je vous prierais de me dire si [illegible]
leur faire [illegible] votre [illegible] par librairie.
Enfin, je vous [illegible] votre appréciation
[illegible] par Berlin (van Muyden) que ledit ouvrage
[illegible] se transmettre en Russie. Car la librairie belge
est [illegible] encore inférieure à la française au point de vue
des relations internationales.

J'espère, Monsieur, que ces lignes vous trouveront
heureusement de retour à Varsovie où je les adresse,
et je suis, avec la plus respectueuse considération,

Monsieur le Sénateur,

votre serviteur reconnaissant

Alphonse Rivier

Bruxelles 15 Rue de Dublin
26/2 93.

Très honoré Monsieur

Vos aimables lignes me font regretter une fois de plus à quel point je suis coupable de ne pas vous avoir écrit plus tôt pour m'informer de Vos nouvelles et pour vous dire combien j'ai été heureux de pouvoir passer plusieurs heures en votre compagnie. Mon regret, — qui vaudra ce que votre bonté voudra la faire valoir, — c'est que j'avais la ferme intention de m'arrêter à San Remo à mon retour. Ce n'est qu'en prenant mon billet à Naples, que par suite d'une certaine hésitation et impatience, j'ai arrêté ma place pour une station plus éloignée. Ô Nice, d'où je comptais vous écrire, j'ai été droit

L'absorbé par diverses préoccupations.
De retour ici depuis cinq jours, je
reçois votre lettre, & m'empresse,
très honoré Monsieur, de vous prier
d'accepter mes excuses en même
temps que mes hommages bien
respectueux.

Vous me parlez par de
votre santé, Monsieur le Sénateur,
j'espère être autorisé à en con-
-clure qu'elle est toujours satisfaisante.
J'espère aussi que celle de Made-
-moiselle Legrand, à laquelle je
vous prie de bien vouloir transmettre
mes compliments empressés, est meilleure
que lorsque j'étais près de vous.
Quant à moi, j'ai fait des étapes

plus ou moins longues à Gênes, Pise, Livourne, Lucques, Florence, Rome et Naples, où j'ai attrapé dans cette dernière ville un très gros rhume dont je ne suis pas encore entièrement débarrassé. Mon médecin cependant se dit content, mais j'irai au Mont-Dore vers la fin de juin.

J'ai donné de vos nouvelles, très honoré Monsieur, aux professeurs de Pise et de Rome et à M. Pessina; quant à M. Segre je ne l'ai pas trouvé et n'ai pu (par suite de mon rhume) retourner le chercher. Tous ces messieurs ont été heureux d'apprendre que vous étiez en si bonne santé.

Vous me donnez l'espoir de vous souhaiter la bienvenue à Bruxelles; j'en suis charmé, et M. Arntz le sera aussi. Quant à Genève, voici quelques

cartes bien superflues. J'écrirai directement, en outre, à MM. Le Fort et Flornoy, pour leur annoncer votre venue.

Adieu, bien honoré Monsieur; veuillez accepter l'expression des sentiments de haute et bien respectueuse considération dans lesquels je me dis,

Votre excellent,

le tout dévoué serviteur

Alphonse Rivier

Bruxelles. 62 Avenue de la Toison d'Or

le 30 mars 1882.

P.S. Je mets une carte pour [illegible]

JUSTITIA ET PACE

REVUE DE DROIT INTERNATIONAL
et de
LÉGISLATION COMPARÉE

Avenue de la Toison d'Or. 62.
BRUXELLES.

Bruxelles, le 10 . . 1[illegible].

[illegible] l'an 1127. Alost est dans la Flandre. [illegible] les trois meurtriers. [illegible] les parties sont citées au [illegible], devant dix échevins et le maire de la ville [illegible] [illegible] de la cour féodale de cette ville et le bailli [illegible], comparaissent avec leurs avocats, [illegible] et le [illegible] de Zoendinc, [illegible] dans cette [illegible] l'arrangement, le projet de convention-[illegible] protocole antique de la séance). (Elle fournissait caution légale, [illegible] ?) Les trois meurtriers vont à l'église et se déshabillent en chemise. Puis ils sont conduits au fond du cloître où le frère de tous les attend; les documents l'appellent Mondzoener, Mund Süfnar. Le bailli y amène le principal meurtrier; les deux autres sont conduits par le maire. Arrivés dans le cloître, tous les trois s'agenouillent; on leur lie les mains. Le bailli dit: "Voici, V., les N.N. avec leurs parents et amis; ils t'implorent au nom de la mort qu'a soufferte notre Seigneur sur la croix ..., afin que [illegible] tu

[illegible] la mort de ton frère ; ils pourtant [illegible] en ont un regret amer, éternel (want hem. Lieden de. zelve doet bitterlike leet es ende eeuwelic [illegible]). Les meurtriers se relèvent & avancent jusqu'au milieu du cloître où la veuve [illegible] & déclarateurs ont lieu une 2e fois. Ils elles ont lieu une 3e fois, au fond du cloître, en présence [illegible] du frère. Après cette troisième [illegible] scène d'agenouillement & de déclaration, les deux meurtriers baisent le frère en la joue. Ils ils s'éloignent à reculons pas. Le bailli demande alors aux [illegible] du comté si cette paix & ce [illegible] (acta legal de [illegible]) ont été faits bien & correctement, comme ils devaient l'être. Les hommes répondent que oui, & qu'ils désirent et veulent, eux & nos fils, le dans parties leurs [illegible], nés & à naître, nationaux & étrangers, légitimes & bâtards, & par tous ceux desquels on pourrait craindre une rupture de la paix ...

[illegible] ils répondent de même. Le bailli interpelle [illegible] les hommes du comte, lesquels déclarent que les parties, avec leurs parents et amis, doivent se donner la main, promettre de jurer réciproquement, de garder la paix, etc.

Les parties prêtent le serment

La cérémonie est terminée, on se sépare.

On cite plusieurs paix pareilles, d'Alost, de 1432, 1440, 1464, 1473, 1475. Pareilles [illegible] ou analogues d'Audenarde, d'Anvers.

Vanthoeckx fait, d'après Maciejowski, le rapprochement du droit slave (trad[n] Buss, t. II, p. [illegible]).

[illegible] la [illegible] Comment, une [illegible] un peu embrouillé, mais qui

[illegible] une petite visite à l'Italie.

Un projet que je caresse de longue date, [illegible] de faire la connaissance de Varsovie, Saint-Pétersbourg, Moscou, et un tour quand j'aurai fini d'accomplir.

[illegible] très [illegible],

[illegible] les discours de cette fête

et croire aux sentiments de très haute

et très respectueuse considération dans

laquelle je me dis

Votre tout dévoué

Alphonse Rivier

[illegible], 6 [illegible]

6 août [illegible]

lettre, je constate avec confusion
le 25 janvier, et je ne réponds qu'aujourd'hui
mars. J'ai besoin d'invoquer, au sujet de
ce retard toute votre bienveillance et indulgence.
[illegible] sont accusé. que le temps
vous dore vite, depuis [illegible]
comparaison de ces deux dates. Enfin, un
[illegible] veuillez me pardonner.

Ensuite, permettez-moi de
vous bien sincèrement et respectueusement
[illegible]
[illegible]
[illegible]

cet hiver du Nord vous incommode [illegible]
que l'hiver de San Remo, qui est un peu [illegible]
[illegible] je vous aussi de bien vouloir présenter
mes hommages à Mademoiselle Legrand, si elle est à
Varsovie. Je pense souvent, toujours avec
un grand plaisir, aux moments fort agréables
que j'ai passés avec vous, très honoré Monsieur,
sur les bords admirables de la Méditerranée,
il y a déjà quatre ans, ou du moins trois.

Mille remerciements enfin pour les très
intéressants détails que vous me donnez sur Astrolog.
L. Janiski m'a envoyé son livre, et j'espère
qu'il a reçu ma lettre de remerciement. J'aurai
l'honneur, dans quelques semaines, sauf événement
imprévu qui m'empêcherait de travailler, de vous
faire hommage d'une très courte "Historische Übersicht
der völkerrechtlichen Literatur seit Grotius", que
je devrais avoir terminée déjà, car je vais faire
[illegible] Cette "Historische Übersicht"
[illegible] la grande publication
de M. de Holtzendorff: "Handbuch des
Völkerrechts".

[illegible] "parler". Il m'écrit : " tous les travaux ou livres
" sur lesquels je promets une analyse ou une notice,
[illegible] une place à part de ma Bibliothèque
[illegible] or je n'y ai
[illegible] aimable pour
[illegible] je le ferai de
[illegible] moyens. En général,
[illegible] communiqué " à l'ouvrage de Lyell—
" lation " comparée, qui ne publie pas les [illegible]
" dite. " — Je crois que cette lettre serait très volontiers
[illegible] dans une Revue française.

Adieu, très honoré Monsieur
[illegible] témoigne à tes amis
[illegible] respectueuses considérations dans lesquels je
me dis, avec l'élévation d'esprit et de sentiments, et avec l'espoir de ne point laisser
[illegible] " longtemps " sans vous avoir un dans
[illegible]

[illegible]

[illegible] mai 185[illegible].

Paris le 21 avril 1865. Boulevard Mont 68.

Panie Senatorze!

Z wielkim pospiechem wracałem na list Pana Senatora z 29 Marca, odpowiedzieć ten dzień do Piotra, na który przyjechałem przyjść do Warszawy. Tłumaczenie prawa Burgundzkiego. Jest mi się wydało: co jest na ten dzień skończone być to tłumaczenie, jak opatrzałem P. Humberta, profesora, i potem dałem mu ostatni i powiedział mi, że teraz jest, w przed dopełnianiu, przejrzeć pod względem stylu francuskiego. Dzisiaj i dni, mimo tego, Panu Senatorowi niezbędnie różnie. Oddałem się natychmiast do dzieła mojego pracy; oddał mi się 12 kopiec z poprawkami — jest w tym momencie do porządku, a ostatnie dzisiaj długa facultet prawnego spisy ta mnie i powiada że pan de Rozière, nadzorca starych listów i rękopisów, ogłosił Inspektorem generalnym archiwów, jest w Londynie.

Pan Hadyc Zarzecze starych listów, myśle-
jem, mając wielkie uważanie przy swoiem.
Cyrkumie, P. Cyrard, nasz pierwszy rozkaz.
drugiej [illegible] do szkoły prawa (Pan
na zbiegu czytych do szkoły prawa (Pan
dident du concours pour l'école de droit)
de droit), mógłby mnie wiadomość przy tym
Pana Kasimir. Z drugiej strony, jak Pan
Senator, jurto mnie to mania podał, na to
Pan (Pan Kasimir) przyjął Zarzecze do swojej
Revue historique, miałem tej dwa
odrobiny wiedzy (intérêts) swoim zdaniu.
Gadał napród o moją rzeczy
(intérêts); co polega na tej, że nie będzie mianowa-
ny professorem prawa, jeby przyszłemu
tymczasowo dali mi miejsce w Rzymie, w
jakiego szkole, co się dopiero Kasjusi,
Sabinianie to jest w szkole przyszłej, wrobuje
(professeur) professora języków północnych,
do jest duńskiego, Norwegii po ob...
a to by mnie nie przeszkodziło ubiegać się
zbiegu (concours) przyszły do otrzymania na
professora prawa (Obrzeżenia mój ideał
de droit), co na nastąpi w Marca, co ie-
dnia. Do przedsięwzięcia Pana Zarzecze,
mnie wystawić się z dniem w siedmio-
kantonie, nie idzie potrzeba moich wyjaśnień

Jest allowem 30 lat przed to jak się Francja
professorów, a nie uczniowstwem studia się takie
a Doctorowie z nie uczniowskiego nie wyjeżdża
inie na żadne uprawnienie [illegible] uczniowskie.

Taki był przedmiot o którym chciałem gadać
z panem i dobrze.

Strugi o dziele pana Wiktora; chciałem
im wystawić czy może to dzieło, na tytuł artystowskie
towar i w całości (en entier). Bo, pomimo
że Pan Szacal przyjął za to dzieło wynagrodzenie,
w całości 1000 exemplarzy osobnych, jednak
to nastąpić nie może aż po roku: to że długo
jest.

No, nie mogłem widzieć pana de Rotschild.
Pan dziś jedzie dziś, zawsze wtedy Wiktora bo
w odwiedzinie od Londynu, przyjechał na przyjazd
do Londynu, a ja jeden dzień przyjechał
odjechał na tydzień do Paryża i nie mogłem
go widzieć.

Jak tedy dopiero dzisiaj mam zawsze
odpowiedzieć na list pana Senatora z dnia 8 Lutego
Piotra.

Nie posyłam mu tłumaczenia, bo
poprawki i odmienia i w stronę francuskiego,
jak słucha, a trzeba przepisać na czysto,
to inaczej Pan Senator nie dostanie tego tydzień.

Napisałem list do Pana de Rotschild, nie
wspomniałem jak dopiero powiedziałem.

To się tyczy tłumaczenia, będzie
czyli Pan Senatorowi odesłane do Krzeszowic,
a we przeciągu dwunastu dni od tej daty to jest

przepisał na czysto (inny rękom obcym).

Panowie Lucas, Humbert, Rodziewicz, Molinier etc. swoją nominację uskarżowanie przyjęcie Pana Senatorowi przysłaniu.

Ciesz się tylko bardzo, że Pan Senator Lubel dla dobra prawie Bowiem zwolnienia, bo inaczej nikt dla bardzo mało tak krótko i tak wyraźnie ouien gadał i zwolnienie o siebie gorzej.

Ja z mojej strony zostaję mi najniższe uszanowanie Pana Senatorowi i Pani Senatorowej z przyjęcia mi łaski swojej niskiego uszanowania ze strony mojej Żony.

Co do tych [illegible] uważ[illegible] Lyon 1600 fr. [illegible] z Panem Chłopickim, ale [illegible] tylko za niezadowalniej.

Mój najniższe uszanowanie Pana

Senatorowi

Radkowski

P.S. W momencie zamknięcia tego listu na pocztę [illegible] Hilary P. Jaworskiego, który bardzo Pana Senatorowi [illegible] wiadomości [illegible] niemieckim wyrazem (civilité) - i za [illegible] aby mu [illegible] Pana do [illegible].

Wien am 8 Aug. 1866.

P. P.

Für die freundliche Einladung zum Ihrem Vater zu Ihrem Jubiläum herzlich danken, erlaube ich mir meine aufrichtigsten Glückwünsche mit der angelegentlichen Bitte zu übersenden, mir mich Ihnen zu gnädigem Andenken bewahren zu wollen.

Breslau, im Januar 1884.

Prof. H. Roesler

Pańnie Wielmożny Panie Senatorze.

Zaproszam najuprzejmiej, ie dziś dopiero odpowiedzieć mogę na pismo Pana z dn. 30 Sierpnia br. Interes Pana Senatora o udzielenie pożyczki na maetiny, nie jest jeszcze załatwiony. Nie tylko trudności co do dzisiejszej chwili, gdyby nie istniała zależność od pożyczki krajowej na obligacje Stobiecką, a uwarunkowanie przesiadła stanowi ostatecznie ostatecznej zmiany. Gdy ją otrzymam, Rząd Gubernialny wkłada odpowiedzialność na utrzymanie innych jakoby ale wydanego oświadczenia do pożyczki. Czyto właściwie różnie uważać można. W każdym jednak razie bliższa jest odpowiedzialność bezpośredniego pożyczka, i dobro stało w stanowisku jej zabezpieczenia. Innych jest 119 dóbr majątkowych ogółem obciążonych na nich pożyczek gruntowych, tak wiele wysokości hypotecznej pożyczki. Kupujący dobra pożyczek pochodzić z jakiej ciężą na nich zależności Banków a nie wiadomo z innych czy i Banków. Gdyby pożyczka dobro na inne rzeczy uważała je od odpowiedzialności na pożyczkę, pomimo płacenia ostatniej dnia

miesz

nistracyjnéj, do Banku amalgamacyjnéj niezależnie od powinności, ich
uiszczonych (jednej pożyczki a pozostałe pożyczki dłużnicy w
inne ręce, (dawniéj drugą, nie mając pewności, czy ich
[illegible] otrzymają. Środkiem pragnąc do zapobieżenia
takiéj dawnéj praktyce, jak: w niniejszej
Takie będzie (dobre) postępowanie Banku (odpowiedzialnego
za fundusze które mu zaufano. Ufam przekonany (deszyfr.
Jego w interesie JJ. Senatora, i w mojéj stronę
[illegible]

z Poważaniem najwyższego szacunku i poważania

Sługa

[illegible]

Ihr Herr Letzter Brief, Freitag,
d. 4. Nov. 1864. kommt ich früher
nicht antworten, bis ich Ihr Schreiben
empfangen hatte. Erst heute Vor-
liegen Schreiben an meine Zeit
erhalte ich es seit morgen

Ich bin erstaunt über die
harte Worte, die ich an Ihnen
Bleistift zugeschickt sind, und
über die gewaltsame Mühe, die
Sie, Freiburg, sich gegeben haben.

Der Inhalt meiner kurzen Arbeit
war ein doppelter: mein historisches
die ältesten Handschriften kennen zu
lernen; mein sprachwissenschaftliches, bei
der ich vorzüglich beschäftigt war.

Unbedeutend ist mein Beitrag meinen
Arbeiten erschienen, namentlich die
Zimmerischen. Sprachwissenschaftlich
haben diese Briefe wenig geboten.

Leider kann ich an diesem
Resultate abschätzen, denn ich habe
mich ganz in meinen Arbeiten

... Hans Schriftvergleichung ...
... Lesen können ich Ihnen ...
Vergnügen über Nov. daß wir
... nicht weiter.
... Handschrift
... Bestandes in dem Text der
12 Jahrhunderte mit spätlich Va-
... wieder gemacht – und gab
... Verleihung fiel mir nova. Die
Einrichtung der Bücher Schrift war
überall, also an Band II und Typ
IV. (wie wir in unserer Bibl. Schrift III
... Folio Frisa anno III Band
... Regierung) 1472. in Gebrauch VI.
... Georgius XIII. sind mit Genehmigung
Constantinus und Pergamenus über
die statuta Romana Bezug Druck
... Druck. Statuten gelten auf Pap
... auf Leinen, wie mir die ersten
Schriftsätze dall'Olio besitzt.

Ich habe mir einen Auszug gemacht
aus dem älteren noch nicht gedruckten
Manuskript von Perugia und Ihr
können Sie alles ...
Sie die

bibliographia storico perugina
o sia catalogo degli
scrittori, che hanno illustrato
la storia della città e compilato
da Vermiglioli 1823
... Vermiglioli ...

Man sieht sehr gut, wie sich
mit den alten Gewohnheiten das
neue gedruckte Werk von dem berühmten
Doctor Charondas gestellt hat
und Sie an sich — nämlich 1523.
1526 (das erste Buch) und 1528. auf
dessen Seite Sie mich die
Notizen von Ihnen zu erlangen, die
derselbe Charondas gedruckt hat,
und die Ihnen absolut [illegible]
erscheinen kann. Sie sehen die Notiz
von Ihnen gut in Ihrem Werke ist
ausgesetzt und Sie sind sehr
wichtig.

Von Pithoya kann ich Ihnen be-
sonders nicht antworten.

Es hat mir [illegible], dass ich
mich an meine besten Arbeit
entschuldigt habe: aber Sie werden
leicht einsehen, dass der ausgezeichnete
Brief mir so wenig Zeit übrig lässt
[illegible] mich ausgesprochen beschäftigt

Ihr
ergebenster
Diener

ISPEZIONE
DEGLI
SCAVI E MONUMENTI

Ventimiglia, addì 20 febbraio 1874

ISPEZIONE
DEGLI
CAVI E MONUMENTI

Ventimiglia, addì 18 febbrajo 187

Eccellentissimo

Eccellenza

[illegible]

preghiera di farle [illegible] alla volta di [illegible].

Non ebbi altra premura che di soddisfare i desiderj di chi voleva mettersi in relazione con V. E.; e nello stesso giorno inviava all'ufficio postale di quella due cittá, due cartoline con [illegible] di V. E. ma mentre dall'ufficio postale di [illegible] si rispingevano le cartoline, colla nota [illegible] pure andassi smarrita l'altra diretta [illegible]

[illegible] stato di cosa non vedo altro modo, [illegible]
farle pervenire [illegible] lettera [illegible] riservata, che [illegible]
direttamente in codesta capitale, nella fiducia che
il mio foglio verrà nelle mani di V. S. la quale
potrà così commettermi quello che m'abbia a fare.

Colgo intanto volentieri questa occasione per
[illegible] da parte di S. E. il Conte Federigo
Sclopis i più affettuosi saluti - avendo quel
[illegible] mentre stato [illegible] appreso da me
[illegible] S. avea visitato [illegible]
[illegible] [illegible] mi ha rispetto immantinente per pregarmi di
farla conoscere che la ricorda sempre con riconoscenza
ed affetto e che ove per caso fosse ritorno fra noi

a lo renderti subitamente avvertito.

[illegible] di matter mano con cura lo rinnovi
[illegible] mente del mio Presidente presso la E. V.ra,
nell'atto di rinnovarle gli ossequi della mia comparte,

Eccellenza

ieri le prossime scorse [illegible] del gentile foglio che Ella si è compiacciuta d'indirizzarmi, perché oltre la cara soddisfazione di sapermi da V. E. ricordato, ho appreso altresì, che ritornata da una sua villeggiatura ha potuto ritirarsi costì, affine di attendere in mezzo alla campagna al completo ristabilimento della sua preziosa salute — Ne voti sinceri, perché altra volta possa io apprendere da' suoi caratteri che codesto ritiro è stato per V. E. un vero Balsamo ristoratore.

Mi era ben persuaso che la notizia del Passato di S. E. il Conte Federigo Sclopis non avrebbe Vandalo a insensibile alle orecchie, non troppo le cattive nuove si spargono rapidamente! E dirò che avrei potuto più presto mi avrebbe tenuto all'esito della lettura da lui fatta all'accademia delle scienze d'una mia lettera sul Teatro Romano mi discoperto e [illegible]

un esemplare in questo ordinario! Dovea essere
nella l'ultimo foglio che io ricevei da un forte-
viaggio, che m'avea sempre in luogo d'amico trattato
e che mi avea fatto provare ripetute volte gli effetti
della sua preziosa parzialità pe[illegible] — Nella penultima
sua lettera poi m'avea parlato di V. S., anzi mi pregava
di fornirle l'indirizzo in caso che avesse ricevuto qualche
risposta, il che succederà[illegible] non tanto quanto io temo
[illegible] Basta ora non ci resta che a pregare per
l'anima di quell'anima eletta!

L'accademia di Belle di Genova ha intrapreso
la stampa della prima parte del mio lavoro sugli
Italici liguri, ed ho già corretto le bozze di alcuni
fogli; spero che pel mese di dicembre sarà ultimata
e allora non obblierò di procurarne copia a V. S. il
[illegible] più il dovuto luogo nella prefazione.

Del resto comunico da me richiesto non le dirò cosa alcuna sapendo che Ella possa conoscere quanto vi è in esso d'importante dal già comunicato precisato che riceverà colla presente

La mia famiglia le ricambia distinta memoria che conserva di esso e lo unisce con me nel augurarle quella felicità onde si mostra tanto degno

Mi pregio sottoscrivermi di V.ra Eccellenza

Vostro Obbmo

Girolamo Rossi

Ventimiglia Liguria 1 giugno 1848.

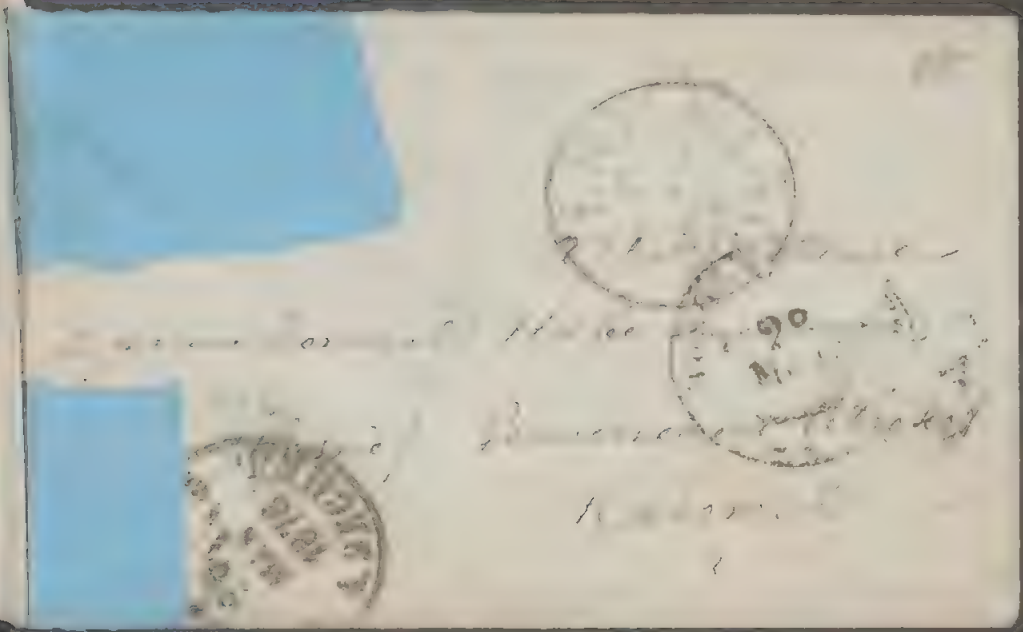

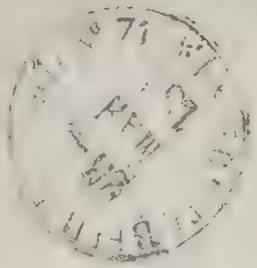

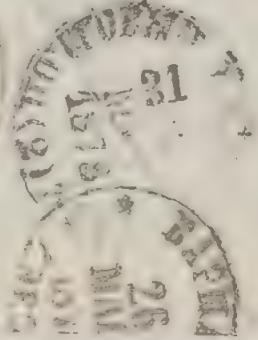

Eccellenza

Sono lieto d'annunziarle, che di questi giorni ha veduto la luce in Genova, nel formato in 4°, il 1.° volume del mio lavoro storico sugli Statuti Liguri, nella cui prefazione ricordato l'Eccellenza questa e la preziosa raccolta di codici statutarj da lei fatta - Le sarò grato se vorrà farmi conoscere l'indirizzo preciso, per farlene cenno di dovere ricapitare un esemplare.

Colgo volentieri questa congiuntura per pregarla di voler rendermi noto, se S. E. S. Vogliendola, per atto di sommo gentilezza, il carico di voler annuire una copia dei

miei lavori all'augusta Famiglia Imperiale,
la quale per lungo e ripetuto dimora in
questo estremo lembo della Liguria contribuì
si assai lungo rubbio contribuì alla conoscenza
delle vicende storiche che esso ha in lungo suol
attraversate.

Ove però una tal cosa potesse recarle
disagio, la prego di avvisarmelo schiettamente,
che in tal caso non vorrei in verun modo arre-
carle disturbo.

E nell'attesa d'un suo pregiato riscontro, mi
rassegno i sensi della più profonda stima con cui le
rassegno

Di Ventimiglia (Liguria) 17 genn. 1879 Dev.mo servo
Nicola Malaspina

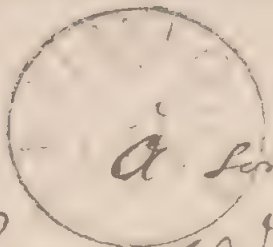

à Son Excellence

Baron Romuald de Hube, conseiller

d'Empire &c.

(Russie) Saint-Pétersbourg

Ich net ab

28
9
BROVIA

R. GINNASIO
DI
VENTIMIGLIA

GABINETTO DEL DIRETTORE

Ventimiglia, addì 27 gennaio 1880

Eccellentissimo Signore

Godo di rallegrarmi con V. E. del suo ritorno fra noi, e poi con tutto che sia ancor chiuso le rivolgo completamente la prediletta salute.

V. E. non deve muoversi di costì essendo ciò quegli che dovrà recarsi a congratularsi. Però essendo attualmente mi ogni giorno della settimana occupato, molto fiducia che Ella vorrà a me la scelta di quel momento che l'ufficio mi lascia di libero.

E nell'atto di rinnovarle col più vivo dell'anima gli auguri sinceri che formo per la sua prosperità, mi pregio raffermarmi di V. E.

Devotissimo servo
Girolamo Rossi

Eccellenza

Ho ricevuto il suo gentilissimo foglio, che accompagnava le premurose pubblicazioni, e ne ringrazio di cuore.

Unisco alla presente la richiestami lettera per Ammon. Candia, sebbene io vi preveggo non meglio che ogni parola mia, poter esser più presso d'Alcuno Uomini Lombardi di simpatia bastevole d'ogni Egregio Uomo - Ma io ho pensato all'antico proverbio: che abbaja non fa salsiccia.

Ella sa del compianto Uomo Lombardo che Ella desidera di leggere non ancora stato pubblicato; sebbene da qualche settimana io abbia già respinto corretto le bozze di stampa - Degli atti; che come segretario della R.a Legione e quindi come relatore, le devo distendere - Pria adunque Ella a Milano potrà agevolmente averne copia, che avrà l'autorizzo in mio nome a chiederla.

Al gentilissimo Cav.e Prof.e Diaz - Gherzon, Biblio

Vicario alla Braidense.

E nell'atto di pregarla a volermi continuare la sua pregiata stima e benevolenza, godo di rassegnarmi con tutto il più profondo ossequio

Devotissimo suo
Cristoforo Rosa

Di Ventimiglia li 26 Gen. 1881

ISPEZIONE
DEGLI
SCAVI E MONUMENTI

Ventimiglia, addì 26 gennaio 1881

Chiarissimo Sig. Commendatore Cantù

Il delizioso Ragguaglio fatto da Milano
delizioso in compagnia del Comm. Ricotti;
e nell'atto d'ambasciarle della mia
corrispondenza più intera e riverente gratitudine, mi
pregio di professarmi Devotissimo Servo
Nicolao Rossi

P. S. Appena fatto ritorno in patria Sig.
il Conquibus, ho messo al suo indirizzo il compost
libro su S. Marone, che Ella mi fece l'onore regalato

КОНТОРА
ВЫСОЧАЙШЕ
УТВЕРЖДЕННАГО
РОССІЙСКАГО ОБЩЕСТВА
МОРСКАГО РѢЧНАГО
Сухопутнаго Страхованія
и
ТРАНСПОРТИРОВАНІЯ
КЛАДЕЙ.

ВАРШАВА

Канцелярія 12 іюня 1868 года.

№ 687

Его Императорскаго Высочества
Августѣйшему Тайному
Совѣтнику, Генералу-Адъютанту
Михаилу Павловичу Бутовскому

Согласно сводному
постановленію Конторы изъ
С.Петербурга, Министерства
Народнаго Просвѣщенія пріо-
брѣло-ось Вашего Высокопре-
восходительства для Имп. а
торскаго Новороссійскаго Уни-
верситета библіотеки.

По доставкѣ этой
библіотеки изъ Варшавы въ
Одессу, Варшавская Конто-
ра сего Общества долгомъ сч.
таетъ предложить Вашему
Высокопревосходительству
свои услуги, изъявляя-же всѣ-
мъ тайнаго удовольствія, не
благоугодно-ли будетъ Ваше
му

Выкопировку сообщить
Управляющей Конторою сих Имуществъ
къ кому слѣдуетъ по сему предмету
обратиться.

Управляющій Конторою [illegible]

Контора помѣщается
въ Медовой улицѣ подъ Ко-
лоннами (pod Filarami). —

Kraków. 24 Stycznia 1872 r.

Dostojny i Szanowny Panie Senatorze!

Gdy już inaczej przyrzekłem z Szczęśliwej mi okoliczności, która otworzyła mi w jesieni r. z. widzę się do szanownego Pana Senatora, ażeby choć na piśmie przesłać Dostojnemu Panu zapewnienie mego najgłębszego uszanowania, nadzieję ażeby malutką moją pracę za łaskawego mieć. Pozwalam się to uczynić w tej chwili z przy niniejszym liście przedstawieniu Szanownemu Panu "Założeń mej Programu moich Wykładów filozofii prawa", które zechce Pan Senator przyjąć łaskawie i zdatnie do pobłażania. —

W tych czasach wydaniem na widok publiczny pracy mojej. W krótkiem Szczegółowym "Przegląd Polskiego" może moja przyjmą "Założenia" "Systemu filozofii prawa".

/.

i szczególna Łaskawy mi wyraża moja nieprzyjaźń, „Przeciwnicy kapitalizmu i Komunizmu", a w innem miejscu krakowskiem dziennika Kirkora każe mojej przyjaźni O Kommunizmie i Socjalizmie.

Samo ich mianowanie z mojej strony wiemy wszelkiej nadziei, że kwestya katedry etyki ze strony jak prędko rozstrzygnięta zostanie, żywo, gdy Dr. Zinecker nie jest już minister wyznania, a do teraźniejszego ministra, Dr. Steinmayera mieniem żadnych stosunków. Dziwna to rzecz iż w ciemnej gabinety świecą się tak często niemal jak marcowa pogoda.

Pan Senator Zapewne Zapsty jest obecnie bardzo zajęty najnowszą pracą historyczną i kiedy też będziemy ją mogli ujrzeć? Wewnętrzny wejściowy Krakowskiej Etyki pracuje nieźle w miarę, zamiast wiem najlepiej przyłączonych mowy Zapsty cieszy. Et iterum gdyby mi wolno było, tobym się również przypomnieć Łaskawemu Panu Senatorowi łaskawie uprzejmie: napisania mi opinii o moich pracach. Chciałbym tylko tych w różnych Recenzjach wydrukowanych, jakiejś zdaniu mniej specjalnej, np. w Gazecie Warszawskiej, albo w Kraju, które mi tudzież tu w Krakowie Dlaczego ich

/

który, choć przynosi obecnie dla wygrobienia tobie Hamerska, cieszy chociaż pokrzepienie, przez wspomnienie Stanisława i jego pracach, przez Ostatnie który zajmuje u nas najwyższe uznanie i ukochanie Hamerska jest przedmiotem, ojca tego, najgorszego powiązania, byłoby najmiększym zaszczytem wspomnień.

W Krakowie mieszka nic nowego, cisza i spokój nie jak zawsze. Żyję, uniknąć to Szanownemu Panu Senatorowi, pragnę wynazić moje najgłębsze uszanowanie, jako najuniżeńszy

Sługa

(Wacław Roszkowski)

Szanownej Panienie proszę Tatkowie. Ośmiela dorzec moje najgłębsze uszanowanie. –

Jasnie Wielmożny Rzeczywisty Radca Stanu!

Ufny w Szanownych względach i przyjaźni Waszego Jasnego Pana dla mnie – poważam się przesłać zamiar moiey do Jasnie Jego, w przedmiocie następuiącym;

Po ś.p. Panu Michał Wydrichu Starszym pozostała Wdowa z Córką Xiężną, a Siostrzenicą Jmci Pana Wydrich na utrzymanie tak liczney familij – Zostawiony zaś Opiekunom wspomnionych Nieletnich, zamieszkałem przy Jmci Panie, ile mi tylko okoliczności dozwoliły – i tak: podaię tu dołączone położenie do Tronu, z nayposłuszney prośbą, aby Nayjaśnieyszy Pan raczył łaskawie mianować, iżby Panna Anastazyia Xiężna przyjęta została do Instytutu Aleksandryiskiego w Petersburgu, bez po przedzaiącego Cesarowney – Wydziałem tym Sprawuie Jmć Pan Radca Stanu Hafman – Racz przeto Jasnie Wielmożny Panie wstawić się do Niego, aby Instrukcyą obecny maiąc otrzymał pomyślny skutek – Łaska, Jasnie Wielmożny Panie, Jasnie Wielmożnego mnie do nayuniższey usłużności –

Raz jeszcze Pan przyjąć zapewnienie mego [illegible]
Szacunku i [illegible] Poważenia

Radziszewski

w Warszawie dn 9 Grudnia 1845 r.

REDAKCYA

ENCYKLOPEDYI WYCHOWAWCZÉJ.

Warszawa, dnia 31 Sierpnia 1878 r.

Adres:

Do Redakcyi Encyklopedyi Wychowawczéj
w Księgarni Gebethnera i Wolffa.

Konwalda Lube.

Przesyłając [illegible] wiadomienie [illegible]
[illegible] wraz z [illegible]

Paris, 10 février 1866

Ministère de l'Intérieur.

INSPECTION GÉNÉRALE
des Archives.

Monsieur le Sénateur,

J'ai mis à profit, en venant me rappeler à votre bon souvenir, de vous remettre en mémoire quelques promesses que vous avez bien voulu me faire à l'époque de votre dernier voyage à Paris, et à l'exécution desquelles j'attache beaucoup de prix.

Vous avez bien voulu me promettre de m'envoyer une traduction de l'article que vous avez publié dans la Bibliothèque de Varsovie au sujet des Formules Simonides.

Vous m'avez également promis de me faire une traduction de votre travail sur

la Lex Burgundionum.

Nous avons le plus grand désir d'insérer ces deux travaux dans notre Revue historique de Droit, et je désirerais beaucoup être présent à Paris pendant qu'ils s'imprimeront, afin de surveiller moi-même la correction des épreuves.

C'est pour cette raison que je me permets de vous renouveler mes instances, et de vous prier de vouloir bien hâter autant que possible ~~la correction des épreuves~~ l'exécution de vos bonnes promesses.

En fin vous avez bien voulu me promettre aussi de m'envoyer une copie des deux Epistolae formatae, l'une d'Atticus, l'autre de l'évêque Joseph, qui se trouvent dans le manuscrit des Simon dia que vous vous êtes fait acheter à Ex

vente de M. le professeur Keller. — J'attends ces deux documents pour insérer mon note dans le addenda de mon Recueil général des Formules.

Veuillez donc, Monsieur le Sénateur, excuser la liberté que je prends, et permettez-moi de vous offrir la nouvelle assurance de mes sentiments respectueux et dévoués

Eugène de Rozière

9, rue de Vaugirard.

Ministère de l'Intérieur

INSPECTION GÉNÉRALE

des Archives

prendrai même la liberté de vous de-
vis ne serait pas possible de détourner la
Bibliothèque centrale ou tout autre établis-
sement de Varsovie à Jabonow. M. [illegible]
est une jeune libraire qui a besoin d'être
soutenu et encouragé. En se chargeant de
frais d'une thèse, qui traite le droit au
point de vue historique et scientifique, et
qui par conséquent n'est pas destinée à
[illegible] une grande clientèle parmi les
magistrats les avocats et les praticiens,
entreprend une œuvre difficile. [illegible]
à désirer qu'il réussisse, car notre
[illegible]
qui sont contraire à l'étude historique du
droit. C'est pourquoi je vous demande de
patronner auprès. Vos amis en Pologne et
en Allemagne.

[illegible] publié [illegible] fin de l'année
[illegible] sur le Liber diurnus romanorum

Ministère
de l'Intérieur

Paris, le 18 janvier 18..

Monsieur,

J'ai reçu votre lettre en [illegible] chez moi [illegible] j'ai l'espoir de passer, [illegible] savais que [illegible] séjour à Paris vous désiriez le moins possible à l'hôtel. Si cela vous convient bien à vous-même, je m'empresse de vous proposer de vous attendre chez moi après demain Samedi, de 10 à 12 du matin à midi.

Veuillez agréer, Monsieur, [illegible]

SÉNAT

Paris, le [illegible]

nuit ou tout le temps de causer à notre aise. — Si cette combinaison ne pouvait vous convenir, je vous attendrai Vendredi ou Samedi de 9.h à 10.h du matin.

Veuillez agréer, Monsieur la nouvelle assurance de ma considération la plus distinguée

[illegible]

SÉNAT

Paris le 13 [illegible] 1883

SÉNAT

Paris le 13 mai 1880

SÉNAT

Paris le 23 mars 1888

Monsieur et savant confrère

Heureux de vous savoir en France et d'espérer votre prochaine visite, je m'empresse de vous informer que je serai chez moi Dimanche depuis 9 h. du matin jusqu'à 2 h. de l'après-midi, tandis que je

j'aurai forcé de sortir [illegible]
de très bonne heure, et que je
serai probablement absent
[illegible] grande partie de la
journée.

Veuillez agréer l'expression
de mes sentiments dévoués

[illegible]

SÉNAT

Paris 28 mars 1888

Monsieur

J'ai l'empressement de vous informer que j'ai mis à remettre entre les mains de M. le Ministre de l'Instruction publique ou de son secrétaire, mandant très vivement [illegible] de M. [illegible] [illegible]

Votre obéissant et tout dévoué serviteur

Leg de Nozières

M. le Docteur Hudelo
a l'honneur de présenter à M.
le Sénateur de Rozier, M. le Docteur
Gorecki et le prie de lui
réserver bon accueil.

Warszawa d. 13 Kwietnia 1876 r.

Na skutek listu z dnia dzisiejszego, mam zaszczyt donieść J. W. Senatorowi, że w dniu jutrzejszym o godzinie 2 w południe zjawię się do mieszkania Jego dla porozumienia się w interesie Dzierżawy Stobieckiej.

Najniższy sługa
Rutkiewicz

Projekt deklaracyi zwracam.

Warszawa d. 16 Lipca 1870 r.

Wskutek listu z dnia dzisiejszego, mam zaszczyt prosić Wasz Senatorze aby mnie interesantów P. Borowskiemu i jego synowi oświadczyć, że jutro rano o godzinie 11 oczekuję na nich w mojej kancelaryi w gmachu Sądu Okręgowego, aby celem ułożenia protokułu do aktu przystąpili z tymi dowodami i bliższej informacyi mnie udzielili, a że akt przysięgi i o godzinie 7 wieczorem przystąpi do wykonania Wasz.

Najuniżeńszy sługa

Kuthkiewicz

REDAKCJA

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

w Warszawie d. 5 decem 1851 r.

Jasnie Wielmożny Senatorze Dobrodzieju.

Z najwyższem przyjemnością odebrałem list Jasności Waszego z Rzymu. I wiadomością o siedzeniu nad nowym Mickiewicza o Słowiańszczyźnie. Życzymy za pomyślny wszyscy Jego przyjaciele, i cieszymy się nadzieją że nam w lecie powrócisz. Co do mnie tam się odnoszę do wszystkiego co mi Bóg przeznaczy, że lubo z niemałym żalem opuszczam Petersburg, tamże niepozwolą mi nawet być gdzie indziej niż w Warszawie.

Jeżeli Waćmościa zawsze na mnie łaskaw, co dzień pozdrów po mnie, i lubi że mnie zapomni. a ja tam się do niego przyjaźnie, za obecnością z nim im się zdało dla mnie jedno z pierwszych potrzeb życia,

a tu niedostawa mnie przyjaciół, w których i nie mogę, i mogę wiele, wiele im zgodzę z moimi wewnętrznymi usposobieniami. Zaczynam tu powoli nabywać przyjaciół w Warszawie, pomimo uprzedzenia znalazłem przeciwko sobie, a zdobyczą dobrze mam po sobie, bo tych nigdy nie odmawiam w moich pismach. Dziś od 31 Marca wychodzi zaczęcie mego Dziennika, którego programu nam zasięgnąć panu posłać. Napędzi mi dobrze prenumeratorów w stolicy, bo mnie o to idzie, żeby był w nim ruch, a spodziewam się ze bydzie ich z niego dostatek, bo w nim poruszę kwestie, które wszystkich w stolicy, jak wiadomości który im obydwa roczny rozbudzenia w Zamoyskim, Bartoszewicz, Lewestam, Wacław Zaleskim, którzy mnie pani Malewskiej, i Wagner. Proszę cię, panie ile razy w swoim ogłoś publicznych, o prenumeratorów dla mojego Dziennika. Nie omieszkam im Dziennikarstwo tutejsze wiadomości wszystkie bodzie mianowicie Dziennik

rely mu utrudnić wyjście, ludzie się to utrudnić,
wszelkie z tej kategorii wyjęciem Kuczera, który
zawsze mnie się odmówił wyjechać, ludzie Kuczera
jest jedynym dziennikiem, który mogę, jeżeli
nie mogę przyjąć.
Kłaniam się odmówić mnogim dobrym przyjaciołom
pozdrowienie od swojej żony, mnie bardzo dobro-
dziei. a zostaniem się zapomnieć mnie pod
Jej Wielkiej Książęcej, i jego córki. Poproś tej
ostatniej, żeby mnie się dziękuję za Pani
Wiadomości. Apolinie Michajłowicz, czy otrzy
odebrała mój list, w Jego ważnym interesie.
a na który odpowiedzi nie mam.
Ach pani mogłyż mnie wiele takie rzeczy,
o to przyszły mnie pan obowiązek tej niet-
kiej swarzędzkiej tabaki, który Wielkiej Au-
torzina mnie postarał pan Jej Wielkiej
Turkuta, ona Jej Kuzyn Perskiego prosiła
na wytępienie pluskiew i pcheł, rozumie się że
przez ciebie pewny odbiegę.

Ostatni kurnamba wiele się zmieniono, po
dłuższe bolesne dzieci, niekiedy pieniądze
i Mazowsze, ale w tej za ziemi wdzięczności
wdzięczna, dziękuję Bogu że mam otaczają
tam tam o to trudno. Nie wiem do końca
stopnia dojdzie warszawa, ale to pewna, że gdy
by na Wisła mogł być most stały, i Praga
wolała by się w skutku drugą warszawą. Na
koniec rząd zdy się wrócić do tego, a czyż dzisiaj
sama warszawa mogła by się podnieść.

Byłaby dzisiaj, szczęśliwa, i wesoła, dochodzący
Senatorowie, i inni wspaniali pojęcia czyn
najczystszego szacunku i najserdeczniejszy po-
dziwu

Najuniżeńszy sługa

Jasnie Wielmożny Generale

Dobrodzieju.

Pozwalam sobie pana powinszować Wiąt, upraszam go o
przysłanie mnie Universitè Catholique, zkądinąd nie-
potrzebny dzisiejszego tego czasowego pisma, ubyłe dzisiej-
szego numeru całkowite dzieło mnie zniszczy
Ja pan zapomnieć o niedzieli, dnia 25 zkąd
powodzeń pomoc przyjaciela.

Pełen Najgłębszego szacunku

Najniższy sługa.

H Sienkiewicz

Wiedeń

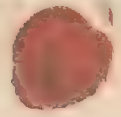

В Санктпетербургской
Медицинской Академии
Профессору Доктору Медицины
Его Высокоблагородию
Милостивому Государю
Василию Васильевичу
Буяльскому.

От Доктора Звягина.
На Невском Проспекте

Ch. Hochwohlgeboren Herrn Romuald v. Hube
Mitglied der kais. russ. Gesetzgebungs-Commission
in Sankt-Petersburg

Ihr werthes Schreiben, Hochgeehrter Herr, vom 7 Aug. v. J. beantworte ich spät, aus dem Grunde, weil ich über Ihre Adresse und Ihr Verhältniss zu Sr. Exc. nichts Gewisses wusste und bis jetzt auf die von Ihnen angekündigte Sendung wartete. Da sich jedoch die Sache in die Länge zieht, so will ich Ihnen diese Zeilen durch Vermittlung meines Freundes, Hrn. v. Macien senden, als wo sie nächstens, als wie Ihnen vergnüglich erscheinen. Denn bei mir gilt jenes: „Promissum carpit, qui dubitat.“ Zuvörderst muss ich Sie um Entschuldigung bitten, dass ich Ihnen auf Ihren Brief nicht schon früher geschrieben habe, als was hier anzuführen ist. Es ist dass über und über mit Arbeit, wahrscheinlich das Ihre selbst, auch Ihr Schreiben in Ihrer Abwesenheit, über dies finden sie hier in Kindarstis eben jetzt erschienene Werksammlung, wo auch Ihr Codex abgedruckt ist. Ich selbst habe den Vorsatz, das ganze Werk bis in meinen Monumentis Serbicis Sammlung alter Urkunden und Chroniken, so Serbien, was unselbst. schon im J. 1845 erscheinen wird. Ich bin fortwährend mit Vorbereitungen zu diesem Werke beschäftigt.

Im Reichs Cod. dipl. Morav. ist der [illegible]
Band noch immer nicht [illegible] Palacky's
Archaeotypum wird erst 1839 oder 1840 er-
scheinen. Er arbeitet jetzt an [illegible] der
seine Gesch. v. Böhmen vollte etwas für
die Alterthümer, mittelmäßig hier erschei-
nen, so werden die Erwartungen nicht erfüllt

Mit Verlangen sehe ich den Büchern
entgegen, welche Sie mir gütigst versprochen haben, um so mehr, als ich einige
derselben, besonders den Statut Litomyss-
chi Jakony W. Kn. Jo. Wasil's und den
Sudebnik, bei meinen Forschungen stets
sich ergänzen. Hr. v. Maciejowski
hat mir versprochen, Sie bald von Ihnen
die mich zu sehr freuen werden, schnell
zu besorgen.

Mit vorzüglicher Hochachtung verharre
ergebenste Diener
Prag 7 Juni 1838. Paul Jos. Schafarik
m. p.

Auszüge aus Dušan's Gesetzbuch 1349 u. 1354

Suvod.

S. 90. Aśće kto poznajet liće (лице) pod člověkom, a bu-
(дет) (приписьмо) gorě i u pustoši, da ga powedet (приведет) u pri-
vr'nuje selo, i zaruči selu, i pozowet, da ga
dadu prěd sudije, śto pokažet sud, da plati
selo tozi.

S. 91. I akoli kto śto (сіе противъ) uwati udawljeno ili ukra-
deno licem, ili silom uzeto bude, wsaky o tom
da da suvod; akoli kto kupi gde gubo, ili u
zemli carevoj, ili u inoj zemli, winu da dast
suvod; akoli neda suvoda, da plati po zakonu.

S. 115. Kto śto (чюжє) nadje u carstwě zemli, da (невѣдомѣ)
net ta rečet: „wratiti (кто) tju"; aśće kto śto
pozna, ta pochwati ili wzme, da plati jakoi
tat i (Carinj) gusar. Aśće nadje u tuzdej zemli nu
wojśće, da wede i neke prěd cara i nvjewodj.

S. 132. Śto kto kupi ot plěna iz tuzde zemle, śto
bude plěneno po carewoj zemli, da jest wo-
lan kupiti ot toga plěna koliko i u tuzdej
zemli. Akoli ga kto pořuwi i weli: „to je
moje", da ga oprawi porota po zakonu,
jere jest kupil u tuzdoj zemli, a ne mu
ni tat, ni prodawac, ni wětrnik: tako da
cina kako swoje.

S. 188. I suvod konskyj i inich dobytkih ili koji
godě mawda, śto je gubi ili ukrade, tomu da
da (господина), da plati wsako samo sedmo.
Akoli reće: kupich u toga (sic MS., for corrigendum tuđjej) zemli, da oprawe duśeg-
nici ot globe; akoli ga neoprawe dutešnici,
da plati s' globom.

Nota. Paragraphi legis in codice numeris signati non sunt: numeri hic apposui a me profecti sunt.

P. J. Šafařík do R. Hubego.

Praga 1838. Stycznia 7.

Jr. Hochwohlgeboren Herrn Romuald v. Hube
Mitglied der kais. russ. Gesetzgebungs-Commission
in Sanct Petersburg.

Ihr werthes Schreiben, Hochgeehrter Herr, vom 7. Aug. v. J. beantworte ich spät, aus dem Grunde, weil ich über Ihre Rückkunft nach S. Petersburg nichts Gewisses wusste und bis jetzt auf die von Ihnen zugesagte Sendung wartete. Da sich jedoch die Sache in die Länge zieht, so wollte ich lieber diese paar Zeilen durch Vermittlung meines Freundes, Hrn. v. Maciejowski an Sie absenden, als vor Ihnen vergesslich erscheinen. Denn bei mir gilt jenes „Promissum cadit in debitum."

Zuvörderst muss ich Sie um Entschuldigung bitten, dass ich Ihnen aus Dušan's Gesetzbuche nicht mehr schicke, als was hier angeschrieben ist. Es ist dort über Żwod und lice nicht mehr. Wahrscheinlich hat diese Stellen auch Palacky in seiner Abhandlung abdrucken lassen: überdies finden Sie sie in Kuchar ski's eben jetzt erschienenen Gesetzsammlung, wo auch Dušan's Codex abgedruckt ist. Ich selbst habe den Vorsatz, das serbische Gesetzbuch in meinen Monumentis Serbicis

(Sammlung alter Urkunden und Chronicken) zu drucken, was unfehlbar schon im J. 1839 geschehen wird. Ich bin fortwährend mit Vorbereitungen zu diesem Werke beschäftigt.

Von Boček's Cod. dipl. Morav. ist der 9te Band noch immer nicht heraus. Palacky's Urkundenarchiv wird erst 1839 oder 1840 erscheinen. Er arbeitet jetzt am 2ten Bande seiner Geschichte von Böhmen. Sollte etwas für Sie Brauchbares mittlerweile hier erscheinen, so werden Sie es durch mich erfahren.

Mit Verlangen sehe ich den Büchern entgegen, welche Sie mir gütigst versprochen haben, um so mehr, als ich einige derselben, besonders den Statut Litewski, die Zakony W. Kn. Jo[anna] Wasi[lewicza] und [illegible] Sudebnik bei meinen Forschungen schmerzlich entbehre. Hr. von Maciejowski hat mir versprochen Packete von Ihnen an mich zu übernehmen und schnell zu befördern.

Mit vorzüglicher Hochachtung verharrend
Ew. Hochwohlgeboren ergebenster Diener
Paul Jos. Schafarik mp.

Prag. 7 Jänner 1838. n. S.

Auszüge

Auszüge aus Dušan's Gesetzbuch 1349 und 1354.

Swed. ЛИЦЪ

§ 90. Aščе kto poznajet liče pod člověkom, a budet w gorě i w pustoši, da ga powedet w' prinjе (ПРИПРЬВНѢ) selo i zarnči selu, i pozowet, da ga dadu prěd sudije ščo pohažet sud da plati selo tozi.

§ 91. I akoli kto ščo uwati (sic pro оухвати) udawljeno ili ukradeno licem ili silom uzeto bude, wsaky o tom da da swod; akoli kto kupi gde ljubo ili u zemli carewoj, ili u inoj zemli, winu da dast' swod; akoli neda swoda, da plati po zakonu.

§ 115. Kto ščo (NAŠE) nadje u carewě zemli da (NEBBZMETЬ) new'zmet ta rečet: „wziatili tju (KTO)", aščе kto ščo pozna, ta pochwati ili w'zme, da plati jakoi tat i gusar (latro). Aščе nadje u tuždej zemli na wojscě, da wede i nese prěd cara i wojewody.

§ 132. Ščo kto kupi ot pljěna iz tuždе zemle, čto bude pljěněno po carewoj zemli, da jest wolјan kupiti ot toga pljěna koliko i u čuždej zemli. Akoli ga kto potwori i weli: „to je moje", da ga opraw'i porota po zakonu, jere jest kupil u tuždoj zemli, a ne mu ni tat ni prodaw'c, ni wěstuik: tako da ima kako swoje.

§ 188. I swod konskyj i inich dobyt'st ili kojigodě prawda, čto se gusi ili ukrade, tomu da da swodnika, da plati wsako samo sedmo. Akoli reče: kupich u toga (sic Mss. sed corrigendum tudjej)

zemli, da oprawe dušewnici ot globe; aholi
ga neoprawe dušewnici, da plati s'globom.

Nota. paragraphi legis in codice numeris
signati non sunt: numeri hic appositi a me
profecti sunt.

P. J. Šafařík do K. Hubego.

Praga, 1838 Wrešnia 25.

Hochgeehrtester Herr und Freund! So eben habe ich in Erfahrung gebracht, dass bei Hrn. Hanka im Museum zwei Bücher von Ihnen für mich angekommen sind. Herr Hanka war nämlich in Irrthum und hatte geglaubt die Bücher wären ihm geschickt worden. Jetzt hat sich das Missverständniss aufgeklärt, und ich hoffe die Bücher nächster Tage zu bekommen. Es ist das Lett. Stat. und die Zakony samnt Sudebnik. Ich danke Ihnen recht sehr für die Zumittelung dieser zwei sehnlichst erwarteten Werke, und bin stets bereit Ihnen einen literarischen Gegendienst zu leisten. Bei uns ist fast nichts erschienen, was Sie besonders interessiren dürfte. Von Boček's Dipl. ist der 2te Bd. noch nicht heraus. Palacky's Gesch. 2r Bd. ist unter der Presse. Sein Diplomatarium wird wohl sobald nocht erscheinen. Beachtenswerth ist: J. C. F. Lisch Mehlenburgsche Urkunden. Bd. I. (von 1173–1299). Schwerin 1837. 8°, lauter bisher ungedruckte Stücke, voll slavischer Wörter von polnischem Gepräge. Der 2te Band von meinen Starožitnosti wird noch nicht sobald unter die Presse

kommen: ich möchte früher noch einige andere Abhandlungen vollenden.

Hochachtungsvoll verharrend Ihr ergebener Diener und Freund Paul Jos. Schafařik mp.

Prag am 25 Sept. 1838. n.S.

P. T. Herrn Romuald v. Hube Mitglied der Gesetzgebungs-Commission in S. Petersburg.

Bibl. Jagell. Mss

Hochgeehrtester Herr und Freund!

So eben habe ich in Erfahrung gebracht, daß bei Hrn. Hanka im Museum zwei Bücher von Ihnen für mich angekommen sind. Herr Hanka war nämlich in Irrthum, und hatte geglaubt, die Bücher wären ihm geschickt worden. Jetzt hat sich das Mißverständniß aufgeklärt, und ich hoffe die Bücher nächster Tage zu bekommen. Es ist das Litt. Stat. und die Handschrift seiner Sudebnik. Ich danke Ihnen recht schön für die Zumittelung dieser zwei sehnlichst erwarteten Werke, und bin stets bereit, Ihnen einen literarischen Gegendienst zu leisten. Bei uns ist für's erste nichts erschienen, was Sie besonders interessiren dürfte. Von Nowák's Rjpl. ist der 2te Bd. noch nicht heraus. Palacky's Gsch. 2r Bd. ist unter der Presse. Sein Rjplowarium wird wohl sobald nicht erscheinen. Neuerdings ist: J. C. F. Fisch Meklenburgische Urkunden. Bd. I. (von 1173 1299) Schwerin, 1837. 8°, lauter bisher ungedruckte Stücke, voll slavischer Wörter und polnischen Gepräges. Der 2te Band von meinen Slavorum ... wird noch nicht sobald, nur bei die Presse kommen: ich möchte früher noch einige andere Abhandl. vollenden.

Mit Erwartung gespannt verharrend

Ihr ergebener Diener u. Freund

Prag am 25 Sept. 1838. Paul Jos. Schafarik

P. T.
Herrn Komandr. Hube Mitglied d. k. k. Gesetzgebungs-Commission in St. Petersburg.

Excellence

C'est à titre de cette constante bienveillance dont Vous m'avez toujours honoré, que je prends la liberté de m'adresser à Vous dans une circonstance qui m'intéresse vivement. Monsieur le Ministre de l'instruction publique m'a dit qu'on va créer à Varsovie une faculté de médecine et une de jurisprudence, et que je pourrais choisir deux professeurs. Monsieur Mouchanoff a proposé d'envoyer plusieurs jeunes gens à l'étranger, pour se perfectionner dans ces deux sciences. Mon neveu Ladislas Wlodowski, qui a fait de bonnes études à l'Université de St. Petersbourg

et qui aujourd'hui enseigne les sciences naturelles au Gymnase réal de Varsovie, désirerait être du nombre de ceux qui seront choisis, pour être envoyés à l'étranger.
Monsieur le Ministre de l'instruction publique à qui j'en ai parlé, n'y trouve aucune difficulté, mais pour cela il faut que mon neveu soit porté par Mr Moukhanoff sur la liste de ceux qui seront choisis.

N'ayant pas l'honneur d'être assez connu de Mr Moukhanoff, pour pouvoir m'adresser dans ce but directement à lui, je ne saurais mettre les intérêts de mon neveu dans de meilleures mains que les Vôtres, si Vous aviez l'extrême bonté de dire quelques mots en sa faveur à M

Mouchanoff. Je Vous en aurais la plus grande obligation et Votre Excellence acquerra par là un nouveau titre à la haute considération et à cette sincère estime que j'ai toujours professées pour Elle et avec laquelle j'ai l'honneur d'être,

de Votre Excellence

le très humble et très

soussigné Serviteur

(Signature illegible)

St. Petersbourg

le 1/13 Novembre 1856.

à Son Excellence

Monsieur le Comte

Conseiller d'Etat &c. &c.

à Varsovie

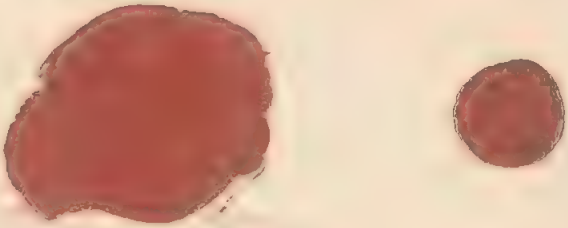

IL SOPRINTENDENTE
AGLI
ARCHIVI PIEMONTESI

Monsieur le Comte

D'après Des nombreuses recherches faites Dans ces Archives d'État, je suis à même Des vous assurer qu'il n'y a aucun document qui concerne le Feld-Maréchal Alexandre Souwarow. J'ai trouvé cependant la Proclame que le 27 mai 1799 il a adressée aux habitants du Piémont, et j'en ai fait faire une copie pour votre usage, dans le Doute qu'il ne vous soit pas connue.

Cette proclamation a été imprimée;

et la personne qui possède un exemplaire m'a promis d'en envoyer une copie annexée et de la collationner.

Puisque j'ai l'occasion de vous écrire, je me fais un plaisir de vous demander si il vous serait possible de parler sur la Bibliothèque impériale de Petersbourg, il existe une volume d'anciens MS en parchemin, richement reliés, dont l'un (qui est un recueil de morceaux) date du VIe siècle, et l'autre (qui est le premier traité de l'Art

retrouver qu'un semblable assortiment avec
l'ouvrage dix-huitième. Tous les Deux sont
inédits.

Dans l'attente d'une réponse favorable à
cette Demande, je vous en remercie
d'avance, et vous prie d'agréer l'
expression de ma haute considération

Votre Dévoué
Baron F. C. de
Saint Pierre

Turin ce 1er Décembre 1866.

Son Excellence

Monsieur le Baron de Tube

Sénateur, Conseiller d'Etat

Varsovie

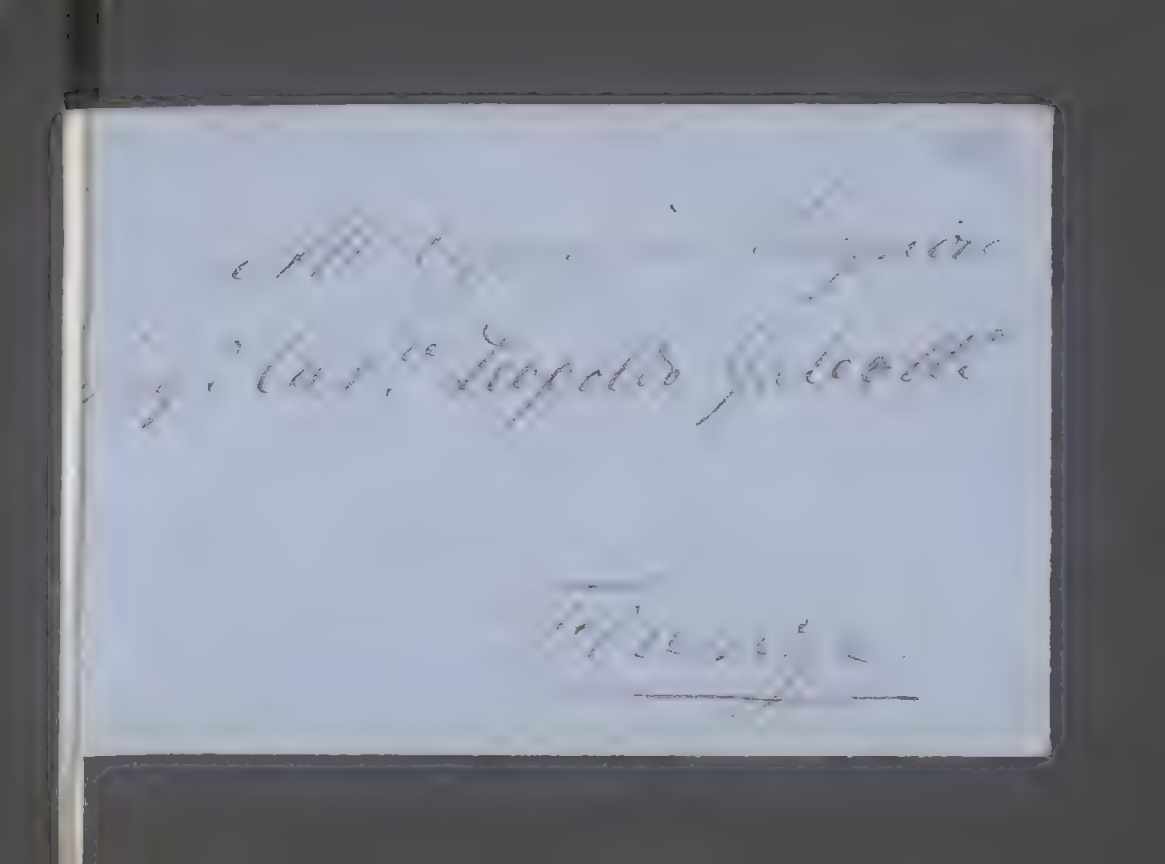

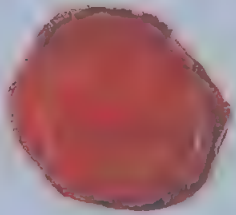

Eccellenza

Mi faccio [illegible] chiudere subito
presso di lei al suo [illegible]
[illegible], consigliere privato
dell'Impero Russo, il
quale [illegible] nei
[illegible] legislativi [illegible]
proprio paese ed è certa
-lissimo nella sua nobile,
ch'egli desidera di
conoscere compiutamente
maggiori particolarità
riguardanti [illegible]
[illegible] delle [illegible]
[illegible] volentieri in favore
[illegible] della stessa

e pregando Iddio
ringraziamenti anticipati per grazia
Ella potrà fare onde
egli raggiunga la
sopra del viaggio ha
il bene di conferirmi
col massimo rispetto

S. E. R.

Catania

Febbraio 24

21 Feb. 1859

S. E.

Il Sig.r Ministro

di grazia e giustizia

Sig.r Cav.r Raeli

Torino

Lieber Hochverehrter!

Leider ist mir in der Eile noch eine wichtige Adresse [illegible] die Ihnen einmal sicher sehr willkommen sein wird

Herzlichen Empfehlungen Ihr

Berlin 20/10

Ihr Lessing

Ancienne Maison
CORMON ET BLANC

N. SCHEURING
ÉDITEUR
Rue Boissac, 9

LIBRAIRIE
ÉTRANGÈRE ET CLASSIQUE
ET
Librairie Ancienne

DICTIONNAIRES ET GRAMMAIRES
Pour toutes les langues

LITURGIE ROMAINE
CLASSIQUES GRECS
ET LATINS

Lyon, le 16 Novembre 1864.

Monsieur le Sénateur de Rubé à
Varennes.

Monsieur le Sénateur,

En réponse à la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'adresser de Varennes en date du 2 Nov^bre cour. je viens vous dire que j'ai expédié les Statuta à Mr Durand à Paris. Aujourd'hui même j'ai trouvé les Statuta de Parma, dans je m'empresse de vous donner le titre: Statuta Dominus ad Statutarium Parmensium cum decisionibus Rotae et decisionem diversarum Imperialis Senatus Parmensis typis emanatarum annis 1545 et retroactis 1599. Parma, 1678. = Annotationes ad Statuta et Statuta Magnificae Civitatis Parmae. Parmae, 1730. gros vol. in-f°. Je puis vous citer de vol. au prix de 60 f. et vous prie de me dire si je vous l'envoyer. Il est très-rare.

Veuillez agréer Monsieur le Sénateur la nouvelle assurance de la considération la plus distinguée, avec laquelle j'ai l'honneur d'être

Votre très-humble et obéiss. serv.
N. Scheuring

Monsieur le Sénateur Comte de Rubé à Varennes
Italiques. N° 16 — Lyon le 16 Novembre 1864 — Doit. —

1. Statuta civit. Papiae. 1590 in-f°		10 —
1. Jus Municipale Vicentinum. 1567. in-4°		9 —
1 Statuta Polavinae. Venet. 1526. in-4°		6 —
1 Statuta colleg. Casalis Majoris. 2 vol. in-f°		18 —
1 Statuta del Val di Sabbia. 1573 in-4°		4 —
1 " e ordine di tutta la Scalve. 1781. in-f°		7 —
1 " dei Barbieri. 1732, in-4°		3 —
1. Statuta Terrae Centi 1610 in-f°.		16
	3	6 —

Ancienne Maison
CORMON & BLANC

N. SCHEURING
ÉDITEUR
Rue Boiffac, 9

LIBRAIRIE
ÉTRANGÈRE ET CLASSIQUE
&
Librairie Ancienne

DICTIONNAIRES & GRAMMAIRES
Pour toutes les langues

LITURGIE ROMAINE

CLASSIQUES GRECS ET LATINS

Lyon, le 14 Février 1862.

Monsieur le Sénateur R. de Rubé
à Carcassonne

Monsieur le Sénateur

J'ai reçu la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'écrire en date du [illegible] et je m'empresse de vous envoyer [illegible] j'ai expédié aujourd'hui par la voie de [illegible] une Caisse N.5. à 33. à M.M. Lavigne Cayré & Lejeune, contenant les livres que vous avez fait remettre de cadeau à la Bibliothèque publique de Carcassonne. Ci-contre vous trouverez la facture qui se monte à fr. 1760.

Dans la même Caisse il y a un Paquet pour vous, contenant: 1 Cassini, Opera. in-fo. » fr 50
1 Albricius, Statuta Ravenn. in-8°. 5
fr 55. »

Quant au Missel, Verona illustrata, M. de Vérone, j'aurais la liberté de vous observer que l'édition que j'ai vue est un morceau; le livre complet contiennent aussi de l'image en 4 vol. in-8°, mais il n'ont pas les gravures, cependant, me paraissent indispensables pour un ouvrage de ce genre. Si vous voulez encore ce livre je tâcherai de vous le trouver; l'exemplaire marqué dans mon Catalogue est déjà vendu.

J'espère pouvoir vous offrir dans quelques semaines plusieurs des ouvrages que vous avez eu la bonté de me demander, mais pour le moment plus; je suis déjà

[illegible]

sous les [illegible] d'une [illegible] respectueuse.

Veuillez attendant l'honneur de vous remettre [illegible] je vous prie Monsieur le Sénateur, d'agréer la nouvelle assurance de ma considération la plus distinguée.

A. Schemins

Lyon, le 27 Février 1862

La Bibliothèque publique de Verone Doit à

N. SCHEURING

9	Bibliographia de' Romanzi. in 8.°	4	—
153	Caroli Novariensis Novaria. in 4.°	10	—
174	Cecina, notizie di Volterra. in 4.°	9	—
178	Celestino, hist. di Bergamo. 3 vol. in 4.°	18	—
181	Della Corvara città di Orvieto. in 4.°	8	—
197	Collectio Pisaurensis. 6 vol. in 4.°	25	—
429	Maffei Verona illustrata. 4 tom. en 2 vol. in fol.	30	—
437	Maittaire, annales. 9 vol. in 4.° rel.	100	—
554	Pignoria, Padova. in 4.°	5	—
723	Tiraboschi, Storia. 9 tom. en 16 vol. in 4.°	75	—
851	Bonifacio, hist. Trevigiana. in 4.°	6	—
1010	Possessorandi, hist. di Mantova. in 4.°	6	—
1037	Lombardi Storia. 4 vol. in 4.°	45	—
138	Canciani, Leges Barbarorum. 5 vol. in fol.	120	—
[illegible]	[illegible] delle antichità. 4 vol. in 4.°	33	—
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	Zuccagni memorie di Valtelina. in 4.°	7	—
1161	Scrittori Piemontesi. in 4.°	12	—
837	Saveregius Codex. in 4.°	3	
49	Baluzius Miscellaneae. 4 vol.	32	
72	Saveregius Synodicon. 2 vol. in fol.	90	—
95	Bullarium Vaticanum. 3 vol.	[illegible]	
203	Gregorii Tholozani opera. in fol.	[illegible]	
221	Historiae Patriae Monumenta	[illegible]	
247	Labbei nova Bibliotheca. in 4.°	12	—
269	de Luca opera. 22 tom. en 10 vol.	40	—
281	Mabillon de re diplomat. 2 tom.	[illegible]	—
295	de Marca dissertationes. in 8.°	5	—
296	— Opuscula. in 8.°	5	—
[illegible]	[illegible]	35	—
		[illegible]	

Report 1000 .

Bibliograf 60 .

Commentaria 30 .

1570 .

12 .

Fr. 1202

Ancienne Maison
CORMON & BLANC

N. SCHEURING
EDITEUR
Rue Boissac, 9

LIBRAIRIE
ETRANGERE ET CLASSIQUE
&
Librairie Ancienne

CTIONNAIRES & GRAMMAIRES
Pour toutes les langues

LITURGIE ROMAINE

CLASSIQUES GRECS ET LATINS

Lyon, le 20 Janv. 1863,

A Monsieur le Sénateur R. de Rubé
à Varsovie.

Monsieur

Avant tout je vous souhaite
que vous ayez fait un bon voyage. J'ai
reçu votre lettre accompagnée d'une traite
de fr 400 sur notre Ville que vous avez
eu la bonté de m'envoyer de Paris. Com-
me j'ai déjà eu l'honneur de vous dire, ce-
pendant avec je me suis occupé des livres spé-
ciaux dont vous faites mention dans votre
lettre du 8 ; j'attends une réponse et
aussitôt reçue j'aurai l'honneur de vous
en faire part.

En vous priant d'agréer à vous entier, je vous
prie Monsieur, d'agréer la nouvelle assu-
rance de ma considération la plus distin-
guée.

N. Scheuring

[illegible]	3000
[illegible]	2000.
[illegible]	1000.
[illegible]	100.
[illegible]	[illegible]
[illegible] Hel.	1000.
[illegible]	1000.
[illegible]	500.
[illegible]	400
[illegible]	[illegible]

8000.

A. D. 938 — 2.ª 488

Doit M. Monn. D. Hubé Senateur à Varsovie.

à Auguste Durand Libraire
Rue du gîte 7 à Paris
Du 21 9bre 1861

1	Statuta Alexandrina f.o	40	"
1	" Laudensium 4.o	20	
1	" Salarum 4.o	14	
1	Ciampi Statuta 4.o	5	"
1	Romanin inquisitio de Stato 8.o	5	"
1	Statuta d'Jacobo.	4	"
1	Atti della società Ligure T. I	16	"
1	Statuti delle riviere di Sole 4.o	8	
	reliure	2	
1	Statuta Bononiensium f.o	7	
	reliure	2	
1	Laudensium Statuta 4.o	14	
	reliure	3	
1	Statuta civitatis Forilivii f.o	20	"
	reliure	3	50
1	Volumen Statutorum venetorum 4.o	22	
1	Codice per la veneta Marina f.o	18	
	reliure	3	50
1	Leggi criminali Domini Veneti 4.o	14	
	reliure	3	
1	Capitulare Consiglieri 4.o	12	
1	" Maggior 4.o	7	
1	Volumen Statuta Venet. 1691. in 4.o	25	
	reliure	3	
1	Statuta Carae mss. mod.	22	
1	Statuta Vallellini 1737 in 4.o	14	
1	Liber Statut. Pinarolii 4.o	20	
1	Statuta comunit. mesperarii 4.o	12	"
1	Bandi Solotici d'Alessandria f.o	5	
1	Privilegia Vallis Sesiae 1752 in 4.o	9	
	reliure	2	
1	Statuta civitatis Ast 1534 in 4.o	27	
1	Statuta " salutiarum	10.	
1	" della Torre in f.o	6	
	a Reporter.	398	00

		Report		398 "
1	Statuta Montisregalis 1590 mf°			18 —
1	Privilege de l'Eglise d'Evreux 1704 mf°			12
	reliure			2
1	Jus municipale 1707 mf°			15 —
	reliure			2
1	Statuta vallis Camonicae f°			18
	reliure			3
1	Zacharias anecdotum mf°			35 —
	reliure			5 —
1	Statuta Domus ursulae 4°			7
1	Ordonnances de Sevilla. f°			30
1	Manum jurisprudentia 8°			3 50
1	Catel comte de Toulouse f°			22
1	Entrevue de Charles I et Louis II 1582 4°			5 —
1	Statuta Delphini 4° 1619			4
1	Candelot histoire Beaune 4°			10
1	Romans de Bolbriae f° 1697			15 —
1	Statuta norariae mf°			25 —
1	Germain organisation Montpellier 4°			2
1	" commerce Montpellier 2 8°	15		13
1	Durante histoire Tolose 12			1 50
1	Dalrimont entrepreneurs 8°	10		8
1	Magnerot des Bas Rhin 2 8°			8
1	Organisation Marine anglaise 2 8°			10
1	Castillon histoire de la Typrenaique 2°			10
1	Gaudry Domaine 3 vol 8°	22		18
1	Lamessleury chemins defer 8	15		13
1	Dareydy transport	7 50		6
1	Dery Constant politique 2 8	15		13
1	Carey science sociale 3 vol	41 50		20
1	Vaillar regime municipal 8°			5 —
1	Coustant armateurs 8	12		10
1	Riviere cours Cassation 8°	10		9
1	Blanche chemins defer 8	7		6
1	Sibille usage forain	6		5
1	Barbe Dergot in 8	9		8
1	Trenquet chemins de fer	3 50		3
1	Boutarie Philippe Catel 8	8		7
		a Reporter		805 60

	Report			805 " "
1	Documents diplomatique 2me			8 " "
1	Domaine enregistrement 2me	12		10
1	Faillites code de contribution Commerce jugement Voir Legoux	12		10
1	Bonnier Rente 3 1/2 2me	15		13
1	Gerard enregistrement	7	50	6.
1	Deloche Legs cy n 8			1
1	Bernat justice revolutionnaire 12	2	50	2
1	Kleber Droit d'argent 12	4	50	4
1	Vilain prudhommes n 8e	1	50	6.
1	Roussel Dlle de Rente 12	4		3 50
1	Rapet mutn primaire 12	2	50	2
1	Barbier droit ad L n 8	8		7
1	Landouzy hypotheque 12	3	50	3
1	Jacob gregoire 2me 8	5		4
1	Sorel Domages n 8	4		3 50
1	Potel hypotheque 8	4		3
1	Couteau Succession 8e	2		2
1	Caellemer interet 8	3		2
1	Perraud Giraud police bois 8	5		4
1	Decrocq droit ad L n 8e	8		7
1	Capitula Domus Lucensis 1497 mse			4 " "
1	Bernardus de gratia epis. Tridentt. 1707 mse			4 " "
1	Statuta Venetia 1537. n 12 got.			1 " "
1	Statuti de val d'Sabbio 1573 n 4e			" 14 "
1	Statuti de Barbieri 1652 n 4e			" 1 "
1	Statuta Ferrae centi 1609 n 4e			" 1 "
1	" municip. de Scalve 1781 n 4°			" 1 "
1	" catalis majoris mse			" 1 "
1	" Catalis majoris mse			" 1 "
1	" Salarina 1528 mse			" 1 "
1	Jus municipal. Vicentinum 1567 mse			" 1 "
1	Statuta principis. Capitae 1540 mse			" "
1	Bernardus episcop. Tridentt. 1614 se			" "
1	Statutorum Genevensis 1597 mse			" "
1	Statuta Urbis Astensis mse			" "
1	" civilia Domus S. Bernardi 2 mse			" "
	Port de Lyon a Paris 3 Voir			8 " "
				914 00
	Caisse			8
				922

Civile

+	11	Statuta D.ni V.li de Lodio. [illegible] 1773, in 4°.	4	-
	12	4°, 4°. criminali e civili della communità		.
		" Della Riviera. Salò, 1626, in 4°, vel.	5	-
+	13	4°, 4°. [illegible]		-
		" " la valle di Scalve, nuovamente riformati.		.
		" " [illegible] 1761, in 4°, vel.	7	
+	14	4°, 4°. [illegible]		.
		" " Della presente città di Milano. Milano,		.
		1732, in 4°, vel. " " " " " "	3	

1.)

[illegible] z prośbą, abym [illegible]. Jego [illegible] udzielił info[illegible]cyi, dotyczących kodeksów statutu Wiślickiego, które się znajdują w zbiorach naukowych Hr. Wiktora Baworowskiego. Mieszkając w domu Hr. Baworowskiego, mam więcej niż kto inny łatwość korzystania ze zbiorów jego, a z tej przyczyny podjąłem się tej pomocy literackiej. Lecz tak z powodu dokuczliwej a od końca Sierpnia br. trwającej słabości, jak nie mniej dla natłoku prac urzędowych i własnych naukowych nie mogłem wcześniej z danego wywiązać się, z przyrzeczenia. Zachodziła tu w dodatku i ta jeszcze trudność, że zbiory Hr. Baworowskiego dotąd nie są ani skatalogowane ani nawet nie uporządkowane, trzeba było odnieść się do ich właściciela na wsi mieszkającego z zapytaniem, czy najprzód zgadza się na to, aby JWPanu żądanych w dniu informacyi a powtóre, w której znajdzie pomieszczał kodeksów statutu Wiślickiego w końcu raz, czy nie ma jakich widoków co do pokrewieństwa tych kodeksów. Odpowiedź jego ułatwiła mi jedynie wyszukanie kodeksów, lecz nie podała wskazówek innych, ponieważ notaty dotyczące tych kodeksów gdzieś mi się [illegible]. Musiałem zatem z dziełem Bandtkiego wrzucić sam [illegible], co mi nie mało [illegible] bardzo wiele zabrało czasu, zanim mogłem zestawić szczegóły JWPanu potrzebne.

W zbiorach Hr. Baworowskiego jest 6 kodeksów statutu Wiślickiego a mianowicie:

1.) Kodeks papierowy 4° złożony z 36 kart [illegible]

z którymi a pochodzący z r. 1444. Pismo niewyraźne i z mnogiemi skró-
ceniami. Inicyały artykułów, liczby rozbałamucone tychże i tu lub
owdzie umieszczone napisy tychże są czerwonym inkaustem kreślone, re-
szta czarnym. Na pierwszej karcie jest czarnym inkaustem ten nieco
większemi głoskami umieszczony napis: „Incipiuntur sumarij casus
de iure Jevreal' poborniczali editi per regem Kazimirum p. latin
et baronés." Napisy artykułów nie wszędzie są mają ujęte, gdyż najczęściej
jest tylko [illegible] przed tekstem, X, etc., są czerwonym inkaustem i pismem mniej obszernym,
a ostatnie czarnym pismem tym samem
[illegible] (bez pisma to samo). Sumaryusza tego jest 13 stron czyli 6½
k. tj. [illegible] a artykułów CXXVIII.)
[illegible] czerwonym, inkaustem czarnym, a większemi głoskami: „Incipit ius
[illegible] et terrestre editum per [illegible] in Wiślicza per
Prelatos et barones huius r[illegible]." Statutów tych jest 45 stron
czyli 22½ k. [illegible] (VII) za nimi,
na się od wyrazów: „Porro cum Judaice prauitatis Intencio" Na na-
stępnej karcie 30tej w wierszu piątym jest napis znów większemi mniej gło-
[illegible] czerwonym inkaustem: „Statuta et Jura per Prelatos Seuerissimum
Principemque dominum Wladislaum dei gracia Regem Polonie, et baron
nes totius regni eiusdem in Cracz edite et in Wartha sub anno dni
M°cccc°xxiii° In vigilia Sanctorum Simonis et Jude apostolorum et
[illegible]
[illegible] uolonie dominum ducem Lithuanie etc. approbata." Statut ten zaj-
muje 11 stron a na następnej (k. j. 35 karcie fol. ver.) są w dwóch wyrazach: „Finis pro quo sit benedictus deus in secula seculorum Anno
cccc°xliiij°." Na tejże stronie jest mała rozprawa z powtórzeniami a po niej napis: „Secuntur vocabula liber municipalis prouincialis pa-
riter et feodalis" i rodzaj słowniczka, który zajmuje i ostatnią kartę
kodeksu. Kodeks ten zachowany całkiem dobrze. —

2.) Kodeks papierowy fol. pisany po r. 1457 a zawierający kart 86.
Prócz dwu ostatnich kart pisany kodeks ten tą samą ręką. Pismo piękne a
nawet miejscami ozdobne. Wszystkie inicyały artykułów, liczby porządko-
we tychże i napisy artykułów są kreślone czerwonym (i czarnym) inkaustem i tą

y.

sama ręką. Na pierwszej karcie nad orubrykowaniem jest napis: „Statuta Kazimirzi." Statut ten zawiera CXXXII artykułów i zajmuje 63 stron czyli 31½ kart rękopisma. Ostatni artykuł 1. j. 132gi ma napis: „De iudeis ut cristianis pecunijas super obligationem et munimenta ne quaquam dare ne audeant." a zaczyna się od wyrazów: „Porro cum Judei &c. pravitatis intentio &c. d. Na następnej stronie (fol. 32 vers.) jest nad orubrykowaniem napis: „Casus summarij Juris terrestris" a wewnątrz rubryk drugi: „Summarij casus Juris terrestris Pollonicalis editi per Serenissimum principem Regem Kazimirum prelatos et barones et cę Conventum omnem." Summaryusz składa się takie z CXXXII artykułów i zajmuje stron 28. Na następnej (fol. 46 vers.) jest napis: „Sequitur Regestrum super statuta Wladislai Regis polonie." Rejestr ten składa się z 31 artykułów i zajmuje dwie strony i część trzeciej, na której (fol. 47 vers.) po nad rubrykami jest napis: „Wladislai statuta." , potem w rubrykach 4 artykuły rejestru, a pod niemi napis czarnym inkaustem: „Statuta et Jura edita per prelatos Serenissimum principem dnum wladislaum Regem polonie et Barones tocius Regni eius dem in Cracovia edita et in Wartha confirmata Sub anno dñi Millesimo Quadringentesimo viciesimo tercio in vigilia Beatorum Simonis et Jude Apostolorum et diebus sequentibus [illegible] per Serenissimum principem dnum wladislaum Regem polonie Superiorum (Cujusdam) Russye et Russye et aliarum Terrarum." Statut ten liczy 31 artykułów a zajmuje kart 10. Ostatni artykuł tego statutu ma napis: „De fraternitatibus civitatum et rebus per pallatinum conditis tuendis" a potem tego jest pisane: „Juramentum notariorum super prestatione fidelitatis." Na stronie (fol. 57. vers.) zaczyna się bez osobnego napisu wprost od wyrazów: „In nomine Domini Amen" statut Kazimierza Jagiellończyka z r. 1454, i zajmuje 11 stron. Po nim następuje (na 3 stronach) przywilej wydane w Piotrkowie 1457 r. przez Kazimierza Jagiellończyka statutów Kazimierza W. dotyczących wypraw wojennych. Zaś po nim umieszczono takie bez osobnego napisu statuta Władysława Jagiełły, wydane w Krakowie w r. 1433, a zajmujące stron 12. Skończywszy cały ten statut dodał przepisujący (czerwonym inkaustem) (fol. 70): „Auscultata cum originali XIj Februarij Millesimo quadringentesimo quingesimo secundo." Na odwrotnej stronie tejże karty jest napis: „Super recepcione

et Jure decimarum Novalium in Terris villis Novis et antiquis". Jest to zatwierdzenie ugody z r. 1361, dotyczącej dziesięcin, a zaczyna się od wyrazów: "Nos Bartolaus dei gracia Sancte Gnesnensis Ecclesie Archiepiscopus Notum facimus" i t.d. Zatwierdzenie to ugody [illegible] całej osnowie zajmuje stron 12.– Po niém jest trzy strony czyste. Dalej następuje (fol. 78.) nad rubryką napis: „Articuli super Statuta Kazimiri." Jest to rejestr do 132 artykułów tego statutu w tym kodeksie zawartych, i w tym samem porządku tu pod liczbami ustawionych. Rejestr ten zajmuje stron 12. Po rejestrze tym jest (fol. 84.) napis: „Secuntur Jura Judeorum Serenissimi [illegible] dni [illegible] Tych praw jest 5 stron. Pismo odmienne od reszty kodeksu. Dodać tu jeszcze muszę, że pod rejestrem do statutu Wiślickiego znajduje się czerwonym inkaustem znak 1412. – Wnoszę z tego znaku i z roku umieszczonego na stronie pierwszej karty 70tej, sądzę, że to jest kodeks Strzeżyński, który I błędnie podany jako pochodzący z roku 1452, ponieważ umieszczone z lat późniejszych ustawy świadczą, że mógł być pisany dopiero po roku 1457. Między zaś statutami wiślickiemi, znajdującemi się w zbiorach naukowych Hr. Baworowskiego nie znalazłem żadnego z r. 1452.

3.) Kodeks papierowy 4° z r. 1478 zawiera w sobie kart 95. Na pierwszej karcie jest napis: „Sequitur [illegible]cistrum et primo de Constitutionibus Capitulum." Jest to sumaryusz do statutu Wiślickiego. Każdy artykuł sumaryusza ma napis czerwonym inkaustem, jak np.: „de Granicijs Capitulum", „de expedicione", „de Convicto in Judicio" i t.d. Artykuły nie są oznaczane liczbami. Ostatni artykuł Sumaryusza ma napis: „de Judeorum Usura," a pod treścią tego artykułu dodano czerwonym inkaustem (fol 16 ver.): „Finis libri Polonicalis sequitur." Karta następna 16tego t.j. 17ta jest czysta. Na karcie 18tej jest po wierzchu: „In Nomine Domini Amen. Quia scriptura testam[illegible] [illegible] innocentia securitate letetur" napis czerwonym inkaustem: „Liber Statutorum et Jurium" a pod nim: „Kazimerus dei gracia Rex Polonie" etc. Zapis, mowa do statutu Wiślickiego zajmuje stron 6, a na ostatniej (fol. 20. verso) jest na samym dole napis czerwonym inkaustem: „Capcio Benevolencie" a pod nim właściwy początek tego statutu w wyrazach: „Non debet reprehensibile regi mirum iudicari" etc. Dalej następują artykuły statutu wiślickiego z napisami czerwonym inkaustem jak np.: „de Constitutionibus

i t. d. ciąg karty 4ta.

?) [illegible]

[illegible]ám", „de Deo et aduersario", „de Granicijs flumine ..... ", „Quilibet sub suo vexillo se collocet" it.d. it.d. Artykuły kodexu tego nie są liczbowane. Statut zajmuje 101 stronę. Ostatnim artykułem umieszczonym na pierwszéj stronie 71éj karty kodexu jest artykuł z napisem: „de terminis magni debiti" zaczynający się od wyrazów: „Quum in grauibus debitis" etc. 2. Na odwrotnéj stronie téż karty jest najprzód napisane czerwonym inkaustem: „Alia Constitucio", a pod nim drugi czarnym inkaustem: „Constitucio edita per Serenissimum Principem dominum Wladislaum dei gracia Regem polonie ..... in Crac. de anno Dñi Millesimo CCCC vicesimo super prascale festum." Ustawa ta składa się z dwu artykułów a mianowicie: 1) „de conflictis allegacionibus" i 2) de dilacionibus termorum.", a zajmuje dwie strony. U dołu na pierwszéj stronie karty 72éj są czerwonym inkaustem napisane wyrazy: „Statuta in Wartha", a na odwrotnéj czarnym inkaustem napis: „Ista sunt Statuta in Wartha per prelatos et Barones .. Regni Polonie edita sub anno natę Dñi M° CCCC° XXXiiij° ..... per .... Wladislaum Regem polonie [illegible] etc. confirmata ac approbata." Statutu [illegible] go jest stron 21. [illegible] na napisy czerwon[illegible] inkaustem, [illegible] liczbo[illegible] [illegible] ié karty 83ciéj kodexu jest po 3 wierszach ostatniego artykułu statutu wł[illegible] inkaustem i[illegible] „[illegible]t liber Volonici Iuris Wille[illegible]simo CCCC septuagesimo Octauo In octaua [illegible] Iura Iudeorum Priuilegio approbata pro [illegible] et [illegible]" Jest tych praw stron 14 a na ostatniéj (fol 89 vers.) jest dopisek [illegible] inkaustem: „Expliciunt Iura supra scripta finita in Crac[illegible] feria Quarta proxima post conductum Pasche anno dñi CCCC° quinquagesimo." Na następnéj stronie (fol. 90) jest napis czerwonym [illegible]kaustem: „Ista sunt Statuta in Pyothrkow per Serenissimum principem dominum Kazimirum polonie Regem etc. Et magnum ducem Lithanie anno dñi M°CCCCLvij°" Statutu tego jest stron 11. Pod ostatnim artykułem tego na karcie 95téj dwa lat pisarz kodexu czerwonym inkaustem:

„Verba scribentis perpendet lingua legentis
„Ut iperum curri jat non ut vituperando legat
„Eciamq legit videat cuidat singla si[illegible]
„Si nescit taceat ut ei[illegible] stare sinat
„Nomen scriptoris tu qui nosse velis [illegible]

„Ma· imprimatur thi si addatur as sicq nominatur.

„Finis adest operis mercedem parco laborum."

Kodella trochę uszkodzony na pierwszych 20 kartach, a napisy czerwonym inkaustem w niektórych miejscach porozmazały się nawet.

4.) Ps. 1/5, 1 rękopis 8° z końca XV w., pap. [illegible] „[illegible] d ręcz, a z powodu wilgotnego miejsca, w którem długo musiał się znajdować, tak [illegible] najwięcznem trudem wyłączeniem ocalić można go odczytywać, a gdzie niegdzie niepodobna prawie go odczytać. Pisarz nie używał nigdzie na napisy czerwonego inkaustu a na inicyały artykułów pozostawiał miejsce wolne, których nie zapełnił nastęnie. Nad artykułami są krótkie napisy równie trudne do odczytania jak reszta. Artykuły nie są ilustrowane. Rejestr artykułów, w dwie księgi zebranych, składa się ze 170 tytułów krótkich czyli napisów, a nie podaje pierwszych wyrazów każdego artykułu. Rejestr ten zajmuje 5 stron. Na następnej (fol 3. ver.) zaczyna się ber wrelkiego napisu sam statut wielki od wyrazów: „Non debet reprehensibile et murum iudicari" ale jest to pierwsza księga zawiera w sobie 102 artykuły, z których ostatni ma napis: „de eod m (t.j. de presentibus) a zaczyna się od wyrazów: „Ut calumpniis malorum hominum omnis via precludatur" Księgi pierwszej jest stron 42. Po ostatnim jej artykule jest (fol. 24. ver.) po pięciu wierszach tejże dopiseki większem grubszem pismem: Et sic est finis pri[illegible] Sic incipitur liber secundus maioris polonie" Dopisek ten mógłby świadczyć, że zebrane w pierwszej księdze artykuły stanowią statut wielki czyli mało polski tejże części. Pod tym dopiskiem napisem zaczyna się zaraz księga druga od wyrazów przedmowy do statutu wielkiego jak w kodeksie 3.): „In nomine Domini amen Quum scriptura testante . . . . . innocentia securitate letetur" a potem: „Ka[illegible] rimirus dei gracia Rex Polonie . . . . . prenem dele[illegible] quentibus imponamus." Pierwszym zaś artykułem jest artykuł pod napisem: „De iudicibus" zaczynający się od wyrazów: „Quoniam dum vultus noster ab his personis" Artykułów jest 43. Ostatni ma napis: „De taxacione hereditatum post mortem patris per fratres cum sororibus", a zaczyna się od wyrazów: „Etiam statuimus si quis militum aut nobilium [illegible] hoc seculo migrabit". Artykuł ten jest fol. 32 ver. Po nim następuje napis większem pismem: „Ista sunt statuta in Opatowen Capitulum." Jest to statut Opatowielki z r. 1474, zawierający 25 artykułów bez osobnych napisów, ten wykaranych w rejestrze umieszczo[illegible]

nym na pierwszém kodeksu, gdzie też ich krótkie napisy widzimy. Pod tymi ar„
tykułami jest (fol. 34. vers.) dopisek grubszem pismem: „Explicuunt Sta„
re prawa [illegible] Sobi to Sprawdza et sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ter in laudem et honorem
[illegible] ordynacya Biskupa
skiego Swolrantego dotyczącą dziesięcin a zajmuje 5 i pół karteł. Kazdy ko„
dekst tego zapełniają jakieś rozprawy, których z powodu trudności czy„
tania pisma całkiem prawie zbadałem nie badałem, gdyż nie chciałem
[illegible], należeniem bardziej nadwerężał. –
5.) [illegible] papierowy 12° liczący 43 [illegible] wiłów sta„
rego, z których pierwszy zajmuje 24, a drugi 22 karteł. Ko„
dekst ten opisano już w Pamiętniku Warszaw„
skiego z r. 1820 na stronie 193. Pierwszy z tych urywków zawiera w sobie
91 artykułów statutu w tym samym zupełnie porządku jak w kodeksie
drugim in fol. Napisy artykułów, liczby porządkowe i inicyały [illegible] czer„
wone inkaustem wykonane. Tekst artykułów pismem drobniuchnem, ale
dość czytelnem. Drugi urywek obejmuje się z 89 artykułów, z napisami
i liczbami porządkowemi czarnym inkaustem i większem nieco pismem;
inicyały tu i owdzie są kolorowe – lecz po największej nie wypełniono za„
stawionego na nie miejsca próżnego. Pierwszy artykuł tego urywku
ma napis: „de accusatis pro furto", a zaczyna się od wyrazów: „Si [illegible]
quis fuerit" – Ostatni pod napisem: „de pascendis animantes indomitis"
zaczyna się od wyrazów: „Statuimus quod quicunque habens animenta
indomita." Pismo drobne, i mniej czytelne niż w pierwszym urywku. –
6.) Ten [illegible] papierowy 12° liczący 9 karteł zaczyna się od napisu: „Sta„
tuta maioris poloniae in pyotrkow" a dalej od wiersza pierwszego: „Nos Kazi„
mirus dei gratia rex poloniae Cupientes [illegible] sed penam
[illegible] Zawiera w sobie [illegible] artykułów, z których statut
jest niedokończony, a które z wyjątkiem jednego pod napisem: „de dona„
cionibus" zaczynającego się od wyrazów: „W Statuto [illegible]
ramus decernentes quod donationes firme et fide debeant perma„
nere" znajdują się w kodeksie trzecim i w tym samym porządku po
[illegible]. Ostatni niedokończony artykuł tego kodeksu pod
[illegible] lignis seu utensilibus intra gandes(?) alterius occidendis"

zaczyna się od wyrazów: „Statuimus eciam quod quicumque habens cum alio limites". Pierwsza połowa artykułów w tym kodeksie rewizyjnych nie ma napisów, które zaczynają się dopiero od artykułu na karcie 51ej: „De liberante alium a Judicio"

Po tym opisie kodeksów przystępuję do szczegółowej odpowiedzi na pytania zawarte w liście Jr Pana, a zaczynam od kodeksu pierwszego. W sumaryuszu jest artykułów 128. Liczbowanie pierwotne czarnym inchaustem jest zmylone, gdyż powtarza liczbę CXII dwa razy, i dlatego jest ostatni artykuł oznaczony liczbą CXXVII, zamiast CXXVIII. Obok tego liczbowania nie wpadającego dobrze w oczy jest drugie widocznie nieco późniejsze ale zawsze bardzo dawne usiłujące czerwonym inchaustem, a dochodzi do liczby CXVIII), nie poprawiając pomyłki pierwotnego liczbowania. Ostatnie artykuły tego sumaryusza są według mylnego liczbowania kodeksu: CXVII. De tutore puerorum; CXVIII. De quo tutor puerum rapuit; CXIX. De eo qui violenter rapuit Virginem; CXX De eodem (a czerwonym inchaustem dodano: De oppressionibus Virginum); CXXI de furtu aut spolio; CXXII de fumento aquocumq occiso; CXXIII de incisione Sil, re aut Gaij uel marice; CXXIIII De Jumentis pascendis; CXXV de Scrofis; CXXVI de profugo. i CXXVII de hmethonibus fugitivis. — Liczba ta artykułów sumaryusza nie zgadza się z liczbą artykułów zawartych w statucie wiślickim, jak go zamieszczono w kodeksie. W statucie bowiem jest 136 artykułów, a zatem o 8 więcej niż w sumaryuszu. Pochodzi to wczęści stąd, że w sumaryuszu streszczano razem po 2 lub trzy artykuły statutu, odnoszące się do tego samego przedmiotu i przywiązane z sobą przez item, a dalej że ostatniego artykułu statutu o liczbie zydowskiej nie ma w sumaryuszu. Liczbowanie artykułów statutu czerwonym inchaustem jest zadziwiająco bałamutnem, i nie podobna nawet zrozumieć, jakim sposobem stać się mogło. Sprytaczam tu wszystkie (jak po sobie następują) liczby I do XIX; XXX do XXXV; XXIV do XXXIX; XXXIX (powtórnie) do XLII; XLII powtórnie do LXIII; LIX do LXXIII; LXXIII powtórnie do LXXXIII; LXXXIII powtórnie do XCV; XXIX; CXXX; XXXI; XXXII; CXXXIII; CXXXIV; XXXV do LVII. — Z tego zestawienia liczb widać tylko bałamutnię tego, który usiłował liczbowanie, ale przerwy w artykułach statutu nie spostrzegłem nigdzie. Napisów nad pierwotnemi artykułami nie powtórzył przepisywacz pierwotny, a nawet nie zostawił miejsca na umieszczenie napisu. Późniejszy dopisywacz liczb rozmieszczał tu i owdzie, gdzie znalazł na to trochę wolnego miejsca krótkie napisy, najczęściej jednostajne, jak np. De

/. trzecia kartka.

3/
dices; Contumaces; accusatio etc.

W kod. [illegible] (ugim fol.) zagadnają się - sobą: liczby artykułów statutu, ow„ marzyssow: [illegible] i trzy. Skarby artykuł statutu [illegible] czerwonego in„ kaustu. Postawam kilka z tych napisów: „De constitutionibus et statutis in hoc [illegible]; De limitibus hereditatium super fluvios listinctas ij; De co„ nductione mobilium [illegible] quilibet sub vexillo debet locari iiij. sw. Ostatnie artykuły tego statutu są następujące: CXXIII. De [illegible] ibus vidu„ is aut maritalis quomodocunque alienis. (Quicunque vero [illegible]; CXXIIII. De illo qui tribus vicibus de furto aut spolio convictus fuerit. (Statuendo de„ claramus); CXXV. De illo qui interficit inventum in domitum alii proximum. Statuimus insuper); CXXVI. De illo qui incidit Silua Gaja vel borras alterius absq; eius voluntate (Statuimus etiam); CXXVII. De illis qui ha„ bent iumenta indomita et depascunt agrestes aliorum. (Statuimus quod quicunque); CXXVIII. De illis qui Scrophas proprias ad Glandines alterius depellunt. (Decernimus etiam); CXXIX. De illis qui pro precio por„ cos ad siluam conducunt. (Statuimus quod quando aliquis); CXXX. Epi„ scopus Cracoviensis et palatinus Sandomiriensis possunt profugo drengas paus dare et minist[illegible]re. (Statuimus quod si quis); CXXXI. De kmethone „ domino fugiente quomodo diciendum (Preterea Statuimus) i CXXXII. De Judeis et (mabyć ut albo quod) Cristianis (w Sumaryuszu Torrigenis) pri„ cundas super obligacionem et munimenta nequaquam dare audeant. (Vo„ ro cum Judaica pravitatis intencio) – Porównywając statut wielicki „ w tym kodeksie umieszczony ze statutem kodeksu poprzedniego, przekonałem „ się, że porządek artykułów mniej więcej z małymi zmianami ten sam, ze ora„ zem ~~w jednym lub drugim~~ w jednym z nich są (dwa artykuły ujęte w jeden, gdy w drugim je podzielono. Lecz statut umieszczony w pierwszym kodeksie ma o 3 artykuły więcej niż statut w tym kodeksie zawarty. Artykuły te są następujące: 1) „de mutilacione", zaczynający się od wyrazów: „ Petrus convictus est de Johanne quod ipsum quatuor digitis in manu gladio mutilavit" – 2) „de probacione pre„ scripcionis" zaczynający się: „ Falco pro hereditate agebat Henricum, Henricus autem opposita longi temporis prescriptione" – ~~3) de [illegible]~~ 3) bez napisu, a zaczynający się od wyrazów: „ Item statuimus quod quicunq; virginem cuiuscunq; status vel condicionis ~~[illegible]~~ extiterit sine voluntate parentum rapuerit etc.

W kodeksie trzecim 4° składa się sumaryusz ze 132 artykułów nie liczbowanych, z których każdy ma osobny napis czerwonym inkaustem. W wielu miejscach powcierały się te napisy przez usilowanie kodeksu do tego stopnia, że niepodobna ich nawet odczytać. Ostatnie 10 artykułów sumaryusza mają następujące napisy: 1... De raptoribus et oppressoribus virginum. 124. De oppressoribus. 125. De perpetuo infame. 126. De Sumentiš occisis. 127. De limitibus. 128. De pascendis indominatis. 129. De Scrophis prelandis. 130. De profugo et treugis datis. 131. De kmethonibus fugitivis. 132. De Judeorum Usura. — W samym statucie jest 155 artykułów, także nie liczbowanych. Każdy z artykułów opatrzony napisem czerwonym inaczej, ten napisy jak w sumaryuszu nie zawsze za czytelne. Przytaczam tu napisy 12 ostatnich artykułów. 144. De iudicio tantum uno. (Cum sub uno principe eadem lex diuisa iure frui non debeat.) 145. de iure simili. (Cum ex calumpniis malignantium destructio sit pluriorum) 146. de Seruicio Militum. (Sed quia in armata milicia honor Regis) 147. de Moneta una. (Item ex quo unus princeps, unum Jus, una Moneta) 148. Napis nie czytelny. (Ea iure diuino tenetur, quod iniquitas unius alteri non debeat obesse.) 149. de fideiussoria et obtagio (Quia ex facilitate obligationis) 150. De Usuris iudeorum (Porro tamen judaice pravitate veratur in hoc intencio) 151. de Expedicione (Item cum omnis violencia sit ab omnibus Juribus prohibita) 152. de expedicione de eodem (Verum etiam quia guerarum strepitus exmoderanciam (C 22) milicia plus proprias) 153. de probacione nobilitatis (Statuimus quod si quis inculpatus fuerit quod non haberet Jus militale) 154. de dote sororum per fratres (Etiam statuimus si quis militum aut nobilium de hoc seculo migrabit) 155. de terminis magni debiti. (Cum in grani debito vice plerumque.) — Z tego zestawienia ostatnich artykułów sumaryusza z ostatniemi artykułami statutu widać, że przepisywacz miał przekopiować sumaryusz sporządzony do innego kodeksu statutu królewskiego, nie zawarty w tym kodeksie, skoro artykuły sumaryusza nie zgadzają się z artykułami statutu. Nie tylko bowiem w końcowych artykułach zachodzi ta sprzeczność, ten nawet w poprzedzających, a zdaje się w kilkunastu początkowych artykułach jest sumaryusz zgodny ze statutem. Prócz tego należy dodać, że przepisywacz był niedbały i nie zadawał sobie pracy, by należycie odczytać każdy wyraz, w skutek tego mnóstwo razów dopuścił się pomyłek, zmieniających często, kreci znaczenie ustawy, a tu i owdzie nie ma nawet zensu, jak widać

1.) De
2.) De
3.) D
4.) De
5.) L
6.)
7.
8.)
9.)
10.)
11.)
12.)
13.)
14.)
15.)
16.)
17.)
18.)
19.)
20.) 2
21.) D

nieletóre z prytoczonych w nawiasach pierwszych zdań artykułów. Dalej się Iż
z opisu (kodeksu tego mógł' znaleźć, jest to (Kodeks) Bandtkiego II.

Kodeks 4-ro in 8°. zawiera następujące artykuły: A.) w tej części pierwszej

1. De constitucionibus deliberacione capitulum (Quum omnes constituciones etc.)
2.) De constitucionibus de granicijs et limitibus [illegible] (z wielkiej litery)
3.) De hys qui vel [illegible] (z wielkiej litery)
4.) De constitucionibus que in iudicio damnati recedunt. (Quia victus victo, ni teneatur satisfacere)
5.) De constitucione de hys qui sine tempore pignora diuidunt. (Ut in rapinis aut pignoracionibus aliquis modus observetur.)
6.) De sigillo paterno. (Quia filij cum patribus)
7.) De constitucionibus seu officio Scultetorum. (Quia honus presertim quod omnes tangit)
8.) De constitucionibus et officio Clericorum. (Cum nullus Jure suo in [illegible] uiste debeat [illegible])
9.) De constitucionibus feminarum. (Ut dominarum habitatio [illegible] tem deat)
10.) De procuratoribus. (Quia cuilibet summa defensio non est denegenda)
11.) De Iudicibus. (Quia ex multiplicitate iudicum, prout experiencia nos edocuit)
12.) De iudicibus palatinorum. (Item ut palatini certo [illegible] orum Iudicum sint contenti)
13.) De eodem Capitulum. (Prima consuetudine noscitur esse observatum)
14.) De Iudicibus iudicia tempore debito exercentibus. (~~Quia plerique habentes iuris dictionem vel a casu vel pro libito~~ Itaque statuimus quod deinceps [illegible] diebus terminorum) Ten artykuł jest razem z poprzednim.
15.) Idem de castellanis Cracouiensi Sandomiriensi. (Quia plerumque [illegible] iurisdictionem vel a casu vel pro libito sue voluntatis)
16.) De sentencia et re iudicata. (Quum in causarum processibus aput Iustos iudices nil habeant uendicare odium vel fauor)
17.) De citationibus. (Quoniam ex modo citationis nonnulla grauamina et oppressiones multiplices)
18.) De eodem. (Preterea cum in deliberacione consistat mater virtutum)
19.) De citationibus. (Flebili querela sepius recepimus quod ministeriales per terram
20.) De eodem Capitulum. (Plerumq fit quod aliqui propter causas consanguineorum consanguineorum [illegible])
21.) De citationibus. (Contingit eciam quod dum aliqui pro quibusdam criminibus)

22.) De citacionibus (Possibilibus ruicianis dictat quod iudex pro ...)

23.) Rubrica de citacione (Preterea quicunque presidentes aut quamque officiales ... ipsorum uel noti aut ipsorum familiares)

24.) De eodem capitulum (Item dum aliqui ... citatur et comparens)

25.) De dolo et contumacia (Experiencia nos edocuit quia quandoque non contumaces modum tamen extendendo pro contumacia puniuntur)

26.) De eodem rubrica (Preterea quia per frequentem pauperum impignoracionem nostre ...)

27.) De eodem capitulum (Preterea pena que consueuit nostro fisco siue Carrere applicari que vulgariter dicitur Sedmdressat)

28.) De contumacia rubrica (Actor procurat eod causam reum citari)

29.) De eo qui ob rei contumaciam mittitur in possessionem (Licet in pluribus ea, ...

30 ... nibus (Preterea ut calumnijs via decludatur)

31) ... us (Finem litibus imponere cupientes Statuimus)

32 ... nitulum (Nobilitatem stirpis ex prog ... ius eorum ordi, nem sensor decunt)

33.) De probacionibus (Accepimus quod Petrus insequendo Johannem in platea

34.) De eodem (Idem Petrus traxit Johannem ad iudicium asserens quod apes)

35.) De probacionibus (Preterea Petrus contra Johannem deposuit cum querela)

36.) De eodem (Querelam Petrus deposuit de Johanne quod ipsum uulnerasset)

37.) De testibus (Per experienciam didicimus quod sentencia excomunicacionis)

38.) De testibus (Cunradus domum suam vendicabat ... ad probandam suam intencionem)

39.) De prescripcionibus rubrica (... propter ...

40.) De ~~prescripcionibus~~ prescripcionibus (Franciscus deponit quen ... quod in ipsius hereditate locauit ...)

41.) De eodem (Franciscus neptim suam luciam constituit in etate ... nile orphanam cum bonis valentibus centum marcas)

42.) De prescripcionibus (Franciscus vendidit ~~Gregorio~~ Gregorio hereditatem pro centum ...)

43.) ... uel ... mutuauit ... ~~tritici~~ tritici)

44.) De capitulo (Licet pro redimenda pauperum vexacione diudum soluta dicta vulgariter Irrinadreszra) ... kudelleria drugim ... crestine sine pannyal ...

45.) De eodem eodem (Quamuis negocia mortua et finita quasi contra naturam ... ille sit retractare)

46.) De eodem (Nagoth villanus ... nouit querelam contra suos vicinos)

47.) De sentencia et re iudicata (Petrus conquestus est de Johanne quod ipsum IIIIor digitis in manu glad ...

48.) De eo ... capitulum (Petrus ageb ... contra Johannem Iudicem quod in causa quam coram ipso habuit iniustam et iniquam sentenciam contra ipsum pro, nulgauit)

Quarta karthe.

4)

49.) De eodem. (Falco pro hereditate agebat contra henricum)

50.) De eodem.(Jest to powtórzenie artykułu 16tego, a tem zamem o drugą)

56) De eodem.(Franciscus falco et Henricus tres fratres habentes unum mo„ lendinatorem)

51) Rubrica de hijs qui ab instituto succedunt.(Abusiua ~~consuetudo~~ consue„ tudine noscitur esse obseruatum)

52.) Rubrica de comodato et sic incipitur.(Nicolaus posuit querelam de mathia quod cum suum canum accomodasset seu concessit ad certam viam tanquam amico)

53.) De homicidio. (Licet antiquitus fuerat obseruatum quod kmetho aliuin kme„ thonem occidendo soluti tribus marcis argenti a pena homicidii liberabatur)

54.) De eodem.(Item si plures puta tres uel quatuor de homicidio accusantur)

55.) De submersione uel arboris interfectione.(Item qualibet morte casuali et inopinata contingat aliquem de hac luce migrare) (W tym artykule jest W ten artykuł.

~~Ut uiolenta audacia refrenetur~~ Statuimus quod dum miles parem sibi militem occiderit" ~~drugie~~ uiolenti propinquiores ~~sibi~~ ~~migrujący~~ ~~ich~~ „ ruit: „ Ut uiolenta audacia refrenetur Statuimus quod dum miles parem sibi militem occiderit"

56.) De homicidio. (Laurencius conqueritur de martino quod matrem sibi interfecit)

57.) De raptoribus.(Sunt nonnulli qui per indiscrecionem victum longi tempo„ ris breui hora consumentes assumunt sibi ~~propriam~~ proprium occasionem diuagandi)

58. De excessibus.(Consuetudinem iniquissimam ministerialium obseruatum constitit)

59. De iniurijs et de dampno.(Ut quilibet proximum indempnem uigilet)

60.) De foro competenti.(Quum actor forum regi(?) (rei) undique

61.) De eodem.(Ex lege imperiali clara luce nobis constat)

62.) De eodem.(Reuera non solum a malo sed ab omni specie mali quemlibet uiuentem sub lege est necessarium abstinere,

. De priuilegijs.(Cum secundum patrum sanctorum decreta decernit illos amittere priuilegii auctoritatem)

64.) De eodem.(Statuimus quod dum aliquis contra suum priuilegium in iudicio in qualicunque causa citatur)

65.) De exceptionibus kmetonum de villa recedere uolencium.(separatione subditorum una (? bona) dominorum sepius

66.) De eodem. (Si mulier infantibus ad duodecim annos educat)

67) De Iure Iurando(Ut [illegible] tamen et uiuentes, iuste. aliqua speciali pre„ rogatiua inter ceteros nostros fideles consentetur)

68.) De eodem.(Egidius deposuit cum querela, quod cum in via obdormiuisset falco superueniens taliter dormienti recepit sibi gladium et peram)

69.) De eodem(Item egidius conquestus est quod canis falconis ex incitatio„ ne seu pulsacione ipsius falconis taliter eum tetigit et momordit)

70.) De eodem.(Querelam deposuit egidius contra falconem quod cum in do„ mo ipsius egidii facta fuisset contencio in uespris)

71.) De eodem.(Preterea de villanorum pastore

72.) De lusionibus tax illorum et filiis patrifamilias. (Ut noxius ludus taxillorum abiciatur)

73.) De eodem. (Ut predictorum lusoribus traditorum malicie subtilitas

74.) De reptis in expeditione (Expedit reipublice ut subditi quieti vivant)

75.) De divisione rubrica. (Ex communi usu in regno nostro observatur quod moriente patre bonorum omnium pueri a patre ipsorum tollunt medietatem)

76. De infamibus furta commillitibus. (Sepius contingit ut quidam de nobilibus progenia procedentes veluti prodigi honoris et fortune)

77.) De Usura. (Quum in usurarum voragine sit insaciabilis appetitus

78.) De penis. (Quidam de ipsorum audacia multum presumentes.)

79.) De famulo frumenta in nocte alicuius recipiente. (Et licet contra

nica sanccio depopulacionem agrorum multum odio habeat)

80.) De eodem. (Duximus omnis scurilitas verborum aut turpiloquium vel

rixas homines provocantes aput virtuosos)

81.) De penis capitulum militum sub effusione sanguinis vulneratis. (In percussionibus militum aut aliorum nostrorum subditorum)

82.) De divisione pene (Et penarum diversitas et legitima discretio

83.) De penis. (Et licet lex tam novi quam veteris testamenti fratricidium et alia vera crimina)

84.) De penis. (Statuimus et determinamus quod si alique plantaciones jam insorte et radicate)

85.) De eodem. (Item si quis violenter mantellum suum vel aliam rem)

86.) De decanis, vicecomitibus ac reliquis de eodem. (Si quis decanus

nans alicuius agros)

87.) De bouis violenter receptis. (Cum alicui quatuor boues fuerint violenter recepti) W tym artykule jest zawarty dowcip: „Item pro una copa cuius (grani)

88.) De penis castellanorum palatinorum iudicum subiudicum notariorum camerariorum. (Cum aliquis arguit seu provocat scentiam Castellani Cracovienis quod vituperacionem dicunt pelles emerlinas)

89.) De penis. (Filius nondum emancipatus constitutus in patrona potestate rei a fratribus diuisus vel seperatus)

90.) De penis militum. (Nobili nro una alapa vel pluribus alapis

91.) De confessione. (Bartolaus deposuit querelam contra andream quod pratum)

92.) De eodem. (Item Bartolaus deposuit querelam contra andream quod ipsum vulneraret)

93. De fideiussoribus. (Nicolaus mutuauit

(laurencius dedit sibi fideiussorem)

94.) De dote et donacione. (Statuimus quod marito mortuo uxor circa dotem et donacionem et quelibet

95. De eodem. (Item statu

96. De expurgacione. (Martinus conquerit de Nicolao quod die forensi in via publica

97.) [illegible] deposuit contra Nicolaum [illegible]

98.) [illegible] de damno dato. (Statuimus quod pro qualibet arbore fructife[illegible]

99.) De capurgacione [illegible] (Preterea cum dominus contra Vladarum vel [illegible])

100.) De empcione [illegible] (Scultetie). (Cum offic[illegible] Scultetorum semper [illegible])

101.) De prescripcione. (Cum omnis dissensionis et discordie sit mater ipsa communis in qua eorum fratres aut [illegible])

102.) De eodem. (Cum furta et latrocinia propter criminis inflictionem seu formidinem pene pro delito commisso oppponende)

103.) De eodem. (Si cuiuscunq; pueri impubes ante legitimam etatem ad iudicia trahuntur propter hereditatem)

104.) De eodem. (Cum realis distinccio personarum habeatur inter quasdam personas libere ut virorum alie autem ut mulierum [illegible] libere)

105.) De eodem. (Ut calumpniis malorum hominum omnis via pre[illegible]

[B.] W kisiędze drugiej „maioris polonie."

Wstęp. „In nomine dni Amen. Cum scriptura testante [illegible] innocencia securitate letetur." „Nos Kazimirus dei gracia rex polonie [illegible] sed reorum et eciam delinquentibus imponamus." –

1.) De iudicibus. (Quoniam dum vultus noster ab hiis personis ex quibus constat contemplatur iudex se offert ad iusticiam reddendam promptiorem)

2.) De salario scriptorum et offi[illegible] Statuimus quod [illegible] scriptores iudiciorum a producente testes)

3.) De iudicio regis. (Item statuimus quod de causis finalibus (ponimus tyż criminalibus jak w kodeksie) in absencia accusatorum seu actorum)

4.) De eodem. (Verumque fit quod aliqui propter causas consanguineorum vel familiarium ad iudicium venientes per strepitum) Tenemus jak w kodeksie pod l. 20.

5.) De reverencia habenda in presencia iudicis. (Preterea statuimus quod quicunque in iudicio cultellum extraxerit et aliquem vulneraverit)

6.) De eodem. (Insuper statuimus quod si quispiam coram nobis extraxerit et vulnus alicui non intulerit)

7.) De danda citacione. (Decernimus declarando quod nos vel Capitaneus noster palatinus Iudex Subiudex vel officialis qui dicatur vonni habeant facultatem)

8.) [illegible] (Insuper [illegible] statuimus edicto quod nostri familiares vel alii)

9.) [illegible] ne [illegible] fidelitatibus et obligatis (Preterea statuimus et edicto precipiendo seruari mandamus)

10.) De accione pro furtibus seu spoliis. (Statuimus quod passus damnum in peccuniis vel pecudibus)

11.) De reprehensione iudicum. (Insuper statuimus quod in nostra presencia vel vicarii nostri capitanei vel quando generales terminii tenentur)

12.) De napisu. (Statuimus insuper quod si litigator dixerit in nostra vel nostrorum Baronum presencia)

13.) De fideiussoribus. (Preterea statuimus quod quilibet fideiussor negan-
ta illo pro quo fideiussum fuerit)

14.) De liberante alium ad iudicium euocatum. (Statuimus quod quociescun-
que in iudicio in causis criminalibus)

15.) De donacionibus. (Hec statuta perpetuo declaramus decernentes quod do-
naciones ~~firmes et~~ firme et stare debeant permanere)

16.) De seruicio exhibendo rubrica. (Declaramus eciam et decernimus quod baro-
nes et nobiles nostri terre polonie nobis et nostris successoribus)

17.) De dote danda. (Statuimus eciam quod postquam pater vxoris nobi-
lium filiam suam nupsui dederit dotemque sibi assignauerit)

18.) Rubrica de diuisione bonorum sequitur. (Statuimus quod vbi pater post
obitum sue coniugis inter filios suorum fecerit diuisionem bonorum)

19.) De homicidio. (Quamuis occidens hominem secundum legitimas sanccio-
nes foret capitali pena plectendus)

20.) De raptore virginis. (Item statuimus quod quicunque virginem cuiuscun-
que conditionis uel status extiterit sine voluntate parentum rapuerit)

21.) De furtis et infamijs exinde sequentibus. (Statuendo declaramus qu
quos tribus vicibus furto uel spolio in iudicio conuictus extiterit)

22.) De furto in aquis pratis campis. (Preter [illegible] quod si quis de villa u-
nius domini in alterius villa furtum fecerit in lacu piscina uel aque fluen[illegible])

23.) De usuris. (Vsu rarum voraginem que facultates exh[illegible] unt compescere cu-
[illegible]eo statuimus)

24.) De excessibus ministerialium. (Flebili sepius querela) Jest to [illegible]
artykuł, który jest jiż w tej dziale pierwszéj pod liczbą 19. i dla tego tu on
nasz powinien, tem go zostawiłem.

25.) De incuriis. (Ceterum statuimus quod quocèscunque aliquis cuiusc[illegible],
conditionis uel status extiterit contendere contingit ut famulus)

26.) De damnis equorum. (Statuimus insuper quod interficiens indomit
eumontium cuiuscunque quatuor marcas [illegible])

27.) De lignis (? ligris) seu utensilibus intra gades [illegible]
Statuimus eciam quod quicunque habens cum alio limites ipsos trans-
grediendo ligna uel quelibet utensilia)

28.) De pascendis iumentis et scrophis. (Statuimus quod quilibet habens iu-
menta sua dum ta a vigilia sancti Adalberti usque ad festum sancti Michaelis)

29.) De scrophis. (Statuimus quod quando aliquis habens siluam uel mericam
a se distan[illegible] in porcos suos uel scrophas per bona alterius intrem[illegible])

30.) [illegible]nenis. (Cum dicit scriptura quod filius non portabit iniquitatem [illegible] uel
eciam conuerso (ramiast nie e converso) Statuimus)

31.) De penis sequitur Item pro quibus casibus pena sedmdresath dicta sentencia-
tur. (Statuimus quod si quis veniens ad domum militis ipsum in suorum
occiderit presencia puerorum penam sedmdresath soluere teneatur)

[illegible] pięta kartka.

32.) [illegible] Statucio [illegible] de aliquo maleficio accusatus ad ostendendam suam innocenciam)

33.) De kmethonibus fugitivis. (Preterea declarando statuimus quod sive a nobis sive a quocunque alio domino nobis subiecto kmetho in nocturno [illegible])

34.) De iudicio terrestri. (Cum sub uno principe eadem gens diuiso iure non debeat frugi (ramiant frui) ne sit tanquam monstrum)

35.) De calumpniis iudicis. (Cum ex calumpnijs malignancium dissencio fit plurimorum conuenit statuere et iudicia formare)

36.) De seruicio dominorum. (Sed quia in armata milicia honor regis et defensio tocius regni dependet)

37.) De moneta. (Item unus princeps unum ius una moneta in toto regno)

38.) Kmetho no tenetur impignorari pro domino. (Quia ex iure diuino tenetur quod iniquitas unius alteri non debeat obesse statutum debet tenere)

39.) De fideiussoria. (Quia ex facultate obligacionis ad magna dampna homines deuenient Jure tenendum est quod si fideiubeat pro aliquo suo amico certam pecunie quantitatem)

40.) Rubrica de taxillis et lusoribus. (Sed quia lusus taxillorum multos insignes et alios probos depauperat et dehonestat)

41.) Rubrica quod iudeus non debet concedere pecunias super previis legiis. (Porro cum judaice prauitatis intencio in hoc semper versatur)

42.) De violencia transeuntibus per viam. (Item cum omnibus violencia sit ab omnibus Juribus prohibita exigit regie maiestati prohibere)

43.) De expedicione generali et de expensis ipsorum. (Verum quia guerrarum strepitus ex inordinata milicia plus proprias terras quam alienas)

44.) De probacione milicie. (Statuimus quod si quis inculpatus fuerit, quod non haberet ius militale)

45.) De taxacione hereditatum post mortem patris per fratres cum sororibus existentibus. (Eciam statuimus si quis militum aut nobilium de hoc seculo migrabit habens filios et filias,

Jest to ostatni artykuł statutu Wiślickiego w tym kodeksie, ponieważ po nim następuje statut Opatowiecki z r. 1474.

Wydrukowane powyżej artykuły statutu wiślickiego podzielone w nim na małopolskie i wielkopolskie podają, mimowoli wskazania, które z nich znajdują się lubo pod odmiennym napisem w każdym z 5 innych kodeksów zbioru Hr. Baworowskiego. Tym sposobem [illegible] statut ten nowego, ze się we wszystkich zawiera. — Zaczną zaś od kodeksu 2go fol. 99, mieszczą w nim się najporządniej artykuły w rejestrze, sumaryuszu i samym statucie policzbowane. W kodeksie tym nie ma z tamtej pierwszej artykułów 47, 49 i 46, a z drugiej części nie ma artykułów 1, 4, 5, 6 i 7, 8, i 10, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 30, 31, 35, 38, 39, 40, 42, 43, 44 i 45.

(Artykuł XV tego kodeksu (Statuimus quod ad locum audiencie in quo Judices presidebunt) pod napisem: „Qualis ordo debeat fore in vocacione personarum litigancium" zawiera się w artykule 13 kodeksu erwartego in 8°, artykuł XXXI (Item si aliquis fuerit (eisdem ~~parte~~ prout hic) pod napisem: De illo qui accusatur de furto w 30; (XLI pod napisem: „de illo qui tenet in obligacione aliquam hereditatem" (Si autem aliquis in obligacione tenet); XLIII pod napisem: „de muliere que habet hereditatem ~~non debitam~~ racione dotis" (Si autem sit mulier) i XLIII pod napisem: „de vidua habente hereditatem racione dotis vel quovis alio iure" (Si autem fuerit vidua) zawierają się w artykule 39; art. LVIII pod napisem: „de milite qui occidit multitem" w artykule 55; art. LXXXV. pod napisem: „de improperatione a matre (Idem dicimus si matrem cuius meretricem vocaverit) w 80; artykł: XCII pod napisem: „de feno videlicet recepto" (Item pro una cassula cuiuscunque grani) w 87; a art. CXV pod napisem: „de vadiacione sub Judicis praeganierium" (Si autem subiudex comprobaverit) w artykule 12. –

Prócz tego są następujące artykuły w kodeksie 2gim, których nie ma w kodeksie erwartym, a mianowicie:

CXIII. De pignoribus faciendis quod possint ad Curiam Castellani vel palatini recipere. (Item ubi Curie sunt nostre remote terrigene nostri possunt pignora ad Curiam Castellani aut palatini Cracoviensis)

CXVIII. De illo qui emit hereditatem aliquam et eam pacifice tribus annis et tribus mensibus possidet. (Preterea Statuimus quod cum aliquis emens hereditatem et ipsam tenens tribus annis et tribus mensibus)

CXIX. De tutoribus puerorum. (Cum pater discesserit pueris relictis et ipsis ante annos legitimos non educatis tutor ipsorum non potest hereditatem perdere)

CXX. De tutoribus orphanorum. (Multociens contingit quod pueris in orphanitate existentibus aliqui quasi eisdem compacientes et ipsos nomine tuturum in curam recipiunt)

CXXII. De fratribus uterinis vel patruelibus [illegible] (Ita tribus non uterinis non existentibus eidem volumus [illegible])

CXXIII. pod dem jest przy wyliczeniu 10 ostatnich artykułów tego kodeksu. –

Kodeks pierwszy 4°, który jako wchodzącem zgadza się z kodeksem drugim (ma 103 artykuły więcej), jest w tym samym stosunku do kodeksu erwartego z tą tylko różnicą, że artykuły brakujące w kodeksie drugim t.j. 47. i 49. z księgi pierwszej tudzież 20. z księgi drugiej w nim się znajdują, reszta zaś wyłączywszy przy kodeksie drugim i w nim się także nie znajduje. –

W kodeksie trzecim (4°) niniejszemu artykuły statutu wiślickiego w takim samym mniej więcej porządku jak w obu księgach kodeksu erwartego. Lecz nie w nim (artykułów) niektórych (?) znajdują się w kodeksie erwartym, a mianowicie:

nie z księgi pierwszej 16, 64 i 90, a z księgi drugiej 15, 28 i 40. Za to są w nim (dwa) tytuły, których nie ma w kodeksie czwartym, a mianowicie: a) artykuł pod napisem: „De venia Judiciali" („Si quis autem eo tempore quo iudices presidentes" art. pod napisem: b) „De accomodatione. (Item decimus de Judeis si mutuum pecuniam filio existentibus paverit bona) i c) artykuł pod napisem: „De terminis magni debiti". (Cum in gravi debito vice plerumque). Dodać jeszcze muszę, że artykuł 31 kodeksu czwartego jest odmiennie w kodeksie trzecim. Zaczyna się bowiem od wyrazów: „Heretica dicitur Nyemyloszczywa sine gravis propterquod tamdiu impignoretur Militis interfector quamdiu pena homicidii non fuerit persoluta In casibus eciam infrascriptis hanc penam incurrit Szyedm dryeszant Quicunque)

[illegible] jak już wskazałem z dwu wydań [illegible] w tym samym porządku, jak są w kodeksie drugim, z którymi się na 94, nie ma zaś żadnego z drugiej księgi kodeksu czwartego, najwięcej wedle napisu zawierać części wielkopolskiej statutu Wiślickiego. Drugi rozdział mieści w sobie artykuły z obu ksiąg kodeksu czwartego, [illegible] innej, bez [illegible], lub jakiegoś systematu t.j. bez ugrupowania ustaw wedle przedmiotów, do których się odnoszą, [illegible], tymi artykułami ani jednego, któryby [illegible] się w czterech poprzednich kodeksach. [illegible] wstępny, których nie [illegible] kodeksach, bez nie [illegible], ponieważ nie zawierają nic nowego i ze względu nie [illegible] sprzeczne naprawdę samej ustawy. Warianty zaś, których nie mało [illegible] stanowią się właściwie pomyłkami przepisywacza.

Kodeks zwykły in 12° (druga część) zawiera w sobie (wstęp i 27 artykułów księgi drugiej kodeksu czwartego. Artykuły następują tu w tym samym porządku (w wyjątkach) jak w rzeczonej księdze drugiej, a prócz mało znaczących wariantów nie ma w nich ważniejszej odmiany.

Nie zdałoby jednak zebrać wszystkie warianty tych sześciu kodeksów nie wydane w Bandtkim i Helcelu, bez wzięcia ta zabrałaby mi bardzo wiele czasu, którego w tej chwili nie mam, ponieważ chcę [illegible]

udzielić dokładnéj wiadomości o treści tych rzeczy kosztem mojém pośwę-
cić mogło trzy tygodnie czasu, dziennie po 4 do 10 godzin, w skutek czego za-
brałem się do wielkiéj roboty, z których życie mogłoby się wyprowadzić, i
nie przyjaciela jakiego rzetelnego pomocnika. Gdyby nie to obolicz-
byłbym zestawić wszystkie napisy artykułów, które wielce się
od siebie i od wiadomości p. Bandtkiem i dawniejszych wydawców stat-
tu Wiślickiego, tudzież najważniejsze przymiotniki
krewnych napisach i rękopismach, od których się zaczynają
artykuły, zachowałem pisownią kodeksów a nawet pomyłek nie
poprawiałem, aby oddać jak najściślej, co przyświecało należało.

W przekonaniu, że na wszystkie pytania w liście JWPana, pi-
sanym do Wtr. Dziedzicznego, odpowiedziałem w sposób jak mogłem
jak najrzetelniéj wyczerpujący, kończę rzecz moją wyrażeniem
najgłębszego poważania, z jakiem zostaję

We Lwowie 29. Listopada 875
Ulica Lipowa. Nr 2.

JWPana Dobrodzieja
życzliwym sługą
Henryk Wachmistrz

P.S. Przepraszam najmocniéj za moje drobne pismo, ten głos mi przy-
czynił było, aby zbyt nie podrażnić prasy tłu.

Heidelberg, 6. Aug. 1889.

Hochgeehrter Herr Geheimer Rat!

Ew. Excellenz sage ich meinen verbindlichsten Dank für Ihre so überaus freundliche Zusendung sowie für Übersendung der Übersichtstafel über Ihre in Aussicht genommene Textbearbeitung der Leges Saliorum. Mit Freuden habe ich gesehen, wie groß die Übereinstimmung unserer Ansichten hinsichtlich der Textgestaltung der L. S. ist. Ich glaube allerdings, daß eine Ausgabe wie die von Ihnen geplante für die Wissenschaft außerordentlich förderlich sein wird. Vieles wird ja selbstverständlich Hypothese bleiben müssen, aber so manches wird sich doch mit annähernder Sicherheit

feststellen lassen und ich bin überzeugt, daß Ihre Kritik in dieser Richtung klarzeichnender leiten wird. Sehr freut es mich, daß Sie an meiner deutschen, rechtsgeschichtlichen solchen Interesse nehmen. Das Werk ist jetzt vollendet, nur einige Druckkorrekturen stehen noch aus, so daß das Buch jedenfalls mit Anfang September oder schon Ende dieses Monats zur Versendung gelangen wird. Seit drei Jahren habe ich, abgesehen von einer Unterbrechung von 9 Monaten, durch schwere Erkrankung, unablässig an dem Buch gearbeitet. Ich bin sehr froh, neuerdings wieder die Arbeitsfähigkeit der Feder, die mir fast unbekannt geworden war,

zu genießen. Da ich schon in den nächsten
Tagen nach Pommern, meiner Heimat, zu
verreisen gedenke, so habe ich leider
keine Aussicht, Ew. Excellenz bei Ihrer
Durchreise nach Italien begrüßen zu kön-
nen, was mir sonst große Freude gemacht
haben würde. Vielleicht läßt sich das
jetzt Unthunliche später einmal nachholen.

In ausgezeichneter Hochachtung

Ew. Excellenz

ergebenster

R. Schroeder.

Padua 12/5.93.

Hochverehrtes Herr.

Erst jetzt habe ich mein Buch über die Institutionen des langobardischen Staatsrechts bekommen, und Sie werden also mich entschuldigen wenn ich Ihrem Wunsche nicht früher entsprechen konnte. Jetzt bin ich sehr froh es thun zu können, und bitte auch dieses Werkchen als ein Zeichen meiner tiefen Verehrung annehmen zu wollen.
Das Urtheil, das Sie über meine wissenschaftliche Thätigkeit aussprechen, ist mir desto willkommener, als es von einem so competenten Richter herrührt. Sollten Sie aber in meinen Arbeiten etwas tadelnswerthes finden, so würden Sie mich sehr verbinden, wenn Sie es mir unumwunden sagen würden. Ich werde Ihres gesonnenen

kritik eine eben so gute Miene als dem gespendeten Lobe machen.

Ich brauche wohl nicht zu wiederholen daß ich auch fernerhin bereit sein werde Ihren Wünschen nachzukommen, und bitte Sie mich in ihrer Freundschaft in steter Erinnerung zu behalten.

Ihr ganz ergebenster

Franz Schubert

Illustre Signore.

Roma 27/3. 42.

Sono lietissimo che Ella abbia fatto buon viso al mio opuscolo sulla legge romana vidinese e la ringrazio delle parole benevole usate a mio riguardo. Nel frattempo ho letto col massimo interesse i suoi statuti di Casimiro, ch'Ella volle favorirmi e di cui le sono tenutissimo, e leggerò col medesimo interesse l'altro suo lavoro sulle condizioni giudiziarie della Polonia sullo scorcio del secolo XIV, sicuro di trarne grande profitto, come da tutte le cose sue.
Sono però dispiacente di non poterla vedere quest'anno a Roma; ma sarà, spero, per l'anno venturo. Intanto se Ella tocca Berlino, mi farà [illegible] un vero pia-

vore a favorirmi il prof. Waitz, a cui devo tanto.

Ella mi chiede se in questi ultimi tempi non sia uscito nulla in Italia che riguardi la storia del diritto; ma non saprei indicarle che un opuscolo nei titoli al portatore del Salvioli stampato a Roma, che però vedrà quanto prima la luce molto ampliato a Bologna coi tipi dello Zanichelli. E' un lavoro che batte in breccia la teoria dominante sulla successione singolare in fatto di obbligazioni e sulla rappresentanza secondo il diritto germanico. Le ejiandio che in questi giorni è stato pubblicato a Nola un lavoro di Abignente sul diritto successorio nelle provincie napoletane dal 500 al 1800; ma non ho ancora potuto averlo, e

quindi non le conosco.
Le spedisco ancora oggi l'Annuario della università di Roma, e insieme le accludo alcuni biglietti per alcuni miei amici di Pavia.
Mi creda colla più profonda stima

Suo devotiss.
F. Schupfer

I professori pei quali le mando i biglietti sono:
Luigi Cossa, membro del consiglio superiore della pubblica istruzione, prof. di economia politica.
Pasquale Del Giudice, prof. di storia del diritto
Luigi Moriani, prof. di diritto romano.
Alessandro Nova, prof. di filosofia del diritto

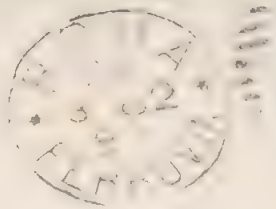

Illustre

Sig.re N. de Hubé

senatore e membro del Consiglio

dell' impero russo

San Remo

Casa Rubino

Hochwanchester [illegible]

Rom 23/4. 84

Ich habe einige Nachforschungen über die Abhandlung Laron [illegible] mir vielfach angelegen; [illegible] bis jetzt erfolglos. Ich kann Ihnen indessen sagen dass der Orto aus anderen Manuscripten bekannt, und noch [illegible] ger dass er dem Propertius zuzuschreiben sei. Die mir bekannte [illegible] des Propertius sind [illegible], De libelli formandis et ordine judiciorum, De libelli de jure canonico, De positio[illegible]

Quaestiones sobbalt[illegible] u. de Cupra.
Andere kenne ich nicht. Sollte unter
der Ordo ein Capitel oder Auszug des
zweiten obengenannten Werkes sein? Ich
stelle die Frage, ohne sie zu antworten,
denn um eine Antwort zu geben müsste
man den Ordo vor Augen haben und eine
Vergleichung darauf mit dem Werke
de Libertate anstellen. Jedenfalls stammt das
Fragment des Manuscriptes mit dem [illegible]
Hoffmann, der gegen 1850 starb, [illegible].
Ich hoffe [illegible] im nächsten [illegible] wiederum

hier zu leben. Verlangen [illegible] Sie, hochverehrter Herr Senator, meine höflichsten Grüße entgegen.

Ihr ergebener
Franz Schuppe

Hochverehrter Herr

Es thut mir sehr leid und bedauer sehr, daß Ihre Gesundheit Ihnen nicht erlaubt hier in Rom einige Zeit zuzubringen: ich hätte so gern mit Ihnen von den Gemeinsamen Freunden gesprochen! Anderer seits habe ich mit großem Vergnügen von der Ehrbezeichnung, die Ihnen zu Theil wurde, erfahren, und erlaube mir Ihnen meine herzlichsten Glückwünsche auszusprechen. Was das Institut des römischen Rechts anbelangt, sie werden sich wundern, daß ich bis jetzt daran nicht Theil nehme, und doch ist es so. Die Initiative ist vom Herrn Sokoloja ausgegangen, aber bis jetzt hat die Sache

nicht große Fortschritte gemacht
und zweifle sehr daß wir je. bald ge-
[illegible] werden. Das Institut hat
weder Fonds noch irgend eine Bi-
bliothek, und ich weiß nicht ob es
unter solchen Umständen viel zur
Beförderung der Studien des rö-
mischen Rechts beitragen wird.
Uebrigens Alles was darüber ge-
[illegible] ist, das Statut mitein-
begriffen, habe ich in der Rivista ita-

Heft II

liana drucken lassen. Seitdem hat nur die Inauguration, an der ich nicht als Mitglied, sondern als Repräsentant der hiesigen Universität theilnahm, stattgefunden. Nächstens werde ich mir erlauben Ihnen etwas neues zuzuschicken: eine dritte Monographie über die lex romana utinensis, als Antwort an Herrn v. Salis und eine kleine Studie über Theoderichs Edikt. Indessen verbleibe mit grosser Hochachtung

Ihr herzlich ergebener

Rom 12/2. 88.

Ihr Ergebener

erlaube ich mir ergebenst mein Journal für
Chemie vorzulegen, welches vielleicht Ihnen
von Interesse sein könnte. Insbesondere er-
laube ich mir auf die Abhandlung über das
unmittelbare Aufsuchen des Magnesiums hinzu-
weisen. Das Journal enthält viele Arbeiten,
welche Ihnen Materialien zu Aufsätzen liefern könnten.

Mit ausgezeichneter Hochachtung

Ihr Ergebener

Dr. Schweigger

Halle, d. 3 Aug. 16.

Ew. Hochwohlgeboren

ganz ergebenst anzeige, daß der Herr Justizminister mich beauftragt hat, Ihnen vorläufig anheimzugeben, sich wegen Ihrer Anstellung im Justizministerium an den Herrn Geheimen Rath Dr. Friedberg direct zu wenden, da es nicht angemessen sein würde, dem Herrn Minister selbst zu diesem Zweck Ihre Aufwartung zu machen.

Ich bedauere, Ihnen nicht eine bestimmtere Auskunft ertheilen zu können und bin

Ew. Hochwohlgeboren

6 Aug. 86.

ganz ergebenster
Dienstbereitwilligst

Ew. Excellenz

sehr geehrte Zuschrift habe ich richtig empfangen und bitte die Verspätigung der Antwort mit meiner Abwesenheit von Dresden in Dienstgeschäften gnädigst zu entschuldigen.

Zuvörderst danke ich herzlich für den erneuten Ausdruck Ihres Wohlwollens und die mir in Bezug auf sie selbst gemachten Mittheilungen, wie ich denn an der neuen verdienten Anerkennung, welche Ihnen Ihr Kaiser zu Theil werden lassen, den aufrichtigsten Antheil nehme. Dabei hoffe ich, daß Ihr Unwohlsein sich vollständig gehoben und sie völlig wieder hergestellt sind.

Soviel hiernächst die Frage anlangt:

auf wessen Kosten bei uns die Gerichtsgebäude und die Gefängnisse errichtet werden?

so habe ich zu erwidern, daß sie auf Kosten des Staats errichtet werden,

und zwar deshalb, weil der Staat gegenwärtig der Gerichtsherr überall ist und daher überall Königliche Gerichte bestehen. Ehe die Gerichte allenthalben Königlich waren, galt derselbe, wohl schon im allgemeinen Rechte begründete Satz, dass der Gerichtsherr die onera jurisdictionis criminalis et civilis tragen müsse und zu denselben auch die Herstellung u. Erhaltung der Gefängnisse u. Gerichtshäuser gehöre. Wo daher nicht der Staat, sondern eine Comun oder ein Gutsbesitzer die Gerichte inne hatte, musste die Comun (der Gutsbesitzer) diese Lasten tragen. Ganz dasselbe gilt von den Kosten für Einrichtung von Localien für die Gerichte, die jedoch fast überall ihre eigenen und selbstständig Häuser besitzen.

Für die Detention der Polizei-Arrestanten müssen diejenigen sorgen, welche die Polizei-Gewalt haben, also z. Bd. in den grösseren Städten meistens die Stadt-Communen. In Dresden ist die Polizei in den Händen des Staats und daher muss dieser für die Polizei-Gefängnisse daselbst sorgen.

Die neue Strafprocessordnung ist bei uns mit dem 1ten Octb. 1856 ins Leben getreten. Allerdings sind erst einige Wochen vorübergegangen. Dennoch glaube ich, die Resultate als ausserordentlich günstige bezeichnen zu können. Die Behörden haben sich überraschend schnell in das neue Verfahren gefunden und ich habe

Verhandlungen beigewohnt, wo die Vorsitzenden die Verhandlung so leiteten, dass der schuldige Kritiken und den erfahrenste Präsident nichts zu tadeln gefunden haben würden. Die Abtheilung erfolgt sehr rasch und es sitzen bereits viele Leute in den Strafanstalten, die erst Ende Oktober delinquirt haben. Während ferner gegen alle Strafenntnisse alle möglichen Rechtsmittel ergriffen wurden, ist jetzt die Einwendung eines solchen die Ausnahme. Früher gingen bei dem Oberappellationsgerichte durchschnittlich jeden Monat 150 Criminalsachen ein, — jetzt sind im neuen Verfahren seit dem 1ten Oktober im Ganzen 30 bei dem Ober-Appellgerichte eingegangen. Mit Aufbietung aller meiner Kräfte und aller Energie sorge ich für ein einheitliches Vorgehen und auf für ein einträchtiges Benehmen der verschiedenen Behörden erster Instanz und ich habe die grosse Freude erlebt, dass bis jetzt ein so rascher, einheitliches und sicheres Verfahren stattfindet, wie es nur gewünscht werden kann. In den letzten Wochen habe ich die meisten grösseren Gerichte selbst besucht, mit den Vorständen u Räthen, sowie Staatsanwälten mich in Verbindung gesetzt und über den Geschäftsgang mich unterrichtet wobei man allenthalben mich mit den grössten Zuvorkommenheit unterstützt hat.

Kurz: ich gehe mit der freudigen Hoffnung der Zukunft unserer neuen Gesetzgebung einem preislichen Erfolge entgegen.

Das Bedenken wegen des Ausbleibens der Zeugen hat sich bei uns nicht bestätigt. Die Zeugen müssen in der Vorladung ernstlich und bei angemessener Strafe bedeutet werden, zur richtigen Zeit pünktlich zu erscheinen. Ich habe nirgends Klagen gehört.

Es wird mir zur grossen Freude gereichen, bald wieder einen Brief von Ihnen zu erhalten und Ihnen irgendwie, wenn es auch noch so unbedeutend dienlich zu sein.

Der Herr Justizminister ist zur Herstellung seiner Gesundheit auf mehrere Monate an den Gesandtschaftsposten nach Wien gereist, ich werde jedoch Ihm gütige Erinnerung brieflich mittheilen. – Geh. Rath Held werde ich grüssen.

Mit der ausgezeichnetsten Verehrung

Ew Excellenz

Dresden
5 Dec 56.

gehorsamst
D Schwarze

Ew. Excellenz

verehrte Zuschrift, sowie durch Herrn Consul Haskel Ihr liberales Werk habe ich zu empfangen die Freude gehabt. Ew Excellenz haben mich durch Beides zum lebhaftesten Danke verpflichtet, den ich Ihnen hiermit abzustatten mich beeile.

Das Buch habe ich nicht ohne freudiges Staunen angeschaut und in ihm gelesen. Wenn ein Staatsmann Ihres Ranges mit solchen, streng wissenschaftlichen Arbeiten sich beschäftigt, so ist dies eine Erscheinung welche die besondre Aufmerksamkeit des Freundes der Wissenschaft verdient. Die Wissenschaft ist in ihren tiefsten Forderungen gerechtfertigt, wenn der Mann des Lebens und der Atmosphäre von Einrichtungen für das Leben über eine solche Widmung zu Theil werden lässt. Die Akademie soll meine Bibliothek hieran auch als ein Zeichen der Wahlverwandtschaft eines Mannes, dem ich meine vollste Verehrung widme.

Unsere neue Organisation fasst immer tiefere Wurzel. Allerdings hat sie auch ihre Schwächen. Allein theils sind sie erträglich und bescheidlich reparabel, theils sind sie nun einmal unvermeidlich. Das neue Ministerium geniesst bereits ein sehr grosses Vertrauen und meine kühnsten Erwartungen sind übertroffen. Die Schnelligkeit und Sicherheit der Abwicklung hat schon manchen Gegner desselben bekehrt. Die Arbeit war anfänglich für mich gross, ist aber jetzt auf ein mässiges Quantum reducirt, das ich im Vereine mit meinem Collegen leicht bewältige. –

Auch meine literar. Thätigkeit habe ich nicht unterbrochen. Es ist vorzugsweise eine

Abhandlung, die mir viel Arbeit, aber auch viel Interesse gewährt hat. Sie wird in „Gerichtssaale" und auch als besondre Abhandlung, bei Jcnd. Enke in Erlangen erscheinen und enthält eine Recension der Lehre vom fortgesetzten Verbrechen. Die Ansichten, zu denen ich gelangt bin, sind so ketzerisch, daß ich anfänglich Bedenken trug, die Abhandlung zu veröffentlichen, bis der Prof. Wächter in Leipzig mir Muth machte und mir seine Zustimmung erklärte. Wir haben zweimal mündlich und beide Male länger als Eine Stunde über diese Materie conferirt.

Das Buch an Breiner ist besorgt.

Dagegen habe ich leider! Ihnen zu melden, daß vor 3 Wochen Geh. Rath Held nach einer langen und schweren Krankheit (Brustentzündung mit Blutstürzen) entschlafen ist. Sein Tod ist ein grosser, schweren Verlust für die ärztliche Justiz, die er pflegte! Ersetzt noch nicht bestimmt, wer nunmehr an seiner Stelle das Referat üb. das Civilgesetzbuch übernehmen wird.

Der Justiz Minister Dr. Leonhardy ist – nach siebenmonatiger Abwesenheit – Anfang dieses Monates, nothdürftig genesen und erfreulich, aber relativ gebessert und hat auch sofort sein Portefeuille wieder übernommen.

Ich kann nur wiederholen, daß ich bereitwillig gern Ihnen zu Diensten stehe, wenn Sie irgend eine Auskunft über unsere Justiz Verhältnisse wünschen. Es wird mir stets zum besondern Vergnügen gereichen.

Ich bitte Sie mir Ihrem ferneren gütigen Wohlwollen empfohlen und zugleich mit Auftrag des Herrn Ministers Thun für die ihm gespendete gütige Erinnerung danken soll, bin ich mit ausgezeichneter aufrichtiger Verehrung

Ihr

ganz gehorsamer

Dresden,
den 17ten Mai 1857.

Hochwohlgeboren

Beehre ich mich ergebenst anzuzeigen, daß der Geheime Justizrath Hellbach seine Wohnung in der Hedwigstraße jetzt Morgen per Droschke angetreten hat.

Seine Wohnung ist: Vor dem Falkenthor, Falkenstraße No. 13. I Etage.

Mit ausgezeichneter Verehrung

Ew. Excellenz

gehorsamster

Diener

Schwarz

Dresden

14. Aug. 60.

Turin 15 juillet 1858.

Monsieur le Sénateur

J'espérais vainement de vous rendre, Monsieur le Sénateur, la vive émotion que j'ai éprouvée en recevant de Monsieur le Marquis d'Azeglio votre invitation pour assister [illegible] Sénateurs et la Députation de Gênes et la lettre de Monsieur pour vous [illegible] à Turin [illegible] le 15 de ce mois [illegible] Ste Pétronille [illegible]

J'attribue [illegible] à mes faibles études et à l'affection particulière que vous m'avez accordée à mon père et à la Législation italienne [illegible] que peut la nature de mon office. C'est dans la chaire du Journal

S. E.

Monsieur le Baron Ronald de Hube

Conseiller intime de S. M. l'Empereur

de toutes les Russies, Chambellan de

l'ordre Imp. de St Alexis Nevsky

à St.t Petersbourg.

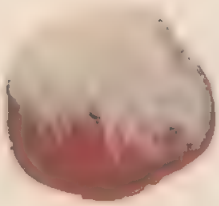

Paris 31 octobre 1860.

Monsieur le Sénateur

..

..

Votre aimable lettre du 26 de ce mois, qui ne m'a été rendue que ce matin, m'a causé le plus vif satisfaction. Le ne pouvais des nouvelles d'une personne que j'honore si particulièrement et m'est un gage d'un souvenir précieux. Permettez moi donc, Monsieur, de vous offrir l'expression de ma vive reconnaissance; je serai enchanté de vous revoir l'année prochaine; je me souviens des entretiens et intéressants que j'ai eu le bonheur d'avoir avec vous et je ne désire rien de mieux que de pouvoir les renouveler.

J'ai reçu l'honneur d'annoncer de l'envoi de l'exemplaire que vous m'avez adressé, et j'attends avec impatience l'aperçu de l'histoire du droit en Italie. Ces deux travaux qui se rattachent directement à mes institutions législatives sortant de votre plume, ne peuvent manquer de mes intéresser au plus haut degré ; c'est un titre spécial que vous possédez à la gratitude de l'Italie, dont je serais heureux d'être l'organe.

Permettez moi encore de vous offrir à mon tour la dernière partie de mon histoire de la législation italienne qui a paru dernièrement — je vous ferai passer incessamment ces deux volumes par la poste ou les dirigerai à Nice d'où ils pourront vous être

Jacques sous Silvi — Si vous n'étiez plus
dans cette ville je vous prierais de
vouloir bien donner vos instructions
à Madame Habé afin qu'elle ait
la bonté de s'en charger. Je me
flatte que Madame Habé se trouve
bien du séjour de Nice; ce climat
est admirable — Veuillez, Monsieur, bien
faire agréer mes compliments respectueux,
et recevoir vous même l'assurance
de mon parfait considération —

Frédéric Chopin

Mr. Bailly a été dangereusement malade et pour se rétablir à cantar de Madrid ainsi la dernière fois qu'il m'a écrit, il ne pouvait pas [illegible] avec la bonté de me donner tous les renseignements que je puis vous faire, c'est de [illegible] mon dictionnaire [illegible] chez moi je vous prie de bien vouloir tous les secrétaires des affaires étrangères a eu la bonté de me procurer par l'ambassade selon la note que vous avez eu la complaisance de me remettre concernant à la législation russe [illegible] le [illegible] je désire vivement [illegible] encouragement pour le faire [illegible] la partie d'un ouvrage plus complet.

J'ai parlé avec Mr. Bailly et à mon retour
à [illegible] je commencerai les publications avec
grand (incident contraire), et comme je vous
prie à passer par Paris à mon retour
[illegible], je vous parlerai avec plaisir
de tout ce qui [illegible] vous intéresse, car alors
sur tout vous [illegible] je serai très content
à vous [illegible] je vous prie de croire. J'ai grande
la parole de me renseigner sur votre législation,
et en [illegible] temps vous prie [illegible] désespérer de moi
pour tout ce que je pourrais vous être utile,
[illegible] je vous [illegible] et vous
prie à [illegible] de la grâce de [illegible],
vous [illegible] et veiller
bien à [illegible] l'impression [illegible]
[illegible] je vous [illegible]
[illegible] et [illegible]

Manchester Grand Terrace

Pisa 3 Feb. 50

Warmen verbindl. Dank für Ihren
lieben Brief vom 30. Dec. 1849. –
Mit Ihrer Cassa, über die Sie im Ihrem letzten
Briefe wünschen, bin ich sehr Ihnen
wenig, wird es für mich eine Freude
sein, Ihnen den jährlich Ihrer beliebten mitzu-
theilen.
Es war sehr lieb von Ihnen, daß Sie Ihren
Bekannten Prof. Rossi in meinem Namen ge-
grüßt haben. Er ist ein sehr
liebenswürdiger Gesellschafter.
Ich habe mit ganz besonderer Freude
vernommen, daß das wunderschöne Clima
von S. Remo Ihrer Gesundheit sehr
zuträglich ist. Sie sollten den
ganzen Frühling dort bleiben, denn
im Norden soll noch sehr
rauhe Witterung herrschen sein!!

Sollte ich Ihnen Anstoß sein können, so bitte ich, mir Ihr Vertrauen zu bewahren.

Mit besonderer Hochachtung

Ihr ergebenster

D. Scharfe

ARCHIVIO GIURIDICO
diretto
dal professore Filippo Serafini
PISA

Pisa

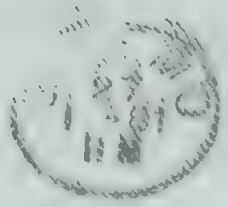

CARTOLINA POSTALE

DIECI CENTESIMI

NB. Su questo lato non deve scriversi che il solo indirizzo.

[illegible]

Милостивая Государыня,

Любезная Мария Львовна,

Ваше письмо от 3-го января сего года
[illegible]
[illegible]
[illegible]

У меня напечатано уже
50 листочков. Остальное еще
отдано [illegible]. Как [illegible]
[illegible] [illegible], не будете ли
[illegible] Спасибо за присланные
деньги. Я буду [illegible]
по [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] достанется ее за Ваш

[illegible] Несравненно обидно
[illegible] [illegible] [illegible] Вашего
[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Warszawa 15-XII-85 r.

Wczoraj godzinę przed Pana

Niezależnie od listu jaki pi-
sałem do Szanownego Pana przed
kilku dniami, wczoraj wysłałem list
na ręce Pańskie do P. Sosnowskiego
w interesie jednego Biskupa Sufragana.
Jedną z ważnych okoliczności kłó-
mię skłania do przyśpieszenia posiadania
tego pomnika w Kościele Św. Piotra i
Pawła jest to, że w tym Kościele
został pomieszczony pomnik Biskupa
Kołudzińskiego z pewnością na własną
indywidualną fundację a który był
Sufragan. u Biskupa Warszawskiego.
Dziwnie byłoby zrządzenie gdyby

nasze zabiegi zostały uwieńczone
skutkiem pozytywnym i jednomy-
ślnych dwóch Biskupów Kościoła, którzy byli
z sobą razem w jednej Dyecezyi za
życia, zeszły się z sobą w tymże samym
Kościele. Szczerze mówiąc, to ja w
całej tej sprawie największej ilości
trudu i największego Pana Kościoła
tej chcę uczynić interes ten
polecam. Może mi Bóg pozwoli
że będę miał to szczęście z Tej
osobistej w Warszawie szczere po-
dziękowanie za wszystkie fatygi jak
najgodniejszy Pan mi szczerze
w tym razie a jakie by Tobym
szczęśliwy gdy bym mógł najgodniejszego
Pana za swoją osobą [illegible] Kościoła

Z przyrzeczeniem do Kościoła J.no 1 ich Boga
i Matki i zaprzestawania złego. Staro-
szewicze umieszczony na Piedestale z
Czarnego marmuru (taki mam plan gdy go
dostanę) a na nim napis: Staroszewicze ur. . zm. .
„Caro mea et cor requiescat in spe."
Ten napis kazał sobie niebożczyk wyryć
na grobie.

Najoddańszy Sługa

X. Serocyński

Proboszcz Parafii St. Barbary

Nowogrodzka 35

Légation
Impériale
de Russie

Madrid, le 1. ... 18...

Légation
Impériale
de Russie

Hubad le 18

Прага 25 февр. / 9 марта 1873.

Милостивый Государь

Евгений Михайлович

Не нахожу словъ выразить Вашему Императорскому Высочеству за Ваше гостепріимный пріемъ, проведенные мною въ Стобелуко-Шляхецкомъ, на всегда останутся въ моей памяти.

Въ четвергъ $\frac{22 \text{ февр.}}{6 \text{ марта}}$ въ 7 часовъ утра я пріѣхалъ въ Прагу, совершенно утомленный отъ дороги. Въ 3 часа я былъ въ Праге было очень плохо, но потомъ и вагонъ лучше устроенъ и путь не такъ трясетъ. Въ Праге я остановился въ Hôtel zum goldenen Engel. Однако уже въ вагонѣ я посовѣтовался на счетъ комнаты, такъ какъ это особенно городъ осмотрѣлъ. Въ слѣдствіе этого я въ тотъ же день отправился искать квартиру и наконецъ въ пятницу нашелъ ее. За двѣ очень хорошую и очень чистую комнату съ особымъ входомъ и съ прислугой я плачу

Пригласил[ъ] [1] меня, этот, кажется, весьма не дурак. Въ субботу я отправился [2] чешский музей, что в первых. Патер[ъ] показал[ъ] мне книг[ъ], писанных[ъ] со мною. Макушевым. Патера, помощника чеш. музея, пригласил[ъ] меня к[ъ] себ[ѣ], показал[ъ] мне свою весьма богатую библіотеку и [3] познакомил[ъ] меня с[ъ] Ганкой, молодым[ъ] чеш. историком[ъ]-юристом[ъ], о которых[ъ] я говорил[ъ] Вам[ъ] еще. Въ Петербург[ѣ]. Сегодня въ 2 часа я с[ъ] Патерой отправился к[ъ] Палацкому. Это еще очень молодой и весьма любезный человек[ъ]; он[ъ] здесь редактор[ъ] критическ. журнала „Правник“, въ котором[ъ] печатает[ъ] свои статьи. Так[ъ] как[ъ] я с[ъ] ним[ъ] у него не обедал[ъ] и притом[ъ] въ первый раз[ъ], то мне неловко было подробно распространяться о его ученых[ъ] занятіях[ъ]; я постараюсь с[ъ] ним[ъ] сойтись. Въ 4 часа я отправился с[ъ] рекомендательным[ъ] письмом[ъ] Вашим[ъ] къ

корреспондентства с Палацкому. Почтенный старикъ
предубѣжденъ былъ противъ печальныхъ политическихъ поло-
женій страны; онъ только и говорилъ, что о Швейцаріи
и о Данѣ, что Россія не помогаетъ Турціи. Однако я склонилъ
политическій разговоръ и перешелъ на исторію слав. зако-
нодательствъ. Палацкій познакомилъ меня подробнѣе
съ Калоушкомъ и съ Рапсомъ далъ мнѣ краткое извле-
ченіе Калоушка, совершенно мнѣ неизвѣстное. Это „české stá-
tní právo historicky vyvinuté" Dr. Josef Kalousek'a въ двухъ книгахъ
временъ до 1848 г.; цѣлое въ 1871 г. въ 8 выпускахъ и
заключено въ всѣхъ 595 стр. Палацкій очень хвалитъ этотъ
трудъ. На этотъ счетъ, можетъ быть, онъ правъ, я
отправилъ къ Рапсу и къ Калоушку. Устроивши и
ознакомивши немного въ первыхъ и спѣшно уже, я

принять за работу, имеющую за „České státní právo“.

Покорнѣйше прошу, Ваше Высокопревосходительство, переслать мое нижеслѣдующее почтеніе Вашей супругѣ, оставаясь съ истиннымъ уваженіемъ и неизмѣнною преданностію

Вашимъ покорнѣйшимъ слугою

О. Зигель.

Wien, Alserbachstrasse $\frac{\text{№ 326}}{\text{I}}$ bei Frau von Reyhrother.

wollen, so kann man von Manche über die meisten Punkte vortreffliche Aufklärung bekommen. Ihrer Väter ist fürsichtig, kluge und fleißige Männer, wird über einige Fehler Männer; er ist ein Philolog und beschäftigt sich jetzt mit 2 Arbeiten: 1) einer Monographie über Cabrowsky, und die ausführliche Beschreibung alter böhmischer Manuskripte, nicht nur von Prag, sondern von ganz Böhmen; die letzte Arbeit wird endlich einmal von ausgezeichneter Bearbeitung sein. Also sind die bearbeitenden Arbeiten, welche sich auf die Geschichte der slavischen Völker sehr beschäftigen.

Ungarische: vor einer Stelle 16 Reise ging ich nach Mitrowitz, um die dortigen Manuskripte zu besuchen; da war leider Herr Jeszenitz, welcher mir vorzüglich, wenn die Konvention pyr. 1390 n. Ch. öffnen sie mir sind folgende Inhaltsanzeigen: 1) Extractum ex syntagmate juris canonici A. Blastaris cum indice praecedente. 2) Evangelia Joannis jejunatoria, 3) Leges quasdam Justiniani, 4) Stephani Duśan codicem ... in Italien die Pest war mir sehr schädlich, ihre Erzählung. Deutsch sich, ich suche mich gleich um die Handschrift zu erfragen. Hormann sah die Syntagma einbrachte gelesen und Handl sah auch von dem Tage, als ich mit Mitrowitz ging, bis auf das sah die Syntagma nicht verschenken will. Jetzt bin ich aber mit ihr beschäftigt, arbeite von 9–1 Uhr ganz und 2½–7 Uhr Abends, so daß Mitrowitz regelmäßig verschlingen, sind ihrer Väter beschäftigt sie doch oft müssen Abends und auch dort zu arbeiten suchen wenn sie mir lange arbeiten, denn die Handschrift enthält 81 Blätter in 4°. Ich schreibe ungefähr 16 Seiten für 1 Seite möglichst genau und alle Abkürzungen dieselben also die Linien u. s. w. ab, denn vergleiche ich dann die Handschrift mit einem Text so ist Nomocanon scriptus in Srbatovac partim 1541, partim recens, welche wörtlich mit der Lex pyr. übereinstimmt, wenn irgend eine Abweichung sich findet, dann ist sie von Rhunde. Abschreiber entstellt. Der Patriarchen pyr. vom Jahre 1700 die Syntagma, aber die Reihenfolge der Titel ist doch eine ganz andere, die Anordnung scheint jedoch dieselbe zu sein als der Patr. pyr. Schreibt. Sonst möchte ich für Hilferding bitten, daß sie mir gefällig einige Syntagma mit der Jahreszahl gesetzt und Patriarchen Synoden. Mein Plan ist ungefähr: die Lex. pyr. als die älteste alle bis jetzt vorhandenen möglichst correkt abzuschreiben und dann den Abschreiber zu Syntagma des Patr. pyr. vom Jahre 1700 zu bringen. Abschreiben besitzt die hiesige Bibliothek 6 Nomocanons, von denen einer

quasi ungezählt, vollkommen jetzt ungezählt, ist also möglich, daß sich auf 2 Manuscripten gleichsam ungezählt
werden kann. Wenn es also Manuscripte ist, so ist es möglich, daß sich auf 2 Manuscripten gleichsam ungezählt
2 Briefe von Ihnen befinden. Dem Rector Hegel von Nürnberg habe ich mir gestern möglichst bald meinen
Verbindlichkeiten meine Manuscripte zu besorgen, dem Herrn von Tscharner habe ich noch mündlich von der
Verbindlichkeit und dem Lob ich ihn bei Gelegenheit von Ihnen, zu bitten, daß er mich schon gütigst zu zählen.
Dem Rector selbst habe ich für einige Briefe schriftlich darüber etwas zu schreiben versprochen, daß ich
vollkommen überzeugt sein soll, wird meinen Ungezähltheit vollkommen sicher schon bei
allen von persönlichkeiten abhängigen und persönlichkeiten schwierigen Männern, sowie es mir
sehr viel schon gütigst ungezählt zu sein, besonders da ich mich manchmal schon die Stelle in Kasten über
gütigst mich der von Ihnen abgeschlagene sehe. Der Herr von Tscharner ist verständig genug, wenn man mit ihm sich
beschäftigt, daß er meine Bitte vollkommen diplomatisch durchsetzt.
Der nächste Brief Ihrer Erzählung zu mir ist mir verloren gegangen, meinen Herzensdank sehr schon
mir erstattet und ihn verwahrt, bat aber vergessen ihn mir zu übersenden.
Ich bitte, Ihr Erzählung, meinen ungezählten Brief, ihn bei Gelegenheit mir zu übersenden.
Ich verbleibe mit der ausgezeichnetsten Hochachtung

Ihr ergebenster treu gehorsamster Diener

W. Hegel.

Den $\frac{14}{26}$ April.

1873.

Милостивый Государь

Владимiръ Михайловичъ

Въ моемъ письмѣ отъ 14/26 прошлаго года я просилъ Ваше Высокопревосходительство сообщить мнѣ нѣкоторыя свѣдѣнiя о томъ благопрiятномъ, какъ оно проявилось въ мнѣнiяхъ о моемъ сочиненiи, отношенiи, которое оно произвело въ обществѣ, и мнѣнiяхъ, какiя могли быть высказаны по поводу его въ печати. Ваше Высокопревосходительство удостоили меня отвѣтомъ, въ которомъ, изложивъ мнѣнiя о моемъ сочиненiи нѣкоторыхъ лицъ, Вы сообщили мнѣ, что въ журналѣ Министерства народнаго просвѣщенiя помѣщена статья, въ которой сочиненiе мое признается не историческимъ, такъ какъ въ немъ отсутствуютъ всѣ тѣ данныя и уставы, которые должны быть собраны и изучены прежде, чѣмъ приступить къ составленiю такого труда. Въ какомъ журналѣ помѣщена эта статья, Ваше Высокопревосходительство не сообщили. Не могу предположить, чтобы въ какомъ-нибудь журналѣ могла появиться статья, которая, не касаясь, по неизвѣстности мнѣ, основныхъ положенiй моего сочиненiя, могла бы служить руководствомъ для тѣхъ, которые желали бы, не ограничиваясь общими мѣстами, составить себѣ отчетливое понятiе о предметѣ моего сочиненiя. Но, какъ бы то ни было, я, хотя на первое время, только закончилъ изученiе того, что было сдѣлано моими предшественниками по этой части. Если Ваше Высокопревосходительство имѣете (выходятъ мои мнѣнiя, не имѣется ли программа моихъ возраженiй: 1) Я не рѣшился ли я говорить о юридическомъ и политическомъ бытѣ отдѣльныхъ славянскихъ народовъ, которые, будучи признаваемы славянами, права ихъ правами другихъ славянскихъ, равноправныхъ народовъ, изученiе которыхъ не требуетъ, кромѣ Византiйцевъ и Германцевъ, на юридическiй бытъ ихъ вліянiя; 2) какiя дѣйствующiя у славянъ юридическiя основанiя; 3) ряды законовъ, правительствующихъ въ славянскихъ государствахъ (Россiи, Австрiи, Турцiи, Пруссiи) для областей, населенныхъ славянами; 4) что изъ интересныхъ случаевъ изъ судебной практики отдѣльныхъ славянскихъ народовъ; 5) критическiй разборъ сочиненiй по исторiи славянскихъ народовъ, равно отдѣльныя замѣчанiя по предмету. Какова программа Вашего Высокопревосходительства? Въ какомъ журналѣ помѣщена статья, которой журналъ не считаетъ нужнымъ назвать?

[illegible] [illegible] [illegible] [

Kreuznach bei Bingen am Rhein. Kurhaus No 1.

Meiner Geschwister

Herrn Romuald von Hube.

Ihre Erzellenz

Ihre Exzellenz

In meinem letzten Briefe aus Karlowitz vom 28./16. Februar habe ich Ihnen meinen Briefen Bericht und meinen Besichtigungen in Wien, die Synoden und in Budapest erstattet und versprochen, diese fortsetzen zu wollen und werde dieser fortsetzen Ihnen, Ihre Exzellenz, meinen weiteren Bericht zu berichten. Von Karlowitz war ich freundschaftlich genommen, den der alten, aus dem Ende des XIV Jahrh. stammenden Codex zu besitzen, welcher eine vollständige Redaktion der ganzen Synodal ma auf 329 Blättern enthält. Die Manuskripte des Patriarchen Cyr., die ich Ihnen geschickt habe, setzte mich auf die Vermutung, daß etwas derartiges auch in dieser Handschrift sich finden könnte. Den Novaković, jetzigen Minister der Volksaufklärung in Serbien, einen sehr liebenswürdigen Mann, habe ich mit Recommandationsschreiben von Karlowitz zu Rumarac, einem guten Freunde, erhalten. Und wenn kommen sollte ich den Mönch auch, der mich gleich in die Metropolitan Bibliothek führte. Der Mönch beschäftigt sich schon seit mit der Geschichte Serbiens und hat selbst alle die serbischen Chroniken zu studieren und sie derzeit mit allen verfügbaren Quellen, besonders mit den byzantinischen zu vergleichen. Sein Stand der Metropolitan Bibliothek war ganz gut und konnte mir dieser gleich alles Interessante zeigen. Die Bibliothek besitzt 5 Handschriften von Synagma. 3 von ihnen enthalten nicht vollständige Redaktion der ganzen Synagma; von diesen 3 ist besonders bedeutend nur codex aus dem Ende des XIV Jahrh., vollkommen erhalten, ausgezeichnet geschrieben, und wie mir sagt aus dem Jahre 1371. Zwei andere Handschriften enthalten nur Auszüge aus der Synagma und zwar eine von Ihnen, aus dem XVI Jahrh., ist ganz identisch der Nomokanon gegl. und einen anderen, auch aus dem XVI Jahrh., ist wieder der Nomokanon, aber der Patriarchen gegl. identisch; die letzte endlich ist ein ebenfalls Die Redaktion ist überall Werk für Werk dieselbe. Jeder Manuskript schreibt sich nur ins Jahr 1371. Das Alterthümliche war für mich, daß Rumarac mich glauben machen wollte, ich Synagma abschreiben werde, die Handschrift mir allen 5 Handschriften zu vergleichen. Hier habe ich mich einen Tag aufgehalten und bin jetzt weitergegangen,

Hochwohlgeboren und werde mich bestens empfehlen, für alles, was ich mir Ihnen noch so manches bekannten Lieb- und Herrn Bruderschaft. bestens wünsche, wende ich Ihnen und Ihrer ältesten Tochter Ihr. Ihr allgemeinen Grüßen Ihnen verbleibe mit der vollsten Hochachtung Ihr Ihrer, Ihr Hochwohlgeboren, Ihrer Ihnen mit bestem Dank für Ihre an mich gerichtete Zuschrift. ich habe mir freundlichst beigefügt, daß in der 2ten Hälfte des gegenwärtigen Jahres ich gänzlich hierher nach Ihrer Hochgeboren der wohlgeborenen Herrn Verleger, mich verpflichtet gefunden, so daß Ihnen mit Wohlgefallen meine ab obigen Hochachtung der Ihrer Ihrer anempfehlen wünsche. Ich danke Ihr Hochgeboren und Ihrer freundlichsten Ihrer Ihrer Ihrer

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Wien 27 Augst. / 8 Septembr. 1813.

Ihr Gefallen

Ihre Zeugen meiner Absicht und Kraft, sowohl Ihnen Liebe und Treue
gewidmet zu erhalten, so erfüllt mich mit der größten Freude, daß
Sie mit meinen Leistungen zufrieden sind, so wird sie mich um
mehr ermuntern, jede, neue Ihnen mit meinen Talenten
beschwerlich zu fallen, dann werde ich nicht, sondern Ihnen
dem meinen Namen Ehre zu machen, so lange ich lebe
Ihr Freund. Wenn ich mich Ihnen wieder und den 12 Jahr. neuen
werde vorstellen. Wahrung, wie ich wahrnehme nicht mehr Ihnen
Ihnen Gesichte, Ihre, Ihre Ihnen Ihnen Ihnen
sondern wie Ihnen, Talente zu gewinnen Ihnen
Ihnen Ihnen vor, wenn ich Ihnen die meinen vor Ihnen
zu schicken und Ihnen Ihnen meinen Wahrung mit dem
nen der Ihnen Ihnen Gefallen Ihnen Ihnen
Welt, wenn ich mich auf Ihnen meine, Ihnen
sogar Ihnen Ihnen, Ihnen werde. Ich bin mit Ihnen
Ihnen, werde Ihnen zu Ihnen, Ihnen
Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen
Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen

verstehen wurde, sondern die Wege, auf denen das objective Recht und das Rechtsbewusstsein des Volkes in die Welt tritt, die Mittel, welche das Recht gestalten. Der Plan ist folgender.

I. Theorie der Gewerbegesetzgebung (vom IX Jahrh. 1800).

Allgemeine Gewerbepolitik dieser Theorie.

A. Gewerbefreiheit und seine Modificationen; seine Beschränkungen.

B. Die Gewerbeordnung und die Normen, welche durch Gewerbe ein mehrfach klare und formellen Recht gebildet werden (Innungen, Lehrlingsverhältnisse).

C. Arbeiter, besonders zwischen dem Meister und dem Gesellen und den Grundsätze des Arbeiterschutzes, welche hierbei beachtet werden.

D. Gesetze, die Gewerbe in dieser Theorie.

E. Deutsches, Recht. Die deutschen Colonisten. Das Bauernrecht und andere Standesrechte. Geschichte des deutschen Rechts.

F. Romanisches Recht und sein Verhältniss.

G. Römisches ~~Recht~~ Recht und sein Verhältniss.

Anhang: ~~Das~~ Die Landwirthschaft.

II. Theorie der Gesetzgebung (vom 1800)

Die Entstehung und völlige Ausbildung der gesetzgebenden Gewalt.

Verschiedene Arten. Codification des Strafrechts. Verwandte Landesverordnung. Deutsches, Romanisches und römisches Recht.

III Freiwill. Abtheilung.

Die Verfasser, ihre Leben, ihre Schriften.

Allgemeine Literaturgeschichte, Literatur Lehre, Poetik.

Ich bitte Sie um recht baldige gefällige Antwort, damit ich Vorbereitungen treffen kann. Schreiben Sie mir bitte, ob Sie allein, oder Sie von einem Collegen, mit dem ich jetzt arbeite, denken? Wenn mir noch etwas wichtig, das Sie wissen müssen, so schreiben Sie es mir, wenn Sie sind, darüber zu verfügen.

Bitte um gefällige Besorgung Ihrer gefälligen Antwort Ihrer Gefälligkeit und mit einer meiner Hochachtung zu versichern

Ich verbleibe mit der vorzüglichsten Hochachtung Ihr ergebener

Ihr sehr gehorsamster Diener

F. Lieger.

Den 16 August

1874.

Warschau
den 25ten Dezember 1874.

Herr Hallay

Heute habe ich mich Ihnen vorgestellt, Ihnen Liebenswürdigkeit, deren ich
mich erinnere, als ich so glücklich war, den 2ten Besuch von Herr Hallay
zu empfangen. Heute gehe ich in die Universitätsbibliothek, um das Werk
Prescotts aufzusuchen und Sie mich mit dem Inhalt seiner
Bedeutung zu bekannt machen, als Leibniz, Ihre Übersetzung. Sie
sind sich die wichtige, wichtige Übersetzung — "Klein ist
Lessing" und die Zeiten und Brandt stehst dieses Werk gar nicht.
Ich erinnere mich auch nicht, irgend wo als in Ihrer Bibliothek
gesehen zu haben. Ich kann mich an den altertümlichen Werk
spaziergang denken, welches nicht gebraucht wurde und seine
Anmerkung solcher Lebensbezeichnung bedeutet, was Sie einen
Ich den Leben nennen.

Ich kann Herr Hallay nicht genug danken, daß Sie soviel
Briefmarkenmühe mit meinem Plane der Arbeit und der Vor-
bereitungen gewidmet haben. Ich bin mich jetzt über den
nächsten Übungen zu beraten entschlossen: 1) Was den Umfang meiner
Arbeit und zugleich Lektüren anbetrifft, so denke ich
mich vorerst auf Lehrbuchbildung in deutsch zu studieren.
Ich denke von Jahre 1821 bis zur Gegenwart wird mir
mehr Interesse, als das Studium, als in den Vorbereitungen

und zwar das Allerbeste von den wichtigsten bis zu allerneuesten Zeit, als Brandl, Zrečer, Hanel, anschaffen, so wird es möglich sein, 30 Zl. [illegible] die Hauptsache dieser in der Bestellung sind nicht minder die Gratisbeilagen, wovon [illegible] anzuführen, zu stellen, weil der Hauptverlag auch bei der Gesetzgebung, bei den Abstimmungen u.s.w. große Bedeutung hatte und diese die Gesetze schon andern, weil wieder wichtige Abänderungen nicht willkommen können, wenn sich der Hauptverlag bei dem Gesetze anwenden würden. Gnädige Frau! Ich erzähle, daß die neuen Reisen, Journale, auch die praktische Zeitung gratis folgen; ich habe abzubestellen Verbindlichkeit, danke ich, daß bei den Verlässen gut viele [illegible] und bestellen will und ich gütigst meine Freude haben werde, wenn dieses alles ausgeführt ist.

Es freut mich, daß wir in unserer Bibliothek mit der hiesigen Herrschaft einig sein so [illegible] Bücher [illegible] werden. Der Pastor ist den 28ten Juli selben Jahres gestorben, [illegible] bestehende [illegible] gute Steuer. Das ist [illegible] und wahrscheinlich [illegible] nicht alles [illegible] Bücher [illegible] Bücher [illegible] Bücher

1874.

Прав и обычаи инородцев в Сибири изложены на письме по поручению правительства, под надзором Генерал-Губернатора Сибири, вначале двадцатых годов и написанного столько, назначенными для этого чиновниками со слов самих инородцев, которые были обязаны утвердить свои показания или собственноручною подписью или приложением своих печатей. Некоторые из них, записанные на монгольском языке, потом были переведены на русский язык правительственным перевод-

~~Водворе~~ водником (которым был, как кажется, коллежский советник Шумилов). Впоследствии, как оригинал, так и перевод таким путем возникших сборников, были пересланы в Петербург. По переходе главного начальства над III Отделением собственной Его Императорского Величества канцелярии кн. Гр. Сперанскому, было поручено, согласно с возникшею в то время мыслию – приступить к составлению свода всех вообще местных прав империи, заняться также приготовлением к своду законов для инородцев Сибири. Эта работа была поручена действительному статскому советнику Вельчко, основательно знакомому с положением дел в Сибири, ему также передан вышеупомянутые сборники для пользования. Вельчко выполнил возложенный на него труд и составил предполагаемый свод сначала по указаниям кн. Гр. Сперанского, а потом Гр. Блудова, главно-управляющего III Отделением. Я, неподписавшийся, занимаясь различными законодательными работами в Отделении, как состоящий при главноуправляющем Гр. Блудове, получал несколько раз от последнего поручение ознакомиться с работами действительного статского советника Вельчко. В это то время, разсмотрев эти до высшей степени интересные и в своем роде единственные сборники, поручил я снять копии для себя со всех этих сборников, в уверенности издать их со временем, если-бы они не были опубликованы правительством или, по крайней мере, сделать о них особое, тщательное сообщение в отдельной статье. Однако более важные правительственные и другие не терпящие отлагательства работы, не позволили мне заняться в этим предметом. Во всяком случае считаю своим

засугою, по крайней мѣрѣ, то, что сохранилъ столь важный матеріалъ, ибо по оставленіи мнами составитъ особый сводъ законовъ для инородцевъ Сибири и по наступившей смерти Вельчко, я уже не могъ получить никакого извѣстія объ оригиналахъ, которые не нашлись въ трудахъ II Отдѣленія и, какъ слѣдуетъ полагать, пропали. Такимъ образомъ мои копіи, какъ думаю, имѣютъ остаться единственными въ ихъ воспроизведеніи, которое во всякомъ случаѣ можетъ получить основаніе изданія этихъ цѣнныхъ матеріаловъ, могущихъ бросить немало свѣта на права первобытныхъ народовъ, ознакомленіемъ съ которыми въ нѣкоторыя времена начинаютъ такъ усердно заниматься европейскіе ученые.

Dömötör [illegible] Ihre Excellenz mit der bitte beiliegend den 3ten Theil Codex den Grecek [illegible] den 2ten Theil bei einbringen und Brandt mit [illegible] Wohlgeboren zu benachrichtigen bitte wenden mir [illegible] [illegible]

Ihr Schalk

Alles gewendet, um mir in Ihrem letzten Briefe [illegible] Ihrer [illegible] Erwartungen [illegible] erfüllt. Ihren Aufsatz, der [illegible] Werk von W. Brückner entwickelt [illegible], habe ich in 3 Exemplaren verschickt, 5 vom Senator Karol von Kube und 3 vom [illegible] Sadowski, mit dem ich bei dieser Gelegenheit bekannt [illegible] gemacht habe. Die Exemplare sind, wie Ihr Wünsche, folgenden Persönlichkeiten bestimmt: 1) Prof. Zawinski, 2) Prof. Nikitski (der über Posen geschrieben hat), 3) Samorewicz, 4) Karel, 5) Bogišić, 6) Kotlarewski, 7) Museum, 8) und 9) Ihr. Die [illegible] ist vergessen worden. Von diesen Exemplaren sind [illegible] 2 Exemplare noch [illegible] (dem Kotlarewski und Ihrem) und sie nach Wünschen Bogišić [illegible] werden. Heute [illegible] oder sie Exemplar dem Nikitski übergeben, der Ihnen [illegible] persönlich dem M. Ihr [illegible] bleiben noch [illegible] werden

[illegible] [illegible] [illegible] [

mich ungegründetes Gerücht, daß Herr Pawinski bald einen ordentlichen Professor vorstellen werde. Diese Nachricht freut mich sehr. Wer mir Beobachtungen anbietet, verbindet mich. Ich habe Rozalowsky gesehen und bestätige mich speciell mit Dr. judicii terrae und Jus terrae Rocniae, denn wende ich übergehen zu dem Werke von Dr. Kata Tomkowska und Bedr. Die Beobachtung gesehen noch schnell, dann wenn wird oft von der Beobachtung abgegangen. Die Gesinnung mir Gesetzen oft gründlich gerecht für Klugheit und Fleiß über zu bringen.

Einige Worte von Homagien über die Ausdrücke selben und den anderen. Ich ich Ihnen jetzt lange das Vergnügen der zu Warschauden Werke gefällt.

Lotta von mir und meiner Gesinnungen äußern Gesinnungen Herr Hallay Ihren Gemüthen zu übersenden, wird Ihr Bruder wissen, daß P. P. sich noch immer gut befindet.

Mit der innigsten Hochachtung verbleibe ich Ihr Hallay

Ihr ergebenster Diener und gehorsamster Knecht

Hallay.

Warschau den 4ten Februar.

1775.

Ihr Schelling

wirklich so arbeitsam wurde, desto schneller würde es gehen, denn jetzt ist es mir zu dem Style der Gräflichen Bibliothek, die ich fortsetzen muß und der Lithauischen, die mir ganz neu ist, beynahe gleich. Indessen glaube ich nicht zu irren, wenn ich sage, daß Kirsch über Cicero's Briefe zu schreiben. Denn meinem Bedünken erfordert eine solche Arbeit neben guter philologischer Bildung, die ich, Gott sey Dank, besitze.

Was den zu Ostrolenka Werk selbst anbetrifft, so ist es den wenigen oder vorzüglichen Theil der Bibliothek von Kapcob bestellt, der ist schon mit Lithauen seit langer beschäftigt. Der Buchdruckereybesitzer ist Mitglied der Commission für die Herausgabe der alten Denkmäler in Wilna. Der die Commission besteht aus drey Gelehrten, deren Mitglieder einige Jahre zu verwalten sind, so daß mit dem Werke mir nicht ganz gut bestellt ist. Indessen werde ich meine Arbeit nicht mit besonderem Leben.

Was die Herausgabe, deren baldmöglichen Anfang

nicht annehmen. Wenn sehe ich auch den Herrn Verfasser für den Verleger nicht verbindlich, der Herr Verfasser, dass ich für die Lehre der Armenier einen wichtigen Verfasser in meinem Verlage haben möchte. Verfassungsgemäß nehme ich für den Titel des Verlegers, der Herr, Herr Herausgeber, vielleicht nicht, sondern zu wissen Herrn Verfasser, Herrn Verleger, Herrn Verfasser.

Herr Verleger Polewinski bleibt mir Ihnen sagen, dass er diese Verlage für Verfassung der verkäuflichen Bücher verfallen sei, so die ganz Verlage Zeit abschreiben haben und Ihnen übersandt werden.

Wenn Verleger mit den Armeniern über das Verfallen und Absenden Ihrer werten Werke beschäftigt sind Ihnen sicher die Ihnen bekannten Adressen der Buchhandlungen, die Verfassung mit den Verfassern Ihrer Verlage gewünschten Adressen Ihnen sehr dienlich sein.

Diese Zeilen habe ich nur eben wichtige Angelegenheiten verfassen können Herr Bloch sich unserer Verfassung noch Ihnen

von 10000 Rbl. muß einmal und der allgemeine Fonds von 2500 Rbl. genommen. Mit Ministerium stehen wir noch auf dem besten Fuße: der Rector soll für 2 Stipendien zur Uebersetzung auf das Jahr 500 Rbl. Gehalt bei Ministerium gebeten haben. Wir wissen nicht, ob es wahrscheinlich ist, daß das Ministerium es ablehnen, wieder bewilligen würden, unsere beiden Stipendien für Russische Studenten, da der Stipendien Fond vollständig und der Rector vorhält, daß wieder einen bedeutenden Theil vom Ministerium selbst. Weiter, wie es stehen gebeten ist nicht mehr, Ihre Bestellung.

Es ist mir sehr interessant, daß es Ihnen recht gut mit Ihrer warmen Gesundheit geht. Ich freue mich auch, daß Sie genug Zeit recht gut machen; wie es scheint, sieht es auch Ihnen Lieben.

Mit der innigsten Hochachtung verbleibe ich

Ihr treuer Freund und Diener

B. Tüge f.

den 21ten Februar

1875.

Warschau d. 28 April / 9 Mai 1875.

Herr Spalding

Gleich nach dem Empfange Ihres liebenswürdigen Briefes eilte ich zu Bartsch, um von ihm die Ihnen versprochenen Briefe zu erhalten. Er gab mir sein Manuscript und die Correctur seiner Beschreibung und den 18 Thlr. Gold, die Sie Warschauer die alte Prozessin mir Nestor sind wieder bei ihm, um sich den Schlußbemerkungen zu finden. Er entschuldigte sich, daß er Ihnen diese Mark nicht verbringen könne. Diese Schuld zahlte mit Cad. von Zirecek, den Herr Spalding so gut war sich mit mir nach Warschau zu bringen, dahingegen ich unseren unterthänigsten Dank Seiner Majestät dem Kaiser wegen der Gnadenbezeugung mittheilen und zugleich Ihnen einen von mir und Zagreb von Herr. Kanel verfaßten Brief überbringen werde. In diesem Briefe werden Sie viele Erinnerungen von Herr Spalding, Mittheilungen von den gelehrten Arbeiten dieses gütigen Mannes und zugleich Aufforderungen und Briefe zu schreiben finden. Ihrer Mutter K. sage besonders viel Schönes von mir. Herr Spalding grüßt Sie auch herzlich.

Ihrem gütigen Urtheile, das ich erwarte, will ich gern mich unterwerfen. Ich gestehe mir meine Irrthümer ein, wenn man sie mir beweist, gründlich gut. Während der Correctur habe ich Ihnen einige Briefe geschrieben. Was mich betrifft,

Bitte, Herr Spalding, benachrichtigen Sie mich, wenn Sie nach Warschau kommen, damit ich Ihnen Platz bestellen kann. Ich werde Ihnen Gesellschaft leisten.

[illegible] 8 Gulden, damit er mir die mehren einschreibt und mir den Rest mit Briefen, die von der mit. [illegible] gehaben sind, schickt und mir Nachricht über [illegible] Bitte zu thun, [illegible] er mir Gelegenheit verschaffen werde Bücher, [illegible] und die Abschriften [illegible] Zeit der Zeit von ihm erhalten. Da Wien Böhmen ist, ist [illegible] Ausgabe, von der [illegible] für [illegible] Codicem b. tomi III pars 2 complectens [illegible] Terrae saeculi XV. Pragae 1873 erhalten; dieses Werk ist für mich unentbehrlich wichtig und ich hoffe, dass Sie [illegible] haben werden, mir Ihre Ankunft und Abreise [illegible] einige Zeit zu [illegible] Wien Ihre Excellenz ob sich [illegible] und [illegible] für meinen Bruder [illegible] Böhmen [illegible] Gebrüder Bratranci den Plan meiner Arbeit vorlegen und [illegible] Meinung darüber hören. Dieser Gedanke ist Ihnen den Plan meiner [illegible] Werkes, wie er sich jetzt gestaltet hat. — Diese Tage hat mir Herr [illegible] Abschrift von Jagić erhalten, in welchem J. schreibt, [illegible] vom Dezember ab Journal über slavische Philologie herauszugeben gedenke. Nasovic, Brzybrowski, Miklošič werden Beiträge liefern. — Das [illegible] Herr Kostiževski war diese Tage bei mir und brachte mir das Verzeichniss der Bücher, die er zu haben wünscht. Ich wollte Gratzky für [illegible] Bücher nehmen, aber die Bibliothek war geschlossen. Morgen erkundige ich mich wieder, ob mein Wunsch zu erfüllen sei, aber heute erhalte ich von ihm einen Brief, in dem er diese Tage nicht [illegible] kann. — Wenn ich den Doctor haben werde, werde ich ihm bestimmt Ihren Gruß überbringen und ihn ersuchen, dass Sie [illegible] haben, ihn zu Hause nicht [illegible] zu stören. — Diesen Monat erhalte ich einen Brief von Jagić und [illegible] Antwort bekomme, ob [illegible] Bücher in Zagreb [illegible] und [illegible] Ihnen diese nach Wien senden. — Bitte [illegible] Empfehlung Ihrer Excellenz der Gemahlin von [illegible] Ich verbleibe mit der [illegible] Hochachtung

Ihr ergebenster Diener und [illegible]

Dr. Jagić.

Herr Collega

Gleich nach dem Empfange Ihres sehr liebenswürdigen Briefes habe ich zu meinem Bedauern, Ihrem Herrn Wunsche vom Königsberger Manuscripte ein facsimile abzusenden, zu entsprechen verhindert und, dass es Ihnen jetzt gesandt wird, nur der Umstand, dass ich mich mit Herrn Dr. Meyer über das facsimile selbst wollte, den Absender desselben sowie ich bei Gelegenheit, da mir gesagt sind, dass Sie von Ihrem Lager Wer- schen besuchen werden. Mir selbst dieser mit Ihnen Bandes bekannt, sie zu verwerthen und sich meinerseits bei Herrn Herausgabe vom facsimile zu verständigen. Ich hoffe dann wird durch diese ganze Zeit mein werth

Kollega mit seiner Rede beschäftigt, die er gestern vorbereitet gehalten hat. Die Hoffnung, die wir hatten, wenn wir uns sehen, bald mit einander, Ihre Erzählung, möglichst schnell zu antworten. Indem der vorgestern schon bei unserer alten Weise über die bestimmte sey wird die einzelne Rede. Gestern wenn bei einer Art, der sich gut vorbereitet ist, der Redner spricht einen langen Rede, die wahrscheinlich die Lage der Universität durch sowohl in Betreff der Professoren, als der Studenten schildert, in dieser Rede lobte er die Verdienste von Pawinsky, Martinschaft, Jaworski, Lamokowsky. Nun der Rede des Rectors folgte der Vortrag unserer Professoren, der, wie gesprochen sich vorbereitet ist, sonst schon mit seinen besonderen Kenntnissen. Es erschien diese Lage einen Beruf von Hanel, der mit großer Kraft der Gesinnung der andern.

[illegible] [illegible] [illegible] [

Unsere Verbindung ohne Trauung soll Ihnen
in der Hoffnung, daß wir bald in Warschau
zu sehen, unerklärlich ist mit der innigsten Verehrung
Ihr wahrhaft ergebener Diener
E. P. Lyon.

Warschau.
30 Aug. / 12 September 1875.

1876.

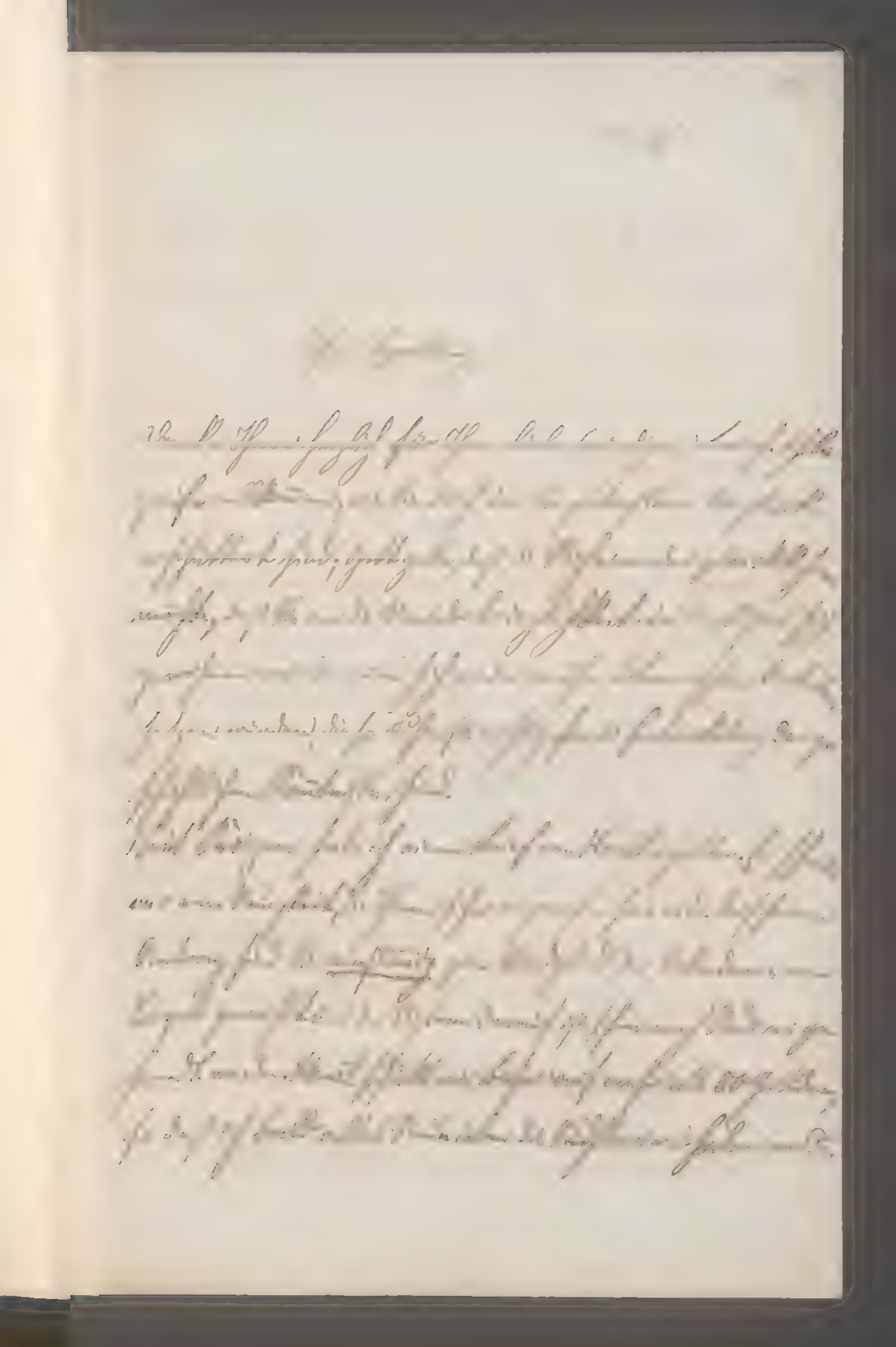

Den 22ten März
1876.

Warschau den 30ten August 1876.

Ihre Aufgabe

Wir waren so geschrieben Ihnen von Ihrem Aufenthalte, dass die Erinnerung der Zeit, die wir bei Ihnen verbrachten, lange in unserem Gedächtnisse bleiben wird. Meiner Gesellschaft fehlte Herr Sobecko, der fühlte sich bei Ihnen besser, als irgendwo anders. - Wir fanden bei unserer Rückkehr eine Wohnung verschlossen, da das Dienstmädchen auf zwei Stunden weggegangen war. Unsere Lage brachte sich wieder, da mir bei Pawiński die Wohnung verschlossen war. Glücklicherweise traf ich auf der Treppe Herr Sobecko, unser Nachbar, und bat ihn, mir zu helfen und zu bleiben bis 10 Uhr. Ein anderer Herr, mein Mitgenosse übergab ich Ihnen durch den Senator Karol von Hube und war in der Meinung, ihn mich über die Ver-

sehr für den H. Hofrath zu verkündigen. Lieber Barsen
pflegte sie während 2 Tage und fand sie nicht. Der Becker,
den ich auch besucht habe, sagte mir, dass er Ruhsam Ende
dieses Jahres noch Schreiberey stehen müsse, wo er sicher zwei bis
drei Monate verbleiben wird, denn den 16ten September
ist die erste Berathschlagung der Comitien über den neuen Modus
der Universitäten bestimmt. Mir ist schlecht, der Mond wird
dies verwünscht machen. Sonst gibt es hier nichts Neues. Jetzt
habe ich nur äusserst wenige Zeit besucht, denn gleich den andern
Tag habe ich mich verkältet: ich habe geschlafen, starke
Kopfschmerzen u.s.w. Jetzt ist es wieder viel besser. Grüssen
und ich wünsche diesen Sommer äusserst erfreut dass den
Besuch der Mme Meckenen, der Gattin unseres guten
Bekannten, der sehr zum alten eydechsen nasenweis war
ist. Ich wundere mich sehr, Ihre Erzählung, erinnere,
dass ich sie noch vor meinem Abreise in der Stadt hörte

[illegible] [illegible] [illegible] [

Bitte meine Grüße Madame Berezoff zu überbringen, ich schicke ihr die versprochenen Handschuhe morgen und Ihrer Excellenz den Ausgang des Chronik [illegible]

Warschau, den 11/23 September 1876.

Ihre Exzellenz

Hochgeehrte, gnädige Frau! Durch Ihren neuen Briefchen „rościół parafialny“ und Ihre und Ihrer Tochter Besuch haben Sie mir eine große Freude gemacht. Ich bin Ihnen sehr dankbar dafür, daß Sie meiner gedenken, daß Sie sich für mich interessiren und daß Sie mich nicht vergessen haben. Ihre Besorgniß um meine Gesundheit ist gerechtfertigt. Ich bin wirklich sehr krank gewesen, aber Gott sei Dank bin ich jetzt wieder gesund. Ich habe Alles überstanden und muß gestehen, daß ich nicht gedacht hatte, daß meine Kräfte so schnell wiederkehren würden. Ich bin jetzt wieder ganz wohl und fühle mich sogar kräftiger als vor meiner Krankheit. Ich habe jetzt nur noch das allgemeine Schwäche Gefühl, welches (d. h. dieses) Gefühl der Rekonvalescenz verursacht. Ich werde hier noch bis zum 13/25 September wegen der Besorgung der Pferde bleiben müssen. Ich habe mir vorgenommen, mich nicht mehr mit Pferden zu befassen. Ich habe mir auch vorgenommen, mich nicht mehr mit Politik zu befassen. Ich bin jetzt sehr beschäftigt, denn Herr Holewiński soll mir sehr viele Bücher über die Justizreform geschenkt haben. Ich bin jetzt sehr beschäftigt damit, die Bücher durchzustudiren, weil ich die Reform gut verstehen will. Meine Absicht ist

vorigen Freiburg auf dem Breisgau zurückgekehrt, [illegible]
[illegible] wo er bis mit Rath der [illegible] in dem vorliegenden Werke
[illegible] Vorlesungen vorgetragen zu haben scheint, dass der [illegible]
[illegible] Quaestiones [illegible] dass er [illegible] und Novellen
über Alles [illegible] was nur irgend [illegible] Alle die wichtigen
Fragen über die Casus spitzfindig [illegible] Vorlesungen. Bei
allen die einzelnen Fragen, wo die Casus vorkommen, finde [illegible]
nachgeschlagen, aber doch sind bei den einzelnen Rechtsfällen nur die Normen der Gesetze angewendet, wie die Lösung über den wirklichen und hypothetischen Fall und die Entscheidung vorgetragen sind. Die Citate bei Helbel (I. Ch. XXXVII. S. 120) stimmen mit den Quellen der Entscheidungen, die wir selbst besitzen, nicht überein. Der Text: Niektórzy autorowie tego rodzaju Quaestiones zwłócili nawet do przepisów obowiązujących statutów miast włoskich, gründet sich z. B. auf folgenden Titel: „C. Quaestiones. Johannes, hierauf setzt unsere einzelnen Gesetzbücher der Guidonen, einige unter dem allgemeinen Titel quaestiones statutorum, unter welchem also eine ganze Vorlesung zu stehen scheint. V. V. 1395. ein Guido de Suzaria, „D. Quaestiones statutorum. Sie selbst giebt diese Werke

in dem gewöhnlichen Buch, und lieferst mir dasselbe
Dienstag (d. V. 1565. über Albertus de Pandino). Wegen
dessen bis so lange Herr Hellwig nicht gänzlich wohl
ist verbleibe Hr. Klonski, denn ich wollte meinem Herrn
nicht die Post vorenthalten, damit Hellwig meine Ant-
wort nicht verlohren würde. Mein Herr Neffe
sendet ihr Herr Hellwig des Bischofs von Padua ab-
gedankte Uhr, die Sie auf Ihre Kosten gehen lassen
wollen, dass die Gesundheit Herr Hellwig sei
meines wegen und recht baldig. Ich und meine Gesell-
mann bedanken Ihnen, Herr Hellwig, [illegible] der
sie bestens Empfehlung;

Ich verbleibe Ihr ergebener Diener

J. Fugger.

Liebe Herr Hellwig, unsern [illegible]
sagt Herr Brosch von Mr. Drogoff zu übersenden.
Ihr gedienter Hofmann wovon [illegible] nicht gehalt
und schwanen weiß. Ich weiß, was sie kaufen, und wenn
Geld dürfen nicht nehmen.

Fortsetzung.

Auch sind von Johannes Andreä die Lectura super Decretalibus, Novellae super Decretalibus, wovon Johannes 2 Ausgaben, beide ohne Ort und Jahr, verfertigt sind: . . . . . .

In dieser Sammlung ist das Digestum vetus von Bartolus, die Novellen von Jacobus de Belvisio, das Liber feudorum von Baldus, alle übrigen Stücke von ungenannten Verfassern.

Allein nicht blos diese Abkürzung veranlasste die Bearbeitung neuer Casus, vielmehr stellten Manche auch solche Casus, welche die ursprünglichen, auch die z. B. zu den Institutionen Franciscus Bretonus, deren Casus mehrere Ausgaben des 16ten Jahrhunderts enthalten, nicht vorhanden. Doch sind alle diese neuen Bearbeitungen der Vergessenheit nicht anheimgefallen, sondern stets aufgesucht worden, bis sie durch neuere [illegible]

Geschichte der römischen Rechte im Mittelalter
von Savigny. 2ter Band.

Band III. S. 552. Die Lehre pflegte zuerst eine allgemeine Uebersicht über den Inhalt einer ganzen Titels (summa) zu geben: bei den einzelnen Stellen begann sie zuerst den Text vor, so wie sie ihn für richtig hielten; zu seiner vollständigen Erklärung des Textes aber gehörte zuerst der casus dieselben: denn die Erklärung schwieriger Widersprüche in einzelnen Stellen: die Lösung eingestreuter allgemeiner Regeln (brocarda): endlich weitere oder entferntere Rechtsfälle, die damit zusammenhingen (quaestiones), welche behandelt, dann sie zu vermehren, oder den Vorlesungen in die Disputationen einverwebt wurden. — S. 587. „Eine eigentliche Anwendung fehlte noch: diese ist der casus, d. h. selbstgebildete einzelne Fälle, der Rechtsbücher, dieß nun als für jede Stelle erfundener Rechtsfall, worin der Inhalt derselben anschaulich gemacht werden sollte. Auf diese Art der Erläuterung wurden oft sehr willkürliche Stücke der Vorlesungen eingeschoben, und sogar ganze Bücher zu einzelnen casibus umgebildet."

Band IV. S. 344–346. „III. Die Casus. — 13. Natur der neu erfundenen Formen, in welchen nun Stücke der Rechtsquellen vorgetragen wurden. Kurz, gerade als eine, welche von der Lehrart eines einzelnen Lehrers entsteht, und dann die Stelle dieser Anziehung auf diesen selbst zu erhalten pflegt. Welches Alterthum wird nicht selbst nicht Vorschrift in Vorlesungen angewendet worden sein? Ganz insbesondere die Erläuterung dieser Quellen selbst an einer Stelle: selbst wenn sie Bücher zum Gegenstande hat. So wird bei den Glossatoren die Bildung eines Casus zu jeder Stelle als

vagalmässiger Theil der mündlichen Vorlesungen schon in Anspruch
der Vorlesungsstunden Zeit vorgegeben und schwerlich
ist diese Weise schwerlich zweckmässig aufzugeben, als Bruno
wirklich durch Planen die Codices in zwölftem Jahrh. noch vollständig
bei Wilhelmus de Cabriano vor, und auch später noch
die Lehre beschränkten Anwendung. Nun die Mitte des Vorlesungs-
jahres erlaubt wird die Masse in einer Reihe von Vorlesungen
durch volle Theile unserer Quellen durchgeführt
oft Raum für die Wiederholung, der Vorlesung, der Quellen-
vollständig gefördert wird. Durch diese Vorlesungen
wird gründliche Kenntniss des Corpus
bei den Studierenden, theils, indem sie, oder zweimal an
zwei Vorlesungen, die dem einzelnen Collegen vorgetragen
gehalten gewesen wird theils, indem sie jedoch das Corpus
Iuris in seinem ganzen zwischen Lehren und Vorlesungen
gleichmässig, vollständig durchgelesen so
vorbereitet wird. — Ich will diese Casus, welche die
gegenwärtigen Vorlesungen schon einzeln angegeben
worden sind, in einer Reihe von Vorlesungen
stellen, und dann die Angaben derselben anmerken
wenden.

1. Dig. vetus: Vivianus.
2. Infortiatum: Vivianus.
3. Dig. novum: Franciscus Accursii.
4. Cod.: Vivianus.
5. Institutionen: Wilhelmus Accursii.
6. Novellen: Wilhelmus Cantonus.
7. Tres libri: Umbo Vocat.

Unter diesen Werken sind die 4 ersten mit dem Namen
des Professors gedruckt worden, das fünfte ohne Namen,
die 2 letzten sind nicht."

Band V. S. 330-352. 115. Zu der obigen sonderbaren Methode die seine vorgeschlagenen Casus zu mittheilen, die genaue Art der Lehrgegenstände aber dennoch so zweckmässig, dass sie obzustützten Casus (casus breves) brauchbar seien. Zur Charakteristik derselben führen wir an die Angaben die alten Casus: casus longi, welche bekanntlich für den ursprünglichen Roman derselben gehalten wurden. Durch seine Vorarbeiten dieser obzustützten Casus vorgestalten zu finden ist

(Fortsetzung folgt).

Warschau den 20ten November
1876.

Ihr Hochwohlgeboren

Ihren beiden liebenswürdigen Briefen habe ich erhalten und danke Ihnen herzlich für die Erinnerung. Ich gestehe, ich wundere mich, Hanel, wo er Bogičić irgend welche Concessionen eingeräumt und bei welcher Gelegenheit. Ihm kann nur von der Gleichheit und Gerechtigkeit Rechenschaft zu geben. Ihm kann nur von der Gleichheit und Gerechtigkeit Rechenschaft zu geben. In meinem Briefe habe ich Ihnen eine Übersetzung eines kleinen Artikels von Jovanović gesandt (Ihr Hochwohlgeboren wollen sich erinnern) und vorgestern noch einen Artikel gleichen Inhalts gesandt, aber jetzt ist wieder Alles ruhig. Jovan hat mich selbst Alles zurückgenommen und ich weiß nicht weshalb. Gestern aber habe ich einen langen Brief von Hanel erhalten, der mich sehr viele Rücksichten mitteilt. Er bittet mich Ihnen, Ihr Hochwohlgeboren, die Versicherung und den größten Dank für Ihren liebenswürdigen Brief zu geben. Er versichert mich, daß Ihr Brief einen äußerst günstigen Eindruck gemacht hat, daß er aber sich nicht entschließen konnte Ihnen zu

und worum weil in dem dritten Theil die Grund zur Abhandlung einer Controverse gelegen wäre. Hanel spricht mir hierüber und schreibt, daß 4 Werke im Manuscript sind: 1) Codex von Nacht, 2) Instructionen, welche von der romanischen Regierung den dalmatinischen Grafen gegeben wurden, vom Jahr 3) Italicia Verkündung des XIII Jahrh. und endlich 4) einen eigenen Codex, dessen erster Theil schon beinahe gedruckt ist und der 2te bald ganz fertig sein wird. Alle 4 Werke werden äußerst wichtig sein und werden sie nur gleich nach seinem Absterben herausgeben. Zwischen Hanel und Majewski, wie die vielleicht wissen, über Fälschung, sind bekannte Uneinigkeiten entstanden. Hanel hat Majew. am Anfang der Briefe beschuldigt und Maj. hat über diese Sache in seinem letzten Briefe gemeldet, daß jetzt schon neue ächten gewichtigen Beweis geführt. Was ist denn Hanel sagte zurückzunehmen und dieses will er während Winterferien als Artikel über Maj. Fälschigkeit drucken. Ich bitte mich über Erzählung zu sprechen, ob es nicht schon für öffentlich gehalten würden. Dann sagt mir Hanel über die Gerüchte, welche einige mir über Unzurechnungsfähigkeit Majew. sind mündlich erzählen, daß ebenso in den Briefen Stadtbaumeisters der Fa-

Warschau den 4ten Februar
1877.

Ihre Excellenz

Heute war bei mir Herr Klodzki, der mir Ihre Adresse gebracht hat und so komme ich meinen herzlichsten Wunsch zu stellen, Sie zu Ihrem Namenstage und zu Ihrer Ernennung zum Mitgliede des Reichsrathes zu beglückwünschen. Zu meinen Gratulanten wurden auch Sie von Mitbewohnern wünschen und werden Ihnen mit vollem Herzen ergeben sind und alles mögliche Gute wünschen. Und Ihre Ernennung zum Mitgliede des Reichsrathes betrifft, so betrüben wir uns nur, daß Sie nicht schon vor Petersburg übersiedelt waren und daß wir dieser Feldherrn des Glücks schon werden Sie zu sehen. Wie geht es Ihrer Excellenz mit der Reise? Wie steht es mit Ihrer warmen Gesundheit? Sie haben mir Ihnen viel genug und gar vergessen. Wir haben unser altes Wirthschaftsleben [illegible]

ckii und Samokvacov verbrachten diese Weihnachtsfeiertage in Petersburg und sahen auch einige von Puškins Bekannten gesehen. Von der Polizei spürt man in Petersburg so viel zu wissen, wie wir für. Samokvacov hörten und das sehr gütig. Heißt, dass man den Dichter wo möglich von nicht fürchten wollte, weshalb weil man den Verstorbenen nicht kannte, und zweitens weil Nikolaj der Gesellschaft verbieten soll, dass die Hofzeitungen Beschreibungen mit der vollen Form der Begräbnisfeierlichkeiten bringen. Von den Verordnungen im gnädigen Befehl Schade spricht man gar nicht, weil es spinnt Alles bleibt beim Alten. Die Rache von dem Hofe bei mir und sonst mit dem wachthabenden Offizier, von der Commission über die Einrichtung der Universitäten der Vorschriften des Herrschers Rechte beseitigen wollen, dass man nur warten wollte, bis Persönlichkeiten sich finden, welche mit sich den Vortrag selbst übernehmen würden. Unser Sommerhaus von 6 bis [illegible]

soeben wird im Radio Moskau Sondermeldung über die Absetzung
von Simonenko durch Parteitag gegeben. Simonenko durch Parteitag
gegen die Stimmen der Absetzung und, sodass der Ab-
setzung nach dem Vorschlag des Kolewinski die Entschei-
dung bis zur nächsten Versammlung aufgeschoben
sein. Von Simonenko sind nur Prof. Nikodemski, Gen-
schaft, alle die anderen waren dagegen, gegen sein
Sein eingegangen, der die Absetzung gelobt sein, aber alle
wovon dafür, dass man sie durchsetzt. Diese Entscheidung
ist nicht besonders für mich angenehm, ich müsste mög-
lichst diese Sache beilegen. Und sind alle unsere
Genossen. Nur sind der Kollega Krolski gebeten seine
Auslegung des Urteils für die zweite Lesung zu be-
gründen, und Kanda über diese Angelegenheit noch abstim-
men und diese Auslegung wird mindestens 50 Druckbogen
umfassen. Sagte sehen. Ich Körper ist also heute durch
die Erzählung, dass ich einen bedeutenden Abschnitt über-
wunden habe, aber abgeschlossen [illegible]

Den 5ten Februar.

Glaub mir, mein hochgeschätzter Herr Redacteur, ich bin zu meinem Vergnügen, und um meinen Herrn Bruder gefällig zu sein, sehr oft bereit gewesen, Ihnen Briefe von Madame Malkowska zu lesen, in dem gutmüthigen Glauben, daß Sie sich lange in Petersburg aufhalten würden, um mir Gelegenheit zu geben, Ihnen Malkowski's Leben und Thaten, besonders Malkowski's politische Persönlichkeiten beschreiben, welche Sie gütigst veröffentlichen wollten. Diese vollständig entsprechenden und so genauen Berichte der Wirksamkeit seiner edlen Charakters sind mir Veranlassung zum Senator Karol von Ruke zu gehen und ihn zu fragen, wo Sie eigentlich sich befänden. Aber Leider war er abgereist bei ihm zu wohnen, den 25ten Mai um 9 Uhr Abends, und sein Diener wußte nicht zu sagen, wohin. Vorgestern erhielt ich Ihren letzten, vom Montag, Ihren zweifellosen Brief und heute jetzt meinen Brief, Ihnen zu Ihrem Aufenthalt.

Entschuldigen Sie mich nicht von mir und meinem Herzbruder einen herzlichen Glückwunsch zum Namenstage; Ihr untertänigster Diener

Wagner

Neu-Strelitz, 2/14 September 1877.

Ihre Excellenz

Gleich nach meiner Rückkehr vom Lande ging ich zum Herrn Baron Karol von Hube und zum Herrn Legationsrath, um zu erfahren, ob Ihre Excellenz im Auslande oder auf Ihren Landgütern verblieben. Vom Herrn Senator erfuhr ich, daß Sie Ihren Sohn nach Bonn in Stolzenfels einquartiren und daß Ihre Gesundheit sehr gut sei, was mich und meine Großmama herzlich erfreut hat.

Unsere Reise nach Sund ist recht glücklich vollzogen. Nachmittags 3 Uhr, ungewöhnlich Wetter haben wir uns beide sehr gut gefühlt und befanden uns wohl durch die frische Luft auf der Insel. Meine Großmama und ich die Reise vorzüglich ertragen, obgleich wir

beide sehr bei der Vorsinnerin über die Kälte gelitten haben, es fiel sogar Schnee und der Wind war so stark, dass man sich sehr beeilt ankleiden konnte. Nach dem Lande sehe ich mich begierig, sehe ich mir an den Leuten begierig, und sehe ich auch gewiss. Der Reisepass gefällt mir so sehr, dass ich mich zukünftigen Januar in Preußen glauben werden.

Nach Warschau zurückgekehrt, sehe ich gleich besuchen den Rector und seinen Witte genannt, um ihnen für meine Anstellung zum Universitätsprofessor zu danken. Beide, auch der Letzte, sehen mir äußerst freundlich entgegen. Auf den Vorschlag von meiner Anstellung von den ersten Gesichtspunkt, sich bei mir regte, der Punkt Ihnen, Herr Excellenz, dann Sie wissen ab, die mich nach Warschau kommen und sich meiner annehmen, als meine Lage höchst kritisch war. Und wurde ich mir in

meinem Leben vergessen. Von Ihnen weiss ich einen
für mich und auch für Sie, als einen Gönner jüngst, stand-
somme Lauta höchst angenehm überrascht. Ihrer Ein-
ren sind von Charkow, Datum der jüdischen Hundert-
dort in Kharkow, einen Brief erhalten, in welchem Sie
rend. Seine Absicht sind Sie und ihre Familie, dass
er der Kinderlehrer einen Vorschlag machen will, ihre
zum Verkaufen der Gasthäuser des Herrn Hauptm. in
Kharkow einzustellen. Dass Einer also fast alle Pro-
fessor wird, sind mir ganzlich unbekannt. Ausserdem ist
bei uns, wie es scheint, nichts besonders während mei-
ner Abwesenheit vorgefallen. Die Vorlesungen wer-
den zu künftigen Montag beginnen, ich werde jetzt
4 Lectionen wöchentlich haben und werde zum Fort
meinen Cursus vom Jahre 1875/1876 wiederholen und ihn
zugleich zum Druck vorbereiten. Beim diesjährigen
Acte werden keine wissenschaftliche Reden und Memoiren
von Seit gehalten, der jetzige Act müsste nicht mehr als

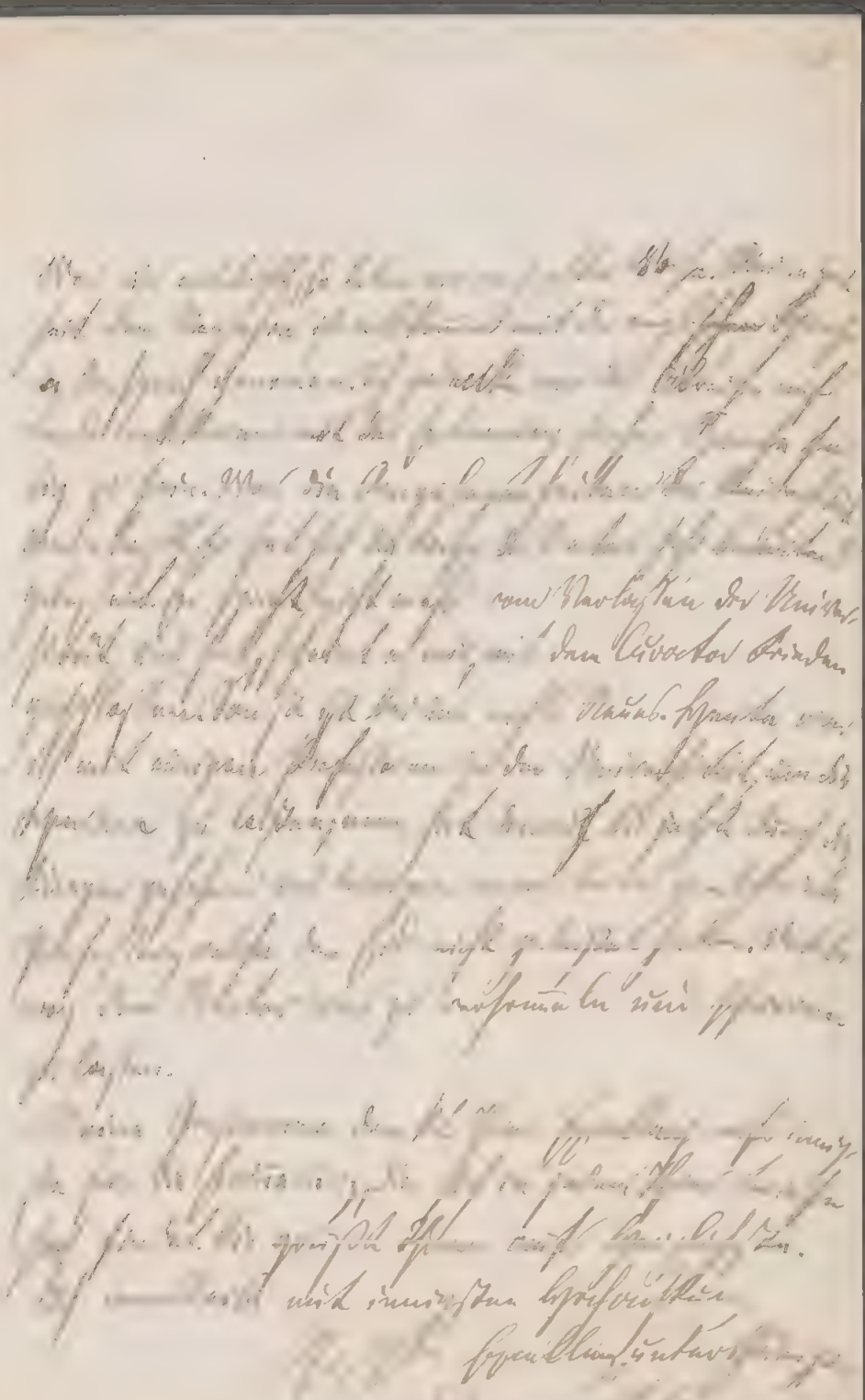

Les vi[illegible] du droit
Hervi
par Mr [illegible] et [illegible] de la Fédération
pour [illegible] Sanches, rue de Seine 32

[illegible] 1791 r.

Jasnie Wielmożnemu Senatorze
Dobrodziejù!

Odbiwszy w Zydaczowie odpowiedniego pomiędzy [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

Szanowny Panie

W odpowiedzi na list Pański pospieszam odpowiedzieć, że według mego przekonania na Słowiańskiem Brzegu jej przed przybyciem Węgrów żadne nie mieszkali Polacy.

Dowodzą tego 1°) Polskie nazwy szlachty i Cudzoziemcy Brzeskiej, zawarte w "Antotach" Komendora Pańskiego, w "Corpus Scriptorum Rerum Hungaricarum" w "Apparatus ad annales" i w aktach innych o Nowin. Ogr. Historyi Księgi "O narodowości Polskiej w Dziejach Węgier" str. 3 i 104 i w innych miejscach. Wystarczy przejrzeć na podstawie źródeł tej

o polskich [illegible] i
[illegible] idzy w [illegible]
prostek.

Ż[illegible] mam [illegible] o [illegible]
= morza nie [illegible] tak odmienny
do naszej, żeby [illegible]
za mały [illegible], niegdyś [illegible].

Każdy Polak zrozumie kaszubski
[illegible] język kaszubski jest
tylko narzeczem polskiego,
wiele doń podobnego [illegible]
Czeski język, który do ojczystej
zbliżony jest [illegible]
narzeczem, a [illegible] mowę
słowiańską.

Słuchając tej [illegible] mowy
ludu, jestem zmuszony [illegible]
mniemać, iż [illegible] [illegible]

Do Zygmunta Wasilewskiego

Jane tylko smutne przychodzą wiadomości z Berlina. Mr Liebknecht zdrowie zniszczone i chyba już długich latach rozumnego leczenia i przyjęcia nieco do zdrowia!

Do widzenia i pozdrowienia na ulicy Nowy Świat.

Polecam się przyjaźni Pani Róży

z głębokim szacunkiem i poważaniem

Pani sługa

Edmund Wasilewski

9.

Jasnie Wielmożny Jenerale

Mam za zaszczyt przesłać Jasnie Wielmożnemu
Jenerałowi do wiadomości kopię
z rozporządzeniem i kopię otrzymania
[illegible] Prosząc o przesłanie mi
[illegible] od Komendanta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

1e (d) zatrudnieniach więźn:

Do roku 1832 używani byli więźnie powyższej rzeczy do robót
[illegible] za obrębem więzienia za dziennym najmem
gdy się do więzienia przez prywatnych lub przez władzę
[illegible] takich robót jakkolwiek
[illegible]
[illegible] trudności i zgorszeń, z wypuszczania więźniów
[illegible] Ostatecznie nadała
[illegible] r. 1832.
Rada Administracyjna pod dniem 29 lipca 10 sierpnia
postanowienie następujące – Zaprowadzenie fabryk po
więzieniach, i zwrócenie zwyczaj używania więźniów do
[illegible] gdzie nie [illegible]
do zaprowadzone.

[illegible] tego postanowienia [illegible]
[illegible] wyjaśniona
[illegible]
fabryk, Przez takie rodzaje robót, raz dlatego że takowe
[illegible] narzędzi dotychczas zamówienia
[illegible] wyprzedzonych, drugie raz dlatego że wyroby
w tych zamówiona [illegible]
[illegible] będą używane na bieliznę, odzież i pościel
dla więźniów. Tym sposobem osiągnęło się cel więzienia
zatrudnienia więźniów, bez czynienia uszczerbku [illegible]
[illegible] nauczenia się
z ich fabrykatami, gdyby te wyroby na sprzedaż przeznaczone
[illegible] więźnie zaś nietylko tę odmianę
z takiego rodzaju zatrudnień, że się wcale wzbraniają

nadal

nadal sposób do życia zapewnić im mogącego, bez że prócz tego otrzymują pewien udział w przychodzie [illegible]
[illegible] robót [illegible] otrzymują 2. marc od każdych 5 talarów [illegible]
potrzeby i 2 [illegible] [illegible]
[illegible] że [illegible] do nowego powiatu [illegible] życia. wracający, ma
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [

Panie Wielmożny Senatorze!

w. myśl ustawy o ustanowieniu nadzoru, którego
— wielka Księżna wymienia Gimnazjalnemu
odpowiedzialnego nad tym nauki wraz z
Zwierzchnictwem z zasadami Prawowiernej
Katolickiej Wschodniego obrządku wiary.

Warszawa dnia 18/30 Października
1854

Przyjąć przez zapewnienie
wysokiego poważania
z którem mam zaszczyt
pozostać
Jaśnie Wielmożnego Pana
uniżonym sługą

Varsovie le 16/28 août 1876

Monsieur le Sénateur

J'ai été bien au regret de ne pas vous avoir trouvé à Varsovie, à mon retour du voyage d'inspection que j'ai fait dans l'intérêt de la nouvelle organisation judiciaire. Je voulais vous consulter sur un sujet très grave, qui m'inquiète vivement, et qui peut compromettre cette organisation même. C'est le manque complet de l'enseignement du droit dans notre pays. Vous connaissez mon zèle à signaler les lacunes que nous rencontrons toutes les fois qu'il s'agit de nommer des fonctionnaires aux places vacantes dans l'ordre judiciaire. Les élèves des universités de l'empire sont peu nombreux, et ceux qui sortent des gimnases du royaume, ne savent aucune notion du droit, mais ne sont pas même suffisamment préparés, pour pouvoir acquérir dans la pratique judiciaire les connaissances indispensables à l'exercice de leurs fonctions. L'enseignement du droit dans les trois plus hautes classes des gimnases s'adresse toujours à des élèves trop jeunes, pour pouvoir comprendre les principes

et principes de la législation et des relations civiles auxquelles se rapportent ces lois; il y a même une certaine inconvenance à initier des enfans à des matières qui sont hors de leur portée; comme les dispositions du code civil concernant le mariage, la paternité, la filiation &c. l'enseignement scolaire est incomplet, exclusivement superficiel et ne porte aucun fruit; avec cela on néglige complettement la langue latine, sans laquelle aucun des élèves qui voudraient se vouer à des études sérieuses, ne peuvent point accéder aux sources de la législation. Si cet état de choses devait plus longtems et que l'enseignement du droit reste ce qu'il est aujourd'hui, il est à prévoir, que lorsque les décès et les pensions de retraite auront éclaircis les rangs des anciens fonctionnaires qui occupent aujourd'hui les hautes charges de la magistrature, on se trouvera dans l'impossibilité de les remplacer par des jurisconsultes dignes de ce titre, et que l'on n'aura pour le service législatif et judiciaire que des fonctionnaires formés dans les bureaux et sans la pratique acquise des tribunaux, mais privés de cette haute connaissance des principes du droit, que les études sérieuses peuvent seules donner. L'admission des élèves sortants de nos Gymnases du royaume aux Universités de l'empire, pourrait remédier à ce fâcheux état de choses, car le nombre de ceux qui

pourront

peuvent y être envoyés aux frais du Gouvernement et de ceux qui peuvent s'y rendre à leurs propres frais est beaucoup trop restreint, comparativement au nombre des fonctionnaires, qui seront nécessaires un jour pour remplir les cadres de l'ordre judiciaire, surtout d'après les dispositions de la nouvelle Organisation.

Feu le ministre Secrétaire d'Etat Sverkeld qui s'intéressait vivement à l'enseignement du droit dans le Royaume, m'avait fait présenter la possibilité de l'établissement d'une école spéciale de droit à Dorpat relevant directement de la commission de la justice. Permettez que je cite ses propres paroles à ce sujet. "On m'a dit" m'écrit-il dans une lettre particulière, "que votre intention était de "créer une école de droit. J'ai présentement sous mes yeux "comme Officiel. Mais donnez à votre institution une "direction plutôt pratique et dans ce but insistez pour "qu'elle dépende absolument de la commission de la justice. L'école "de droit qui existe ici et qui doit sa création au Duc "d'Oldenbourg est tout à fait un cahos du ministère "de l'instruction publique. Faites de même et bientôt "vous fortement soutenu. En créant une haute école "spéciale, vous la garderez entre vos mains, mais "faites quelquechose de solide et de complet. Trois et "même quatre années de cours ne seraient pas "de trop, cela nous donnera des gens murs."

Je me

Je me suis empressé de répondre à cette lettre qui me
donnait de si belles espérances, j'ai fait parvenir au ministre
mes idées sur ce qu'il y avait à faire, j'ai pris la liberté
de joindre à cette lettre, et j'ai été en traitement, que j'attendais
des avis ultérieurs, pour savoir ce qui me restait à faire
ne pouvant rien moi-même, pour bien de raisons prendre l'initia-
tive dans cette affaire. Depuis il n'a plus été question de
l'école de Droit à Bassorie, et au lieu de cela on a proposé
l'addition d'une huitième classe aux 7 classes des Gymnases, dans
laquelle on enseignerait exclusivement le droit aux élèves
Ottomans qui voudraient se vouer à la carrière judiciaire. Une
classe au lieu d'une académie; une année d'enseignement
au lieu de trois et quatre; quelques fonctionnaires remplissant
comme addition à leurs occupations principales les fonctions
d'instituteurs, au lieu de professeurs voués exclusivement à
leurs études; et enfin des patentes délivrées aux étudiants, au
bout d'une année d'étude, auxquelles il faudrait ajouter foi comme
si les étudiants avaient eu devant soi des études sérieuses,
et au bout du compte des collisions continuelles entre les autorités
judiciaires autorisées à faire subir des examens aux candidats
patentés, qui prouveraient leur incapacité, et l'autorité scolaire
qui voudrait faire respecter les patentes: voilà les tristes
résultats de la mesure projetée, voilà où nous menaient ces
huitièmes classes auxquelles instituteurs auprès des gymnases
ne pouvaient jamais être poussés d'instituteurs tant soit peu
capables de remplir leurs devoirs. Je crains d'abuser de votre
Vous intéresser pour ... venir de l'ordre judiciaire dans le royaume
auprès de personnes haut placées qui puissent le sauver de
l'influence funeste de cette demi éducation scientifique.
Jamais des gymnases doit nécessairement élever, et veuillez
bien me faire au plutôt une réponse, pour que je sache
si je puis encore faire quelque chose ou si je dois me retirer
avec le chagrin de n'avoir pas pu faire.

Je suis avec la plus haute considération votre très devoué
serviteur [illegible]

Extrait de la réponse que j'ai faite à la lettre de Monsieur Berthold concernant l'Ecole de Droit.

"Je partage complettement votre idée d'une école spéciale de Droit relevant directement et exclusivement de la commission de la Justice, ainsi que celle d'y introduire quatre années de cours. Dans le dernier rapport je crois devoir diviser l'enseignement en deux catégories, la première de trois années d'enseignement avec une tendance purement pratique, et la seconde d'une année en plus, avec une tendance scientifique pour donner à ceux des étudiants qui se seraient distingués et qui auraient donnés des preuves de plus hautes capacités, les moyens de se former pour les fonctions plus élevées de la magistrature. Un commencement il faudrait conserver la première année de cet enseignement préparatoire pour former des élèves capables de suivre un enseignement académique; car il y a manque complet d'élèves réellement préparés, même parmi ceux qui ont obtenus des patentes et

il

faudra suppléer dans l'école de Droit même,
par un enseignement analogue à ce qui ne leur
a pas été enseigné dans les gymnases.
Dans cet état de choses il n'y a pas de raison,
pour restreindre l'admission des jeunes gens
à l'école de Droit, parmi les étudiants patentés
s'il faudrait instituer une commission spéciale
chargée d'examiner les candidats qui se présenteront
qui ne les admettrait qu'autant qu'ils pourront
prouver qu'ils ont l'intelligence et les capacités
requises pour pouvoir suivre les cours de Droit,
et cela sans égard aux attestations qu'ils
pourront exhiber de leurs études antérieures.
Je crois que l'on pourrait admettre trois catégories
de candidats à l'école de Droit: d'abord les
étudiants patentés sortants du Gymnase, en
second lieu les employés des Chancelleries judiciaires,
les clercs de notaires, d'avocats et les aspirants
[illegible], troisièmement enfin les jeunes
gens nobles qui désireraient se vouer à la

carrière

carrière judiciaire dans même qu'ils ne
seraient pas dans le cas d'exhiber des patentes
notariales, pourvu qu'ils puissent subir avec
distinction leur examen d'admission. Cet
examen devrait surtout s'attacher à reconnaître
le degré d'intelligence des candidats, et les
attendre à prouver qu'ils sont en état de suivre
et de comprendre un enseignement scientifique
et cela par un exposé oral du sujet dont il
aura fait lecture devant le candidat et par
un thème élaboré par lui dans l'année.
On devrait faire subir aux candidats un
examen de langue latine, et au cas où ils
ne pourraient le faire, les attendre à l'époque
de l'étude de cette langue, avec cette restriction
qu'ils ne seront admis à la seconde année
d'études qu'autant qu'ils seront à même
de prouver qu'ils peuvent comprendre les
cours fait en latin. Ce genre d'admission pourra
être modifié dans la suite des temps, lorsque les
écoles fourniront des étudiants suffisamment
préparés.

"J'ai un plan d'études reparti entre quatre années; je vous le communique sauf à changer et supprimer ce qui y serait sujet."

Première année; préparatoire. Encyclopédie du Droit. Bulletin des Lois du royaume — Exposé méthodique de l'organisation de toutes les branches de l'administration publique et de l'autorité judiciaire — Langue latine

Seconde année Code Civil — Code criminel — Code du Commerce — Résumé systématique du Droit — Institutions Romaines.

Troisième année Procédure Civile — Procédure criminelle — Droit Canon — Cours spécial de Notariat, du système hypothécaire — R.C. Droit Romain

Quatrième année Droit Romain (Pandectes) Le Droit pris développé — Ancien Droit Polonais — Les Codes de Russie et d'Autriche en tant qu'ils étaient obligatoires dans le pays. Histoire générale de la législation.

Warszawa 29 Sierpnia 1856

Jasnie Wielmożny Panie!

Nie-jestem-bynajmniej dla mnie niebez wątpienia
bo powrócić mi nadzieję prowadzenia szkoły
Pana w Warszawie, dopuszczam życzenie
jasnie i przezacnie dobrodziejstwo nie krzywdzi
Pana w tym ważnym przedmiocie (który
zawiera przygotowanie myśli i zamiarów
Jego Cesarskiej Mości) pozwolić wyjaśnić
odpowiedzi tylko na dany mi nakaz
abym wziął inicjatywę projektu zapro-
wadzenia szkoły prawa, bo tak za
pozwoleniem Księcia Feldmarszałka jako
i Pana mojemu w możności wykonania
tej myśli. Warunek który wprowadzi
z Warszawy wyższą Gimnazyalną szkołę
i który bez zawodu zrzeczonego mi przez
mnie szkoły lekarskiej, niebyłby mi by

Dunajski

dozwala przedstawić sobie projekta Szkoły
Prawa, a tym kiedy P. Minister
zamierza zaprowadzić ową Szkołę przy
Gimnazyach. Na wskazanie prawa, niemożna
się spodziewać aby odstąpił od tego zamia-
ru i zgodził się na oddzielną Szkołę
prawa i to jeszcze od Kons. Gimnazjalnych
zależącą. Gdyż zaś w radzie Administracyj-
nej za celem aby przeszedł rad zdaniem
i wpływem Pana Ministra, który tego
zamierzenia bronić będzie, aby szkoła prawa,
chociaby miała być zaprowadzona, z tej
wtrakcy kuratora wyjęta być miała.
Przemawiałem w tych dostatecznych i pew-
nych za tym że przez zaprowadzenie
tamtych szkół wyniknąłby z nauczania
prawa po Gimnazyach, wyniknąłby
dla młodzieży Polskiej więcej dowodów

wdzięczności

a literatury z powodu czasu na wiosennej Organizacyi przy obradzaniu urzędowo odbywanych, które dowodziły się uprawnienia tylko tych świadectwa szkolne jako należycie uprawnione przedstawiają. Ewentualnym przesłaniu tymczasowej listu dotyczącego, termin czasu do tego by Kuryer odbył i ja bardzo mam czas uregulowania tej korespondencji, która wiosną zamówienia wyrazy wydawcze powiadamia jakoś Na Jubileusz jubileuszowy tej

Przy tem mamy obowiązek smutną a bardzo dla nas dotkliwą wiadomość że nasz dobrodziej Hanna Kubrina który dla nas uprzedzenia na nas wysłał, [illegible] [illegible] [illegible]

Panie Wielmożny Sekretarzu!

Minister Sprawiedliwości odebrał moje pismo z dnia 21 bieżącego, który między innemi stroną drugą odpowiada, że pragnąc zniadomić się o przyczynach tak długiego trwania i co dotychczas sprawę tę zatrzymało, miałby potrzebę i pożądanie Sędziego śledczego.

Nie jest to wprawdzie nieznanem mi, jak bardzo urzędowanie odczuwam, i wiadomą jest, że Xiążę Namiestnik ustanowił nowy Komitet do wybierania czynności Komitetu Organizacyjnego Sądowej i lubo zamiar ten nie jest mi bliżej objaśniony w odezwie niniejszej do tego przedmiotu, przecież można, że gdyby nowy Komitet rozbierał sam wniosku tutejszy, i dojrzałby ich zajść, i dowodzące winowajców ich uwięzienia inne na to miał przyczyny. Na wiadomości dotyczące tej sprawy Sekretarza w tym przedmiocie, który ja dotąd miałem, i który mój bliższy ale sposób że będzie mi na piśmie zniosł z dyrektorem Sprawy Wewnętrznych, ile mały będę potrzebował jego pośrednictwo aby zajść i urzędzić dom śledczy dla śledzenia i aby zgorszenia dnia dzisiejszego tamtejsze tamtejsze ich winowajców.

Drobny

Dobrego Konsilium Twarzy nikogo i spodzic
- nam nie ze i bez tego zatatorig dyspozycyg Sgdu.
Odezwa JW. Hr. Budów z dnia 3 Sierpnia b. r. była
odczytana na Radzie Administracyjnej, ale ponie-
- waż jest mniej zdanie Radcego niżyodne Zwid-
- kiego, Machnowca, wzgledem nabycia zapro
wadzenia Sądów Gminnych, więc uważano za
grzeczne niedziele mi Kopii tej Odezwy
i nie mi niepowiedzieć względem tego co mam
mnodzięczności dla przysłania Sprawozdania
tych Sądów. Oto jest Kopia Odezwy Ekscelencyi
Pana wtym przedmiocie, w której wszystko
jest przemilczane. Bez pytań jednak nie wie
- nic JW. Hr. Budów jak te postępują z Depeszami
gdy Sprawiedliwości, kiedy nieuwidamiają go i
omyślnie tają przed nim to co pomimo tego,
Dla mego usprawiedliwienia do Odezwy powtórnia.
Ja zresztą nie chcę się dam zachcenia z drogi
obowiązków moich, i powinno przykład Depe-
- sz w do mnie należy. Dlatego uważam Radę
- czony te okoliczności do wszystkich Sędziów

pokoju

potkoju w całym kraju, przez który polecam im
aby zagranicą podróż każdego powiatu
na parafie ogłosy gminne umieścić mające, gdyż
mnogiem sobie że za pośrednictwem innych
obywateli, takie lekkiej i prawnej otrzymam
wiadomości mogące usłużyć do zaprowadzenia
ksiąg gminnych, jak zapomogą piśmiennych
zapisów i wykazów statystycznych zawsze
wiadomości. Niewątpliwie zamiar w czasie
czasie przystąpienia ogłosi wynikał tym dziennik
się do ogłosów potkoju.

Gorzej daleko stoi sprawa szkoły prawa, który
dziwny jest już zupełnie zaniedbany, i który tabi
wiele z ogłosów w wiadomości, iż utrzymuje się
dostaje jeden ile razy nie lato z tabele prawa
uprawnia. Czynnikiem tej nauki bezpośrednio
starania i winnicha i Rosji za bytności jego
w Warszawie, dość zupełnie zaprzestały
nie mi pięknie nadzieje i prawi tylko o ciepłej
pracy, nowiąc się przyjąć się pewnej ogłosi z tabele
prawa w Wiedniu, a obok tego prosił abym
mu podał naprzód przyczyny zaprzestania
zajęcia w Warszawskiej Szkole Głównej

Szkoły

Szkoły przygotowawcze, dla aplikantów Sądowych.
Rozporządzenie tyczące złożenia i składu mowy
— które to rozporządzenie przedstawienie wzgledem
którego nie wcale nieuprzedzał i odpisadzającym
postępił drogą edykty je skasowanie, który
je Rozporządzenie dawnie papierach, i dawnej
nie niedawno odpowiedzieć na zapytanie mogę
co się mojej przynależy. Stawa. Za tymczasem
niemogę dopuścić aby mogł te przypadła w
stosunku wniosków przez mego przeciwnika
przytoczonych, zwłaszcza że bez takiej przygoto
wawczej szkoły, nie potrzebowano żądać od
młodych ludzi tydzień dziwny w stanie. aby
mogli zostać Sędziami Sądowymi gotowi
mowione, i odmowy do Sądów z prośbą aby
mogli nie dać dobry, bo się tak Sobie mowie
przytoczyć sprzy mowie. Czytam za niemogę
dać przynależny list do Sprawiedliwego Stanu,
dowodzący nie że podanie Ministerium pismo
Swoje uzasadnienie i że go przez aby z
tego Ministerium podany swoje Zdanie.

Sowinow

Powinna odpowiedz na to ostatnie wiersze
przede wszystkim mię uczyć, nauczyć się
i napisałem wszystko tak i przesłałem go
Jemu z prośbą abym znowu z nim potem
mógł jak to zwykle robiliśmy i nawet spodziewałem
go jeszcze się na mi przydać niemiał.
Gdyby mi zwrócił mój przekład, który uczył
i który powstawał że ja nie dbałem w gazecie ukaże
z innej kiedy prawa, to jakoże bez pytania
się otworzył te kopia przygotowawcze.
Bo kiedy komunikuje sprawę Mickiewicza
uczyć Zabrzyć i siebie, dawnej szkoły
budowniczy a następnie szkoły parnasu
wiedzieć i jeszcze, dlaczego ja
mógłbym sobie prawa otworzyć szkoły
dla prywatnych kontów sądowych, którzy nawet
gdyby zwrócić szkoły upadkowi i depesz
Jenotor. Wiersz Mickiewicza Zabrzyć
się wydrukuje kurs historyi prawa kra
jowego a w szczególności Mickiewicza, i ogo
ważnie mię do powiedzenia do wiadomości,
że Mickiewicz Budowa się jego ofiary.

w każdym razie oczekuję od Jego Zawiadomienia o dalszym obrocie tej tak ważnej interesu i rady jak sobie mam dalej postąpić, czy zamówionego wykończyć i czy też wysłać z urzędowem przedstawieniem do Rady Administracyjnej." A ponieważ przewiduję że przy ostatniem razie, propozycya moja byłaby odrzucona, jak dalej postąpić i czy mogę rozpiąć ją do protokółu Rady Administracyjnej?

Zniżony [illegible] muszę [illegible] jak sobie mam postąpić w przedmiocie, czy należy wzięcie [illegible] pewnej i należytej czy już jest czas mój [illegible] przedstawienia mój nadzór, czy [illegible] należy [illegible] do wprowadzenia w wykonanie prawa i rozporządzeń przeciwko przeciwnych? a ponieważ na przyszły rok mam polecenie przedstawienia do nagród urzędników sądowych, nie wiem czy mam objąć tylko [illegible] tych [illegible] przeciwko przeciwnych do wiadomości [illegible].

Z ciągu pisania tego Długiego listu, za którego
obszerność Jaśnie Pana przepraszam, miałem
przyjemność odebrania od Niego list
z dnia 26. Września. Który powyższej za nowy
dowód życzliwości Jaśnie Pana, którą sobie bardzo
pochlebiam cenię, przyjąć raczenia Zawsze
Szczerości przyjaźni Jaśnie między nami
od tylu lat istniejącej. Jeżeli wrażenia
Zdrowia Jaśnie Pana służą Mu życzę aby
tych niespokojnych ich z odbieraniem Mu
przykrości nastych, życzenie to spełnione
Zostanie, bo Duch Administracyjny wcale
ich nimi nie zajmuje, i Minister nas
tylko wtedy uwagi swoje przenosi gdzie
Jaśnie Pan Podatkowego w Brzeżanie,
które uznano za słuszne a drugie
instrukcyami do przedstawienia całego
operatu, które ich teraz tam wtedy
zajmują i przedstawią że ich wiadomości
Gminnie wstępnania wszystkiego

aś

aż do zaprowadzenia nowej Organizacyi Gmin
miejskich. Czas takowy bowiem zależy
na tem aby nic niezrobić, i zupełnego
wypełnienia tradycyi, całe dzieło opanuje
Zwłaszcza.

Zostaję tak wielkiemi obowiązany koresponden-
cyą mianowicie wydatnego przyjaźnią
z Którem łaskę Jego Senatora
mam honor

Warszawa
dnia 24 Września
6 Października
1857

J. Szanieck

Monsieur le Comte

Chargé que je n'ai pas l'honneur d'être personnellement connu de Votre Excellence, je crois ne point sortir tout à fait étranger, surtout depuis que j'ai travaillé conjointement avec le Sénateur Wiebe, à la nouvelle organisation judiciaire du royaume de Pologne, qui est spécialement placé sous la bienveillante protection de Votre Excellence. C'est dans l'intérêt de cette grande œuvre pour laquelle Votre Excellence s'intéresse si vivement, que je prends la liberté de m'adresser directement à Elle, pour m'aider à vaincre les empêchements que je rencontre dans l'accomplissement de mes devoirs. L'idée de l'établissement d'une école de Droit à Varsovie, est sinon tout à fait abandonnée, du moins ajournée à un avenir

bien.

bien éloigné. En admettant que l'enseignement du droit dans nos gymnases, et l'augmentation des bourses pour les étudiants du royaume dans les universités de l'Empire, procurent aux jeunes personnes un nombre suffisant d'aspirants aux fonctions judiciaires, il ne paraît indispensable de faire quelquechose pour les jeunes gens qui ont déjà embrassé cette carrière, sans avoir fait d'étude de droit, ni appris aucune langue qui puisse les mettre à même de suppléer par la lecture des ouvrages de droit au manque d'instruction scolaire. Les aspirants qui travaillent aujourd'hui dans les chancelleries des différents Magistratures et dans les études des avocats et des notaires, ne seront pas en état de faire les examens exigés par la nouvelle organisation pour obtenir de l'avancement, si on ne leur facilite les moyens de s'instruire.

C'est

C'est dans ce but que j'ai conçu le projet d'ouvrir, dans la bibliothèque de la justice, des cours préparatoires spécialement destinés aux aspirants, qui travaillent dans nos bureaux et dans les divers chancelleries judiciaires; ces cours comprendraient, et tout à fait gratuitement, tous les jeunes gens qui voudraient assister aux séances du soir, que j'ai plusieurs jurisconsultes distingués, qui se sont offerts de les faire. Son Excellence le Ministre de l'Instruction Publique, auquel j'avais communiqué cette idée lors de son dernier passage par Lausanne, m'avait d'abord engagé à rédiger une notice sur ce sujet, et a bien voulu soumettre cette notice, lors de son retour de l'étranger, mais ne m'a rien dit de positif sur la manière de considérer la question, et l'organisation du chef du Département de l'Instruction dans le royaume, auquel le Ministre a communiqué mon écrit, me semble

vraisemblement

... demeure exposé à soumettre mon projet.
M. le Sénateur Stube peut communiquer à
Votre Excellence une copie de la Notice en
question, et si mon projet est de nature
à mériter l'attentionnement de Votre Excellence,
j'ose la supplier de vouloir bien le soutenir
auprès de M. le Ministre de l'Instruction.

Daignez agréer, Monsieur le Comte
l'assurance de la haute considération
avec laquelle j'ai l'honneur d'être
de Votre Excellence
le très humble Serviteur

Varsovie
le 24 Septembre
6 Octobre
1857

Comte Borkowski

Panie Wielmożny Senatorze

Chociaż nie mam jeszcze wiadomości czyli list mój do Jmci Ks. Skrzydlewskiego pisany, miał jaki dobry skutek; zanim jednak jakowa wiadomość Jmci Księdza nowego korespondenta wtym stanie przedmiocie. Bez porządzenia Kuratora Naukowego o ósmych klasach przy Gimnazyach, tajone było przed nami, do czasu w którym P. Minister odwołał się do mnie o przeznaczenie 2 pomiędzy uczniów Sędziwych profesorów do tych klass, Wtedy dopiero poznałem całą niedorzeczność przygotowania nauk jakie w 2 klasach dla prawni kom przykładane były zimą i jeszcze wiosną wyłą pić przeciwko temu sposobowi nauczania prawa. Sposobem próby tylko nayprzykrzej dozwolonym. Gdyż do uzyskania angażowania w Sądzie Apelacyjnym nie Francuzyj egzaminu w tym: iż powinien Dawne Kursa prawne zostały zaprowadzone

na

na mocy najwyższego ukazu, który dotąd
obowiązującym mianował, należało, przed przej-
ściem do nowego sposobu odbierania
nauk prawnych, wyjednać odwołanie nowo
— danego ukazu o kursach prawnych. Jakie
mianowicie nam uwagi wszystkie Dzieła
Kuratora Naukowego tyczące się tego
przedmiotu, takież mamy zaszczyt przesłać
Jaśnie Wielmożności Waszej z prośbą aby
— nie omieszkał Jaśnie Wielmożności Waszej
przedstawić, które uważa jak dalece bezskuteczna
nawet szkodliwa jest przyjęta metoda
uczenia prawa w Gimnazyach i przeciwnie
mniej od roku przyszłego za Waszego jakie
ulepszenie zaprowadzić każe?
My ze swojej administracyjnej miejscowości
nie mamy żadnych wiadomości które

Organizacyjnego, ale ja tymczasem spotniam jak
wyżej to co mi do czynienia pozostaje, to bliższym
dochodzeniu w obmyślaniu wskazówek dla Sądów
Gubernialnych i zbieraniu za pośrednictwem Sądów
pierwszej instancji materyałów do podziału powiatów na
okręgi Sądowe gminnami, i mam już z
kilku powiatów, bardzo dobre projekty w
tym względzie. W tych dniach mamy rozpocząć
w Radzie Administracyjnej dyskusyą nad
projektem procedury kryminalnej, który był
kommunikowany Dziewiątkiemu do zrobienia
uwag, a ten, który poczynił niektóre mało ważne
spostrzeżenia.

Oczekuję z wyrazieniem odpowiedzi
od Pana mnie zaszczyt powtórzyć zapewnienie
prawdziwego poważania moje z którem jestem

Pana Senatora

Najuniżonego sługę

A. Zamoyskiego

Warszawa
dn. 13/26 listopada
1857.

Jmć Wielmożny Senatorze

Ś. P. Wilna i Ego. Kolegi powinszując Ja mnie znacznej
widomości, które wkładają na mnie obowiązek wyznaczenia
Waszm. Dziękow moich, za prawdziwie przyjacielską przy-
chylność z jaką wyciągnąłeś na to aby przyszło do wiadomości
Naj. Pana, usiłowania moje o dokładnem wykonaniu
swoich obowiązków. Winien sobie Komunikować uwagi
K. W. Wiel. Sędziów Senatora Dzierzkowicza nad ustawą o Sądach
Gminnych, ale z tem zastrzeżeniem: „że powinna na wozie
„odprowadzi na piśmie niektóre czasu zdaje się do Dostatecznem,
„bydź, aby tam z ustawy komitetu którego Dyr. Gł. Zostaje
„powinszy udzielenie potrzebnych objaśnień, na konferencyach u
„Xięcia, przygotowano się do tego „ Ja się niezgodzeniem na taką
przeprzyszy i oświadczyłem się bez zmienienia się z JW Panem
żadnych zmian ani modyfikacyi w przejętowanej ustawie
czynić niechcę, ale powinna uwagi Dyr. J. St. W. Dotąd nie
zgromadzone przeciw mieszaniu Sądów Gminnych i przeciw
temu aby były oddzielne Gminne, oświadczyłem
że się zgodzę na to aby Sądy były Gminne a Wójtowie były
Sędziami, jeżeli K. W. Wiel. biegu przejętowany przez Sędziów
pokoju podział powiatów na Sądy Gminne, za zasadę
przyjmie taki podział na Gminy aby w każdym Sąd
dogodnie mógł być pomieszczony i ale jeżeli Sędziowie Sąd
będą sprawować urzędy Wójtów Gminy. Aby JWPan.

przyjął

pojął dla czego ja te konieczne zmiany
Na dzisiejszej poprzednio wygłoszonej Dyr. Ks. Wid
bardzo dobry projekt urządzenia Gminy i Wójtów, tylko
z 43 tu. Artykułów złożony, który się opiera na tych dwóch
zasadach: że każdy Dziedzic może mieć gminę w swoich
dobrach byleby ta gmina zawierała w sobie najmniej
by mów 50. I że każdy Dziedzic jest jako taki wójtem w
swojej Gminie, który może sam lub przez zastępcę
zarządzać. W razie zaś że w Gminie kilku będzie wła-
ścicieli, ci jednego z pomiędzy siebie na wójta obiorą
ponieważ komitet Organizacyjny Sądowy, tym samym
Zakład, i gdy projektowany przez Sędziów pokoju
podział, zachowuje ile możności przy dziedzicach
władzę Sądową w Gminie własnej, mamy więc
między dwoma proponcami żadnej różnicy i łatwo
bardzo pogodzić wszystkie i wymagania Władzy
Administracyjnej z potrzebami i zrozumieniem
Sądownictwa Gminnego. Dosyć mam do mniej ważnej
odpowiedzi na propozycyę Lekarstwa
Stanu zwyż cytowanej, która do razu pokazuje
Komisarz Rządowy walkom ze mną i uzbro-
ilisa za dziwnie nad moim zgrodnem usposobie-
niem. Oraz już tylko mamy się zebrać u Księcia aby
się naradzić nad redakcyą przesłanego projektu
ustawy o Sądach Gminnych do Petersburga

przy

przy czem niemają tych wcale rozbierania istotnego
— we innych nad tą ustawą czynione, które ich cenie
bo, zdaniu tudzy do uznania Wielkiego prowadzić
zdaniu, ja nie nalegał tych na to aby KRAW. R
rozpatrzyła przyjął z uwzględnieniem obywatelami,
przyczyny przeciwko powiatów przez Izbiów jako
za przedstawione i po uczynionych uwagi stąd
ujach potrzeby miejscowej wydanych innie
takowe do rozpatrzenia Zakonnikowi.

Co się tycze kosztów dla Izb sądów powiatowych, kazebom
z powszechnie dołączony do wykaz obecnego stanu ich innie
tych się tych przedmiotu, tutor ja sam Zakładnikami
do niedawnem ustanowienie komitetu tutejszy nie
tylko utrudnił działanie, i w którym bym musiał
wiraz postanowić co innego jak to postanowił nam
Komitet Organizacyjny, skoroby się Dyr. Gł. Sw. z nie
— zgadzał z propozycją nie mię na uczynionem. Co
ma miejsce mianowicie co do zniesienia stolicy powiatów
niektórych, bo K.R.Sw. z niczyja się ani na Brzeź
kujawski ani na Kowalskie i zawsze obecny przy
tem aby w miastach rządowych mieścił się i Sąd
i Naczelnik P.tu. Niemam przy Komitecie ja sam
zawiesam przedstawienie ustawy z przyjaciołmi
uwzględnieniem o miejscu położenia Sądów, a za
— pozem K.R.Sw. o obszyślenie kosztów na dany
budynki sądowych potrzebnych, i o odstąpienie
i restauracyę gmachów rządowych na umieszczenie
Sądów. Z dołączonego wyżej wykazu przekonasz się Pan
ze

że w 25 miastach zapewnione jużą lokale dla Sądów Powiatowych i Sądu Cyrkułu Kryminalnego. że w 10 miastach zaprojektowane budowy sądów w gmachach rządowych, gdzie K.K.A.K. i D. nie jeszcze nie przedsięwzięte ważniejsze przerobienia tych gmachów aczi ich ostateczne pod. sortuje K.K. Sprawiedliwości wiadoma, i że pozostaje tylko te miejsce takich, w których mieszkania będą jeszcze zapewnić lokalów dla sądów; i nakoniec że K.K. Sąd i D. nie, a nie jeszcze nie przedsięwzięte celem ustanowienia Obwodów Sądowi w 20 tu miejscowościach. Przypuszczam że. jak bydź i dla tego należałem mało aby cały nakład domowi sądowi był mam oddany. Dziedzictwo obrad przygotowań do wprowadzenia sądów dotąd jeszcze nie wiedzy JW Panu do wiadomości. do daley czynić wypada i do wskazania mi środków, zaprowadzenia celebrytelbym wiedzy porozumienie & Trudności jakie mi się nastręczają. Nade wszystko mniemam jak sobie radzić, gdy właściciele domów dla sądów zamówionych, wymagają aby zmienni lokale na 1 tu Jan Styczeń dostarczyli, bo tubo mam pewność nie pójdzie najmu mieszkań bydź, pewnym odkąd lokale gotowe będą. — Odesłanie Xięgi Nazwisk członków Komitetu prowadzący Kryminalny do nagród, a mianowicie do gratyfikacji i wzięcia przez odpowiadający. Sekretarz Stanu Sądu abym zatarcia przedstawił do nagrody i członków Komitetów Cyrkułu i Organizacyjnej; Zrobię to ale wątpię bardzo o dobrym skutku mego przedstawienia. W każdym razie polecam przedstawionych, pro domo mea względom JW. Senatora do dalszej że najlepiej potrafię uczynić ich zasługi.

Przyjąć przez zapewnienie wysokiego poważania

Warszawa
d. 4/16 Lutego 1858

z którem zostaję JW Senatora
mój pokorny sługa
Wielopolski

Jasnie Wielmożny Senatorze.

wzważy i mnie nakłoni zdanie moje
roby i mnie nadesłał, które gdzie wiadomy
dobrego powszechnego mamy. Dziwi mnie
że [illegible] o gminach, wojtach nie ma żadnej
znamy [illegible] nadania pisania Cesarza do
mnie, jest on tak dobry że mnie to dodać
nie będzie, i że można wprost sądy gminne
przywiązać do gmin Administratorów
i do Wójtów, wskazuje że wypadnie każdą
gminę: iż podział Powiatów na gminy nastąpi
po wypełnieniu urzędów sądowych.
Co jednak mi się wydaje wszelkie zastrzeżenie
Innej strony: że tam gdzieby dwie lub
trzy małe gminy po 50 domów każda,
żyjący podległe są aby jeden sąd gminny
dla tych gmin w jednej z nich ustanowić,
takie postępowanie na wszelkie żądanie
dziedzica dóbr i mieszkańców gmin
dozwolone będzie może. Co do innych zastrzeżeń

obawiam

w Gminach aby natychmiast bez zwłoki
przystąpić do ich organizacyi, na podstawie
wydanych przez Sędziów pokoju już nabe
Ukazów... Że w tym roku nie będzie można tych
nowych organizacyi przeprowadzonych to nie podle-
ga żadnéj wątpliwości, wyjąwszy tylko Gminy do których
po Zatwierdzeniu Ustawy, choćby sprowadzone
próby zaprowadzić nie można...
Co się tycze Katolickiego Duchowieństwa
przeznaczonéj, widzi się to zrobić w sposób
przez Jmć Pana wyznaczonym do komitetu
Ministerium i niewiem Hrabia Duchy,
żeby zniewu Stanu Radzieckiego dostało z tego
zadziwieniem. Ale kiedy go przedstawiam tylko
— bem nagrody, do gratyfikacyi w. Hrabiowskie
owszem pokój obrzyma więc do razu dostało
500 Rubli za lat kilka naprzód a tymczasem
mniejszy ich spodobnie przyznania nie
Hrabiego dodatku od pastwiska... Sylko dodaję to
aby Jmć pamięć to proponuję może co do nagród,
które nie są przedmiotem bo się bardzo skąpimi
okazujemy w tym względzie.
Z głębokim zaufaniem wyrażam się
Jmć i Szanownego
(Podpis)

W. D. 22 Marca
1868

Excellentissime Domine!

Cum jam notum sit omnibus, quotumi cor ardet amore erga propriam nationem, et erga omne id, quod ad illam quomodocumque spectat, debuit innotescere etiam mihi, qui ductus amore erga Dalmatas in specie, et erga nationem Slavicam in genere, totam vitam insumpsi, ut vertam, et Divini commentarios omnem totam sacram Scripturam veteris, et novi Testamenti, debuit Deo innotescere etiam mihi, quod Excellentissima Dominatio Vestra sit et benignissimus Fautor, et potentissimus Protector, et gratiosissimus Patronus et illorum virorum, quos natio slava numerat inter suos veros filios, et illarum Operum, quæ ad ipsam seu propter nationem, seu propter linguam pertinent. Reverius id non potui, Excellentissime, abstinere, quin Ipsi Excellentiæ Vestræ humillimum unum exemplar dicta mea Biblia cum prece, ut illud benignissime amplectatur cum signum illius considerationis altissimæ, et profundi obsequii, quod [illegible] gerimus, et ex fine, ut Excellentia Vestra habeat occasionem aliquid perlegendi, et meum opus, si ita bonum videbitur, in ista Provincia, et in lota Russia, ubi materna lingua est slavica, efficaciter commendandi.

Cum autem ego humiliavarim singula exemplaria
praedicta mea Biblia ad Reginæ Hispaniæ, ad Imperato-
ris Galliæ, ad Regi Bavariæ, ad Regi Saxoniæ, ad Regi
Borussiæ, qui omnes, quamvis non slavi, illud benignis-
sime acceptarunt, superest vel maxime, ut saltem unum
exemplar dicti mei operis accipere dignetur Imperator Rus-
siæ qui est slavus, et dominatur in Provinciis slavicis,
et eidem locum concedere in aliquo angulo suæ ma-
gnificæ Bibliothecæ, at teneat pro dilecto documento
meæ profundissimæ æstimationis erga Russi-
cam Aulam. Porrexi jam huic Russicæ Legationi
libellum supplicem, ut is introiret penes Suam
majestatem Imperatorem Alexandrum II, et mihi altius
ad permissionem, ut dictum exemplar ad Ejus pedes pro-
derem; aut an dicta Legatio aliquid perficiat, nescio.
Si Excellentia Vestra potest in id influere, influat
precor enixe, dum opto ardentissime, ut meum opus
etiam in Bibliothecam Petroburgicam deveniat.
Accipiat, quaeso, benignissime censeat meæ singularis
devotionis, qua sum
Vienna 2. januarii 1862

Excellentiæ Vestræ

humillimus servus
J. M. Scarichy
archidiaconus in ecl. met. in Zara
modo Vienna Schulhof № 415. Stock

zasmucił mnie list Twój z 11-go Września, różnemi powodami niespokojności Twoich, a mianowicie Ze zdrowiem Twoim. Ja, przyzwyczaiony wszystko przynosić do Krzyża Chrystusowego w Nim jedynym dla siebie i dla przyjaciół szukam ulgi i pokrzepienia — i nadziei nawet dla przyjaciół, których żadnego przyciągnie winna ku nagrodzie Jedność przymierza, błogosławieństwo — Nie tylko dziwi mnie to, co Ty mówisz o katedrach prawnych; ale biorę to jedynie za wniosek tylko nowych pretendentów — niezgodny z nominacyami Kwa. Minister wykuteczni ich w Morkwie, i wykutecznie Tumiczna w Petersburgu — jak wspominał i w obec. Kadr. Orłowskiego, i Generałowi Kossakiewicz. Jak jest przekonany także Ojciec Jurkutt, Któremu to świtło i kilkokrotnie przypomniałem i przed Tobą i przed Patronowa. To jednak to Tobie o tem pisze — nie od Ojca, ale skąd inąd napomknąłem znowu Księciu Sprzegorowi, który zapewne Ci dowody Życzliwego Ci poważania — Jeżeli Ty wspominałeś o okolicznościach moich, racz to w sobie, w sobie jedynie i bez żadnego wyjątku, zachować — proszę Cię o to i błagam — a jeśli wzruszenie przypomnienia mnie, czasem te moje dwanaście okoliczności, takie mi wyświadczasz — to coraz większe, bo coraz dwanaście Ci te okoliczności, a większe pomoc — może żadna.

Nie. Łaski. uwiadomić i mnie. i Adresa. ki.go, czy po rychłym. iuż wyiezdzie tá. Instrukcya można tez drogą pisywać.
(czy może przez banki)
Jeżeliby wydawnictwa się pewn. okazywał, adres mby iest na Nowym Świecie. pod № 1296 lit a. —

Ściskam Cała. Serdecznie, z uszanowaniem i z maytkowerszą przyiaźnią.

Franciszek

D. 24-6 760a 1940
z Warszawy

Z wyżkim nadsyłaniem przytaczam dwa listy

Jasnie Wielmożny Senatorze

Trudy nie wolno będzie, choć w kilku słowach
pisanych, wyrazić Mu czułe dziękczynienia
za Jego o mnie pamięć dostojną
o Całości. JWPanstwem Dobrodziejstwem
Jest dla mnie życzenia zdrowia jaknaj
= lepszego i wszelkich pomyślności
w, czem się tak mało zdrowym, że zarania
lekarza, od dni kilku nie wychodzę
z domu Na odzyskania możności
stawienia się w Senacie na obudjenie
pomiędzy
dnia powrotu Królewicza Feldmarszałka
Namiestnika — nie nie mam pewnego —
Nawet na dotychczas dni nie wróżę
przeciwnem stanie — a w tej
chwili wychodzący od mnie Lekarz
Kuźnow słyszał, że, w Zamku spo
= dziewanym jest na przyjazd Jazdy —
Jednak, niedawno, każdy Lekarz

przywiózł niektóre papiery —
Najmilej mi zawsze pozostaje Jaroma
Wiśniowieckiemu — Senatorowi wyrazy
uwielbienia, życzeń i najprzywią=
=zańszego uszanowania —

godziny Jego Sługa
Ł. Skibicki

d. 31 grudnia 1869
z Warszawy

Jakuba Wielmożny Senatorze

[illegible] zaledwo chwilowy [illegible] powstały, [illegible] wyznaczenia powiększonego i powtórzenia Obcego [illegible] dobrodziejstw [illegible] Zdrowia Zupełnego, i najpożądańszych pomyślności [illegible] Mam [illegible]

Jakuba Wielmożnego Senatora

[illegible]

Warszawa
d. [illegible] 1871.

[illegible] Kilisch,

Jasnie Wielmożny Senatorze

Nigdy dość nie potrafię przeprosić najuniżeniejszego i najserdeczniejszego
= baczenia rozdrażnienia, które zbadanie mnie aż do zuchwa =
łego i mojemu uprzedzenia się o jakieś niemałżące mi wcale,
bo jużto zdawna nabytemu dopłatę —— jakkolwiek tym wyra =
= żam się obszerniejszemi wyrazy, nie dowodzę by one nie =
= granicznemu żalowi, z jakiem błagam o jego łaskawe
pobłażenie —— i o nieopuszczenie mnie łaskawego dotąd
Jego nieocenionej Łaskawości

Jasnie Wielmożnego Senatora —

Dobrodzieja

wiernie przywiązany sługa —

St. Skibicki

d 2ga maja 1874 r
z Warszawy

a Son Ex
Monsieur le Senateur
Conseiller privé actuel -
Chevalier de l'ordre

Его Высокопревосходительству
Ромуальду Михаиловичу
Грубе
Его Превосходительному Тайному Совѣтнику
Сенатору и Кавалеру.
чрезъ Новодомень
сельцо Стобецко.

Publicandi et mandandi
pro centum 1000 fr.

publicandum mandata a 1135 francis
diligenti fr. Bonaventura

publicandi secundum.
? actione pecunia de ? c. ?
1876/7.

Jaśnie Wielmożny Senatorze

Dobrodzieju

Otrzymawszy łaskawy Szanowny mi zawsze rozkaz Jaśnie Wielmożnego Pana z dnia 2go czerwca — wraz, chwytam tę sposobność złożenia posłuszeństwa mego i uniżonego — i choćby przed samym 1go Lipcowym terminem, w którym nie wiem czy znajdować się będę w Warszawie — kwota ośmiuset rubli do rozporządzenia JW Pana, znajdować się będzie w kasie Pana Mecenasa Wrotnowskiego —

I to mimo najsprzeczniejszej chęci jakąś odrazu okazał mi i udowadnia Szanowny i zacny Dyrektor Główny Sprawiedliwości — nadeszła już ostateczna decyzja Sekretarza Stanu, przeklętym do Kasy Emerytalnej wnosi Summę dwa tysiące. Ośmset złotych dziesięć rubli — Ta decyzja niewątpliwie wejdzie w jedynastym mój rachunek z Emerytalną Kommissją — Z prokomem [illegible] myślę, oprócz, niezrozumiałej mi małej — widzę się zmuszonym oddalonym od Kaski na myślokolwiek rozciągniętej — Ale, już nigdy i nikomu, jak Nowakowi nie uwierzę i nie napiszę — a to wyznanie wyrwało mi się tylko z niezgranicznego w Jaśnie Wielmożnego Pana Senatora zaufania — przy dziękczynieniach za Jego dobrodziejstwa wstawienie się —

Rad jestem jak najuprzejmiej powtarzać kość najgłębszego uszanowania i przywiązania Serdecznego, z jakiem mam zaszczyt zostawać

Jaśnie Wielmożnego Senatora

Dobrodzieja

najgorliwszym sługą

Skibicki

z Warszawy
d. 4go czerwca 1874 —

Czci Godny Senatorze.

Dobrodzieju —

Wczoraj za ślubu Hrabiny [illegible] Krzyż
Rzewuskiego z Panną Alicją Epstein
którzemu to Aktowi — a uświetnienie nasta
pieniej po nim uczta — uczestniczyło
chętnie wiele z tych, co, przed kilku
tedwo miesiącami, unikali tu na dancyngu
ślub Księcia Konstantego Radziwiłła
z Panną Blanc, córką zamożnego
dziedziczącego gier azardowych —
Pomimo trwającego jeszcze wyjazdu
Warszawy — tłumu był jednak i przy
ołtarzu i przy śniadaniu — od którego
gdyby tu zaczęła była uroczystość — to
jej reszta możeby się odbyła nazajutrz —
Niewypowiedziałem ubolewam nad tem, że JW
Pan nie zjedzie tu na tydzień pobaczyć
o zwiększeniu, że Hrabina drugiego zdrowia
Jego jak tego poradem
[illegible] Kilka pieśni przez Panią Pomarańczową,
który wypadnie mi zderdzierzi ośm rubli
procentów bankowego — i zawoźnie
te wyrazy mojej czci — i serdecznego
uszanowania

Wiernie przywiązany sługa

J. Kraszewski

d. 14 Sierpnia 1876
z Warszawy

Jaśnie Wielmożnemu
Senatorowi Hrabi
Wyniedemu Tajnemu Radcy
Prezesu Jo. Hrabiemu Aleksandrowi
Dobrodziejowi
w Tobolsku

[illegible]

[illegible] rak. [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[

Że, jeśli nawet ordynacja w życiu, to stra-
nnym zostanie dla Służby prawdziwej
Nazwa tak wielce pożytecznej — Nieme dzia-
już zniekształcony, że, [illegible] jego [illegible] przed-
[illegible] na bydź Wileński Generał
gubernator Medyński
[illegible] Wileńskim [illegible]
w Cesarskiej Kancelarji, Sekretarz Stanu
Nabokoff został Rzeczywistym Radcą
[illegible] — i [illegible] Rady
[illegible] do której, o Tadeusz wraca
[illegible] przed Ci[illegible]
[illegible] do dokończenia [illegible]
=dzeń Pana Kara[illegible] mój mały [illegible]
do którego, jak zawsze, pod jarzem
dodadz, odgłos przywiązania i wdzięcz-
=nia głębokiego, z jakiem mam
[illegible] i obowiązek wyznawać się

Jarmia Wilnowiczego Senatora

[illegible]

[illegible]

d. 21 Lut. — 1876

z Warszawy

Wczoraj już Hrabia Wielhorski — a Syn jego wczoraj
[illegible] dni [illegible]
Cesarzowi JW Pan raczył w dniu [illegible] Służby Pana Hrabiego
Wielhorskiego, przyczem ten ostatni chciał
skorzystać z zaszczytu, [illegible] Pańskiem zaszczytem
[illegible] Hrabia Wielhorski, z Nad mnie odezwał się do
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Jaśnie Wielmożny Panie!

Kilkoma dniami, przed nadaniem odebraniem Twego Kochanego, z 17ego b. m. Szanownego Senatora — przeszedłem przeżegnał Ambrożego Zaborowskiego, w Niedzielę jego — Zastałem go nie wiedzącego, że Ojciec zawiadomiony telegramem, w którym chciał spieszyć Synowi do Zakonu, że matka Cesarz mianował Jej Dnia Orderu Świętej Anny, z prawem noszenia go do Zakonu w Departamencie Cywilnym — Ulubieniec mu do trudności, przyjmuje Ojca Józefa — przed 17ego 16ego udaje się do Bruxelles — i żałuje tylko, że tam dziś nadzieje mieć się nie dostaje do domu — Siemia — Co odebraniu Twego Listu Senatora, wołałem go odczytywać kilkokrotnie, nie odpisać — Zresztą — zbyt już prędko do Zakonu Zbyt jeszcze wczesnie do Rzymu — Zresztą Dopiero, kiedy Senator mieszkał już Zuja — chmie do tego grodu, dowiemy się, otrzymamy się ten list adresować do Kolegium Mieszanego Z. Kard. Gdyby żadnego nowego, nie ma, tam Nuncyusza wołającego, wiadzieć przeniesienia, gdzie go odesłano — Żałuję, jednak — Żem go nie przesłał pod adresem Kolegium Bolesława Ostrowskiego, który tam mieszka, w Instytucie Europejskim — ale — miał, wprawdzie, wkrótce odjechać do Zakonu, przed powrotem Jaśnie Oświeconego — Ja na Szwedzkie Mamy wielkiego — Jeśli nie odjechał jeszcze z Rzymu będzie na Ferie — Zdrowie Jego, który

Dr. St. Smolka.

Warszawa 13 Maja 1871

Jasnie Wielmożny Panie!

Wypełniając polecenie jego przyjaciela ...
Domodzi ...

Jan z Dantyszka ur. 1591 r. Medyka, Szkoła, Kanclerz Królowej Bony Sforzianki, Prałat Warmiński, Biskup Chełmiński, Poseł Króla Zygmunta I. do Rzymu, Cesarza Karola V. Zmarły w 1548 roku. Epitafium jego postawione w Katedrze Krakowskiej 1557.

Stanisław Hozjusz ur. w końcu XV. wieku Biskup Warmiński, Kardynał, Legat Papieski, Doktor obojga praw, Sekretarz Królowej Bony w Mediolanie, Prałat Kościoła Katedralnego Krakowskiego 1549. Zgon jego 1579. Pomnik jego w Bibliotece Orchowskiej 1859. Herbu Hozjusz 1559. Herbu Hozjusz z odmiennym tł. Zarzewie constitutionemque regionum. Pisał nim p. Kanclerz w Programmacie Uniwersytetu Krakowskiego 1825 r. Wydał pt. Oeuvres Complètes d'Hozjusz prawa pospolitego z nakazu Zygmunta I. pomnożone.

Przyłuski Jakób ur. w końcu XV. wieku Kanonik Warmiński, Kanclerz Biskupa Warmińskiego, Poseł Króla Zygmunta I. do Rzymu, Cesarza Karola V. Zmarł w Rzymie 1554. Zgon jego [illegible] Poseł Króla Zygmunta I. do Cesarza Karola V. Prowincja Węgier Polonia 1556.

Wiechowski Paweł Zygmunt Ur. w drugiej połowie XVI. wieku w Wilnie z Rodziców Polaków, Kanclerz Biskupa Warmińskiego, Kanonik Warmiński, Prałat Kościoła Katedralnego Krakowskiego, Poseł Króla Zygmunta III. do Cesarza Ferdynanda II. Zgon 1647.

Hozjusz Stanisław Ur. 1588, Kanonik Warmiński, Prałat Kościoła Katedralnego Krakowskiego, Poseł Króla Zygmunta III. do Cesarza Ferdynanda II. Zgon 1658. Pomnik jego znajduje się w Kościele Katedralnym Krakowskim. Herbu Hozjusz quo e quattuor in IV. tractatis. Regni 1632. Complementa juris IV. Libris Justitutionum Juris civilis Romani 1634-31. Annotata legatia methodum in ubique jure statuendi provinciarum Regni 1652. Breviarium juris publici Regni 1652.

Drezner Tomasz Ur. 1560. uczył się w Wilnie, prawa w Akademii Jagiellońskiej r. 1614 Dziekan jego w Trocz. Jus judiciarius Regni ed. Zamość 1601. 2) Commilitium juris polonici cum jure romano. Lwów 1602. 3) Institutionum juris Regni Poloniae libri IV. Zamość 1613.

Lipski Józef Ur. 1592 uczył się w Rzymie i zagranicą, wstąpił w stan duchowny był Biskupem Krakowskim um. 1651. Dzieł jego medytat. Tractatorum selectissimum ex jure civili et canonico collectorum. Kraków 1642. Comment. ad Statuta Wisl. Cracov. 1629.

Katrzewski Wincenty Ur. 1731. uczył się w Krakowie, we Włoszech i we Wiedniu, w Rzymie został Doktorem obojga praw. Wstąpiwszy do stanu duchownego był Profesorem prawa w Akademii Krak. Doktorem Kollegium Lubrańskiego w Poznaniu i Kanonikiem katedralnym tamże Um. 1803. Dzieła jego są 1) Jus Regni Pol. Lemb. 1793 2 t. 2) Jus capitulare Lemb. 1791. 3 part. Annotationes in statuta Comitia et Decimarum Lemb. 1796

Bandtke Jan Wincenty Ur. 1781. uczył się we Wrocławiu i Halli, w stanowiony do zgromadzenia w Wiedniu był Bibliotekarzem, Biarzem archiwum i sekretarzem Kom. Sprawiedliwości. Prezesem Rządowym Szkoły prawa i Administracyi Warsz. Um. 1846. O prawie rzymskim pisał i wydał: 1) Vindiciae Juris Romani Justinianei. Wrocław 1808. 2) Lineamenta juris Romani ad ordinem Institutionum Justinianei Imp. Digesta Warsz. 1816. 3) Repertorium zbiorowe Jurisprudencyi Rzymskiej. 4) Principia juris secundum ordinem Pandectarum.

Wasilewski Wacław Wincenty Ur. 1798 uczył się w Krakowie, Wrocławiu, Getyndze, Berlinie, Literatury słowiańskiej w Pradze Warszawie od 1818 do 1831 r. następnie w Petersburgu, Moskwie, Odessie, Kijowie, Wilnie, Warszawie. Od 1831 do 1841 był Profesorem prawa rzymskiego w Uniwersytecie Warsz. Od 1841 do 1862 był Profesorem prawa rzymskiego w Uniwersytecie Kijowskim. Wydał: 1) De vita et constitutionibus C. C. Messii Brasani Decii Jctorum Celsi. 1818. 2) Regum Celsus et Decem virorum Consulum in Progymnasio Pracemskiego Pracem 1822 3) Principia juris Romani Warszawa 1840 w 1 t. 8. wydanie drugie znacznie pomnożone w 3 tomach 8. 1. 1851 do 1854 w 3 t. 8. 2) Historia Juris Romani Kijów 1855. pod drukiem. Principiorum juris Romani Synopsis 1. Historia 2. Elementa Wacławski Ignacy Hymnarium prawnicze 1798 uczył się w Krakowie i Wiedniu był Profesorem Szkoły Głównej i prof. prawa kanonicznego w Szkole Wydziałowej Prawa i prawa rzymskiego. Kraków 1820 2) Zarys prawa rzymskiego podług Instytucji Justyniańskich. Warszawa 1824

Hujus operis juris continens 2 t. 2 vol. typis Historia Juris Romani

Zbiór wiadomości do prawa cywilnego w Królestwie Polskiem wydał A. Unierzyski. Poznań 1858.
Prawo Unii. Tłumaczenie Ordynacji Litewskiej. Wilno 1840.
Ordynacja Litewska. Wydanie nowe. Wilno 1840.
Statut Litewski. Wydanie nowe. Wilno 1840.
Statut Litewski. Wydanie nowe. Wilno 1840.
Statut Litewski

Ew. Excellenz

haben mich durch Ihre
gefällige freundliche Zuschrift
sowie durch die gütige Ueber-
sendung Ihrer Untersuchung
über die Lex Burgundionum
zu großem Dank verpflichtet.
Ich darf hervorheben, daß die freund-
liche Aufmerksamkeit, mit welcher
Ew. Excellenz meiner gedacht haben,
für über die Lex Ribuaria
bevorstehen, wie große Freude
sie gemacht hat.

Mit besonderem Interesse habe ich jetzt die Untersuchungen über den Codex Argenteus einer nochmaligen genauen Prüfung unterworfen. Ich bin überzeugt, Sie Schmitz dürften mir es nicht übelnehmen, wenn ich Ihnen meine Ansicht über diesen Text mitteile. Ich wiederhole in den 105 Distichen meine vollständigen handschriftlichen Lesarten in den 88 Distichen des codex Marianus und Vaticanus. Auf Grund dieser meiner Lesarten glaube ich Ihnen Vorschläge machen zu können, welche mir einen befriedigenden Sinn zu geben scheinen. Für diesen Vorschlag und für jede Belehrung werde ich Ihnen

gegebenen Bücher nicht vorhanden sind. Ich gebrauche mir daher die Freiheit, ergebenst zu ersuchen, mir gefälligst die Verfügung freundlichst zu ertheilen, die Fortsetzung meiner Arbeit gefälligst mir erlauben. Im Stadtrecht Judenburg p. 17 befindet sich die erste Rubrik von Gründen, welche enthält 60 Titel, wovon Tit. 2–41 incl. der Lex und Tit. 3–17 der addit. I nebst zwei andern Titeln, bestimmt haben. Es ist mir aufgefallen, daß nach der Aufführung p. 11 rubr. die Titl. 27. 33 und die Titel älteren Bestimmungen, darüber sind, welche in den Tit. 16. 5 der additamenta aufgenommen sind, so

ist, wie mir scheint, schwer
dittamentum nicht als ein
anderes von in Tab. 2–41 an-
geführtes Mittel anzusehen
ist, [illegible] gegen Ende
mit demselben bis darauf
ganz zu kochen wäre, das
Abkömmling dieses ein-
mal als ein Bruchstück des
ersten Tabelle scheint, auf
welchem die Tab. 2–41 rühre.
Es würde dann vollständig
in derselben Weise wie
wie Pater Alamannorum zu den allermannischen
Volksrechte. Vollständig
wird Schönes die neu hier
gegebene Aufstellung nur
wenig modificirt. Es ist
dies nur eine Vermuthung,
doch möchte ich mir die neu
hier ausgesprochene Ansicht

auch zu Klagen Veranlassung bringen möchte.

Mit gleichem Interesse habe ich die Absicht der Gesamtregierung aufgefaßt, die für das bürgerliche Volksrecht maßgebenden Grundsätze zu vereinheitlichen. Es ist das gewiß die wichtigste Aufgabe, die gesetzliche Regelung des Volksrechts mit den besonderen Bestimmungen zu entwickeln und fortzubilden. Allerdings bleibt hier wieder die schwierige Unterscheidung zwischen dem Einzelnen und Unabänderlichen, doch ist es Ihnen ganz gewiß gelungen, die Grundzüge der Gesetzgebung klar und bestimmt festzuhalten.

Dass gegenüber der früheren Haltung, welche die Arbeiten des Prof. Binding in Basel zu ihrem Ausgangspunkt nehmen wird. Der erste Teil derselben („Der burgundisch-romanische Königsfriede, eine rechts- und verfassungsgeschichtliche Untersuchung") ist bereits erschienen, enthält aber nur die geschichtliche Grundlegung des burgundischen Königsfriedens. In den nächsten Monaten soll der zweite Teil, die Quellen- und Rechtsgeschichte, folgen und dann endlich der Text der Lex Burgundionum erscheinen, der Verfasser, wie Herr Binding, eine Bluthochzeit-Aufhellung der Lex Burgundionum wahrscheinlich nennt.

Ich bin schon überzeugt, daß
einige Hauptpunkten mit
M. Assessors zu bestätigen
haben wird, welche fm. Ch.
Callary bereits gegeben
haben.

fm. Callary freundlichst
Grüße an Herrn Dr Lebkich
habe ich ausgerichtet und
wie die gehorsamsten Empfeh-
lungen an fm. Callary mag
schreiben aufgetragen mach-
ten. Ihre Grüße an Prof.
Waitz werde ich morgen aus-
richten Gelegenheit haben.
Herr Assessor Wüstenfeld
ist noch hier in Göttingen
und wird sich italienische
Reise noch auf einige
Zeit hinausschieben.

Ihnen von Ihnen in Aus-
sicht gestellten neuen Arbei-
tungen sehe ich mit gro-
ßer Spannung entgegen, und
freut es mich, daß die Geschich-
te römischen und byzantini-
schen Rechts in der Mann-
heimer Zeitschrift, von der wir
bis jetzt so wenig wissen
wollen, die gewünschte Aus-
dehnung gewinnen wird.
Ihre Erstellung freundlichst
zusage, meinerseits gerne
mit meinem Examinator über
Arbeit gedenken zu wollen
sind mich mit vorzüglicher
Hochachtung. Der Aufsatz über
die neuen Zeitschriften wird gleich-
falls meine Interessen sehr in
Anspruch nehmen.

Gegenwärtig beschäftige
mich mit der Fortsetzung
meiner Arbeit über das
französische Protest. Die
Geschichte des Volksaufstandes, zu
dessen Erforschung Ihre Erzäh-
lung mich besonders ani-
mieren, gedenke ich eben-
falls nächstens zu treffen.

Haben Sie noch Aus-
gaben der Zeit Schiller, was
wissen Ihre Erzählung nen-
nen, gedenke ich in kür-
zester Zeit in der Hoffnung
für Ihre Geschichte Verwen-
dung zu erstatten, und mache
ich mir schuldig, sobald
ich Ihnen von dem Druck dieser
Geschichte, Ihre Erzählung zu

Exemplar dieser Anzeige
zu übersenden.

Ew. Excellenz mich
ganz gehorsamst empfehlend habe ich die Ehre zu
sein

Ew. Excellenz

Göttingen
12. März 1868.

ganz gehorsamster
Rudolph Wagner.

Sr. Excellenz

Herrn Senator v. Hubé

in

franco. Warschau.

GÖTTINGEN
F.
14.3
6-7N.

Strassburg i. E.
Kaufhausgasse 13.
20. Juli 1893.

Ew. Excellenz

gefälligen Schreiben vom 19. d. M. ist mir von Freiburg hierher nachgeschickt worden. Schon seit dem vorigen Winter bekleide ich an der hiesigen Universität das Amt einer ordentlichen Professur für deutsches Recht und Kirchenrecht. Es war mir eine große Freude aus Ihrem Schreiben zu ersehen, daß Sie mir ein freundliches Andenken bewahrt haben, und wäre es mir ein sehr großes Vergnügen, wenn ich das Glück haben könnte, mich demnächst persönlich mit Ihnen über wissenschaftliche

Gegenstände zu unterhalten. Um so mehr bedauere ich es, daß die Aussicht für wiederzusehen durch meine Uebersiedlung von Freiburg nach Straßburg sehr gemindert ist. Ich kommen hinzu, daß ich während der großen Ferien nicht hier und hier sein werde. Ich gedenke mit meiner Frau (seit April bin ich verheirathet) nach Oberitalien, meiner Heimath, zu reisen. Am 11. August reise ich von hier ab über Heidelberg und Basel (wo ich einer Versammlung deutscher Aerzte beiwohnen werde), und komme erst zu Anfang Oktober hierher zurück.

In Freiburg wird es Ihnen gewiß ausgezeichnet gefallen. Es ist eine herrliche

gelegene Stadt, an die ich
mich den größten Vergnügt
zurückerinnere, und über
dies reich an interessanten
Gesellschaft. Die Universi-
täts-Bibliothek wird Ihnen
zweifellos offen stehen.
Leider ist sie für das dem-
nächst Reich sehr wenig er-
giebig. Die Statuten der
Bibliothek, die Ferien be-
treffend erinnere ich nicht
mehr genau. Auf jeden
Fall wird sie Ihnen
aber durch Vermittelung
eines Professors zugäng-
lich sein. Eine gute Ge-
legenheit benutzt der Professor
v. Harleß in Freiburg, ein
vortrefflicher Germanist.
Wollen Sie ihm freundlichst
die besten Grüße von mir
bestellen.

Ihnen und Ihrer hoch-
verehrten Frau Gemahlin

wünsche ich die besten Erfolge
von Ihrer Kur. In Paris kann
ich einen jungen, sehr tüchtigen
Herrn Theilen in, der sehr eif-
rig in den altfranzösischen Stu-
dien arbeitet. Er wohnt rue du
Cherche-Midi Nr. 88). Sollten
Sie ihn sehen, so bitte ich
ihn herzlich von mir zu
grüßen.

In ausgezeichneter
Hochachtung

Ihr

ganz ergebenster
R. Lohm.

Sr Excellenz
Herrn Senator v. Hube
in
Russland

Bad Kreuznach
im Kurhause.

Strassburg i. E. 10. 6. 80

Ew. Excellenz

habe ich für Ihre zwei freundliche Briefe zu danken.

Auf Ihre letzte Anfrage beehre ich mich Ihnen zu antworten, daß die letzte englische Ausgabe der Lex Salica den Titel hat:

A synoptic edition of
Lex Salica
(comprising
the ten texts with the glosses
and the Lex Emendata
by J. H. Hessels.
with notes on the Frankish
words in the Lex Salica
by H. Kern.

Diese Arbeit enthält außer

Keine erheblichen Ausführungen über die Entstehung der Lex, sondern nur den Abdruck der Texte und Ausführungen über die malbergische Glosse.

Sonst haben in letzter Zeit über die Lex Salica gearbeitet:

Behrend in Zeitschrift für Rechtsgeschichte Bd. 13. S. 1 ff.

Sickerer ebendas. S. 259 ff.

Rich. Schröder, Untersuchungen zu den fränkischen Volksrechten. Festschrift für Thöl. Würzburg 1879.

Ganz besonders danke ich Ihnen für Ihren so überaus inhaltreichen und interessanten Brief vom

15. Mai. Ihre Auseinander sind ungemein wichtig und für mich völlig überzeugend. Damit ist auch die Frage über das spätere Alter der so wichtigen Formel über die Commendation (N. 44: quid in alterius potestate commendat) entschieden. Ihre Behandlung der sponsionalen Formeln ist die erste und zugleich bis jetzt einzige, welche in das Wesen der Sache eindringt und wissenschaftliche Methode anwendet. Wenn Sie es gütigst erlauben, so werde ich später versuchen, Ihre Resultate einem größeren

Kreise zugänglich zu machen. Leider bin ich jetzt noch mit anderer Arbeit überhäuft (womit Sie auch gütigst entschuldigen wollen, daß ich Ihnen erst jetzt gute Worte). Aber ich hoffe, später (vielleicht nach Jahresfrist) für die Simondischen Formeln ein paar Sätze erübrigen zu können, und dann Ihre scharfsinnigen Beobachtungen der gelehrten Welt Deutschlands mitzutheilen.

Mit herzlichem Dank ich ausgezeichneter Hochachtung

Ew. Excellenz

ergebenster

R. Lohn.

Strassburg i/E
4. Oct. 80.

Excellenz!

Mit grossem Vergnügen begrüsse ich die französische Uebersetzung Ihres vortrefflichen und höchst interessanten Werkes über die Geschichte des römischen Rechts bei den Slaven. Ich danke Ihnen aufs Beste für die gütige Zusendung. Hierneben erlaube ich mir, Ihnen als Gegengabe unter Kreuzband meine Abhandlung über „Frankisirtes und römisches Recht" ergebenst zu überreichen.

Gestatten Sie mir, meinen Dank für Ihre

letzten freundlichen Brief hinzuzufügen. Inzwischen ist eine Arbeit erschienen, welche den wissenschaftlichen Stand der Frage betr. die Formelsammlungen wesentlich verändert hat. Ich meine den Aufsatz von Dr. Zeumer Ueber die älteren fränkischen Formelsammlungen, in: Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde VI, 1. Hier wird eine Unterscheidung über die chartularischen, formularischen, u. s. w. Formeln gegeben, welche auf eine eingehende Betrachtung der handschriftlichen Verhältnisse beruht. Die Form der Chartularsätze

Formeln in Cod. Paris 2123
hält Z. nicht für die ur-
sprüngliche. Auch über
die Simonsschen Formeln
gelangte er zu wichtigen
neuen Resultaten (setzt
sie an das Ende der unter-
Zeitg.) ~~sind dass~~ Er er-
klärt 1–33 für den ur-
sprünglichen Text. Sie sehen,
dass ihm nicht alles
aufgefallen ist, was Sie
bemerkt haben. Jedenfalls,
aber werden Sie mit Ver-
gnügen die Arbeit lesen.
Schicken Sie vielleicht Ihrem
Verfasser (Dr. Karl Zeu-
mer in Berlin) Ihre Be-
handlung über die Si-
monsche Formel? Vielleicht ist er in Berlin
dagegen, aber ihm die
Behandlung überzeugt.
Wir sind im Um-

Exemplar meiner Werke, das Sie freundlich die Güte hatten, mir zuzusenden? Ich glaube, dass Sie mir die Ausgabe der Formeln für die Monumenta Germaniae besorgt.

Für Ihre Pariser Reise wünsche ich Ihnen den besten Erfolg und gutes Befinden. Mit Vergnügen erinnere ich mich an den freundlichen Abend, den wir zusammen mit Ihnen verbrachten.

In ausgezeichneter Hochachtung

Ihr

ergebenster

R. Lehm.

Strassburg i. E. 7. X. 80.

Excellenz wollen mir gestatten, daß ich noch nachträglich bemerke, daß ich gleichzeitig mit meinem letzten Schreiben meine Abhandlung über [illegible] Recht und römisches Recht unter Kreuzband an Sie abgesandt habe.

Ich Excellenz

ganz ergebenst

R. Jhering

x Ich glaube, daß ich vergessen habe, in meinem Brief davon zu sagen.

Deutsche Reichspost

Postkarte

An Sr. Excellenz

Herrn Rom. Hubé

Mitglied des Reichsrathes

in Novo-Radomsk

Gouvernement Petrokow

(Russland)

Strassburg 27. Dec. 84

Ew. Excellenz

danke ich herzlich
und ganz ergebenst
für die liebenswürdige
Zusendung Ihrer schö-
nen Schrift über das
römische Recht in den
Slavenländern. Ihre
Arbeit ist ausser or-
dentlich geistvoll
und lehrreich und
gewährt die interessan-

besten Aufschlüsse.
Sie ist, gleich Ihrer früh-
eren Arbeit, über die
deutsche Rechtsquelle,
durch die Kraft der
Intuition ausgezeich-
net, welche Sie in den
Stand setzt, auch bei
unsicherer Ueberlie-
rung doch den Platz
zu erkennen und zu be-
stimmen, welche eine
Rechtsquelle einge-
nommen hat, — zu der
geistigen Physiognomie
einer Rechtsquelle durch

Endringer, und danach
zu sagen, wohin sie rechts-
geschichtlich gehört.
Besonders hat mich an-
gezogen, was Sie über
das bulgarische Recht
und die Rolle der Eltern
gesagt haben. Nach mei-
nem Urtheil sind Sie
gegen den Herrn Paparri-
gopulos im Recht.

Was Sie mir über
Ihre Gesundheit haben
hat mich sehr erfreut.

Möge auch im neuen
Jahr Ihre geistige Kraft

und Frische Ihnen un-
vermindert bewahrt
bleiben und Gott Ihnen
neue Kräftigung Ihrer
Gesundheit schenke!

Mit den herzlich-
sten Glückwünschen

Ihr

ergebenster
R. Sohm.

Strassburg i. E.
12. 8. 87.

Ew. Excellenz

danke ich herz-
lich für die Freude,
welche Sie mir
durch den liebens-
würdigen Brief be-
reitet haben, den
Herr Prof. Zigel
aus Damaskus
(ein interessanter,
liebenswürdiger
Herr) mir über-

brachte, Mit herz-
liche Freude habe
ich vernommen, daß
er mit Ihrer Gesund-
heit befriedigend
geht, und ist mir
der beste Beweis
dafür die ununter-
brochene Rüstigkeit,
mit welcher Sie Ihre
bedeutenden wissen-
schaftlichen Arbei-
ten fortführen. Es
freut mich, daß

Sie jetzt bald wieder
an der Lahn zu-
rückkehren werden,
da Sie sich einmal
eine so gestreute
Lektüre gewidmet
haben. Die Arbeit, welche
Dr. E. Mayer (Würzburg)
inzwischen über die
Entziehung der Lei-
stungsfähigkeit verfaßt
entbehrt hat, denke
ich, die richtige Arbeit
wird Ihnen gewiß
bekannt sein. Sie
erkundigen sich so
freundlich nach
meiner Arbeit.

Von meinem Kirchenrecht
wird hoffentlich ein
nächstes Jahr die erste
Hand erscheinen. Welche
Autorität rede ich meinem
Werke leide nicht [illegible]
die Rede, mit welcher ich
1884 mein Rektoratam
getreten habe, handelt
von der deutschen Rechts-
wissenschaft im Allgemei-
nen, und ist für Sie ohne
Interesse. — Auf die Stu-
dien, welche mit Ihrer
persönlichen Zusammen
treffen, freue ich
mich herzlich. Ich
bin aber in Kürze
nicht mehr hier. Zum
1. Oktober siedle ich
nach Leipzig (Elster-
straße 20) über, wohin
ich als Hasse's Nach-
folger berufen worden
bin. In größter Verehrung

Ihr ergebenster
R. Sohm

МИНИСТЕРСТВО
НАРОДНАГО ПРОСВѢЩЕНІЯ.

Ректора
ИМПЕРАТОРСКАГО
НОВОРОССІЙСКАГО УНИВЕРСИТЕТА.

15 мая 1868 года.

№ 455.

ОДЕССА.

Милостивый Государь

Михаиловичъ

[illegible] приложенному г. Ученому [illegible] Западна[illegible] письмо по этому же- [illegible] честь извѣстить Васъ [illegible] что имѣю [illegible] честь просить Васъ Новорос[illegible] университетскую библіотеку [illegible] Вами объясненіи [illegible] въ Варшаву универ[illegible] профессоръ Леонтовичъ, кото- [illegible] числящаяся съ 12 сего [illegible] этимъ случаемъ, чтобы [illegible] имѣть Вамъ совер- [illegible] почтеніе и преданн[illegible]

И. Ректоръ

[illegible]

МИНИСТЕРСТВО
НАРОДНАГО ПРОСВѢЩЕНІЯ.

Ректора
ИМПЕРАТОРСКАГО
ЮВОРОССІЙСКАГО УНИВЕРСИТЕТА.

14 октября 1868 года.

№ 1126.

ОДЕССА.

Милостивый Государь

Романовъ Михаилъ

Оба Ваши письма – одно отъ 7го, другое отъ 21го сентября имѣлъ честь получить – первое 14го сентября, а второе 3го октября и спѣшу увѣдомить Ваше Высокопревосходительство, что совѣтъ университета, по опредѣленію своему 11го октября, вошелъ уже съ ходатайствомъ къ г. Министру народнаго просвѣщенія о разрѣшеніи отнести уплату 19т. руб. за покупаемую у Васъ юридическую библіотеку на счетъ университетскихъ остатковъ отъ штатныхъ ассигнованій на текущій годъ. По полученіи ожидаемаго разрѣшенія немедленно сдѣлано будетъ распоряженіе и о пріемѣ библіотеки въ вѣдѣніе университета.

Прошу принять увѣреніе въ отличномъ уваженіи и совершенной преданности.

Его Высокопревосходительству
Р. М. фонъ-Губе.

М. Соколовъ

МИНИСТЕРСТВО
НАРОДНАГО ПРОСВѢЩЕНІЯ.

Ректора
ИМПЕРАТОРСКАГО
НОВОРОССІЙСКАГО УНИВЕРСИТЕТА.

4. января. 1869 года.

№ 8

ОДЕССА.

Его Высокопревосходительству
Г. Н. Губе

Его Высокопревосходительству

Гольмальду Михаиловичу

Получивъ извѣстительную телеграмму Профессора Леонтовича о пріемѣ купленной у Васъ библіотеки, Правленіе Университета немедленно сдѣлало распоряженіе о высылкѣ слѣдующихъ Вамъ денегъ, которыя и отправлены въ Варшаву на имя Вашего Высокопревосходительства 23 декабря истекшаго 1868 г. Я увѣренъ, что въ настоящее время онѣ Вами и получены. Правленіе предпочло почтовый путь пересылки переводу чрезъ банкирскую контору въ интересахъ сбереженія около 150 рублей, которыя пришлось бы прибавить къ теперешнимъ почтовымъ расходамъ, если бы обратиться къ банкирскимъ конто-

рамъ, совершенно по напрасну.

Такимъ образомъ, смѣю надѣяться, университетъ совершенно исполнитъ желаніе, выраженное Вами въ письмѣ отъ 27 декабря, которое я имѣлъ удовольствіе получить 3 января.

Съ совершеннымъ почтеніемъ и преданностію имѣю честь быть

Вашего Высокопревосходительства

покорнѣйшимъ слугою

И. Бѣляевъ

St Pétersbourg, le 6 Avril 1870.

Excellence,

Je vous demande pardon d'avoir mis quelque retard à répondre à la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'adresser. Mais il ne m'a pas été possible de me procurer plus tôt les pupiers contenant les données nécessaires. J'ai l'honneur de vous expédier ci-joint un tout petit extrait, qui vous donnera une idée générale de ce que les archives du Conseil contiennent sur le projet d'un code pénal du temps de l'Empereur Alexandre I. Quant à des renseignements plus précis, - si votre Excellence en avait besoin, - j'oserais lui recommander de s'adresser au Sénateur Kamarsky, que votre Excellence doit connaître, qui travaille en ce moment à une édition générale de nos archives et connaît dans les moindres détails tout ce qui dans les archives du Conseil se rapporte à l'époque de l'Empereur Alexandre I.

Veuillez, Excellence, agréer l'assurance de ma très haute considération.

A. Lobko

С. Петербургъ 1 февраля 1889.

Милостивый Государь,

Государь Милостивый

Вслѣдствіе предложенія Вашего
Высокопревосходительства отъ
[illegible] по просьбѣ
[illegible] о [illegible] Черноморіи,
[illegible] имѣю честь [illegible] Ваше
[illegible] и сообщить [illegible] Вамъ
[illegible] прилагаемыя при семъ [illegible]
[illegible] Вашего [illegible],
[illegible] въ [illegible] срокъ.

Примите Ваше Высокопревосходительство
[illegible] выраженіе [illegible]
и полнаго [illegible] уваженія имѣю.

[illegible]

Его Высокопреосвященству

Владимиру Михайловичу

Будо

Ваше Высокопреосвященство

Ученик смиренный иерей Соколов

Excellence

Je suis à vos ordres à partir
de 3 heures et demie heures
de façon tout ce qui vous le
vous agréera

Votre [illegible] dévoué

[illegible]

P.S.

Rom 12 April 1862.

Herrn Tarbon in Warschau

Hochgeehrter Herr!

Mit besonderem Vergnügen ersehe ich aus Ihrem [illegible] Schreiben, daß Sie auf Italienische Notizen [illegible] sind, und ich werde mich fortwährend eine [illegible] angelegen sein lassen.

Gegenwärtig bin ich damit beschäftigt, eine [illegible] Notizen [illegible] 300 [illegible] [illegible] [illegible]

30 Marca
1883 roku

[illegible]
odparta ale niezrobiła wielkiego
Efektu na zagranicznych [illegible] to
mnie znikąd czuć za Wami

Niemam co więcej donieść
z krzywdzącym Panu ich
[illegible]
[illegible]
aby wszechmocny Bóg was
[illegible]

Zostaję z głębokim szacunkiem

[illegible]

[illegible]

z francuzy [illegible]
[illegible] de Marino
[illegible]

Krzym dnia 11 Grudnia 1884
roku

Najmocniey przepraszam Szanownego
Pana Senatora że niechciałem do tego
czasu, i przykro mi bardzo że
Szanowny Pan powziął mnie
swoim listem który zawszemnie
pocieszy, a szczególniey kiedy dowia-
duie się o zdrowia Szanownego
Pana. Spotkałem onegday na
Via del Babuino X Józefa
Brata Świętego. Spacerował
zdrow i rzadowy iak Adama
który mnie tyżie mowił czemu
ia niepisze i że Szanowny Pan
wypytował się o mnie.

Cate prawie dwa Miesiące kaszel
który, na ten sam kaszel pory
miałem, iż ten tego roku i
teraz mnie nieopuszcza ale
trochę słabszy. A że tego powodu
muszę zwinić Pracownię
ponieważ iest bardzo zimna
i daleko chodzić a szczególniey
kiedy błoto i słota. Tak mnie
nieszczęsny radzą a opatrzić ią mi
niepomaga. A drzewo tey zimy
iest bardzo drogie prawie iak
Cynamon. Cate prawie dwa
Miesiące Jesieni miedzmy
zimno a szczególniey Listopad.

nikt niespuszcza [illegible] Jesieni
[illegible] torche się oziębiło i
powiadają (obaczemy) że Zima
ma być słaba...
W Rzymie smutno nierna
prawie nikogo Hotele puste
nadzieja powszechne. —
Kiedy dzisiay wieczorem odbiera
List od Senatorego Pina Feowi-
dnie się w Caffe ze Cholera
wybuchła w Castellamare
i że wiadomość ta przyszła
do naszey Ambasady —
Ale te rzeczy tatay nieważnie
z walają Ulice na Lesp i na Szyi

Pamiętam koło Wielkiej Nocy, że
mię zwabiał tęgie wrzaski
Pana Nasjma na Placu Targowym
Targowym — Wandalizm straszny —
i tak wiele pięknych rzeczy ginie
i robi się z pięknego Brzymia
Szachownica — Pan Sosnowski
jest jeszcze cierpiący — a szczególniej
w nocy, musi często wstawać — i
pić zimne wody —
Życzę Szanownemu Panu Święt
i Nowego Roku — aby Bóg Wszech
mocny utrzymywał go w zdrowiu
do 100 lat. Vivat, vivat, vivat!!

Goście z Jabłkiem
szczerym uniżony Sługa

Alexander Jankiewicz

Милостивый Государь

Романовъ Михайловичъ.

праводателство, не можетъ не
быть принято съ тѣмъ почтительнымъ вни-
маніемъ, [illegible]. Ва-
ша мнѣнія и совѣты.
Съ искреннѣйшимъ [illegible]
преданностію имѣю честь быть
Вашего Высокопревосходительства
покорнѣйшій слуга

Е. Старицкій

9 мая 1889 г.

L'Excellence.

Il y a à peu près trois semaines que j'ai eu l'honneur de recevoir Votre Lettre du 14 Janvier, concernant M. Tirogoff. J'espère que vous me ne pas Vous avoir répondu jusqu'à présent: pendant ces trois semaines je n'ai pas eu un moment libre.

C'est aujourd'hui [illegible] que j'ai [illegible] ; je n'espère pas le voir, et ce serait un bonheur pour moi de pouvoir lui être agréable. Mais [illegible] je ne crois pas que le Général Tchernaïeff soit disposé à bien accueillir ma recommandation; et puis, autant que je sais, le chef actuel des sapeurs-pompiers, le Colonel Onoprienko, est bien vu au château et [illegible] si solidement sur sa place, qu'il me serait impossible de parler de son remplacement par un autre.

Veuillez agréer Excellence l'expression de mes sentiments les plus respectueux et les plus dévoués.

le 23 janvier / 4 février 1882.

S. Tarnowskitch

ъ Президента г. Варшавы.

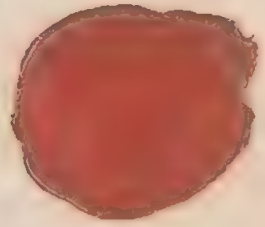

Pánie [illegible]

Na szanowne pismo Pańskie z dnia 5. maja r.b. w przedmiocie przedstawienia mnie na Członka honorowego ogólnego składu Kom. B. wyraźnie i oświadczenia mam zaszczyt powiedzieć z odpowiedzią. Chociaż mój stan zdrowia nie pozwala mi szanowne dzisiejsze [illegible] [illegible] [illegible]

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze. Dobrodzieju

Już dosyć dawno jak Pan Senator Dobrodziej żądał ode mnie z Odessy załączonej tu kwitancyi. Antoni Przetakowski powierzył ją, był odjeżdżającemu do Petersburga Adwokatowi Spasowiczowi, prosząc o wręczenie Ojcu dla przesłania jej Jaśnie Wielmożnemu Panu Panu Spasowicz jak się potem mnie do tej pory trzymał ją u siebie, i dopiero parę dni temu odesłał Panu Przetakowskiemu Ojcu. Ten ostatni, będąc na wyjeździe do Guberni Twerskiej na resztę lata prosił mię abym go zastąpił w spełnieniu tego komisu. Podjąłem się go tem chętniej, że ta okoliczność podała mi sposobność przypomnienia się drogiej dla mnie pamięci Pańskiej i złożenia Mu choć piśmiennie winnego uszanowania

Mam zaszczyt być

Jaśnie Wielmożnego Pana Dobrodzieja

najniższym sługą

Henryk Sienkiewicz

10. Lipca 1891.
Petersburg
Toльб: Морская № 32.

Proszę mnie złożyć u stóp Czcigodnej Matronki, i przypomnić mię Jej pamięci. —

Alexandre Stekert

LYCEE NATIONAL DE TOULOUSE

26 Fevrier 1871.

Jaśnie Wielmożny Panie,

Przesyłając Jaśnie Wielmożnemu Panu na
ręce Jego mego wuja Doktora Wojciecha, spełniam obowiązek i składam cześć należną
od wdzięcznego siostrzeńca. Tyle mostrio [illegible]
uprzedzenia [illegible] i Europejskim
ingrowi.

Jeżeli Jaśnie Wielmożny Pan uznasz
[illegible] [illegible]
[illegible] wyjaśnień stosunków w swoim [illegible]
i protektoracie, nie [illegible] [illegible]
nie zastanowisz.

Przy tej sposobności upraszam o
Wysokiego uznanowania od prostszego

Alexandre Stek[illegible]

Toulouse 31 rue Raymond IV · le 24 Janvier 1880.

Jaśnie Wielmożny
Panie Senatorze Dobrodzieju,

Z tem bólem Jaśnie o zdrowie Pana Senatora
niespokojnym i bawię tą pewnością że nasz
Jan-Bapt. Molinier i Simonnet —
zabawiatem się już nawet do pisania —
gdy Łaskawe Jaśnie P. Pana daty 21b.
uprzejmie nasze obawy i rozpaczliwe obawy
nasze. Z listu P. Pana spostrzegamy
że się już złe wpływ promieni cie-
płejszych i brzegów środziemnego Morza.
I my tu nie tęsknimy wcale od słon-
ca tego rodzinnej ziemi. Victoria nas już
tuły Jaśnie zwyciężka zimno wyszła.
Wyjeżdżamy zimna temperatura na Nasz Dok
nie służy. Już to nie wypowiedziała
jeszcze swego ostatniego słowa.

bo od kilku dni mogą dochodzić znowu do kilku stopni.

Ciężkie tej roczne zima nie miała jednak uleczyć nic z takiej zdrowego pieca który wprowadziłem do mej pracowni — trzymając niemiłosiernie zapalony prawie do czerwoności — inaczej bym tego zapewne skóry moje zostawił będąc w natury bardzo drażliwym na zimno i takie wpływy do chorób płucnych. Masz więc Stefan kolegę i zarazem innego w naszej konfraterni, który pomimo to długo żyje i nie traci dobrego humoru, snu i apetytu.

Na tego radzę stałość i doległiwość uprzejmie jest

Pana

Woda Vichy - mianowicie źródło Celestins. Znajduję co wiosna nieprzyjaciół prawie wszelaki a nawet mam zamiar udać się w tym roku do samego Vichy, mając pewne widoki pod tym względem —

Z powodu pomnożonego zajęcia i pracy wiele robót na przyszłość i ogarniętym się jedynie na sporządzeniu manuskryptów potrzebnych na 3 p. Redakcji mowie — z których 3 pierwsze Redakcji należących Vichy i Celestins dla wydania do druku 3 wkrótce około 10,000 numerów — co daje mam że praca jest poważna i może być dla kraju pożyteczną jeżeli Najwyższy zdrowia i tu dozwoli.

Byłem już niecierpliwy i wahałem się do Naszej Słowiańszczyzny ale uważałem że lepiej czekać tyle pożądanego do Tuliny przyjęcia Słowiańskiego Nestora uczonych naszych. — Trzeciego dnia mi czasu nabrały korespondencje i bardzo Italicae res które bardzo skromnemu mi Kazałem wypoczywać i — nie- nosetom Hrab. do kraju jako przerwania, niektóre drastyczne kwestye. Dnia nadeszło mi bronszury za jene w rękach Pana Malinicza który także list mieno Italy na piśmie z domu nie wychodził.

Nie sam mię Hrabia Leyden dotknęły - Daj Boże tylko abym nasze jakiegoś przykrego listu do Tuliny - Co wyprzedzi prawie pewne przyjęcie pozwolenie

Wysokiego wyjaśnienia i niewinnego Słowiańskiego Literatora

Tuliny

A. [illegible]

Toulouse 31 rue Raymond IV. Jeudi 10/IV 80

Jaśnie Wielmożny
Panie Senatorze Dobrodzieju,

Posyłam odpowiedź na list Ewarystowy, bresetujące zawarcie w załączeniu avant propos i projekt intytulacji które Jaśnie Wielmożny Pan Senator zechce przejrzeć i odwołaną pocztą nadesłać.

Nadesłany mi przezwy rezyt ze Szkicem i Książką przejrzałem i dopełniłem i podaję dziś do druku. Obiecano mi dać proby na środę 14. i na które nazajutrz wiąż Pan Senatorowi wyczekuję - dodaję raz trzy dni nastąpi tak aby nam Senator mógł przyjść całość [illegible] wyjeżdżamy wieczorem z Paryża około 22 b. m. i w ciągu przeciętnym zajmiemy z nadesłaniem [illegible] i exemplarzy

Podziwiam niemiarodawną Arcytkliwość
Pana Senatora.

Bardzo bym chciał ceknąć mnie drwie
znajdzieć [illegible] v Niebelmiązach - [illegible]
przedmiotów jakie was pozwiązałem na
i chytrem na jakiem z wiedzeniu [illegible]
Francuskiego r. 2. rozpoznawa do-
wodzącej rozmaitemi tego powiatu
[illegible] ze wodet cyklo - [illegible]
rządzących Pamięci Fredegondy i Brunehildy
Poemat Niebelungen może służyć narzędzie prze
wnętrzne [illegible] [redacted]
albowiem Chlodowig [illegible] Karola Wielkiego
syna nazwiskiem Niebelong z Niebelen rządzącego
około 788 r. Wodza [illegible] mieszka [illegible]
zamek Nivellen [Nibellum] w Belgii
Ten nie księże [illegible] [illegible] Kaiserin te
[illegible] i domu Kapetyngów. Wszyscy nazywani
Niebelungen tak jak nazywano potomków
Karola W. Karolingami (Karolingen)

Mam rodzaj listu ciekawy manuskrypt
znalazłem u p. Teodora Matuszewskiego
z Lubelskiego pochodzący na pewno z Hiszpanii. Rycerskie de Peñaranda genuine
d'Alphonse VIII Roi de Castille et Eléonore
de Raimund-Berenger II de la Maison
de Barcelone, Comte de Provence

Ta kobieta była córką, nawet wtedy panującą
Hiszpanii i Francuzem drugiego rzędu jeśli
za mąż za Raymonda V Hrabiego Tuluzy.
Potem na faworytkę zmieniła z nowym
mężem (i bratową, żoną Raymonda VI)
– die za mało się mieszam – i tu mi to
jedziak nie przeszkadza mi zapomnieć o
pewnej ciekawej hiszpańskiej i dziwnej romantycznej
historii mojej znajomej. Pewnie też
kiedy w domu Francé będę się z tym
zapoznać.

W tej chwili otrzymuję list
i 2 karteczki z serdeczną wdzięcznością.

Zabieram się natychmiast do pracy
i kreślę moją korzystną dla mnie
w niczym drugiego nie [illegible] pan Senator
wyczytał pakiet natychmiast.
Oczywiście za tym tylko zdaje się
pisania odmówienie i przez ten
list z pod zapalonego komina.
Pan Malczewski którego spotkałem po
tym rodzaju dla Senatu generał
a Tatiana (o którego niegodach Pan
Senator dowie się z dziennikarskich) pokoi
nie wypowiedzieć się Jego pana

Najposłuszniejszy sługa
A. Sienkiewicz

P.S. Spodziewamy się Pana w Paryżu. Marynia nie jest niezadowolona
gdyż w 1875 roku i W. K. Konstanty siedzi Tatiana przyjęła mamę
na dziedzińcu w Oborach - w ogóle w Oborach [illegible] o niej
Strzelcu mogę nie pomówić w tym [illegible] i wolno [illegible]

Toulouse 31 rue Raymond IV. le 22/IV 1880

Jaśnie Wielmożny
Panie Senatorze Dobrodzieju.

Odebrawszy wczoraj pierwszy list Pana Senatora
bierzmę [illegible] i natychmiast zamościem
na Brevjarz [illegible]
zatęsknionych się mnie.

Tekstu niedrukowanego nie zdołam [illegible] drukowanej
nie mogę [illegible] nie otrzymuję rentywnej z notatkami i dodatkami.

Jeżeli mię Pan Senator pozwoli się z ich nadesłaniem, lękam się bowiem [illegible] abym cały [illegible]
nie był wtrącony pod przykrym [illegible]
[illegible] Pana
Senatora [illegible]

Venve des Capucines
Jarmarcie dam: Weber

Nawarzeni byli byśmy w takim razie
na tysiączne niepotrzebne trudności
i koszty, aby zamiast coute que coute
należy aby Pan Senator pierwsze
Exemplarze odebrał jeszcze w Paryżu.
Nie mogę należycie zrozumieć mowy
Pana Senatora powyższych na
str. 9. przytaczanej z cytatki
podkreślonych czerwono - odnoszących
się do adwokatury c. mamy Pan
Senator na tej samej cytatce
rzecz wyjaśnił i jaśniej wyłożył
rozumowanie swe -

Skutku nadesłanych mi not nie
napotkała żadnej trudności

Posyłam nowsze wydanie Nowego Testamentu z tłumaczeniem Serbskiem. Tłomaczenie greckiego me czytam [illegible] Pana do porównania z greckim. Zdaje się, że tłomaczenie tekstu greckiego [illegible] Pana Senatora [illegible] Zdaje się, że [illegible] [illegible] [illegible]

Toulouse 31 rue Raymond IV – 20 2 1881.

Jaśnie Wielmożny
Panie Senatorze Dobrodzieju,

Nie jestem z wątpieniem ale to pismo moje
Jaśnie Pana Senatorze pod Brzegami
Tybru gdzie Pan Senator z wysoka
Kapitolu najwyższego stuszne dumą
spoglądać będzie na ten smutny mu-
rowisk i jego drobnych prachotków.
Peten jednak mamie nadzieje w jego
nieśmiertelnej Duszy – wszystkie te
słowa kładzie na świat zapomnia w
nadziei iż choć słów jeden ze do-
wiedzi otrzymam.
A wypisuję w dowcipie za dwiema
Pana Senatora, do mnie w
wielkim Świecie wyrażenia,

pozdrowienia skierowane do Listu Durand.
Cedrone nie ma tu Exemplarzy zakazanych nie do jej sprzedaż - (nie mam fotelu oto).-
Za komunikowaniem probierze tej mia
do miasta Molimerium vbi [illegible]
vous disent jest tamże nieprzyzwoitym
[illegible] i nie wspominał kupt
o was ani słowa znawcom Doktorowi
torowi który mnie dość zimno
przyjął i oświadczył że Pan jeszcze
tam nie żyje.- Zaraz tam prosto
od Dentowa do Molimerigo ośmiadczyć mu jak najuprzejmiej i obszer.
przyjaciół kogo zastanie.
Attendons et espérons.

Wczytuję w zaraz Warszawskiej
iż Biblioteka umiejętności prawnych
nie przyjęła jak dotąd pracy pana Semkowa
nad prawodawstwem Kazimierza W. i
że wysłał już dwa zeszyty.

Pana nie miałam tego jakimi osobami
mogłyśmy takowe widziałyć.

Pani radzi po prawdzie Ulrychowi za-
mieszkać w mieście swoje listy. –
W Simmance jednak obawia się, że stracone
wystawszy go. Uprzedzając jednak
[illegible] nie stracił zarobku –
z tego jednak co widzę nie mój wielkiego
nie ryzykuje i trzeba zdaniem wystawienia
obu zresztą po tych pierwszych
przykładach do których to przyczynić nie
stoi [illegible] [illegible]

Wracam uwagę Pana Senatora na artykuł
tego roku Pana Emilio Franzio wydany drukiem
pt. Tasku: Il regno de Federico II di
Prussia detto il grande Vol 2. Autor to
nie Niemiec, jak nadomiar złego Pan
Dyktor Tenkowicz z Wołynia) wiele nadu-
kadowań i pustych oskarżeń przeciwko
Polakom. Ze autor czerpał te swoje
podejrzenia i przedsądy. Takie jest
opinia Berlińczyków. Zarządzenie prezesa
Akademii Niemieckiej
Bardzo bym był wdzięczny Panu Sen-
atorowi, gdyby mi był łaskaw udzielić
Pan Senator Tomaszewski
Pozostaję z
wyrazami
Pana Senatora

Londres 31 rue Richmond W le 10 Mars 1881

Jasne Wielmożny

Panie Senatorze Dobrodzi,

List Pana Senatora z [illegible] mnie
uczynił, [illegible]
[illegible] że [illegible] jeden moi list [illegible]
[illegible]

[illegible] jedynie gdym się [illegible] z
Panem Senatorem i spodziewając się
Pan Senator powróci [illegible] do Wiecznego
miasta, [illegible]
[illegible] cieszące się [illegible]

[illegible] odpowiedź donoszę [illegible]
z wdzięcznością [illegible] z uszczerbkiem
a wypadek który tyle [illegible]
[illegible] jest faktem żadnego na [illegible]
stosunku z politycznymi [illegible]

[illegible] z prawdziwą radością nader nasycone
[illegible] ostatniej pracy Pana Senatora
nad prawodawstwem Kazimierza W.
Z tej okazji mężatki Waleny Przyborowskiej
[illegible] i gorącej (Wilno - 1881)
datuje w N. 44 [illegible] prawdziwy
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] na biurku Pana Senatora [illegible]
[illegible] Kłonowskiego [illegible]
[illegible] Ten
primae noctis) [illegible] i [illegible]
tego prawdziwie [illegible] projekt
Aż mi go żal.
O dziełku Pana Senatora:
[illegible] (Wo 3 Novembre 1880)
tam się [illegible] w swoim resume
historique.

Trait .....

Traduction d'un opuscule intéressant de M
H.. Le document inédit qui le termine
(Extrait Livre des lois romano-byzantines)
est tout à fait digne d'attention.

Le Dziennik Ustaw [illegible] ogłosił
nowej pracy wyczerpuje się już
Krakowski Zoll pracuje nad recenzją kilku
dzieł odnoszących się do historyi prawa Argyuskiego
i [illegible] we wsi [illegible] i wsiach
pracuje i pisze [illegible] recenzja
do Pierwszego Wydania [illegible]
wydrukowanej w Warszawie. Sądzi że
w ten sposób przyczyni się do Senatorowi
Leo to czasopismo krytyczne między prawo-
nikami w Warszawie [illegible] jest rozwinięcie
(C Bulletin de la Société générale des
prisons zajmowało się rozwinięciem Mat
Klein. Międzynarodowe z Warszawy [illegible] Cha-
Dash nadzwyczaj - jakoteż warszawa
[illegible] [illegible] [illegible]
w Rosyi -

i [illegible] ten Tam i wiele bym to
wszystkie z sprzeciwieniem w tej [illegible]
wdzięczności niektóre nowemi rozpo-
rządzeniami zamieszczonemi na Gorzcu
Hrabiowym (które znam pod ręką) na
Święto Narodzenia Pańskie odprawić się
Jutrznią 2 [illegible]
V. O
Kuję ciągle na [illegible] który to Lid
1. Decyzjam - Ryxy czyli Thesaurus
Z. V. o wydaniu za Raymund V. [illegible]
de Toulouse (którey Datty Smierci nigdzie wymienie
nie mogę) Wszystkie sprzeczne kopiarium
w których znalazłem Konkurencja w
professorze Pawińskim, prawdziwie za-
chwycającym Hiszpanią. Ale ta bazgała
i Tak Kochana Pani odsyłam z nim dozwoli
Ją przyjąć w niepamięci Tasce Swego
Łaskawego Kwiatkowskiego.
Niepewna bratnie pozdrawiam dalej
Czekam więc z niecierpliwością
Wiadomości od Pana Senatora
Zawoja
Jeżeli się Jego pokoje czym
potrzebuje Tuga
V. S

Toulouse 31 rue Raymond IV 27 [illegible] 883

Jaśnie Wielmożny
Panie Senatorze Dobrodzieju

Mam zaszczyt za Jego Łaskawe pismo
które z Genewy wczoraj otrzymałem
a na które natychmiast odpowiadam
aby Pana Senatora nie zgubiło
[illegible]

Najpierw cieszę się iż żądzy Pana
Senatora w Genewie odbyt dej wśród
przyjaźniejszych warunków.
[illegible]
Kieszkowiczów [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

wypromadza mnie pan Senator z mie-
mieckiego Kapitału domowego i z Tłomacze-
niem Polaków w Polonii, Malagali
zajmuje się profesor Kaczkowski.
Mając sobie nadesłane to dzieło
przez zacnego Ziemkowicza (który
rozpoczął zawsze dzielić się z temu
kardy naukowy zdobyczy odnoszący
się do Dziejów ojczystych) nie
wiedziałem w zdolnejsze od mego
oko zajmuje się jak ta rzecz.
Może to być piękne dzieło jeśli
mi dany profesor, postara się porównać
z zgłębić z tem co już o powstaniu
we Włoskich Akademiach [illegible]
[illegible] Darki w mesz [illegible]
Alex. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

Przeglądając dalej znajdzie się wiele p[illegible]
[illegible] na baczniéj i dobrze sprawdzać numeratorów.
Pisałem już o ostatnim liście, w którym się wdałem
z sprawozdaniem Kazimierza aż do chwili, kiedy
Pan Senator nie mógł z znakomitej pracy
tejszej Akademii, która zapewne sama nie
uniwersytet jako posiadający kilka języków. —
[illegible]
w № 88 tej Gazety [illegible] Korrespondencya
z Tulczy, w której donosi się pan autor
[illegible] odczytu
[illegible] tak dziś dumni z [illegible] jako [illegible] —
rozumie się nas za nagrania [illegible] za
mentów mogą. —
[illegible] zawozumiałości, wiemy
z innych zakątków północnej ziemi
"można być wiernym prawdzie o nauce tak jak o religii
quum pene de scientia et cognitione dei,
beatorum est contraria de omnem."

Tuq

Tarnobrzeg 31 ulica Rynek IV, 30 Października 1922

Jasnie Wielmożny

Panie Senatorze Łukaszewicz,

List Pana Senatora z dnia
i Kadrieviulca r.b. który w tej chwili
odbieram, niestychanie mnie uradował;
nie mogąc bowiem żadnej o Nim
dnia długa wiadomości słusznie byłem
niespokojny.

I mnie w tym roku, los
nie sprzyjał.

W skutek nadmiernej pracy
już na początku Lipca zacząłem za-
padać na zdrowiu, stopniowo narastało
ogólne osłabienie i zupełny apetytu,

przyjem obstrukcya. Krwawe widane cierpienia
[illegible] wiąże z Panem Adwokatem jedne
pod względem zarobku konfratrem, i nie
mamy powodu martwić się, zgoła krwawe
są świadectwem zdrowia ale tylko ostrożnie
i umiejętnie z rzeczą postępować.

Jakoż, jà przychodzę do zdrowia, mam
apetyt wilczy, wypoczęty na całym ciele.
Kamienna noga przyjdzie pewnie ustąpić.

Od początku tego przedziewiątka zabrałem się na nowo do pracy, mam
dużo roboty przed sobą tak 1882
rok stawiam.

Jutro a odesłałem do Krakowa
Kuczyńskim do druku, porządzimy to
w przyszłym [illegible] roku.

Spis nadziałów Encyklopedyi Orgelbranda dla przyrównania i uniknięcia niezgodności.

Przeciwnie gminy drukarń należycie uzgadniają [illegible] i przedstawiają materyały kosztysu, zgadzając z tego że Drukarnia nie wymagała żadnej zaliczki i że koszta druku pokryją się za pomocą przedpłaty którą zgłoszą skoro tylko pierwsza litera wyjdzie z pod prasy, co w każdym razie przed końcem roku rozpocząć się nastąpi.

Przepisywanie jednak rękopismu do druku, poprawki, sprawdzanie dużo nam czasu [illegible] i nie prędko ukaże się na widok publiczny wyjdzie.

Wiele mi będzie ostatniemi czasy pomogło do stosunku zawarte z Poznaniem i Lwowem z szczególniej z tem ostatniem gdzie wiele dowiedzieć się: bezinteresownie doznałem.

[illegible] pamiętnik
[illegible] pana Senatora, a [illegible]
[illegible] Bernii witamii świat mężny zacheca a
mąż poważanie

Pan Humbert upuszczaj Ministerium
sprawiedliwości nie zapomniał i omnia przy
sesyjce na naturalizacyje z wielkiem mem
kantem jakie 500 franków wynoszących.

Pan Hubiner wcale już Kursów
odbywa, zachowuje jednak zawsze swe
zimne pensyje 11 czy 12 tysięcy franków rocznie.

Pisał tedy w tych czasach do Szanownego
Księdza Onufrego i prosił mnie grzecznie abym zapytał
u pana Senatora, pacierz wak jan pelikan
rozdawca ruble pieniędzy ofiarujące swego 1000
franków rocznie na katedrę literatury Sło-
wiańskiej w Bolonii, której nominalnym
profesorem jest P. Senator mus, a która ka-
tedra dla braku dostatecznych funduszów
nie jest jeszcze otwarta

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze
Dobrodzieju

1) [illegible] Jaśnie Wielmożnego pisma z dnia 12 b. m. r. pospieszam donieść, że udałem się natychmiast do [illegible] Molinier'go, [illegible] porozumienia, którym [illegible] ustrony i treść pisma pana Se[illegible]

[illegible] się pisma od b[illegible] pisma [illegible] i w bibliotece [illegible] zaczerpnąć z niego [illegible] sprawy.

Art przekazania, u nas przez [illegible] sięga [illegible] securitas po[illegible] Homer o nim wspomina. W nastąpstwie [illegible] rabunku [illegible] entuzjazmu [illegible] [illegible] [illegible]

(v. les formules de 3, H et 17 - liv. I de Marculfe. Idem, form. 2, 3 et H)

dans les domaines de l'église ( ) (v. du Cange au mot Dominium v. aussi Dita s. Germani episcopi Tolosani, apud Bollandianos, 16 mai

Decret Childeberta a 595 (art. 11 et 12 edit. des Capitulaires de Baluze) objasnia

wagez en truste, co weidług decretu nawyraźnie się w terminis fidelium nostrorum

Quod si in truste inveniatur, medietatem

(art. 4 et 12 Voyez le Glossaire au mot truste)

victore suadente memorato: Assises

Jerusalem (recueil des lois

qui regirent la Salerne et qui furent
[illegible] de Beauvais
[illegible]
Beauvoisis par Philippes de Beaumanoir
Bailly de Clermont en Beauvoisis. -
[illegible] Histoire du droit criminel
[illegible]
[illegible] Drzito
Vitore rapeune pan senator mnsi mnci
[illegible]
Zalecam jednoczesnie prowadzenie Tonissona
profesora uniwersytetu Lowanium
(Louvain), rzetelnie znanego ostatnimi
pracami w literaturze prawniczej, autora
dzieła sur les lois barbares.

[illegible]
zaume na tego workary.

Życzę szczęśliwej pracy i dobrego zdrowia
[illegible] sie, zadal [illegible]
z poważaniem uszanowaniem
[illegible]

A. Vetter

[illegible]

[illegible] 22 [illegible] 188[illegible]

Jasnie Wielmożny

[illegible]

Za [illegible] [illegible] [illegible] 100 [illegible] 30 [illegible]
Prawa angielskiego [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] drugi raz Letthe Kongca (?)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
do Reinwalda i [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Rozanskiego
[illegible] [illegible] [illegible]

wreszcie tytułów nowych druk

kosztowi pana x

jednocześnie z listem pana senatora

odbieram pismo od pana Wiktora

Z. Turnau (

nasz rodak od dwóch

jest bardzo cierpiący

o tytko od 3 dni racu

[illegible] się czems obrazić; jednak przy mo-
[illegible] kocian ostatnimi
[illegible] byłem wiele cierpiący, muszę
się ukrywać

Warto by pocieszyć pod tym względem
uspokoić – bo to bowiem serce
bardzo wrażliwe

[illegible] na jeden na 30 Lipca
na postępki, które [illegible]
[illegible] [illegible] którego I Tom
(i tom stronic) już gotów, czeka tylko
na dozwolenie drukarskie
formalności.

Jeśli czasy odebrałem [illegible]
radomski ks Kujawa mego
Wincentego Grabskiego [illegible]
Dziadka Państwa w radomskim,

[illegible] od siostrzeńca mego,
[illegible] do mnie pismo [illegible]
[illegible] Kardynała Czackiego –
[illegible] w pamięci [illegible]

Przy obliżającym się Nowym
roku 1885 pragnąłem
moje uczucia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Janvier 1885

nie mogę niestety ...

... pan bardzo mnie ...

... rzeczenie, wypytywał ...

... mowo o prawa senato...

... wiązł jego ...

Wiele mówiliśmy o ostat...

... wszy prawa senatow...

Państwo Zielkowie przypominają

[illegible]

Zacny ksiądz Feliks [illegible]
letychczasowy bibliotekarz w
[illegible] otrzymał od J.E. Mons.
Wrzebendę swego patronatu
metropolitalny katedrę w
Tarragonie w której
20 Listopada zeszłego roku
sprawuje swoje obowiązki
z wielkiem zadowalaniem
[illegible] przy jako Benefiqiat
w Chrzanowie miejscu.

[illegible]

[illegible] nem [illegible]-
wodawstwem [illegible]

31 rue Raymond

Lwów dnia 21 m. Października IV 30 r. [illegible]

Jasne Wielmożny
Panie Senatorze Dobrodzieju,

[illegible] uprzejmie odpisać na Pańskie łaskawe [illegible] z 5. b. m. gdyż redakcja a zarazem [illegible] że prawy Pan [illegible] czasu mi zabrało.

Dziś załatwiam [illegible] ostatnim Molierze, który tylko wyraz [illegible] ze [illegible] zamienił. (p. str. 2)

Zresztą oświadczyć sam [illegible] i radzić prezydjum akademii [illegible] prawodawstwa przed końcem kwietnia [illegible] w której przypada obchód święta Kujawiusza.

[illegible] ten cały operat Panu Senatorowi do przejrzenia i [illegible] [illegible] uwagi, które [illegible] uwagi.

Korzystam z okazji [illegible] Pana Senatora [illegible] Alleluja, pisząc do [illegible] uszanowania

A. Stelkens

[illegible] dnia [illegible] [illegible] [illegible]

Toulouse 31 r. Raymond IV, 3, 1885

Jasnie Wielmożny

Panie Senatorze Dobr. Drugi,

Moja czcza dolegliwości, które mnie trzymały przez czas w łóżku, nie pozwoliły odpisać dotąd na Jego ostatnie łaskawe pismo.

Bardzo też boleję, iż w przekładzie moim nie byłem w stanie oddać wiernie myśli Pana Senatora.

Pocieszam się jednak nadzieją, iż przy schyłku b. roku, Pan Senator zdecyduje się przybyć do Tuluzy abyśmy wspólnie wypracowali tak zajmujący przedmiot.

Jesień tu zwykle bardzo piękna do końca roku.

Z resztą, dosyć dużo dzisiaj dostałem
pieniędzy za patrzona i nie za tą książkę
(cordon bleu) znajdzie się pan Senator
jak u siebie.

U nas nic nowego, znamy [illegible]
z gazet o [illegible]. Cudzoziemcy na
Ugodzie, u Imperatora Aleksandra II i
[illegible], Cesarzewicz
Nasciennik Imperium, któremu
niedawno obdarzyła tutejsza akademia
prawodawstwa.
Wydawnictwo mego Stanisława Hrabiego
[illegible] pan Senator temi czasy) zabiera
mi wszystkie chwile i wycieńcza [illegible]
tak że [illegible] do [illegible]
To, [illegible] przedsiębiorcy, zdaje się
[illegible] na tem pierwszym artykule,
aby jak się wyraża Szanowny
Estreicher "trzymać przedsiębiorcę
w pewnej należności."

Tenże cena [illegible] w Krakowie
z resztą czyli około 15 franków, handlu bytności
wdzięczny Pan Senator [illegible] nie raczył
zasilić 40 naszymi (do tirage [illegible]
[illegible]). Dobrze by było, gdyby
Pan Senator raczył wynieść 20 [illegible]
prawa rzymskiego i bizantyjskiego [illegible]
jasne na stadium w Reinwalda [illegible]
[illegible]. 50 franków datowiemy do 40
wdzięczności [illegible] chudego pachołka

„Bis dat qui cito dat."

Za tem kończę moją Jeremiadę, prze-
prawiam za [illegible] [illegible], [illegible]
że [illegible] [illegible] Pana
Senatora Dobrodzieja raczył wyro-
zumieć krak ten [illegible]
[illegible]
[illegible]

P.S.

[illegible] H. Sienkiewicz

[illegible] Traité Constitutionnel, polecam [illegible]
[illegible] pamięci Pana Senatora.

Toulouse (France) 91 rue Bolyguard IV. 29/4 [illegible].

Jasnie Wielmożny

Panie Senatorze Dobrodzieju,

Niezkończenie wdzięczny Mu
jestem za wyrazy kondolencyi po
stracie Kochanej mojej Matki.—

Biedna staruszka zasnęła w Bogu
po chrześciańsku, błogosławiąc dzieci
i wnuki z żalem jedynie za opuszczo-
nym synu z którym mieszka pod przykrym
niezdrowym klimatem mogła żyć
jeszcze trochę i doczekać się zapewne
X kruszyka
Ale niezbadane są wyroki
Najwyższego i godzić się
na nakazy z pokorą.

Cieszę się iż zdrowie panu Senatorowi

dopisuje i my dotąd w Cukurie usiłowali

[illegible]

drugą ale nie dotkliwą, a ja nawet

nie zapalałem ognia na kominku

[illegible]

całą zimę nad ukończeniem

swego prawa konstytucyjnego

Spodziewam się dopiero jego wiadomości

[illegible]

równowagi przy jeździe ale na to trzeba

mieć francuskie nogi - nie chcemy na

pedagogę, hemoroidy i inne liczne dole-

gliwości wtajemniczone nam kuzynom

pułkownik, zmuszające nas do siedzącej

[illegible]

Ginowiłjac tej sztuki jak" Molinier nie dokaze
i musi jak ony siedzieć przy [illegible]
Sztuka tutejsza prawa straciła p. Ludwika
Arnault mianowanego do [illegible] Departamentu
Łaru i Jarowna
Wielka ta strata [illegible]
światła naukiającego uczniów do koletyki
Ale to chorobá wieku na którą nie masz środka.
[illegible] to samo dzieje się i w [illegible]
[illegible] pod panowaniem przyjaciół i ministrów [illegible]
Za zwrócę pan Kanak Strzeżeber dziwi się w swem
ostatnem liście że go jeszcze dotąd ta gorączka
nie ogarnęła. —
Z Bierutu ciągle materyały odnoszące się
do Bułgaryi, bo prudzą uczuciem Tosi niechcę
przez to macierzyńskiego Directora nie
[illegible]

na pomoc gdyż sprawy batkańskie przybie
rają obecnie charakter polityczny.

Jeden z naszych młodych profesorów z Lycem
Pan Lauson profesor retoryki, przyjął
na trzy lata obowiązki gouverneura
Cesarzewicza i Następcy tronu i jest
obecnie w Liwadyi.

Tej zimy zbierali się u nas na
herbatę niektórzy oficerowie sztabu
generalnego i nawet liśmy ciągle
po rossyjsku gdyż język ten jest
dziś à la mode we Francyi.

Przy tej sposobności odświeżyłem sobie
nieco ten język który mi nie jest obcym
i który posiadam nie gorzej może.

Przesyłam Bonowi nasz zamiar pisania
do Senatora Kurko o pozwolenie udania
się do Warszawy dla uregulowania interesów
spadku. –

Mam więc nadzieję oglądnąć panna Senatorówna
jeżeli nie tego lata w Warszawie to przyszłej
[illegible] mieszkam jeżeli pan [illegible]

[illegible] radzi dużo czasu
[illegible] dla mnie czasu
[illegible] Senatora

Przyjęcie zaproszenie w dniu imienin
[illegible] Dobrzyńskiego [illegible]
[illegible] Sierpnia
[illegible]

Toulouse 29 rue Raymond VII 29 Juin 1887

Dr. M. Sokołowski

Zakręcony, intryg. Szarad
finezyć, do których charakter francuski
z natury lekkomyślny a przytem próżny,
powierzchowny, tak doskonale się nastręcza.
Czytelnicy pracy, dochodzą do przekonania
a wiele można się rzeczy nauczyć zajmując
owoce [illegible] ale nie każdemu dane
[illegible] nauki swoją spożytkować i mi
mowoli nasuwa mi się bajka Lessinga
[illegible], która grzeszata powinnam zwrotka
[illegible] skorzystali:

[illegible] mowi niemiecka [illegible]
[illegible] takie przykład.
[illegible]
Montaigne'a (ur. 1533 +
[illegible]

o dyplomacie Piatolim dyplomacie włoskim, sekretarzu króla Stanisława Augusta, o którego biografię korzystała włoski pan d'Ancona. Otrzymał on przez księcia Czartoryskiego Władysława korespondencję z ojca Piatoli'ego z księciem Adamem a od rządu austryackiego całe akta procesu który austryacy [illegible] Piatolie mu po jego uwięzieniu

Nie udało się jednak dotąd P. d'Ancona otrzymać [illegible] rosyjskiego żadnej komunikacyi co do tego dyplomaty, który jakiś czas przebywał w Petersburgu przy księciu Adamie i miał dawać nawet [illegible] Cesarzowi Aleksandr[illegible]

Pan d'Ancona nie wie[illegible] stworzy[illegible] korespondencyi do naszych wiadomych, które dotąd z bijwał samam[illegible] [illegible] uniedmiotem Kongregacyi Propagandy, udał się Rzym do Ojca Kalinki, ale ten erudyta odesłał go do Dzieł swoich. Sejmu czteroletni) zapomniawszy, że Pan d'Ancona ani słowa nie umie po polsku! –

Sprawa ta wydaje nam się [illegible] czasu [illegible] uczenemu [illegible] [illegible] de Beaussis i Talleyrand de Périgueux ten ostatni krewny Pana Talleyrand aresztującego ministra spraw zagranicznych) udali się po języka ani do mnie ani do naszego [illegible]

Ś. P. Ładysław Ciantowski, prezes naszego t.
z wyjątkiem literackiego w Paryżu, przysłał mi swoją
Patronat (Dyplom) Kunsztownie wykonany przez Jenerała damskiego
Pruszakowa dziś Duchińską, nadesłała mi różne wyjaśnienia -
dużo nam wyjaśniają w Pamiętnikach Warszawskich Emigrantów
[illegible] Śniosła w ten Towarzystwie (Rz. 21) mianowicie mi
[illegible] pod opieką matki i pozwalam się zapytać
Pana Senatora czy nie mógłby mi coś pod tym
względem udzielić. Może jakiś ogólnie to co mam
pod ręką i nie byłoby [illegible]
[illegible]
[illegible] Pana Sen[illegible]
[illegible] zawsze uważam się
[illegible] zaszczytem [illegible]
abym mógł Pana Sen[illegible]
mój serdeczny [illegible] moje życzenia, pozo-
[illegible] pozostaję

[illegible] ostatnim liście pyta mnie pan Senator
jakim sposobem przesłać pieniądze na drugi koniec miasta
Stowarzyszenia. Idzie się [illegible] najprościej wszystko do
[illegible] w rublowym. Kurs bankowy [illegible]

(1) rubla reprezentuje prawie [illegible]
listem po prostu recommande
Bis dat, qui cito dat ;)

Soulouse 29 rue Raymond VI 1 étage 1814

Jasnie Wielmożny
Panie Senatorze Gubernatorze,

Pismo Pana Senatora IH Marca
prawdziwą sprawiło mi radość.
Nie mogłem sobie myśl tą nazwyć
dostatecznie tak długiego ze strony
Pana Senatora milczenia a
Szanowny doktor Szymonski do
którego zgłaszałem się – wiele
nie spieszył się z udzieleniem mi
zadowalającej wiadomości
Dziś nie potrzebuję już pod tym
względem interwencyi doktora
bo też pana Senatora pod
mylnym certyfikat de sante.
Płynie z niego, dobry humor,
wesołość i bystrość poglądów
prawdziwie natężenia.
Podziwiam tez niezmordowany

Pana Senatora dziatelnie a
nowy kodeks czarnoxtwa, pamiętny
bojarte Jego prace prawodawcze
Zamiast otrzymam takowy, na który
oczekiwać będę niecierpliwie
z zamiłowaniem ostatni numer [illegible] te
nem w którym na bye umieszczony
(str. 490 – 501)
[illegible] by było otrzymać go mogł mnie
jakiej prędzej pod ręką aby za-
pomnienie kowai jego ekonomie
p. Bressand zastępcy p.
Simonibracia którego katedra
nosić będzie tytuł: Historie
cywilnego prawa dwa drukiem; a którego
numer jeszcze się nie otworzył
Gdybym planista kodeksu mógł
mieć przed oczyma mogłbym
jeszcze uczynić sprawozdanie
jakowemu [illegible] takowe
Akademie tutejszej jest do
rozrzucenia Senatem (cyasa
(z Aleja kwietnia roku)

Kodeks Czarnogóra, jest dziś wielkiej do-
niosłości w obec wypadków, których jest
teatrem południowa Słowiańszczyzna. Mory
Czarnogórze jest najdalej na zachód wy-
suniętą placówką. Po śmierci w
Księciu Ferdynanda w Bułgaryi, po abdy-
kacyi polityczny Battenberga, Zaniebnej
z Teraźnie Milana, wpływ polityki au-
i wielkiej wschodniej na Księcia tym
przeciwnej polityki, nie Włoch nieprzyjaciół
zyskał potomkowie Jerzego Czarnego
wnuczki) Nie Księcia Mikołaj
Czarnogórski jest Monarchą prawie
nad całym światem, jako jego jest kędy
nadzwyczaj ważna w losach Orien-
talnych z nas widowni.
Pozostawam więc z pracą
Pana Senatora jest bardzo na czasie
i jako actualité miasta Tomasza
czyna Historyczna: La longue
Journée se prête si admirablement
Szkoda by więc nie było aby Pan
Senator w programie swoim przyjął
zajął się Sukurs na jesień
Utwór ten jest zawsze cudownym
Prawie do Bożego Narodzenia
Potrzeba stąd drapnąć w góry
jest niezbędny do Marcha.

Nie potrzebuję dodawać iż w domu
moim zawsze Pan Senator
znajdzie nieodzowne przy-
jęcie, oraz staranie i wygody
potrzebne.
A że jestem Konserwatystą z
natury, znajdzie tu i w piśmie
niej kilka zupełnie małych bro
szek francuzkich które
z powodu Filoksera a nawet
Tokaju i Erlauera, który od
lat kilku sprowadzam, niezbędnie
potrzebuję.
Pod tego nawet czas, siły moje
umysłowe w zapasie nadkomplet
które są na wykończeniu.
Skąd jednak proszę wnosić nie
odmownie przez Kadetów, po
nieważ ich zaprzestanie nie
z mego usposobienia,
zasięgu z którego przez
cały P. W. Pana Senatora
Dobrodzieja oddanym pozostaję

Sługą

Wołodyjowski Stefan

Toulouse (10 Mai 1889) 29 rue Raymond IV

Jasnie Wielmożny Panie Senatorze

Dobrodzieju

Jeżeli natychmiast nie odpisałem na Łaskawe pismo Pana Senatora z 10 Kwietnia, powodem było iż nie miałem pod ręką wydanych we wrodel francuzkiej o nowym Kodeksie dla Czarnogórza.

Biuletyn pana Dareste.

Do nowego Code Civil de Montenegro z Paryża dostać nie mogłem, i musiałem dopiero czekać sprowadzenia z Paryża Biuletyn akademii nauk moralnych i politycznych (Septembre - Octobre - 9e et 10 livraison), w którym, praca pana Dareste o nowym Kodeksie Czarnogórskim in extenso umieszczona.

Co zaś do pracy F. Bonbeau

nad tymże Kodeksem, mającej [illegible] zamiarze
czonej do Zeszytach, [illegible] czerwcowym czy Lip-
cowym Nouvelle Revue takowa tamże
nie exystuje i prosi Pana Senatora
tora o dokładniejszą informacyą.

Przechodząc broszurę Pana Kureita
która nie przypomina Pana Senatora
i inny Kodeks ustroju, zawierającem
wiele ciekawych rzeczy i nie praktyko-
wanych w dzisiejszych prawodawstwach
Kreśli nie dziwnego, iż dla kraju
i narodu serbo-chorwackiego w ogóle
obcego, trudno było stworzyć nową
terminologię i postępować w kwe-
styi na zasadzie reguły ale
concret a l'abstrait to jest wracać
się do opisu i wyttłomaczenia
[illegible] określeniem, definicyą.
Pod tym względem nowym Kodek-
sem przypomina dawne ustawne tytuły
[illegible] Justyniana. Po
[illegible]
regulis juris.

W ogóle jednak Kronika prawa Dareb składająca się zaledwie z 12 stron: ani pracą, bardzo pobieżną uznawszy na uwagę ani nowy Kodeks Czarnogórza składa się z 1033 artykułów.

Przekuję więc z niezupełnością wyżej mi przez prawa Senatora która dopełni nie wątpię w moim umyśle wyżej pobieżne pojęcie autora francuskiego i da mi sposobność w krótkich chwilach zgłębienia przedmiotu ze strony mniej na uwagę zasługującego.

Jeżeli więc Bóg nam zdrowia dozwoli, Pan Senator zdecyduje się przepędzić czas jesienny w Julicie która w ogóle bywa tu bardzo piękną, mogli bysmy przy tym już zwyczajem wygodnie coś dokładniejszego o nowym Kodeksie Czarnogórza w języku [illegible]

Jednocześnie wysyłam Korespondencyę
i Tulury do Gazety Warszawskiej, za
wszystkie otrzymane usługi o chwale
Imienia. Odsyłam wraz pana
Senatora do nas, gdzie będzie Pastwa
radzić sobie pracy dla przyszłości
Tymczasem żywię się ciągle tym
nadzieją oglądania was jeszcze
Szanownego Jego oblicza i dow-
czenia wiele od niego rzeczy jeszcze
mi nieznanych, pozostaję
Zapewnienie Wysokiego uszan
owania z którym pozo
staję nieznanego mi
Pana Senatora Dobrodzieja
posłuszny i oddany
Sługa
Aleksandr dr Stroev

Warszawa 10 sie Zygmunt IV 20. Mai 1887

Jaśnie Wielmożny

Panie Senatorze Dobrodzieju,

W odpowiedzi na Jego Łaskawe pismo z 14 b. m. i roku, pospieszam donieść iż Pan Simonidżac najlepszym cesty sie zdrowiem wystarczywszy lata prawem oznaczone otrzymał emerytury

Następcą jego w katedrze dawnego prawa zwyczajowego która nowy otrzymała tytuł: Histoire générale du droit jest Mr. Bissaud Kreatura pana Jarucs i nie posiada figurka, który dotąd jeszcze nie potrafił w dostateczne oceni, bo sztuka bardzo matematyczna i skłyste

Kurs jeszcze swego nie zaczął. dopiero w listopadzie przyszłym ma inaugurować. Z mojej strony

poznamy go

Zygmunt

Pani Senatorowi na Paskiewo nadesłane
Zakonnika Czarnogórii w. Lubo jestem
ze wszystko nie zgramatnowany, skończywszy
jednak Gimnazyum w Kazaniu, potrafię czytać
i pisać po rossyjsku a nawet w razie
ratunku przyść ~~nawet~~ dobrze

Forma dzieła piękna; myśl trzeba wa
obrazowa, autor niezrównanego mistrza
nestora historyi prawosławia czyni
wiernego — Stąd też praca wasza
przekładu na język francuski przystępny
dla wszystkich narodów; dotąd jeszcze
nie zdetronowany, jako ze wszystkich
języków wyższych najtreściwszy.

Przebiegłszy pana Senatora Kodeks
karnogórza i porównawszy go z
pracą pana Dareste w tej materyi
umieszczoną w Bulletynie Akademii
nauk moralnych i politycznych
( ) str. 10 [illegible] (1885
333 — 345) - oddaje pierwszeństwo drobne pana Senatora

jako lepszy obraz ówczesnego ruchu ze stanowiska
[illegible], zdaje [illegible] [illegible] Pana
Doreste są poważne lektury i powierzchowne
jak wszystkie prawie utwory prawie autorów
francuskich, mających oczy na ciele głodny
romansowanie (élegantia juris) czyli formy
a nie zbyt głębokie zbadanie przedmiotu.

Mimowoli przychodzi mi na pamięć bajka
Jessinga: Dzi blinde [illegible]
"Czy autor pomnaża na zatłoczenie
Dzieł filozofów Nietzsche, morfi Dzi
Collectanea, Adnotationes wszystkie Francuzów
nie czyta."

Ale przejdźmy do rzeczy.

Nie znajduję artykułu ekonomicznego
Tubio w Nouvelle revue (Paris 1888
III. p. 65-85) jaki wskazuje hr
Szura panstka i prosi Pana o wyjaśnienie
Karatem sprowadzić z Paryża: Quelques
mots sur le principe et la méthode
suivis dans la codification du droit
[illegible] au Monténégro (Paris. 1888 (Pichon
& Delarue: Le Monténégro (Paris
1857.) po otrzymaniu tamtych, zasięgnę
zdania pana [illegible] tymczasem
zaś proszę go kiedy, aby mi Karat
wyexpedyował z Warszawy.

Siegela: Общий имущественный законный
[illegible] право [illegible] [illegible] Вып
Бухи (1888). Брасовица. Вестник
Брамы за 1889 (Неврамбская женитва
и развод мужа; Пистет 3. Праги а т. д.
gdzie się znajdzie artykuł o Сламо-
унии Брасовице.

Odnośnie miejscowe praktyczne [illegible] mistrzyni
będę prosił Szanownego profesora Zolla Ultimy
reszte zastrzyga mnie również swemi wi-
dokami od czasu ostatniej wizyty
mnie w Krakowie.

Z tym sposób zbadaniu najściślejsze
rzeczta będę mieć dokładniejsze pojęcie
o tej rzeczy i będę w stanie zreferować
tak wtedy jeżeli by przyszła pani do
natrzeć czy nawiedzenia Jubilatu
w tej jesieni, czego bym sobie najgorzej
życzył.

Zaczem jednak nadejdzie dla mnie
ta upragniona chwila, prosić będę
pana Senatora aby mnie zawia
domić raczył o swych przybyć raczej
tymczasem pozostaję zaprzeć
mię mej niezmiennego uszanowania
proszę się Jego oddanym
i posłusznym Sługą
Aleksander Semkiewicz

Toulouse 29 rue Raymond IV, 20 Juin 1889

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Tolosae 29 mai Raymundi V. 7 anno 45

Jaśnie Wielmożny

Panie Senatorze Gubernatorze,

Ostatniego razu pisałem był
do zacnego naszego doktora Ży-
wnowskiego, dowiadując się o
zdrowie i adres dotkliwy
Pana Senatora i z wielkiem
mojem zadziwieniem nie odebrałem
dotąd żadnej odpowiedzi.
A jednak trzymam naszego kon-
sylarza za człowieka starej
daty i dobrze wychowanego
musi więc być jakie mające
przeszkody tym jego powodem.
Ponieważ więc chybiłem
roku tego, nie wyjeżdżam
z mojej winy, nie chcę
chybić S. Romualdu

i upraszam Jaśnie Wiel-
[illegible] Senatora
o przyjęcie w łaskawą tego
Świętego Patrona najlepszych
moich życzeń.

Wyczytuję zarazem w przeni-
knionej bibliograficznym okiem
wydanej pracy Pana Senatora
[illegible]
i [illegible] ogromne a pracy
i prawdziwie natężonej
energii. Bodajby ona
była przykładem dla mo-
ich rodaków i wzorem
do naśladowania.

O ile mi wiadomo
wchodzi do druku
I edycja przy-
pomnienia Skłs

Wydawnictwo polskie [illegible] daje
się jeszcze nie mamy [illegible] posiadamy
[illegible] wydany [illegible] [illegible]
[illegible]. Jeżeli wydawnictwo
[illegible] Sławutka nie pójdzie [illegible]
[illegible] głównym [illegible] mamy
przekonanie, aby [illegible] pa-
rafy aby czynić [illegible] na
dopełnienia.

Z resztą Horacjusz nie
radzi spierać się o wydanie
niem prawa [illegible] drukarza, pokój
się nie zdarzy, wyrzekając
„Nil nocuam praemature in annum"

Zapewne miał na uwadze, że
należy czekać pokój [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
na co nie daje rok jeden, jakby
Tytkowe czytamy, wyrzekając
się długie krze nie nie [illegible]
nacza [illegible] doskonały.

Pod wrażeniem ostatnich
tak smutnych wieści ze
stanu wojennego, pragnę
się nad kogo, kto tego
pragnie, mimo woli przy-
chodzę mi na myśl nie-
które jakie tamże w to-
warzystwie pewne Senatora
z sędziów. Czyby takowe
mi aby być już dla mnie
stracone i czyby mnie
już być przeznaczonym z
zdania jego i ze godnego a
tak sympatycznego mojego
nie sądzę abym na to
mógł sobie zasłużyć i
przyczynić się na dostanie
mnie dla stanu tego
z tej naszej nas Tw.
Pan sensat przyjść za
pewne nie nie mógł mam
mnie za jest nie
nego i oddanego sługę
Aleksander Hotel

Toulouse 29 rue Raymond IV, 24/II 1890

Panie Wielmożny
Panie Senatorze Dobrodzieju,

Nie mogłem napisać wcześniej jakbym sobie był życzył, na dzisiejsze posiedzenie z P. b. m. i gdyż poszukiwania w bibliotece [illegible] nie zbyt [illegible] i tak nie posiadam jeszcze dostatecznych rezultatów.

Dzieło Pana Lezardière odszukałem w bibliotece fakultetu ale 4° tomowe. Ta praca potrzebuje więcej czasu jak ten którym obecnie rozporządzam.

Proszę więc Pana Senatora o cierpliwość, przyrzekam że następny list będzie zawierał więcej o lepszych rezultatach.

Przypuszczam jednak że dużo w mowie księdza, nie natrafiłem na ślady które potwierdziły nam dane.

i ich droit prawa pisanie sobie
" stosunku innych ludzi, nawet jak
" prawo zmieniam. "
Odpowiedzieć. O dopuszczeniu sobie z Niemiec pra
wa innych ludzi we Francji: sam
prawo sobie, nie kij; niech mówi
jak innych ludzi mówią o prawie
(postanowienie to kapitulacja, jest
nuty Monarchia Wolter: (cytuje
Jana germanicy). Reprezentacja nie
nie była prawie takim jak przez
innych (Francuzów i t.p.).
Nie ma nic w tym względzie dziwnego
Szanownej Pani Wolter, której
wedle zdania nie mogę, gdyż
był mało uczciwy, a Wolter mi
co innego zdaje dowodzi kij
przysłuchuj raz przed Senatem nie
mogę ci: Szczęście prawa sobie
mogę. Nie sam widzę nic się
w Biblii jest pra innego
niedziałającego. Mówię że
nie potrzebuję w tej materyi
gdyż mówię dziwnie, bo
innych prawie ludzi, gdyż nie
ci za for my ani ich za
ich sami.

Najbardziej dziwaczny jest p. Wrotnowski
Ubiegły bowiem był zdecydowanie za nas.
Tymczasem nie bardzo wiemy o nim
i potrzeby, aby Stanisławczyk, jak na
boga sprawiedliwy.

Trzeba mu jednak oddać, że
bardzo dobrze dzisiaj mówił
o swoich przeciwnikach, nie
„Sobieskim dla Boga nie!"
Bronczyk nie!"

Nie miałem nic zresztą nowego
do powiedzenia o minucie Kadencji
Sejmowych, podkreśliłem, że
radykalnie nowe rozwiązanie, jako
projekt, nie przejdzie.

Potem radziliśmy bardzo długo
dzisiaj o 5-ej zamknięcie
o Zakonie Warszawskim, długo
myśleliśmy, chcieliśmy
zajmować, wreszcie IS za
pewne nam Senator
jednym z punktów zamknąć
Zakon Warszawski.

Nie jest to nic nowego, ale
Nestorowie przyjdą na
nas, oby przyszło nas.

„Na bezrybiu i rak ryba".

Gdyby pan Senator Dobrodziej
w swej uprzejmej dobroci
mógł mi dać jakie przyjazd
do rodziny Warszawy —
zdaje się chyba Tatarkiewicz
miał adres na mieście Lipiej
W takim razie mógłbym
odkryć podróż warszawską
panu Leszkiewicz — gdyż
mam nadzieję że kilka
tygodni przyjemnie by mi
do domu — a kamienie
mi by nalem nie straciły.
Jeśli Tu kamienia nie
mogą w by się umieścić
może pan Senator zdecyduje
mat by się odmiedzieć
byłem tak przedmiotu Fran
cyę i zabawić w niej dwa
jak zeszły rok.
W tej nadziei zamykam
prosząc mię przyjąć
do łaski Wiel
możnego Pana
Senatora dobrodzieja
posłusznego sługę
Wiktora Tokarza

Toulouse 4 rue Raymond IV. 10 Mars 18[illegible]

Jaśnie Wielmożny

Panie Senatorze Dziekanie

Odebrawszy pismo Jana Senatora z k. m. i P., udałem się natychmiast do Biblioteki Fakultetu prawne. W niej radzi się Jardessus. Z nią Fabrique między wszystkimi nie ma już dzieł Senatora. Z wielkim żalem dowiedziałem się tego nie zastawszy go wyszedł do domu. Pan Bressand nastręcza P. Simonidesa słownik bardzo ambitny, jak nam wiadomo. Zachowałem miejsce do domu dwa tomy pana Szyrdzyńskiego z wielkim akcentem towarzyszą z polarem. Tomik I. Księga 2 odnoszący się do naszego przedmiotu. A ta zgodnie rozmowie nasze był przekonywający tytuły I Rozdział traktujący o Prawie Zwyczajowe i że prawie nie pisanych i prawa pisanych i że autorytet w zgodzie z prawem Senatorem.

Ale ponieważ już miałem dziś
[illegible] zajęcia
zyskiem całe VII [illegible] z
jakiej się składa cytrwana
księga II-ga nadmienię się przyszłej
wiosny nauce
Żeby was ułatwić pracy panu se
natrudzić Dowody oryginalne
pod Nami I-e tomu zamieszczone pod Kartyny [illegible]
respective
Z wielkiem moim podziwieniem
znalazłem przez pannę Lezardiere
[illegible] jasny i wyraźny przy
wymawianiu mi: L'esprit des
lois Montesquieu'go. Uczyłem
z upodobaniem [illegible] lata po-
wojczasem
W tem sposób osiągnąłem
cel nadwojny: przyswoję
się historyczne prawa i zmiany
jej [illegible] wypadły w
rożne strony.

Historya [illegible] dzieie
prawdziwie monumentalne
[illegible] [illegible]
Przirat w Galicii – mające się
składać z XIV tomów z których
[illegible] traktuje, zawiera [illegible]
[illegible] [illegible] o zasadzeniu
[illegible] [illegible], o parlamencie
w Galicii. Cena tomu
25 franków dla [illegible] Tatuszy
[illegible] i [illegible] dopiero
[illegible] gdy [illegible] Senator zachowuje
Ja sam [illegible] [illegible] z tych
dwudziestu mogę nie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Może pan Senator [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] z [illegible]
i ja mógłbym [illegible] [illegible]
i bardzo bym [illegible] [illegible]
to [illegible].

P. Inspektora mógłbym
na [illegible] [illegible] [illegible]

Lezardière

Théories des lois politiques
T. III. L. II. p. 77

Les uns, les qui fixent l'état primitif civilisés
établissent de [illegible] la nature des une
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]

Chapitre Ier (p. 77)

De l'autorité des coutumes qui n'ont point été
écrites dans leur origine (p. 77)

Les coutumes et lois non écrits, dont la tradition
[illegible] les institutions et maintenait l'autorité avant
[illegible] les seules lois connues chez [illegible] Germains, avant
qu'ils eussent pris le nom de Francs. Alors ils n'avaient
point l'usage de l'écriture; mais des [illegible] Germains
étaient [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
à porter le nom de Francs, ils connurent des lois écrites
et ces lois qu'ils avaient adoptées avant leur établissement
dans les Gaules [illegible] [illegible] [illegible] sous le gouver-
nement monarchique.

Quoiqu'avant les lois écrites, les Francs ne connurent
que l'autorité des coutumes qui avaient force dans
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

3/

« en faveur de la stérile autorité des coutumes
« ou lois non écrites dans les quatre premiers
siècles de la monarchie résulte :

1° Du préambule de la plus ancienne loi écrite
de la loi Salique ; il marque « qu'une coutume
« ancienne a force de loi ; que la loi écrite vaut
« l'institution écrite et la coutume sans loi, non
« écrite. »

2° De la Cosmographie de Théophane, dans celui
qui a été l'ayeul et le prédécesseur de
Charlemagne. Il y remarque que la règle de l'ordre de
la succession, observée comme un élément des
deux premières races, ne le fut qu'en vertu de
l'ancienne coutume.

3° Des capitulaires de l'année mccc et de l'année
mcccc. Il marque que l'obligation comme de tous
les sujets, de prêter serment de fidélité au roi,
fut établie pour l'ancienne coutume ;

4° D'un capitulaire de Charlemagne ; il marque qu'il est,
« selon l'ancienne coutume, que ceux qui les paroles de
« tous les citoyens peuvent avec raison se défendre à l'épreuve ;

5° D'un capitulaire de Charles le Chauve donné à Pistes ;
il marque que les rois ne doivent rien ajouter
de leur autorité de leur chef à la loi, mais
contenter
coutume ;

6° D'un autre capitulaire de Charles le Chauve ; il dit que
« l'ancienne coutume de la province est telle, que
« les biens acquis pendant le mariage soient
« partagés entre le mari et la femme ;

7° Enfin des capitulaires de Charlemagne et de Louis le
Débonnaire ; ils marquent, que l'ancienne coutume,
comme règle, dans les causes où il y a recours à l'appel des juges
inférieurs ;

8° D'un texte d'une loi écrite de Louis le Pieux ; il dit
que l'ancienne coutume des Francs, suivie longtemps avant cette
loi, ne se combattait jamais avec elle ; et on publie et
l'accuse du crime de lèse-majesté.

On peut voir dans la suite de cette preuve, après le temps
auquel il y a grand nombre de faits qui appartiennent du
septième, huitième et neuvième siècles, qui les plus
gênent aux rois ou aux seigneurs de ces temps-là, se
sont conservés sous les deux premières races en
vertu de l'ancienne coutume. —

Chapitre II

Du droit qui régissait les citoyens de la monarchie franque de suivre chacun sa loi civile (p. 341)

I. Les conquêtes et les traités avaient créé sous une même domination des peuples différents qui avaient chacun leurs coutumes particulières, mais les rois, absolus et souverains, avaient le droit de donner aux uns et aux autres des lois nouvelles.

La preuve résulte : (p. 341)

1° Des textes du VIe siècle, d'un grand nombre de capitulaires, d'une formule de Marculfe, etc., où les rois francs se donnent comme législateurs ;

2° Du fait que les auteurs contemporains, en parlant des lois, emploient le mot « gentes » ; elle ajoute des détails précis aux textes précédents, en expliquant que la diversité des lois était si grande dans l'ancienne France qu'on voit les habitants d'une même ville, les membres d'une même famille prendre chacun d'une loi particulière.

II. Il en fut de même de la loi salique avant sa rédaction officielle, chez les Francs immédiatement avant la conquête de la Gaule et après l'établissement de la royauté.

La preuve résulte. (p. 342)

1° Des prescriptions de deux différentes rédactions de cette même loi : celle de la rédaction la plus ancienne et celle qui ne fut jamais publiée sous l'autorité royale ;

2° Des récits de l'auteur des Gestes des Francs, écrits sur la chronique d'Hydace et de la chronique de Cassiodore (Odoacre) ; ils s'accordent à témoigner que les Francs firent rédiger la loi salique avant l'établissement de leur premier roi.

III. Il en fut de même de la loi civile particulière des citoyens francs d'origine.

La preuve résulte : (p. 343)

1° Des mêmes textes que l'on vient de citer à l'appui de la rédaction de la loi salique ; elles témoignent que cette loi fut établie pour tous les Francs indistinctement, et fut la loi commune de toute la nation des Francs ;

2° Des récits d'Hincmar et des traductions des principaux capitulaires, qui remarquent que les Francs suivaient la loi salique.

IV. Les Ripuaires suivent le droit civil établi dans ces pays et, conformément aux coutumes de leurs pères. Les Bourguignons et les Allemands eurent aussi un code civil particulier, conforme à leurs anciens usages.

Cette preuve se confirme : (p. 363-4)

1° Par le préambule de la rédaction des codes saliques et ripuaires, qui le fait remonter à Pharamond : on y voit que Thierry I fit rédiger en même temps " les codes saliques, allemands et ripuaires et qu'il donna à chacune de nations qu'ils devaient régir. "

2° Par les quatre textes cités au livre précédent, qui prouvent les conditions de la réunion des Ripuaires à la monarchie ; elles établissent formellement l'existence d'une loi propre aux Ripuaires et qui les régissait.

3° Et enfin, par le testament de Saint Rémi, par le gouvernement de Louis le Pieux, et distingue la loi des Allemands et la loi des Bavarois, de la loi des Francs et de la loi des Ripuaires.

V. Les Bourguignons retinrent aussi les vieux usages de la loi civile que Gondebaud, l'avant-dernier de leurs rois, avait publiée, et elle conserva le nom de la loi, Gombette.

Cette preuve résulte : (p. 364 s.)

1° Du prologue de la loi des Bourguignons : il montre que ce fut Gondebaud, qui fit publier cette loi ;

2° Du prologue du second capitulaire (de l'an 813) : il marque que Charlemagne ajouta un supplément aux dispositions de la loi Gombette, comme il ajouta pour la même capitulaire, aux dispositions de la loi romaine et de la loi salique ;

3° Du texte de la loi ripuaire déjà citée, et où on voit les Bourguignons parmi les nations qui ont une loi particulière qu'elles régissent ;

4° Par une formule de Marculfe déjà citée, elle prouve qu'on avait aux Bourguignons la conservation d'une loi particulière d'après laquelle ils devaient être jugés comme les autres nations ;

5° Et enfin d'une lettre d'Agobard à Louis-le-Pieux ; elle fait voir que la loi donnée par Gondebaud aux Bourguignons était encore en vigueur au regne de Louis-le-Pieux.

VI.

VII° Les Romains ou moins habitants des villes suivirent le Code tant que les rois gothes furent [illegible]

La preuve resulte: (p. 365-6)

1° D'une constitution de Clotaire II; [illegible] ordonne "que les affaires entre les Romains se terminent selon la loi romaine";

2° Des formules de Marculfe, [illegible] mises par suite du partage [illegible] titre [illegible] mignons que divers particuliers romains [illegible] suivaient en effet les lois civiles romaines dans la monarchie franque;

3° Enfin d'un capitulaire de Charlemagne (803), il renvoie à la loi romaine, comme à une des lois civiles nationales qui s'observaient dans la monarchie.

VIII° Etant le Code Theodosien, sont connus en Occident à l'époque de la fondation de la monarchie.

La preuve résulte: (p. 366)

1° D'une lettre de Sidoine Apollinaire et de la préface du code Gombette, publié par Hugo, [illegible] des Visigoths, au commencement du sixième siècle, on y reconnait que le code Theodosien était en vigueur dans les Gaules aux cinquième et sixième siècles;

2° Des formules de huitième siècle et des actes du concile de Soissons, ils témoignent que le Code Theodosien renfermait la loi civile romaine que se suivait dans l'empire franc, soit par les particuliers romains, soit par les clercs et les églises.

VIII° Les Visigoths établis dans la Septimanie et la Catalogne, conquises sous la seconde race, conservèrent l'usage des lois civiles Visigothes publiées par les rois [illegible] de cette nation.

La preuve resulte (p. 367)

1° Des actes qui sont [illegible] des rois de la 1re race, ils montrent que les habitants de Narbonne, quand ils se soumettaient à [illegible], exigeaient de leurs nouveaux maîtres qu'ils leur conservassent "la loi de leur patrie et les usages de leurs pères".

2° De la Vie de saint Theodulphe, évêque d'Orléans, et de la Vie de Louis le Débonnaire, il résulte que saint Theodulphe, originaire de la Septimanie, et Louis le Débonnaire, habitant de la Septimanie et Louis les habitants de la Catalogne, "vivaient suivant les lois civiles dans lesquelles ils étaient nés".

3° De la relation de la prise de Barcelonne, on y voit que dans le 12e siècle [illegible] les Visigothes étaient encore soumis sous le nom de lois gothiques.

IX°

IX. Enfin lorsque les princes carlovingiens eurent donné aux Frisons et les Saxons, ils tâchèrent à gagner le cœur de ces peuples les coutumes civiles de leurs pères et les firent rédiger dans leurs codes.

(Une preuve résulte (p. 348)

1° Des capitulaires particuliers aux Saxons (p. 377); elles décident que les Saxons doivent être poursuivis et jugés dans diverses affaires, selon toutes les usages propres;

2° D'un texte d'un auteur saxon du neuvième siècle, il témoigne qu'après que les Saxons eurent été soumis par Charlemagne, il leur fut permis de vivre selon leurs lois, usages et lois de leurs pères, sous l'empire franc.

X. Il est une exception à ce principe que nous avons posée de la généralité de l'empire franc. Les lois de l'Église catholique, soumettaient les clercs aux lois civiles romaines, de sorte que les citoyens de diverse origine du moment qu'ils devenaient clercs, étaient considérés comme ne portant plus la nation romaine et ne vivant plus d'autre loi particulière que le code Théodosien.

(Une preuve résulte (p. 349)

1° De la loi d'Ripuaire, elle dit expressément que l'Église doit suivre la loi romaine;

2° D'un capitulaire de Louis-le-Pieux. Il montre que les ecclésiastiques suivaient la loi romaine, et que les biens de l'Église devaient être jugés par cette loi; il y a d'ailleurs; il montre que la Cour suprême suivait les biens de l'Église et devaient être jugés par la loi romaine. —

Chapitre III

Des lois générales de l'empire franc et de leur application entre les différentes races

Les lois générales de l'empire franc connues faisaient dans le mot usuel de peuple, sous le nom de loi et l'assemblée des citoyens et de ses représentants, et dans les lois écrites, publiées sous ces auspices, ou de décrets et par les édits carlovingiens sous le nom de capitulaires.

I. Les coutumes générales obligeaient tous les sujets sans distinction de nation.

1° La preuve de ce fait résulte manifestement des autorités citées au premier chapitre de la section I. Elles ne font que répéter en termes différents que le droit de chacun est réglé par la coutume et la loi de la province où il réside; que le serment de fidélité, se prêtant aux rois par les vassaux dépendants de leurs seigneurs, ces mêmes autorités montrent encore que tous les sujets, sans distinction de nation, servent, dans la poursuite de la défense de l'administration publique de la société, les règles établies par l'ancienne coutume de l'État.

II. et III. Les lois publiées par les rois mérovingiens sous le nom de décrets ou d'institution, et celles publiées par les premiers rois carlovingiens sous le nom de capitulaires, avaient une égale autorité.

II La preuve de ce fait se tire des décrets des rois Childebert II et Clotaire II; ils s'adressent en général à toute personne libre, sans faire de distinction de nation, les assujettissent tous également à l'observation des règles qu'ils prescrivent, et enjoignent sans exception à tous les juges de s'y conformer.

III. La preuve que les capitulaires des rois carlovingiens avaient une autorité générale sur tous les sujets sans exception résulte:

1° De plusieurs dispositions exprès des capitulaires de Pépin, Charlemagne, Louis-le-Pieux et Charles le Chauve.

2° D'une requête du Concile de Charlemagne;

3° D'un capitulaire de Charlemagne,

4° D'un édit des rois Lombards [illegible] de l'intitulé [illegible] des capitulaires ou [illegible] des [illegible]

5° D'un capitulaire de Charles le Chauve donné à Pistes et des Annales de Saint-Bertin.

IV et V.

IV et V. Ces lois générales, supérieures aux [illegible] pouvaient abroger et détruire ou modifier les règlements formels aux dispositions de diverses lois nationales, et leur donner l'inobservation [illegible] des dispositions contraires. En un mot, les lois nationales, ne subsistant qu'avec subordination à la puissance des lois générales et pliant toujours devant ces lois, ne pouvaient conserver d'empire qu'autant que la puissance régulatrice consentait à leur en laisser.

IV. Les preuves [illegible] de l'autorité générale des diverses lois nationales [illegible] sur l'autorité des diverses lois nationales et dominant sur toutes ces lois, résultent :

1° D'un capitulaire de Charlemagne et d'un capitulaire de Louis le Débonnaire déjà cité ;

2° D'un capitulaire de Charles-le-Chauve déjà cité ;

3° Des plusieurs capitulaires de ces deux premiers [illegible] ;

4° D'une [illegible] de Lothaire, roi de Lorraine, fils de Louis le Pieux [illegible] à la pluralité de cet acte [illegible] [illegible] elle est susceptible, [illegible] appeler [illegible] les dispositions des lois nationales qui, sur le même [illegible] et [illegible] des règles différentes ; [illegible] [illegible] [illegible]

Chapitre IV

Du premier dépôt de lois qui ait existé

[illegible] de la législation [illegible] et les monuments qui nous [illegible] de son histoire et les [illegible] de deux premières races

1° [illegible] prouve 1°, que les lois [illegible] ont été [illegible] ; 2°, que les [illegible] consultait [illegible] et [illegible] de la [illegible] de ces lois dans un registre qui se conservait au palais du roi, résulte :

1° Des capitulaires, lettres et préceptes de Louis le Pieux et très exact [illegible] ses ordonnances, les renvoient complètement ces faits ;

2° Des capitulaires [illegible] qui marquent que c'était [illegible] un [illegible] qui lui revenait de la [illegible] de recueillir des exemplaires de [illegible] ses prédécesseurs.

II. — La preuve, p. 378 que le registre ou archives du palais était unique résulte des mêmes deux capitulaires :

1° Des préfaces du recueil des capitulaires d'Ansegise et de celle de Benoît Levite. ~~ses auteurs notés~~

2° De deux capitulaires de Charles-le-Chauve.

Chapitre V.

De la nature des monuments qui nous ont transmis les dispositions des lois de la première race.

Existence des manuscrits authentiques et très anciens qui ont conservé les lois barbares et les décrets des rois mérovingiens, est attestée dans les notes et [illegible] dont [illegible] a enrichi son édition de la loi salique et dans la préface de Baluze, qui [illegible] de son recueil des lois allemandes et des Barbares, [illegible] de celles mérovingiennes renfermées dans la grande collection des capitulaires.

(Preuves p 377)

Chapitre VI

De la nature des monuments qui nous ont transmis les lois de la seconde race.

I° [illegible] preuve de l'existence des originaux des capitulaires du IXe siècle que Baluze a indiqués se doit vérifier sur le recueil de Baluze que les renferme.

II. Ce qu'a de fait [illegible] imperfection grave [illegible] des capitulaires apportés par Baluze [illegible] de dates exactes, extraits et [illegible] ont aussi été vérifiés dans le corps de [illegible] recueil

III.

III, In
Benoit Lévite pour mesurer ce qui a été dit sur

IV. Ce
Capitulaire, aux VII et VIII siècles, résulte.

1° Les
Capitulaires ou Lois générales des Francs,

2° Des
le Preux, par Thégan, de la rédaction de Strabon,

3° au
que le texte est divisé en 64 capitulaires, capitula
Enfin, dans les opuscules capitulaires de Baluze,
on remarque qu'une lettre d'un évêque au pape Saint
Grégoire fut appelée capitulaire et une réponse du pape
Adrien à Charlemagne fut aussi le titre de capitulaire
capitulaire.

De tous les textes cités dans cet article l'Index, ainsi
que le mot capitula, ne laisse que celui de
capitulaire, introduit comme synonyme
aussi l'on désigne actuellement les lois et la
seconde race et qu'on ne met plus que
dispositions en capitulaire. Il est aussi à noter
que tout opuscule

p. 378.

Chapitre VII.

Des monuments qui ont pu servir à
unité des lois ou coutumes sous les deux
races.

Existence de beaucoup de coutumes dans
avant
certaines lois écrites sous les deux
dans, encore
de ces lois sur
les Wisigoths et
Bourguignons et des capitulaires des rois.
les monuments historiques et de nos
l'histoire

Les

[illegible] l'exactitude des lois dont ils prouvent l'observation constante, ou dont ils rappellent [illegible] leurs contemporains [illegible] lorsque les législateurs eux-mêmes s'écartent des lois [illegible] prouvent encore [illegible] heureusement que les originaux existent [illegible]

[illegible] appelé à former tous les [illegible] mois [illegible] de la monarchie, des modèles d'actes, de contrats et de procédures dressées [illegible] de formules plus instructives que les autres pour guider le commun des citoyens dans la rédaction de ces mêmes actes.

Ces formules étaient la même chose que les styles civils et criminels que les praticiens invoquent de nos jours et qui, à l'effet de l'exposé, en remplissant des volumes entiers, [illegible] rédigés comme les [illegible] procédures. Les formules de Marculfe [illegible] celles qui ont été publiées par Bignon. Lindenbrog etc. [illegible] essentiellement à peu près toutes les actes en usage dans ces temps-là: ces monuments [illegible] lumières [illegible] sur tous les détails [illegible] lois civiles et criminelles, générales et particulières, qui régissaient les diverses nations et le corps entier du peuple. Elles [illegible] nous [illegible] de connaître [illegible] toutes les usages, les principes et les règles primitives. Les originaux de ces formules [illegible] et pratiqués dans leur siècle, sont une supplément valable des lois [illegible] [illegible] [illegible]

Infine, [illegible] le livre de neal [illegible] a les originaux, ou comptent les contrats, les chartes et les actes de procédure et de jugements, qui eurent lieu dans les quatre premiers siecles et la monarchie et qui font connaitre les dispositions des lois sur lesquelles chacun d'eux a été assis.

Tout ce qui a clarté sur les actes des monuments [illegible] originaux, les formules de l'Histoire et diplomes et actes particuliers ne se peut prouver que par la vue des originaux

Ce chapitre n'exige point de preuves

(p. 379)

Recommandé

1

796

Son Excellence

Monsieur le Sénateur

Reinwald de Stube

Membre du Conseil de l'empire de

Russie

en résidence

à Varsovie.

expédié

D. Bl. Stikert

2 rue Royale N° 14

Toulouse, 1 [illegible]

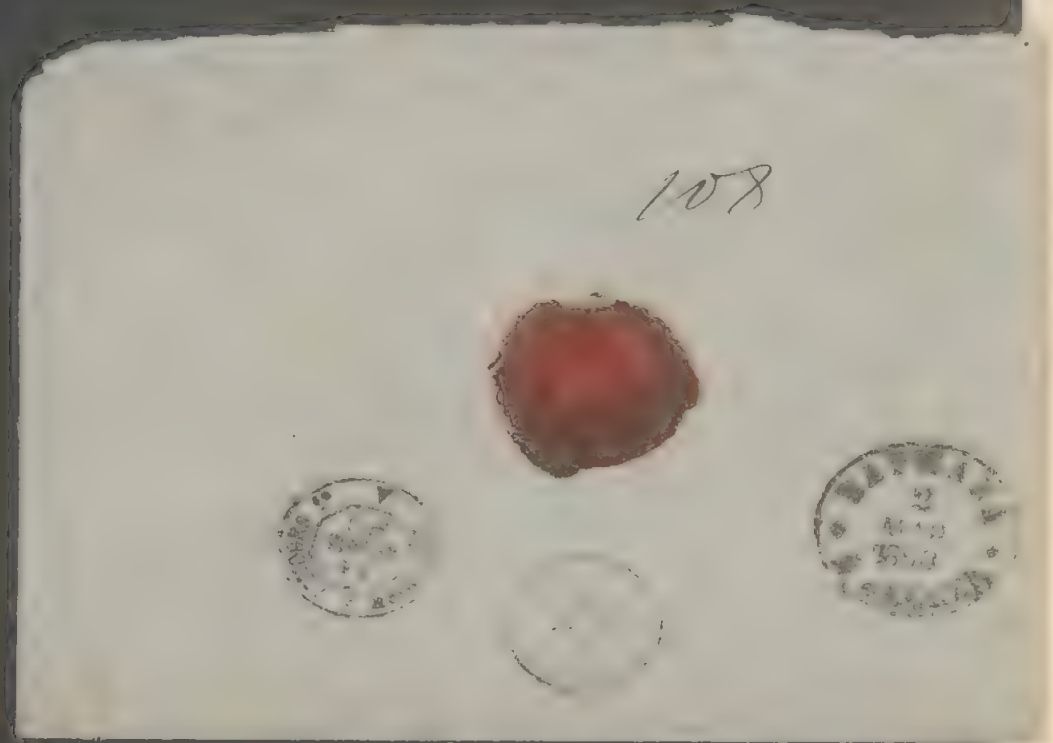

Toulouse, ce 29 de Kayserin IV

ce 12 Juin 1811

Ce 12 Juin 1811

Ce mie Wielmożny

Panie Senatorze Prezydujący

Z przykrością dnia dzisiejszego
P. Smith, który odszedł
z tego świata w dniu
poprzedzającym o godzinie
klory wpadłem był w
rozkoszowanie i zbudzenie
„Sad, za dobre hen,
że jeszcze hen,"

Podziwiam

czerstwa zdrowia i wszystko
[illegible] [illegible]
na bytności Jmci w Berlinie
[illegible] [illegible] [illegible]
gdyby mógł zadobyć broszurę
Kunza Hermana o t. Der
polnisch-russische Krieg 1831
von [illegible] Major a. D. (Hutta
[illegible] Hermes Leipzig)
Berlin Fr. Luckhardt 1832
[illegible] [illegible] [illegible]
planami [illegible]
Ciekaw [illegible] przeczytać
co pisał o tej materyi
J. Puzyrewski.

Trud mój istny z tłuszczenia
jeden tylko zamieszczony w № 42 Gaz. warsz. b. r. i mało ma
wysłanie w tym względzie lat do
Redakcyi, natychmiast z mną
nawiązuje mój interes ale
razem dobre chrześciańskie miłosierne autorska.
Ci dnia jestem nie mam w Krakowie
z 57 pensjach, instytutach
i innych zbiorach podmiotowych
republikach z nimi, bede dziś
miała się spodziewać wyniku
Kasa d. W. P. Senator
przyjął zaręczenie wysokiego
uszanowania od pozostałego
i całkiem oddanego Sługi
Ad. Kwiatkowski de S. Kwiat

P.S.

Przesłałem byłem ostatnio
dwa prospekty na listowe
do Langnese Iwil: prawo
dzisiaj nie mam adresu.
Czy Pan Senator zechciałby
-łaskawie i czyby nie można
z miałem jakiej Komisji nowej
zaprenumerować takowe
Warunki przystępne
podobno mają się rozpocząć
Środki mają, przy bliższej
znajomości, nie przeszkadzają
bym sam mieszkał
to uczynił.

Toulouse 29 rue Raymond IV. 1 Mai 1891

Jasnie Wielmożny
Panie Seniorze Zahrandzieju,

Mocno mnie boli, widząc
Pana Senatora cierpiącego,
lecz liczę się jednak nadzieją,
iż to wkrótce przejdzie i przywróci mu siły i ochotę do pracy
tyle dla świata naukowego
potrzebnej.

Bardzo jestem nie kontent
z Pisarzy Warszawskich.
Nie były moje listy, lecz tylko jeden
wydrukowany w № 42.
Mniej mię jednak obchodzi
interes, jak dobre zdanie
mieli o mnie miejscu
autorzy.

Nie mam wygórowanych pretensji
do autorów mego pisma ale nie
lubię znienawidzonych się jak każdy
utwory całkowicie tego swego autora.
Jestem [illegible] przekonany że ktoś inny
nie jest winny jednemu ani
Courant de Los ojos
de España - Utrzymuję też
ciągłe stosunki z moim
naszym ex bibliotekarzem
[illegible] Kulpiak Ojcem Fehlem
Przeorskim Jos Kamonnickim
Konwentualnym w Tarragonie.
Nie wypuszczam ani jednej pisma
z rąk, i ostatniemu winny będę
bardzo szczupłe dzieła pt.:
Bibliotheca Sumarica sobre los
Codices y Manuscritos
del Escorial.
(1) Dzieło to bardzo pożądane
wyrazy się mi z niemi niemiecki.

Mündy einem "Dr Otto Hense ein sowie mit
"Reisenstelle der Elbingen in Stockholm
"schen Staatsbeamten p. 3 bis mittel" mann
"Das ist Kriegel, dass Kaum ist mit Grund
"mung thun, ohne dem gütigen Entgegenkommen
"des sprachenkundigen Bibliothekars Dr. Schlyter
"Hier auch herzlichst zu danken. Die heitere
"Liebenswürdigkeit dieses Mannes und sein
"arbeitsfreudiges Beispiel werden den pri-
"mitiven Winterarbeitsraum mit seiner
"Hütte und Dunkelheit vergessen. Louis Charles
"Simon, Essai sur les mégisseries de peaux grei-
"ves und Gustav Löwe, Bibl. untrennbar.
"hosp. wien 1882 p. 2-6) haben die Freundschaft
"des Dr. Schlyter erfahren, die Guten —
"die uns schöne Stunden zum Glück
"getäuscht, vor uns hinweggeschwunden."

Dann kommt niemand Dr. Paul Ewald
in Frage: „Reise nach Spanien in den Winter
von 1878-1879 Neues Archiv I. VI. p. 225)
nennt: „Stockholm. Der jetzige Bibliothekar
der sprachenkundige Freyhyter v. Schlyterhauch
ist der Meister aller Bibliothekare; sein
sehr umfangreich angelegter Handschriften
einteilung der Bibliothek ist nach Gegen-
ständen geordnet und ausserordentlich
brauchbar.

„ Es wäre sehr anzusehnerth,
„ dass es, wenn auch nicht sleicht
„ mit einigen Kürzungen, publicirt
„ würde.
Ale wiese na dziś tyle niemieckich
cytat.
Przysłym Ci wiec moze ins domowy
z Kodeksu Szczęsnego
portugalskim.
Zamyślam list, do którego ex P.
Wirsand strenka ustąpiła
przesłać na wiadomość iż go
wydrukowano w publ. Kodeksu
Napoleońskiego na francuskie
Dotąd by było potrzeba abym po
Śniadaniu Dziś warszawskie z
odszukiwał, czego mi zamęczy
wszystkie me zajęcia.
Raczę Łaskawie Wielmożnemu
Panu Senatorowi przypomnieć uszanowania
od posłusznego sługi Swego
Aleksandra Stec

Jaśnie Wielmożny Panie!

Z sercem przepełnionem radością odebrałem od Syna mojego z Dubieńki pocieszającą wiadomość: że tenże odroniwszy swą Doktorską rozprawę, otrzymał jednogłośnie Stopień Doktora Prawa.

Pierwszą tą Jaśnie Wielmożnemu Panu nadesłany na ręce moje list tego ucznia z jednym egzemplarzem pomienionej rozprawy, miałem za powinność przedstawić zapewnienie mego głębokiego

Ja Jaśnie Wielmożnego Pana

uniżonego i posłusznego

prawdziwy Sługa

August z Ekkert

Emeryt)

w Warszawie Ulica Podwal Nr. 26 (518)

dnia 9. Marca 1871.

Breslau d. 4ten April 1865.

Hochverehrter Herr!

Obgleich ich Ihr gütiges Schreiben vom 4ten Nov. 1864 erst vor 5 Monaten beantworten, so muß ich Ihnen Manches zu Ihrer Beruhigung sagen. Vielleicht könnte es mißverstanden für meinen freundschaftlichen, daß der in Ihrem Schreiben freundliche zu Ausdruck gestaltete Ton mir erst sehr viel später durch den Buchhändler zugegangen ist, so bedenken, daß ich in den letzten Wochenfrist mancherlei Dinge nöthig habe und endlich Unwohlsein sehr lange zu Ausfluß gearbeitet, so manches Ihr Gedenken mir stets präsent war bis Gestalten die mir sehr wohl Ihnen meinen verbindlichsten Dank für Ihr gütiges Geschenk auszusprechen. Ich finde Ihren Entwurf mit vielem Interesse durch; es würde bezüglich Ausführung erregen, wenn wenn Lage in Lebensfrage gäbe, daß die neue meinen so gespannt Aufgabe und Talentaus Ihnen die Lösung gänzlich gelingen; aber mir scheint nicht gelingt es, daß die alle diese Klippen sicher bestehen.

Ich antworte ja das einzige Hilfsmittel, welches dem Menschen, wenn
sich mich mit die absolutistischen Regierungen zu messen hat, zu Gebote
steht. Ich wünsche Ihnen dasselbe ungemein wünschlich dasselbe, doch die mich
mit Ihrer Freundschaft ferner würdigen werden.

Mit der vorzüglichsten Hochachtung

Ihr ganz ergebenster

Rotteck.

Berlin S. Wilhelmstr. Mai 1867.

Hochverehrter Herr Staatsrath!

Da mein College Rogalla nach seiner Thätigkeit im Reichstage noch längere Zeit verreist war, bin ich erst vor wenigen Tagen in den Besitz Ihrer Ausgabe der Leges salicae gelangt, welche sie mir in Ihrem geehrten Briefe vom 16ten h. in Aussicht zu stellen die grosse Güte gehabt hatten. Ich sage Ihnen nun für beides, Brief und das Geschenk, zunächst meinen verbindlichsten Dank.

Mit dem grössten Interesse habe ich die französische Vorrede Ihrer Ausgabe studirt und bin, wenn mir auch Schlüsse über die dem Verfasser dieser Redaction vorliegenden Originalien noch immer bedenklich erscheinen, weil uns die Zwischenglieder fehlen, so doch der ganz sichere Ansicht, dass wer Entstehungszeit und Ort dieser Quantitäten anbetrifft, Ihre Ausführungen ganz unzweifelhaft das Richtige enthalten und dass es kein gleichgültiges Resultat ist

ist, von mehreren Handschriften der Texte in 3 Stadien, doch die einmal neuen Formeln.

Ihre Methode, Teil und Ort der einzelnen Redaktionen zu bestimmen, ist neu und scharfsinnig, um so mehr bedauere ich der Schwierigkeiten nicht mächtig zu sein und daher durch nichts aus Ihrer reichen Fülle, welche sie gleichfalls die Güte haben wollen, mir zu schöpfen, die reiche Belehrung schöpfen zu können, welche ich mir sonst aus ihr versprechen müßte. Sehr erwünscht wäre es, wenn sie die Resultate Ihrer Forschung ganz kurz in einer deutschen rechtlichen Beilschrift angeben wollten und erlaube ich mir für diesen Fall in deutscher Sprache Ihnen meine Vermittelung anzutragen.

Gestatten sie, hochverehrter Herr Senator, daß ich Ihnen anbei einige der Züge aus Bretonen Urkunden übersende, welche bei den vielfachen Abzeichnungen Zeichen und Schriften vielleicht einiges Interesse für sie haben.

Indem ich Ihnen nochmals meinen gehorsamsten Dank ausspreche verbleibe ich mit der vorzüglichsten Hochachtung

Ihr ganz ergebenster

[illegible]

Sr. Excellenz

dem Herrn Staatsrath und Senator Hubé

Mitgliede der Petersburger Akademie

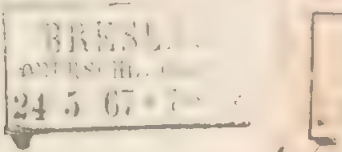

Warschau

franco.

[illegible] 5. Septbr. 1866.

Zu Excell.

[illegible] lasse ich den verbind
[illegible] Vanderia Pru-
[illegible]
Dass die bei
[illegible] Excellenz
[illegible] Excellenz nicht kann
[illegible] zu den [illegible] [illegible] die
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Berlin 6 October 1866

Ew. Excellenz

Kann ich leider zunächst wegen der Urkunde Boleslaus III de a° 1065 nicht helfen sollen sein. Die Grodbücher der alten Grodgerichte der jetzigen Provinz Posen befinden sich nicht in Händen oder Aufsicht der Archivbehörde. Denn ich vermuthe dass die Abschriften aus einem solchen entlehnt sind ausser den von Ihnen in meinem Verzeichnisse benannten Urkunden besitzt die Regierung wohl kaum Originalien in jener Provinz. Was von alten Gerichtsacten vorhanden ist, steht wohl jetzt den betreffenden Gerichtsbehörden zu. Akten sind in dem, soviel ich weiss bei den letzteren in Bromberg und in Posen vereinigt. Ew Excellenz müssten sich daher in dieser Sache an die Appellationsgerichte zu Posen resp. Bromberg wenden. In Posen dürfte mich jüngster bei demselben ein Gymnasial Lehrer Josef Przyborowski als Archivar der Grodbücher.

Da wir nun jetzt auf dem Staatsarchive einen geeigneten Mann entbehren. Durch uns war ein nicht ganz unzuverlässiger bekannt ist der gegen Entgelt Abschriften von mittelalterlichen Urkunden machen könnte, so war ich gewesen, Ew. Excellenz die beiliegenden Fragebogen zu übersenden? Sie zweifle nicht, dass ich in Zukunft Gelegenheit haben werde

werde mehrfach Ew Excellenz ergebenst
die Güte in Anspruch zu nehmen da mir
hier doch manches in polnischer Literatur
mangelt.

Ich zeichne mit Ew Excellenz

hochachtungsvoll

ergebenst

E. Strehlke

Fischkammerstrasse 17.

Berlin 14 November 1867.

Ew. Excellenz

wollen gütigst verzeihen, daß ich erst jetzt Ihnen das mir in so zuvorkommender Weise gelichene Werk Muczkowski's, Wiadomość o rękopismach historyi Długosza, zurücksende. Vielleicht werden Ew Excellenz schon über den Mißbrauch Ihrer Geduld erstaunt gewesen sein. Ich habe meine neue Bearbeitung erst in diesen Tagen vollenden können, d. h. in Manuscript, und für die Correctur der Druckbogen habe ich gleichfalls erst in diesen Tagen das Glück gehabt, das Staatsarchiv ein Exemplar der Muczkowskischen Specialausgabe der Bandaria Prutenorum u.s.w. erwerben zu lassen. Eine solche war auch das noch jetzt unauffindbare Exemplar der hiesigen kgl. Bibliothek. Daß seine Unauffindbarkeit die Veranlassung war, mich Ew. Excellenz vollständigere Ausgabe wenn auch die Wiadomość u.s.w. keinen lesen zu lassen, muß ich demnach als einen besonders glücklichen Umstand hervorheben.

Seit Anfang Juli ist zu meiner großen Befriedigung Geheimerath Max Duncker Director der kgl. Staatsarchive, ein Chef, wie wir ihn uns nicht besser wünschen konnten. Auf seine Frage neulich nach Literatur über die Archive des jetzigen Zaarthums Polen konnte ich ihm leider nur mit ein paar brockenähnlichen Nachweisen dienen.

Indem ich Ew. Excellenz schließlich noch
mals um Entschuldigung der geschehenen
Verzögerung bitte zeichne ich mich Ew. Excellenz

Hochachtungsvoll

ergebenst

E. Strehlke

Stallschreiberstraße 17.

Montreux 17 Februar 1868.

Ew. Excellenz!

Durch eine günstige Verkettung von Umständen ist es mir möglich geworden, den Rest des Winters hier zu zubringen. Gestern erhielt ich von Berlin hier die Notiz seitens des Professor Mommsen, „dass die Vergleichung der lex Salica in Rom in vollem Gange ist“ und er bitte ihm anzugeben, an wen die Vergleichung einzusenden und durch wen das Honorar zu berichten sei. Da es mir jetzt unmöglich ist, mich der kleinen Mühwaltung für Ew Excellenz zu unterziehn, so muss ich Ew. Excellenz schon bitten direct baldigst zu Prof. Mommsen (Schöneberger Strasse. Berlin) eine Mittheilung zu richten, wie jenen beiden

Wünschen entsprechen werden soll.
Ich bedaure, wie gesagt, durch meine
Abwesenheit verhindert die Sache
nicht erledigen zu können und zeichne
mich Ew. Excellenz

hochachtungsvoll

ergebenst

E. Strehlke.

Montreux, Pension Pautier.

Berlin 11 Juni 1868

Ew. Excellenz

werden sich viel leicht gewundert haben, in meinem letzten Montreux aus an Sie gerichteten Schreiben so gar keine Erwähnung des Briefes Ew. Excellenz de dato 4. Februar zu finden, welchen ich denselben erst am 9. Mai bei meiner Rückkunft hier vorgefunden habe. Am 29 Januar hatte ich Baden verlassen, der Aufenthalt in Montreux ist für mich trotz des rauhen Wetters sehr lieb sam gewesen. Unter den Leuten, welche sich in meinem Hotel [illegible] der Bekanntschaft des Herrn von Fordenbeck, welcher viel Talent gelegent sich Ew. Excellenz [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Excellenz wissen werden, die Lemberg.

Was die Elbinger Handschrift [illegible] ist, so hat [illegible] jetzt endlich der alte Stadtrath Herrmann von die vielen Nachfragen los zu werden, dieselbe der dortigen Stadtbibliothek geschenkt. Jedoch mit der ausdrücklichen Verpflichtung, die selbe niemals von ihrem Orte wegzuleihen. Um sie zu benutzen, müßte Ew. Excellenz also allerdings selbst nach Elbing gehen, oder sich das Ge- wünschte dort abschreiben lassen.

Was ich hier bei seiten Ew. Excellenz die nöthigen Collation in Empfang genommen werden. Ich will hoffen daß sie Ew. Excellenz [illegible] und verbleibe Ew. Excellenz

hochachtungsvoll

ergebenster
[illegible]

Berlin 24 Juli 1868

Ew. Excellenz

haben inzwischen die gewünschte
Abschrift der Elbinger Inschrift durch den Herrn
Director des Staatsarchivs erhalten. Ich hatte auch
meinerseits da ich von der gestrigen Abwesenheit
desselben Kenntniss hatte, an den Rath von Elbing um Copie der betreffenden Stückes geschrieben und gestern von
demselben die Mittheilung bekommen dass
der Gymnasialdirector Dr. Volkmann an
die Leitung eines in Programm die ganze
Inschrift in Uebersetzung mit Facsimile
herausgeben werde. Dr. Volkmann ist derjenige
durch welchen Ew. Excellenz Copie genommen
ist. Ich schrieb nach Elbing, dass ich unter diesen
Umständen namentlich eher da ich die dem
Director gelieferte Abschrift gesehen von mei-
ner Bitte abstehe, dass aber die Wissenschaft
ein Recht habe, die Veröffentlichung des
originalen Textes zu verlangen oder
wünschen zu dürfen.

Der Herr Director veranlasst mich
Ihnen seine beste Empfehlung auszurich-
ten, er wolle Sie gern auch noch die

Frage

wegen der neulich vergessenen Uebersendung
nach Ihrer Richtung und Ihr. Excellenz
der verwitweten Gesellschaft mittheilen.
Ich denke aber es ist einfacher, daß
ich deshalb ein paar Worte direct
an den Hr. Volkmann richte. Jetzt
freilich hat alle praktische Thätigkeit
Pfingstferien.

Hr Mark der IIte Bandes ist
jetzt fast, und mein Manuscript
der großen Klopstockausgabe noch
nicht vorliegt. Alles haben alle aus-
wärtigen Bibliotheken im Stiche gelassen.
Es war unmöglich den Text so frühzeitig
zu liefern. Augenblicklich ist die Beschäfti-
gung mit dieser unerfreulichen, widerwärtigen
Textkritik redigirenden Correctur
mühsam.

Mein Befinden ist ganz zufriedenstel-
lend und hoffe ich von Demjenigen Ew.
Excellenz ein Gleiches.

Ihr Excellenz
[illegible]

Jasnie Wielmożny Panie Hrabio Tajny Radco.

Przed kilku dniami odebrałem szanowny list
Pański, w którym stąd odpisuje, w przekonaniu że
tym sposobem prędzej moje listowne rady Pańskich
dojdą rąk. Wprawdzie mi było miło korespondować z
Pańskim memi dyplomatami, ale że mi rzeczy-
wiście nie pozwalają żadnych takich oryginałów
Które by nigdy drukowanemi, potrzebne bowiem
zbieranie pomocniczych materyałów były zawsze przyjem-
ne dla tych, którzy z nich w jaki bądź sposób
korzystać chcieli. A zresztą oryginalnych dyplomów
bardzo mi mało zostało. Najciekawsze dostały
się Rzymianowskiemu, najwięcej zaś Pański to
prawdo co mi mały odemnie P. Józef Pan
Siecki z Trojanki wszystko to co mi miało niepo-
trzebne przed 30. laty przez inżyniera 1° Ko-
mornickiego 2° Rzymianowskiego i Muzeum Narodowym
Ukradkiem ja jemu kilkanaście drobniejszych pergaminów

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] chorą nie tak [illegible] i
[illegible] nie [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Panie Wielmożny Senatorze Dobr

Po powrocie z Warszawy odebrałem uwagi
powziętemi na Komisyi Pol. Zakroczymskiego
tem bardziej z nastałem list Pański w którym
Jego Pan radzisz pisemnego o niej mego zdania
Nie jest to dla mnie rzeczą łatwą nigdym się do
niczego nie czuję w recenzowaniu nemioile
będąc rzeczy uwolnionych systemy nie analizy
i nie dam dobrze się Tobie jak w cudzej
pracy widzę i niedokładności wypełnić nie sa-
memu godziwą pracę wydawać. A wreszcie o tem
wdzięczy przedmiocie mimowolnem tylko nawyjdzie
do ułożonego w nim zdania większej wagi
przywiązywać nie mogę. Oprócz na tak
wysokie i rozległe dla mnie zdanie coś na
piśmie mieć.

Głównem zadaniem Komisyi Pol. Zakrzew-
skiego jest wyłączenie 1mo źródła nauki
rodowych czyli Ziemowych, 2do dawniej wyda-
ne

nia ustawicznych grubowych godeł.

Co do pierwszego twierdzenia nie do nadania nicnia nie natrzyma - nie mogę watpliwości że wszelkie sądowe i grubowe rozmaicie powstawały jak tego pozwalały rzeczy potrzeby.

Co do drugiego jednak to natrzyma na uwagę że skoro wedle dzisiejszego prawa tyle na życia ojca grubu na pieczęci używać nie mógł, a tem samem innym pieczętować się musiał wolnem to nicnia nie wypowiadał z tego wniosku aby twierdzenia były niebyły dziedziczne - bowiem używany przez syna dawny po nasch i po innem ojca do końca życia używał, nie był uprawniony wolnem grubowym, ale prawo do ustawicznego grubu przebywania po nie mógł. to XV jasne wolno dziedzicznej po innem ojca książąt mazowieckich do Altoris spólnej ich cyrkuli co sobie obojnych ojcowskich pozwolił dali pieczęci. - Tak musiało być i w szlachcie a to pie najpierwszej dziedzicznej grubu pozwoli

Najpierwszy nie jednak dało do wyjścia bitwa twierdzi mogły nie wstępie do ojcowskiego radzenia brzeg

Świadek sygn. autor że w dawnej Polsce własność nie-
mi nie należała do osób jednostek ale była
udziałem całej rodziny. - Ja się sprzeciwiam że takiego u-
kładu społecznego wcale nie rozumiem i nie widzę aby
go dowiódł sprzeczność przez autora dokumenta
mylnego, ale jedynie że w razie sprzedaży majątku
przez którego z członków rodziny innym członkom sta-
rego do tego linijna pierwszeństwo. To też w razie
wszystkiego o podobny sprzedaż w większym stanie
sprzeciwiam nie należało majątku dziedzicznego, ale
barano nim na nigo tyle zapłaci co rzeczywiście
nabywca nie należały do rodziny. Zeznania dowodu
sprzeczny przez autora sprzeciwiają dalbuta z Kapi-
tułą Poznańską.

Odmienia mój także nowsze definicya, jaką dał
autor przeciwnej czyli przedawnienia. Przedawnienia
termin nie jest nam terminu do przedmiotu nigdy nie
przekłada sprzeczności nazwanej, ale jak mój obrońca
uchyla tego terminu, stroną zatem na której ho
wyjść termin był nazwany konsyta a terminu, a
jeśli go uchyli to dopiero strona przeciwna konsy-
tu a przeciwnością czyli jak ją dawniej wyrażano a
sprzeczność

Prawo o wynagrodzeniu [illegible] szlachcica [illegible] wojskowej [illegible] nie było mu znane, ale przypisuje [illegible] obowiązek tego wynagrodzenia [illegible] szlachcica [illegible] nie przypominamy. Jeśli przypis jeśli miał miejsce to nie mógł być ogólnym ale tylko odnosił się do wypadku, kiedy wynagrodzenia należnego do danego stanu nie można było na nim pozostawić.

Podział ten na wolnych, niewolnych i ludzi wolnych ale własnej ziemi nie mających jest jeśli w tym miejscu [illegible] autora rozumiemy bliższego wtajemniczenia potrzebuje. Bowiem bowiem zdaje się mówić wynagrodzenie o wsi szlacheckich. Jest tutaj szlachcica powiatowa [illegible] na [illegible] ziemi [illegible] - a wtedy byli szlachta przeciwnie, byli tacy co tylko dziesięcinami chudzili a było i wielu takich wcale nie wypuszczało ziemi i służby tylko u możniejszych byli zajęci ale aby [illegible] i dwóch ostatnich kategorii trzymał się jedynie własnego wsi to jest dla mnie niezrozumiałe. Jeśli stan nasz mógł mieć miejsce jedynie na naszych pogranicznych wtedy [illegible] dy jeszcze ani szlachty ani [illegible] szlacheckiego nie było.—

Co do środkowej nazwy szlachcic czyli jak kto woli szlachcic wyjaśnienia jej JWP. Lenalowicz jak [illegible] w tym względzie te[illegible], wyjaśniał Ksiądz Prałat Kluczycki w Petersburgu – Nie wiem czy co w tej mierze robił [illegible] na godnicę, ale to pewna rzeczy mieszkańcy tam [illegible] słusznie ogadywali. Usprawiedliwiał on wprawdzie nazwę szlachcic od Lachów podobnie jak Lelewel. ale tych ostatnich, nie uważał wcale za osobne plemię. Słowiańskie plemię, którego miejscowy ludzie wyjaśnili i w swoich podaniach, za miejsce swobody nazywano [illegible] opowieściach ludzi Pacierzka nazbudniej czytanej jednimi byli [illegible] wi rolniczemi zaraz Pacierzka chrześcijańskiego dziedzica – tych ratai polskich a się [illegible] szlachcili to jak przyjęli chrześcijaństwo, a [illegible] Pacierzka [illegible] nazywano – według mnie jak to wyjaśnia podanie [illegible], - podług niej nie potrzeba się uciekać do przypuszczeń o podbojach albo narzuceniu jednego plemienia na drugie – jak tylko z Pacierzkiem chrześcijaństwem i Pacierzka nazbudnią czytanej wiarą wprowadzenia pańskiego, rozdział społeczeństwa [illegible] i poddanych, dziedzicznie nastąpić musiał. [illegible] rozdział musiał powstać [illegible]

nauek w nid[illegible] religij[illegible] gdy po [illegible]
wszelkiej świątowej rachuby bez nieco bowiem ogół
nie zapomniał chrześcijaństwa bytność nie mogła
wiem. - Wtedy[illegible] czytać jak[illegible] [illegible]. Za-
brzmiał nauczyciel wiary [illegible] do
do nowej nauki która dogadzała ich [illegible]
widokom. Popierali ich namiestnicy gdyż na
tej jedynej drodze prawdziwej monarchii mogła
utrwalać się mocniej. Ludzie jednak pomiędzy wol
ni a teraz [illegible] zamienieni [illegible]
miana swego boru i liczą władza monarsz
nicza chrześcijańska [illegible] nowe zgromadzenie
religijne zgrady którym miana swego boru [illegible]
[illegible]. To spotrzebowanie musiało tak nowy
[illegible] Chrześcijaństwo [illegible] a [illegible] a to
nie czy i owa wojna gadzinówka za panowania
Adelbertowa [illegible] w nauce [illegible]
części nie miała [illegible] w tem źródle?

To są myśli które mi się [illegible]
[illegible] Zakonnika nauczyciela i [illegible]
wpływ który nie [illegible] [illegible]

Nie wiem czy mój list nie przyjdzie już za późno ale spodziewam się do Warszawy będę głównym powodem opóźnienia, które Jaśnie Wielmożnemu Senatorowi wyrządzę nie chcę.

Adres Pierwszy [illegible] wysłał w lecie ich przyczyny Jaśnie Senatorowi [illegible] przy zastosowaniu wyrazów mego głębokiego uszanowania a jakiem mam honor zostawać

Jaśnie Wielmożnego Senatora

uniżonym sługą

[illegible]

Piotrków d. 18. Listopada 1876.

Stadtwa Dzierżany Ministerstwo w Hamburgu z wyjątkiem Radcy Medycznego Sprawy Zagr. referent
[illegible] tegoż wydziału.

Jaśnie Wielmożny Panie Senatorze!

Ponieważ nie miałem szczęścia zastać Jdw-ego Pana podczas Jego pobytu w Warszawie i osobiście przypomnieć się Jego łaskawej pamięci oraz przedłożyć prośby swojej w nastę-pującym przedmiocie, przeto ośmielam się to uczynić piśmiennie.

Od kilku mniejszy zajęty jestem wydawnictwem dzieł Józefa Kremera, które w przeciągu półtora roku w 11 to-mach wyjść ma. Do pierwszego tomu dołączam ob-szerny życiorys Kremera, opracowany według źródeł autentycznych. Z notatek zaś autobiograficznych, pozostałych po Kremerze, dowiaduję się, że Jdw-y senator znajdował się wspólnie z Kremerem w r. 1830 w Paryżu i uczestniczył wpływ nadzwy-czajny na cały kierunek prac i dążności naszego myśliciela w owym czasie. Wspomina o tem sam Kremer, mówiąc o swym udziale do Saint-Simo-

miałów. Oto jego słowa: „Na początku lata (1830) przybył do Paryża Romuald Hube ówczesny prof. Prawa Uniwersytetu Warsz. Codziennie przestawałem z nim. W tym okresie zapoznał się w Paryżu ze Simonistami. ... Kazania Sait-Simonistów biorące szlachetnością, wzniosłą miłością ludu, a wypowiedziane ze świetnym talentem, z porywającą wymową, czyniły na mnie nadzwyczajne wrażenie... Byłbym się może tak uniesionym naukom, gdyby nie Hube. On był starszym, wytrawniejszym, wykazywał mi słabe strony i błędy tej nauki, przekonał mnie zupełnie i ochronił od zawodów umysłowych. Zamiłowany wszyscy, bo-dajże Kremer, jak to Ze Simonistu nie zatrzyma spaczył się prawie w Karykaturę. Uspokajam w sobie, nie przerywałem pracowitego mojego życia."—

Pragnąc pobieżną tę wzmiankę uzupełnić w sposób należyty i w ogóle utworzyć sobie jasne pojęcie o stanie umysłowym i stosunkach Kremera podczas jego pobytu w Paryżu, — o czem przed powzięciem ostatecznie postanowienia, czy to dokładniej wiadomości, — ośmielam się niepokoić Wdzę Pana Senatora

pokorną prośbą o łaskawe udzielenie mi, jeśli można, swoich objaśnień w tym przedmiocie.

Uprasam Jł.Wć Pana uniżenie uczynić, że ów mój list drukiem przy tylu innych poważnych zajęciach jego, ufam jednak, że łaskawość Jego oraz wzgląd na przyjaźń dla ś.p. Kremera usprawiedliwią mnie i skłonią Jł.Wć Pana do przychylenia się, przy danej sposobności, do prośby mojej.

I wyrazem najgłębszego uszanowania, mam zaszczyt pozostać Jł.Wć Pana Senatora

uniżonym sługą

Warszawa,
ul. Senatorska № 15
19/31 Maja. 1877.

Henryk Struve